

๗41.5
๘ ๕58 ๗
๗.3

การศึกษาการสื่อความหมายและระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดีว

ปริญญาณพนธ์

ของ

สุรารักษ์ วิชาเวที

1 ก.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์การศึกษา

มีนาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

196692

การศึกษาการสื่อความหมายและระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดีว

บทคัดย่อ
ของ
สุรารักษ์ วิสวเวท

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์การศึกษา
มีนาคม 2538

การศึกษาค้นคว้านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์และระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียว ผู้วิจัยได้ใช้ภาพการ์ตูนการเมืองและแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียวมีการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย 3 ลักษณะคือ สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษา และสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา
2. สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษา และสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา เมื่อวิเคราะห์ตามประเภทของสัญลักษณ์แล้วพบว่าสัญลักษณ์ภาพเป็นปริบทสัญลักษณ์และสมการสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ภาษาเป็นปริบทสัญลักษณ์และชนบสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาเป็นปริบทสัญลักษณ์และสมการสัญลักษณ์
3. สัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาสามารถแบ่งออกได้เป็นสัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รอง
4. สัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รองเมื่อจำแนกตามประเภทของสัญลักษณ์ สัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รองเป็นปริบทสัญลักษณ์และสมการสัญลักษณ์
5. สมการสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพส่วนใหญ่และปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา บางตัวมีความชัดเจนในระดับมาก ส่วนปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพ สมการสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาและชนบสัญลักษณ์มีความชัดเจนในระดับปานกลาง และปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาษาส่วนใหญ่มีความชัดเจนในระดับน้อย

A STUDY OF THE USE OF CLARITY OF SYMBOLISM IN THAI POLITICAL CARTOONS:
ITS TYPES AND LEVELS OF CLARITY

AN ABSTRACT

BY

SURARAK WISSAWAWETHEE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Linguistics
at Srinakharinwirot University

March 1995

The purpose of this research is to study the communication and clarity of symbols in single-frame political cartoon. The researcher used single-frame political cartoon and questionnaire. Percentages, mean scores were used to analyze the data which yields the following result:

1. There are three symbols used in single-frame political cartoon: picture symbol, language symbol and picture with language symbol.

2. Picture symbols used are either indexical or equation symbols; language is used with indexical and iconic and picture symbol with language is also indexical and equation.

3. Picture symbol and picture symbol with language are used as major and minor symbols.

4. Major and minor symbols are indexical and equation.

5. Most of equations which are picture symbols and some indexes which are picture symbols with language is quite clear. Indexes which are picture, equations which are picture symbols with language, icons and indexes which are language are not clear.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกภาษาศาสตรศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... นวสว. นวสว. ประธาน
(รศ.ดร.สำออง นิธิบุตรณะ)

..... กอ.ช. นวสว. กรรมการ
(อาจารย์กุลทิพย์ โรหิตรัตนะ)

คณะกรรมการสอบ

..... นวสว. นวสว. ประธาน
(รศ.ดร.สำออง นิธิบุตรณะ)

..... กอ.ช. นวสว. กรรมการ
(อาจารย์กุลทิพย์ โรหิตรัตนะ)

..... นวสว. กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ชานพิศ พลวันนะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตรศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... นวสว. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความอนุเคราะห์ของ รศ.ดร.สำเภา หิรัญบุระ อาจารย์กุลทิพย์ โรหิตร์ตนะ ประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องในการจัดทำปริญญานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวนพิศ พลวิริยะ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการร่วมในการสอบปากเปล่า ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นที่ กำลังใจให้กับผู้วิจัยเสมอ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วัลลภ สุวรรณดี อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และ ผศ.ดร.อำนวย สุวรรณกิจบริหาร คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ได้ กรุณาสับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติและหอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ได้อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าข้อมูลแก่ผู้วิจัยตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลง ด้วยความเรียบร้อยทุกประการ

ขอขอบคุณ คุณเฉลิมพร พงษ์ภู่งู วิชาเอกบริหารการศึกษา ี่ ๆ เอกภาษาศาสตร์ การศึกษา และเพื่อนอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนเป็นที่ กำลังใจให้กับผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา และครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านของผู้วิจัย

สุรารักษ์ วิสวเวที

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของการ์ตุนและการ์ตูนการเมือง	9
ประวัติการ์ตูนการเมืองในต่างประเทศและในประเทศไทย	12
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการ์ตูนและการ์ตูนการเมือง	12
แนวคิดและทฤษฎีทางสัญลักษณ์ศาสตร์	15
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	21
ตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง..	21
ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง..	21
กลุ่มตัวอย่าง	22
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	22
วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	23
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	24
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
ตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง	25
ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง	78

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 1 สถานภาพของอาจารย์	79
ส่วนที่ 2 ความสนใจการเมือง	80
ส่วนที่ 3 ความชัดเจนของสัญลักษณ์	80
5 สรุปล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	85
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	85
การวิเคราะห์ข้อมูล	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	88
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย	262

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ปริมาณสัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษาและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาที่ใช้สื่อ ความหมายในภาพการ์ตูนการเมือง.....	26
2 ประเภทสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมือง	47
3 ปริมาณประเภทสัญลักษณ์ของสัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษาและสัญลักษณ์ภาพที่กับ ภาษา	64
4 ปริมาณสัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รองที่ใช้สื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมือง.	65
5 ปริมาณสัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รองที่จำแนกตามประเภทของสัญลักษณ์	66
6 สถานภาพของอาจารย์	79
7 ความสนใจเรื่องการเมือง	80
8 ความชัดเจนของสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมือง	82

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์แต่ละคนที่เกิดขึ้นมาแล้วนั้นมีการดำรงชีวิตอยู่ในลักษณะที่เป็นกลุ่มหรือสังคมที่เรียกกันว่า "สัตว์สังคม" และภายในสังคมหนึ่ง ๆ นั้นจะประกอบไปด้วยระบบต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น ระบบเศรษฐกิจ ศาสนา ครอบครัว การเมือง ฯลฯ โดยระบบต่าง ๆ จะทำงานอย่างเป็นเอกเทศตามความซับซ้อนของสังคมที่มากขึ้นตามลำดับ แต่ในขณะเดียวกันจะทำงานประสานและสนองตอบรับต่อกันด้วย ระบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นจัดว่าเป็นระบบที่สังคมจัดให้มีขึ้น เพราะว่าแต่ละส่วนนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนในสังคมทั้งสิ้น สำหรับในที่นี้จะกล่าวถึงแต่เฉพาะการเมือง ซึ่งการเมืองนั้นจัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับบุคคลในสังคมเช่นเดียวกับระบบอื่น ๆ แต่การเมืองเป็นเรื่องนามธรรมที่หนักและเข้าใจยาก ทั้งนี้เนื่องจากว่าการเมืองเป็นเรื่องของพฤติกรรมของคนหรือความสัมพันธ์ของกลุ่มคนในสังคม โดยเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อแสวงหาอำนาจและส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งสังคมหรือส่วนใหญ่ของสังคม แต่ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่หนักและเข้าใจยากเพียงใดก็ตาม เรื่องการเมืองก็เป็นเรื่องที่คนในสังคมควรให้ความสนใจและใส่ใจเป็นอย่างยิ่ง และจะเห็นได้ว่าเรื่องการเมืองนั้นได้ถูกนำมาถ่ายทอดโดยสื่อชนิดต่าง ๆ มากมาย อาทิเช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แต่จากสภาพสังคมเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน บุคคลมีเวลาให้กับການอ่านและการฟังน้อยลง ดังนั้นในการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จึงต้องกระทำในเวลาที่เหมาะสมและได้ประโยชน์มากที่สุด ภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นการสื่อความหมายที่ต้องใช้เวลาและสมาธิมากในการรับรู้ คนส่วนใหญ่มิได้หันมาให้ความสนใจกับภาพต่าง ๆ รวมทั้งการดูมากกว่าการอ่านบทความหรือการฟังคำบรรยาย ภาพจึงนับได้ว่ามีบทบาทมากขึ้นต่อการสื่อความคิดในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะสื่อประเภทการ์ตูนซึ่งเป็นทัศนศิลป์ประเภทหนึ่งที่มีคุณสมบัติดังนี้คือ

1. สื่อความหมายได้ในตัวเองโดยไม่ต้องใช้บทความหรือตัวหนังสือใด ๆ
2. เป็นสื่อความคิดที่ดูง่าย ใช้เวลาน้อย
3. สื่อเรื่องราวได้หลายระดับ
4. ให้ความบันเทิง

(สุธีรา สวัสดิ์ภัทร. 2524:1)

จากคุณลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นของการ์ตูน เมื่อนำมาถ่ายทอดเรื่องการเมืองจะ

ทำให้เรื่องการเมืองมีลักษณะน่าสนใจมากขึ้น การนำการ์ตูนมาประยุกต์เข้ากับการเมืองเรียกว่า "การ์ตูนการเมือง" (POLITICAL CARTOON) และในปัจจุบันนี้มีการนำเสนอในสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โดยมีการนำเสนอใน 2 รูปแบบคือ

1. ภาพการ์ตูนการเมืองหลายกรอบ ได้แก่ ภาพการ์ตูนการเมืองที่นำเสนอด้วยภาพหลายภาพต่อเนื่องกัน มีการดำเนินเรื่องและส่วนใหญ่มีบทสนทนา ลักษณะทั่วไปดังกล่าวจึงเหมือนกับการแสดงละคร เช่น ภาพการ์ตูนชุด "ผู้ใหญ่มากับทั้งหมดมาเมิน" โดย ชัย ราชวัตร ในหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

2. ภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียว ได้แก่ ภาพการ์ตูนที่เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่งด้วยภาพเพียงภาพเดียว อาจมีตัวหนังสือประกอบหรือไม่ก็ได้

จากภาพการ์ตูนการเมืองทั้ง 2 ชนิด จะเห็นได้ว่าภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียวมีการสื่อความหมายของเหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียว โดยมีการสื่อความหมายด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย ภายในภาพเพียงภาพเดียว ในขณะที่ภาพการ์ตูนการเมืองหลายกรอบมีการนำเสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยภาพหลายภาพ และมีเนื้อเรื่องประกอบอยู่ในรูปของบทสนทนาลักษณะดังกล่าวทำให้ภาพการ์ตูนการเมืองหลายกรอบ สื่อความหมายได้เข้าใจง่าย ส่วนภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียวจะมีลักษณะที่เน้นสัญลักษณ์ภาพมากกว่าภาษา และในบางครั้งจะต้องให้ปริบทที่อยู่ภายนอกภาพในการช่วยให้เกิดความเข้าใจความหมาย จึงทำให้ภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียวมีลักษณะที่เข้าใจยาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์การสื่อความหมายของสัญลักษณ์ ตลอดจนระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียว เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้เขียนการ์ตูนการเมืองได้ทราบว่าผู้รับสารคือผู้อ่าน ซึ่งได้แก่ประชาชนทั่วไปไม่มีความเข้าใจในภาพการ์ตูนการเมืองดังกล่าวเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ ตลอดจนระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายในภาพการตั้งการเมืองกรอบเตี้ย

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อทราบถึงการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการตั้งการเมืองกรอบเตี้ย ตลอดจนระดับความชัดเจนในการสื่อความหมาย อันจะเป็นแนวทางแก่นักเขียนการตั้งการเมืองในการเลือกสัญลักษณ์เพื่อเสนอภาพการตั้งการเมืองให้กับผู้อ่านได้อย่างชัดเจน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลภาพการตั้งการเมืองกรอบเตี้ยของนักเขียนการตั้งการเมือง 3 ท่าน คือ

1. ประธูร จรรยาวัช ใน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
2. แอ๊ด เกล็นิวส์ ใน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
3. หมิ่น ใน หนังสือพิมพ์มติชน

ในช่วงเวลาจากเดือนธันวาคม 2533 ถึง ธันวาคม 2535 ทั้งนี้เนื่องจากว่าในช่วงเวลาดังกล่าวมีเหตุการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยมีรัฐบาลพลัดเปลี่ยนกันเข้ามาบริหารประเทศถึง 5 ชุด ดังนี้คือ

รัฐบาลชุดที่ 1	พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ	เป็นนายกรัฐมนตรี
รัฐบาลชุดที่ 2	นายอานันท์ ปันยารชุน	เป็นนายกรัฐมนตรี
รัฐบาลชุดที่ 3	พล.อ.สุจินดา คราประยูร	เป็นนายกรัฐมนตรี
รัฐบาลชุดที่ 4	นายอานันท์ ปันยารชุน	เป็นนายกรัฐมนตรี
รัฐบาลชุดที่ 5	นายชวน หลีกภัย	เป็นนายกรัฐมนตรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรื้อถอนการเมืองกรอบเดียว หมายถึงภาพการรื้อถอนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านได้รับสารหรือข้อความทางการเมืองและเกิดผลกระทบต่อความคิดของผู้อ่าน โดยจะเป็นการกล่าวถึงปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมักจะอยู่ในรูปของการล้อเลียน การเสียดสีและการประชดประชันสังคมและบุคคล โดยนำเสนอด้วยภาพเพียงภาพเดียวและอาจมีตัวหนังสือประกอบหรือไม่ก็ได้

2. สัญลักษณ์ หมายถึงสิ่งที่ผู้เขียนการรื้อถอนการเมืองคิดและกำหนดขึ้นมาแทนสิ่งต่าง ๆ ในเหตุการณ์ทางการเมือง โดยแบ่งออกเป็น

2.1 สัญลักษณ์ที่แบ่งตามสื่อ ได้แก่

2.1.1 สัญลักษณ์ภาพ หมายถึงภาพที่ผู้เขียนการรื้อถอนการเมืองคิดและกำหนดขึ้นมาแทนสิ่งต่าง ๆ ในทางการเมือง

2.1.2 สัญลักษณ์ภาษา หมายถึงตัวหนังสือที่ปรากฏอยู่ต่างหากจากสัญลักษณ์ภาพ โดยมักจะวางอยู่ด้านบนของภาพ

2.1.3 สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา หมายถึงภาพที่มีตัวหนังสือกำกับอยู่
ตัวอย่างภาพการรื้อถอนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพการรื้อถอนการเมืองดังกล่าวมีการใช้สัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์ภาพ ได้แก่ เขียง

สัญลักษณ์ภาษา ได้แก่ หมูไม่กลัวปึงตอ

สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา ได้แก่ หมวกกับคำว่า "พรรคการเมืองใหม่" และมีดกับคำว่า "การปฏิวัติ รัฐประหาร"

2.2 สัญลักษณ์ที่แบ่งตามกระบวนการสื่อความหมาย ได้แก่

2.2.1 สัญลักษณ์หลัก หมายถึงสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญในการสื่อความหมายของภาพการ์ตูนการเมือง โดยทำให้เกิดความเข้าใจในความหมายของภาพการ์ตูนการเมือง

2.2.2 สัญลักษณ์รอง หมายถึงสัญลักษณ์ที่เสริมหรือเพิ่มเติมความหมายให้แก่ภาพการ์ตูนการเมือง

ตัวอย่างภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพการ์ตูนการเมืองดังกล่าวมีการใช้สัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์หลัก ได้แก่ สัญลักษณ์ภาพเทวดา และสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา ได้แก่ ดาวกับคำว่า "ทักษิณ"

สัญลักษณ์รอง ได้แก่ สัญลักษณ์ภาพคนหลายคน

2.3 สัญลักษณ์ที่แบ่งตามประเภทของสัญลักษณ์ ได้แก่

2.3.1 ปริบทสัญลักษณ์ (Index) คือสัญลักษณ์ที่ต้องอาศัยบริบทจึงจะมีความหมาย

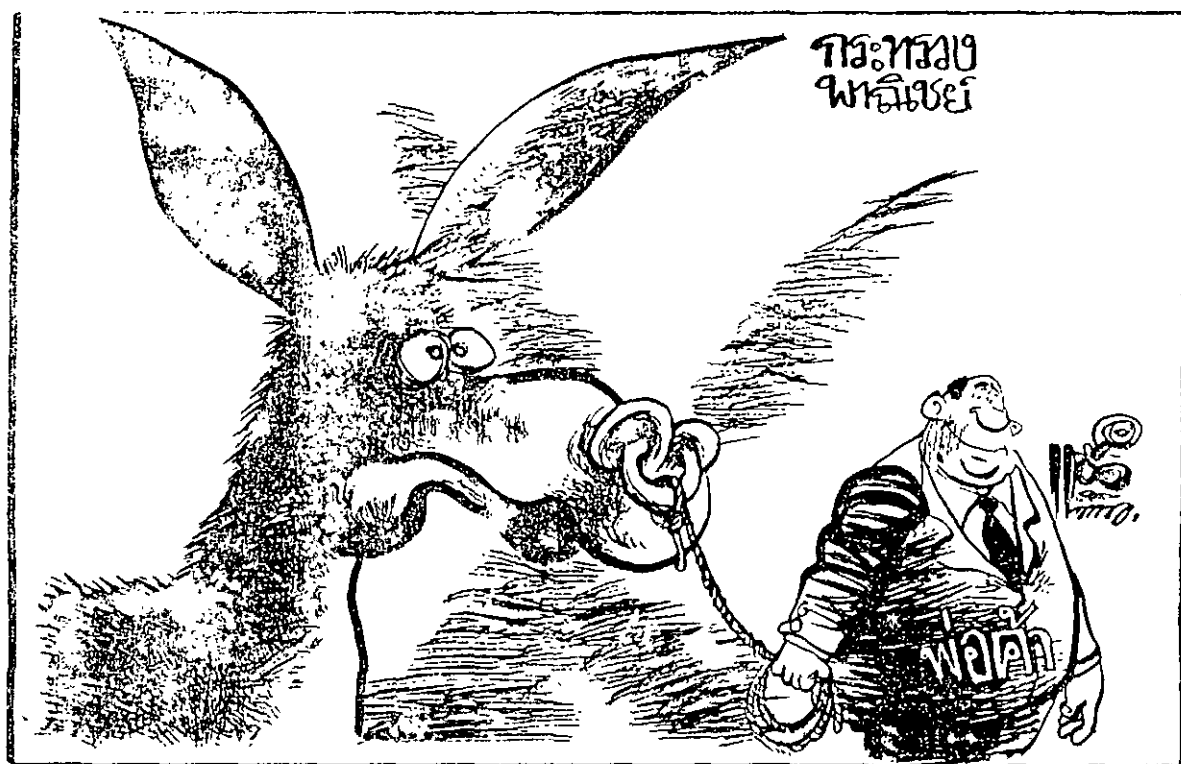
2.3.2 สมการสัญลักษณ์ (Icon) คือสัญลักษณ์ที่ผูกกำหนดความหมายโดยบอกว่า

ก = ข ส่วนการกำหนดค่าหรือความหมายของสัญลักษณ์จะต้องอาศัยคุณสมบัติร่วมหรือความคล้ายคลึง

ระหว่างสิ่งที่ใช้เป็นสัญลักษณ์กับสิ่งที่ถูกแทนด้วยสัญลักษณ์

2.3.3 ชนบสัญลักษณ์ (Symbol) คือสัญลักษณ์ที่ความสัมพันธ์กับความหมายถูก
ลบเลือนไปแล้ว สัญลักษณ์ประเภทนี้มักจะเป็นมรดกตกทอดกันมาทางวัฒนธรรม ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไป
รูปสัญลักษณ์พัฒนาเปลี่ยนไปจนแทบไม่เหลือร่องรอยของการเชื่อมโยงกับสิ่งที่มันเป็นตัวแทน

ตัวอย่างภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพการ์ตูนการเมืองดังกล่าวมีการใช้สัญลักษณ์ดังนี้

ปริบทสัญลักษณ์ได้แก่ สัญลักษณ์ภาพลา

สมการสัญลักษณ์ได้แก่ สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาคือผู้ขายใส่สูทกับถ่อค้า

ชนบสัญลักษณ์ได้แก่ สัญลักษณ์ภาษากระทรวงพาณิชย์

3. ความเข้าใจ วัลจากคำตอบที่แสดงความเข้าใจสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมืองของ
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย ที่มีความสนใจ เรื่องการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง
ขึ้นไป

4. ความสนใจเรื่องการเมือง วัดจากความสามารถของผู้ตอบในการจับคู่ทางการเมืองกับตำแหน่งที่ดำรงอยู่ โดยถ้าคำตอบถูกมากกว่า 50 % จะถือว่ามีความสนใจเรื่องการเมือง

5. ความชัดเจน หมายถึงความชัดเจนของสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายในภาพการรู้ตนการเมือง วัดจากความสามารถในการตีความสัญลักษณ์ในภาพการรู้ตนการเมือง โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

หากสัญลักษณ์ใดมีคำตอบถูก

100 - 80 %	จะมีความชัดเจนในระดับ 5	ชัดเจนมากที่สุด
79 - 60 %	จะมีความชัดเจนในระดับ 4	ชัดเจนมาก
59 - 40 %	จะมีความชัดเจนในระดับ 3	ชัดเจนปานกลาง
39 - 20 %	จะมีความชัดเจนในระดับ 2	ชัดเจนน้อย
19 - 0 %	จะมีความชัดเจนในระดับ 1	ชัดเจนน้อยที่สุด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเสนอตามหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการ์ตูนและการ์ตูนการเมือง
2. ประวัติการ์ตูนการเมืองในต่างประเทศและในประเทศไทย
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนและการ์ตูนการเมือง
4. แนวคิดและทฤษฎีทางสัญลักษณ์ศาสตร์

1. ความหมายของการ์ตูนและการ์ตูนการเมือง

คำว่า Cartoon (การ์ตูน) มาจากคำว่า Cartone (คาโตน) เป็นคำมาจากภาษาอิตาเลียน หมายถึงกระดาษ

เมเยอร์ (Mayer.1969:63) ได้ให้ความหมาย Cartoon (การ์ตูน) หมายถึง

1. ภาพวาดลงบนกระดาษแข็งบนกำแพง ฝาผนัง กระดาษสี หน้าต่างโบสถ์ บนหินอ่อน และงานศิลปะอื่น ๆ ที่ต้องใช้ความประณีตและความคิดสร้างสรรค์

2. ภาพวาดที่ก่อให้เกิดอารมณ์ ขบขันหรือเสียดสี เป็นภาพวาดง่าย ๆ ให้ความบันเทิงหรือวิจารณ์ การเมืองหรือสังคม

The New Grolier Webster International Dictionary of the English Language (1971:154) ได้ให้ความหมาย Cartoon ว่าหมายถึง ภาพวาดที่ล้อเลียนเสียดสี เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ๆ ทางการเมืองหรือทางสังคม แผ่นภาพตลกขบขัน ภาพวาดลงบนกระดาษแข็งเป็นโครงร่างก่อนการระบายสี และภาพวาดฝาผนัง

และใน New Standard Encyclopedia (1969:137) ให้ความหมาย Cartoon ว่าการ์ตูนเป็นภาพวาดแบบหนึ่ง ส่วนมากใช้วาดภาพตลกขบขันในหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสือ ภาพการ์ตูนใช้ประกอบการเล่าเรื่องให้น่าสนใจด้วยภาพเส้นง่าย ๆ ส่วนมากเป็นภาพเกินความเป็นจริง ในปัจจุบันได้นำภาพการ์ตูนมาล้อเลียนบุคคลด้วย

ศิลป์ พีรศรี (เสฐียรโกเศศ.2515:65; อ้างอิงมาจาก ศิลป์ พีรศรี. ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายไว้ว่า

Cartoon (คาตูน) เมื่อจิตรกรจะต้องวาดภาพขนาดใหญ่ เขาเริ่มต้นด้วยการวาดภาพเป็นร่างให้เต็มขนาดของจริงที่วาดขึ้นลงบนกระดาษแผ่นหนาและระบายสีเอกรงค์ (Monochrome) บาง ๆ สีเดียวขึ้นพื้น ภาพที่วาดขึ้นอย่างนี้เรียกว่า คาตูน โดยที่คำเนนิวิธีทำให้มีค่าของกิโลโรสกุโรอยู่ทั้งหมด เมื่อเอากล้องถ่ายออกมาเป็นรูปก็ได้ผลเท่ากับถ่ายออกมาจากภาพที่ระบายสีจริง ๆ เหมือนกัน ในปัจจุบันคำว่า คาตูน หมายถึงภาพเรื่องล้อเลียนอย่างที่เราเห็นอยู่บนจอภาพยนตร์ และในหนังสือพิมพ์ด้วย และเรียกกันว่า ภาพคาตูน

มันนาส ชาลิต (2510:126) ได้ให้ความหมายคำว่า "การ์ตูนหมายถึงภาพที่เขียนลักษณะต่าง ๆ ให้ผิดเพี้ยนความจริง เขียนเพื่อเน้นลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่คนเขียนต้องการเอาไปเปรียบเทียบกับ

ประสูร จรรยาวัช (2513:10) ได้ให้ความหมายคำว่า "การ์ตูนคือภาพที่แทนภาพไว้ ๆ เอ้ ๆ ภาพไม่เหมือนของจริง จะเป็นคนหรือสัตว์ หรือสิ่งของอะไรก็ตามที่มันวิกลจริตไปจากภาพธรรมดา

ทรงคุณ อรรถการ (สุวิมล ณะผลเลิศ.2521:3-4) ได้ให้ความหมายการ์ตูนว่าการ์ตูนเป็นงานศิลปะ และงานศิลปะสามารถแสดงรูปร่างและลักษณะการเขียนเป็นลักษณะธรรมชาติ หรือลักษณะเรขาคณิต หรือลักษณะอิสระอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการบรรยาย หรือการแสดงออก หรือการตกแต่ง หรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

สรุปการ์ตูนคือภาพวาดง่าย ๆ ซึ่งมักเป็นแบบไม่เหมือนภาพธรรมดาทั่ว ๆ ไป มีรูปร่างทั้งลักษณะธรรมชาติ หรือลักษณะเรขาคณิต หรือลักษณะอิสระ ส่วนใหญ่มักจะมีรูปร่างที่เกินความเป็นจริง หรือลดรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก เพื่อจุดมุ่งหมายในการบรรยาย หรือการแสดงออก หรือการตกแต่ง มุ่งให้เกิดความตลกขบขัน ล้อเลียน เสียดสี การเมืองและสังคม ตลอดจนใช้ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

และเมื่อพิจารณาจากประเภทของการ์ตูนใน The World Book Encyclopedia ได้แบ่งการ์ตูนไว้ 6 ประเภทคือ

- 1.ภาพล้อสังคม (Gag Cartoons) นิยมมากในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร
- 2.ภาพล้อการเมือง (Political and Editorical Cartoons)
- 3.การ์ตูนโฆษณา (Commercial Cartoons)
- 4.ภาพล้อเลียน (Caricature Cartoons) ส่วนภาพจะเป็นภาพล้อเลียนให้ตลกขบขัน
- 5.การ์ตูนเรื่องยาว (Comic Strip Cartoons) เป็นการ์ตูนประกอบการเล่าเรื่อง

แต่ต้นจนจบ

- 6.ภาพยนตร์การ์ตูน (Animated Cartoons) คือการวาดการ์ตูนลงบนแผ่นฟิล์ม

และจากการพิจารณาการ์ตูนการเมืองที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์นั้นจะเห็นได้ว่าการ์ตูนการเมืองไม่ใช่เป็นเพียงแค่ภาพล้อการเมือง (Political Cartoons) หากแต่ยังรวมถึงภาพล้อสังคม (Gag Cartoons) ภาพล้อเลียน (Caricature Cartoons) และการ์ตูนเรื่องยาว (Comic Strip Cartoons) (ชาติรี พนเจริญสวัสดิ์.2529:34) เพราะฉะนั้นการ์ตูนการเมืองในที่นี้จึงหมายถึงภาพการ์ตูนที่มีลักษณะล้อเลียนวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวต่าง ๆ ของสังคม โดยอาจจะนำไปใช้ในการเมือง สังคม หรือเศรษฐกิจ และบางทีอาจจะมีความเป็นเรื่องยาวประกอบ จะสังเกตเห็นได้ว่า ภาพการ์ตูนการเมืองจะมีลักษณะหนึ่งคือเป็นภาพล้อหรือที่เรียกว่า Caricature ซึ่งหมายถึงภาพล้อเลียน

นอกจากนี้ยังมีคำอื่น ๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับคำคำนี้ก็คือ

Satire หมายถึงลักษณะการเสียดสี เย้ยหยัน โดยจะเป็นลักษณะที่ปรากฏออกมาในงานต่าง ๆ เช่น งานประพันธ์ประเภทต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

- ทางตรง (Direct) จะมีลักษณะเสียดสีออกมาโดยตรง ซึ่งจะมีลักษณะของความก้าวร้าว เช่น ภาพล้อเลียน (Caricature)

- ทางอ้อม (Indirect) เช่น การเขียนล้อเลียน (Parody)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคำ 2 คำคือ Caricature กับ Parody นั้นมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่ Caricature จะเป็นการล้อเลียนที่มีลักษณะรุนแรงกว่า และบางที Parody จะใช้เรียกแทน Caricature เมื่อได้ถูกประยุกต์เข้ากับศิลปะแขนงอื่น

นอกจากนี้ยังมีคำอีกคำหนึ่งคือ Lampoon

"Lampoon is a satirical attack on a person or institution in prose or verse often scurrilous or malicious"(Encyclopedia Americana. 1986:695)

Lampoon หมายถึงการเสียดสี เย้ยหยัน แบบมุ่งร้ายที่มีต่อบุคคลหรือสถาบันโดยจะอยู่ในรูปของงานประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

จะเห็นได้ว่า Lampoon มีลักษณะเหมือนกับ Satire คือออกมาในรูปของการประพันธ์และเสียดสี แต่ค่อนข้างรุนแรงกว่า

โดยสรุปแล้ว คำทั้ง 4 คำ ได้แก่ Caricature , Satire , Parody และ Lampoon มีลักษณะที่คล้ายกันคือเป็นไปในลักษณะของการล้อเลียน เสียดสี หรือเย้ยหยัน แต่มีความแตกต่างกันคือ

Caricature เป็นลักษณะของภาพล้อเลียนที่มีความรุนแรง

ในขณะที่คำอีก 3 คำคือ Satire , Parody และ Lampoon จะเป็นลักษณะของ

การเสียดสี เย้ยหยัน ในรูปของงานประพันธ์ที่มีความแตกต่างกันในรายละเอียดดังนี้

Lampoon เป็นงานประพันธ์ที่ค่อนข้างรุนแรงกว่า Satire ส่วน Parody เป็นงานประพันธ์ชนิดหนึ่งของ Satire

2. ประวัติการวิจารณ์เมืองในต่างประเทศและในประเทศไทย

เจมส์ กิลล์เรย์ (James Gillray) ชาวอังกฤษ เป็นผู้ให้กำเนิดการเขียนภาพล้อการเมืองขึ้นครั้งแรกในปี 1778 โดยครั้งนั้นเขาได้เขียนภาพล้อเพื่อมุ่งโจมตีพระบรมวงศานุวงศ์ในอังกฤษในขณะนั้น และตั้งแต่นั้นมาการเขียนภาพล้อการเมืองได้แพร่หลายมาในเยอรมัน รัสเซีย อเมริกา รวมทั้งในแถบเอเชียคือจีนและญี่ปุ่น

สำหรับประเทศไทยนั้น ภาพล้อการเมืองไทยเริ่มเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และมีต่อมาจนถึงปัจจุบันรวมทั้งได้มีนักเขียนการ์ตูนการเมืองเกิดขึ้นมากมายเช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าจะแบ่งออกเป็นช่วงเวลาต่าง ๆ จะแบ่งได้ดังนี้

- ช่วง พ.ศ. 2468 - 2470 เป็นระยะเวลาเริ่มแรกที่เกิดขึ้นและมีนักเขียนภาพล้อการเมืองคนแรกของไทยคือ เป่ล่ง ไตรปิ่น หรือขุนปฏิภาพพิมพ์ลัทธิ ผลงานของท่านได้ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์ โดยใช้นามปากกาว่า "เป่ล่ง"

- ช่วง พ.ศ. 2470 - 2489 ช่วงนี้มีนักเขียนภาพล้อการเมืองที่เด่น ๆ อยู่ 3 ท่าน คือ

1. ภัฏญะ อุกษกานนท์ ใช้นามปากกาว่า "ภัฏญะ" ในหนังสือพิมพ์เกราะเหล็ก
2. เฉลิม วุฒิโอสิต ใช้นามปากกาว่า "เฉลิมวุฒิ" ในหนังสือพิมพ์หลักเมือง
3. จ่านงค์ รอดอริ ไม่ปรากฏนามปากกาและไม่ได้ระบุรายละเอียดว่าอยู่ในหนังสือพิมพ์ฉบับใด

ฉบับใด

- ช่วง พ.ศ. 2490 - 2514 ช่วงนี้มีนักเขียนภาพล้อการเมืองที่มีชื่อเสียงมากท่านหนึ่งคือ ประสูร จรรยาวงษ์ โดยใช้นามปากกาว่า "จรรย" "

- ช่วง พ.ศ. 2516 ถึงปัจจุบัน เป็นยุคที่มีนักเขียนภาพล้อการเมืองเกิดขึ้นมากมาย อาทิเช่น ชัย ราชวัตร แอ็ด เคลินวิล์ ฯลฯ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการ์ตูนและการ์ตูนการเมือง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยใน

เชิงทดลองและส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในสาขาการศึกษา กล่าวคือเป็นการนำบทเรียนมาสร้างเป็นการ์ตูนเพื่อนำไปทดลองในการสอนเปรียบเทียบกับการสอนโดยใช้สื่ออย่างอื่น

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการ์ตูนการเมืองในต่างประเทศมีดังนี้

Handelman (สุตริก จรรยาวัช.2532:37) เป็นการนำเสนอในลักษณะของบทความ ชื่อ "Political Cartoonists as They Saw Themselves During the 1950S" ซึ่งสรุปได้ว่านักเขียนการ์ตูนการเมืองในช่วง ค.ศ.1950 นั้นมองตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีหน้าที่ในการสั่นคลอนและทำลายฝ่ายตรงข้ามตามวิถีทางและอุดมการณ์ดังเช่นนักเขียนการ์ตูนในสมัยแรก ๆ ได้เคยปฏิบัติมา

Riffe Sneed and Van Ommeran (สุตริก จรรยาวัช.2532:37-38) ได้ร่วมกันศึกษาในหัวข้อชื่อว่า "Behind The Editorial Page Cartoon" เพื่อศึกษาบทบาทของนักเขียนการ์ตูนการเมืองและเสรีภาพของพวกเขในการแสดงความคิดเห็นทางผลงานการ์ตูนรวมทั้งบทบาทของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่มีอิทธิพลต่อนักเขียนการ์ตูนการเมืองเหล่านี้

ผลสรุปก็คือนักเขียนการ์ตูนส่วนใหญ่ยอมรับว่าพวกเขามีความเห็นที่ไม่ลงรอยกันเสมอไปกับตัวบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งฝ่ายนักเขียนการ์ตูนและบรรณาธิการยังมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันในเรื่องของเสรีภาพของนักเขียนการ์ตูน รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจและลักษณะของการ์ตูน และคำอธิบายของภาพที่ตีอีกว่าควรเป็นอย่างไรอีกด้วย

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนการเมืองในเมืองไทยมีผู้วิจัยได้ศึกษาไว้ดังนี้

ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์ (ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์.2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์การ์ตูนของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ช่วงปี พ.ศ.2521 - 2523" ในสาขาวิชาภาษาไทย โดยเป็นการศึกษากลวิธีการนำเสนอในส่วนของโครงเรื่อง การสร้างตัวละคร การใช้ภาษา การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์ การใช้ลักษณะตัวละคร รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ความคิดทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจที่ส่งผ่านภาพการ์ตูนการเมือง

ผลของการวิจัยปรากฏดังนี้ ทางด้านกลวิธีนำเสนอพบว่า โครงเรื่องของการ์ตูนชุดนี้มีโครงเรื่องใหญ่ซึ่งเป็นโครงเรื่องกว้าง ๆ เกี่ยวกับฉากซึ่งเป็นสถานที่ที่กำหนดให้เป็นหมู่บ้านทุ่งหมาเมินประกอบกับลักษณะพฤติกรรมของตัวละคร ส่วนโครงเรื่องย่อยเป็นโครงเรื่องสั้น ๆ ที่เสนอเหตุการณ์จบลงในแต่ละวัน การวางโครงเรื่องย่อยนั้นนิยมใช้เหตุการณ์สองเหตุการณ์มาประกอบเป็นเรื่องแล้วจบลงอย่างหัก มุมพลิกความคาดหมาย การสร้างตัวละครของการ์ตูนชุดนี้ใช้ทั้งตัวละครสมมติและตัวละครที่เป็นบุคคลจริง ตัวละครสมมติได้แก่ ผู้ใหญ่มา ไอ้จ้อย และเฒ่าหอยเป็นตัวละครหลักในการดำเนินเรื่อง ตัวละครที่เป็นบุคคลจริงได้แก่บุคคลที่มีบทบาทตามที่ปรากฏเป็นข่าวและเหตุการณ์ในขณะนั้นเป็นตัวละครรอง การใช้ภาษาส่วนมากจะใช้ภาษาปาก

และการดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนา ประกอบด้วยการใช้คำโวหารต่าง ๆ และน้ำเสียงแสดงการล้อเลียน เอะเอ้ย เสียดสี ประชดประชันและถากถาง การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะตัวอักษร มีการใช้ตัวละคร ฉาก สถานที่ และตัวอักษรต่าง ๆ เพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ของตัวละคร สำหรับวัตถุประสงค์และการเลือกสรรนั้น ได้นำข่าวเหตุการณ์และภาพการ์ตูนต่าง ๆ ทางสังคมมาเป็นวัตถุดิบ โดยเลือกเอาเหตุการณ์ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ มาเสนอเป็นความคิดเห็น ซึ่งพบว่ามีลักษณะทั้งตึง คำนึงคติเตือนรัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐและนักการเมืองที่ขาดความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน อันเป็นผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนทั้งทางสังคมและทางด้านเศรษฐกิจ

สุวิมล ธนะพลเลิศ (สุวิมล ธนะพลเลิศ.2521) ได้วิจัยงานด้านนี้ในสาขามรรยกราชศาสตร์ มีชื่อว่า "ชีวประวัติและผลงานของประยูร จรรยาวัณษ์" ผลของการวิจัยสรุปได้ว่าประยูร จรรยาวัณษ์ ไม่ได้ศึกษาการเขียนภาพการ์ตูนมาจากที่ใด แต่ประสบผลสำเร็จในด้านการเขียนการ์ตูนจากความเพียรพยายามและความมีใจรักในด้านนี้ เริ่มเขียนการ์ตูนเป็นอาชีพตั้งแต่ พ.ศ. 2481 ด้วยการ์ตูนเรื่องยาวเรื่องจันทะโครบ และเริ่มเขียนภาพล้อการเมืองเมื่อ พ.ศ.2489 แยกประเภทของผลงานออกเป็น ภาพล้อการเมืองและสังคมมีจำนวนภาพมากกว่า 9,203 ภาพ การ์ตูนเรื่องยาวมี 34 เรื่อง เป็นจำนวนภาพมากกว่า 27,374 ภาพ และผลงานเบ็ดเตล็ดประกอบด้วย บทความ 441 บทความ บทความและภาพประกอบ 2,231 บทความ และภาพการ์ตูนเบ็ดเตล็ดอีก 939 ภาพ โดยเฉลี่ยแล้วเขาเขียนภาพประมาณวันละ 4 ภาพ ยกเว้นในช่วง พ.ศ.2497-2501 กับ พ.ศ.2510-2514 เขาได้เขียนภาพ โดยเฉลี่ยประมาณวันละ 6 ภาพ เป็นผลงานทุกประเภท

ผลของการวิเคราะห์ผลงานด้านจุดมุ่งหมาย เป็นการเสนอข่าวเหตุการณ์ทั่วไปล้อเลียน เสียดสีการเมืองและสังคม ให้ความจริงใจและความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านอยู่ในขั้นดีเยี่ยม ด้านเนื้อหาสาระเป็นการคัดเลือกข่าวที่น่าสนใจหรือย้าข้อคิดเห็นเพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ ต่อชาติ และสังคม ถ่ายทอดความรอบรู้ต่าง ๆ ภาษาที่ใช้มีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองอยู่ในขั้นดี ด้านภาพเป็นภาพทั้งการ์ตูนทั้งภาพเหมือนให้อารมณ์ขันแต่แฝงไว้ด้วยข้อคิดจึงเป็นภาพการ์ตูนสำหรับผู้ใหญ่มากกว่าสำหรับเด็ก

นฤมล เรืองณรงค์ (นฤมล เรืองณรงค์.2533) ได้วิจัยงานทางด้านนี้ในสาขารัฐศาสตร์ ที่มีชื่อว่า "การ์ตูนการเมืองในช่วง 14 ตค. 2516 - 2519" โดยได้ศึกษาวิเคราะห์ภาพการ์ตูนการเมืองของนักเขียนการ์ตูนการเมือง 3 ท่านคือ ประยูร จรรยาวัณษ์, สู้ชีพ ฅ สงขลา และ ยัย ราชวัตร

งานศึกษามุ่งศึกษาถึงภาพการตัดสินใจเมือง ในฐานะที่เป็นสื่อทางการเมืองประการหนึ่ง โดยศึกษาถึงความสำคัญ แนวความคิดหลัก แนวความคิดรอง ที่สะท้อนผ่านการตัดสินใจออกมาในช่วงเวลาหนึ่ง

จากการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเมืองเป็นภาพสะท้อนของเหตุการณ์ทางการเมือง โดยมี เหตุการณ์ทางสังคม การเมือง เป็นปัจจัยที่กำหนดแนวความคิดที่สะท้อนผ่านการตัดสินใจออกมา และการตัดสินใจประกอบด้วยสาระสำคัญสองประการคือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาของข่าว และส่วนที่เป็นความคิดหรือเจตนารมณ์ของนักเขียนการตัดสินใจ โดยที่สาระสำคัญสองประการดังกล่าวจะสะท้อนผ่าน ภาพการตัดสินใจเมืองออกมาพร้อมกัน หน้าที่ที่สำคัญของการตัดสินใจเมืองคือ การวิพากษ์วิจารณ์ การเมือง การให้แง่คิด การให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ตลอดจนการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม การรณรงค์ให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว และท้ายที่สุดสามารถสรุปได้ว่าการตัดสินใจเมือง เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมการเมืองมาช้านาน จากอดีตจนถึงปัจจุบันและจะยังคงมีต่อไปอย่างไม่จบสิ้น

ผลจากการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการตัดสินใจเมืองนั้นเป็นสื่อที่มีลักษณะน่าสนใจ แสดงรายละเอียดของเรื่องราวต่าง ๆ รวมทั้งสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับเรื่องต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

4. แนวคิดและทฤษฎีทางสัญลักษณ์ศาสตร์

จากการศึกษาภาพการตัดสินใจเมืองจำนวนหนึ่ง จะพบว่ามีส่วนประกอบอยู่ 2 ส่วนคือ ภาพและภาษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้เป็นตัวแทนแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน และสิ่งที่ใช้แทนความคิดในทันทีหรือแทนสิ่งใดก็ตาม เรียกว่า "สัญลักษณ์"

คำนิยามของสัญลักษณ์

สออาจ ธีรบุรณะ (2534 : 6) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "สัญลักษณ์" หมายถึง สิ่งใด ๆ หนึ่งได้กำหนดให้ใช้แทนของอีกสิ่งหนึ่งในวาระใดวาระหนึ่ง

หนังสือเพื่อการสื่อสาร (2528 : 155) ได้กล่าวไว้ว่าสัญลักษณ์หมายถึงลักษณะของสิ่งใด ๆ ที่กำหนดนิยามกันขึ้นเองให้ใช้แทนความหมายของอีกสิ่งหนึ่ง

พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2530:526) ได้ให้ความหมายของคำว่า "สัญลักษณ์" หมายถึงลักษณะของสิ่งใด ๆ ที่กำหนดให้หมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง

สรุปแล้วคำว่า "สัญลักษณ์" หมายถึงสิ่งที่ได้ถูกกำหนดให้ใช้แทนของอีกสิ่งหนึ่งในวาระใดวาระหนึ่ง

ประเภทของสัญลักษณ์

สำหรับประเภทของสัญลักษณ์นั้น ชาร์ลส์ เพียร์ส (ผ่อาจ หิรัญบุรณะ.2534:12) ได้มีการแบ่งสัญลักษณ์ออกเป็น 3 ประเภท โดยใช้ความชัดเจนระหว่างตัวสัญลักษณ์กับสิ่งที่สัญลักษณ์เป็นตัวแทนเป็นเกณฑ์ คือ

1. ปริบทสัญลักษณ์ (Index) หมายถึงสัญลักษณ์ที่ต้องอาศัยปริบทจึงจะมีความหมาย เช่น การใช้บุรุษสรรพนาม

2. สมการสัญลักษณ์ (Icon) หมายถึงสัญลักษณ์ที่มีการกำหนดความหมายออกมาในรูปของสมการคือ $\alpha = \beta$ สำหรับสัญลักษณ์ประเภทนี้นั้น การที่จะกำหนดความหมายได้ สัญลักษณ์กับสิ่งที่ถูกแทนจะต้องมีคุณสมบัติคล้ายกัน เช่น ไม้กางเขน เป็นสัญลักษณ์ของศาสนาคริสต์

3. ชนบสัญลักษณ์ (Symbol) หมายถึงสัญลักษณ์ที่ความสัมพันธ์กับความหมายถูกกลบเลือนไป สัญลักษณ์ประเภทนี้มักจะเป็นมรดกตกทอดกันมาทางวัฒนธรรม เช่น ตัวอักษรในภาษา

พลังของสัญลักษณ์

พลังของสัญลักษณ์หมายถึงความสามารถในการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับบุคคล
2. ระดับสังคม
3. ระดับสากล

สำหรับวิชาที่ศึกษาระบบสัญลักษณ์ทุกชนิดที่มนุษย์นำมาเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร เรียกว่า "สัญลักษณ์ศาสตร์" หรือ Semiotics

คำนิยามของสัญลักษณ์ศาสตร์

ล่าอง หิรัญบุรณะ (2534 : 6) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า สัญลักษณ์ศาสตร์หมายถึง วิชาที่ศึกษาระบบสัญลักษณ์ทุกชนิดที่มนุษย์นำมาใช้

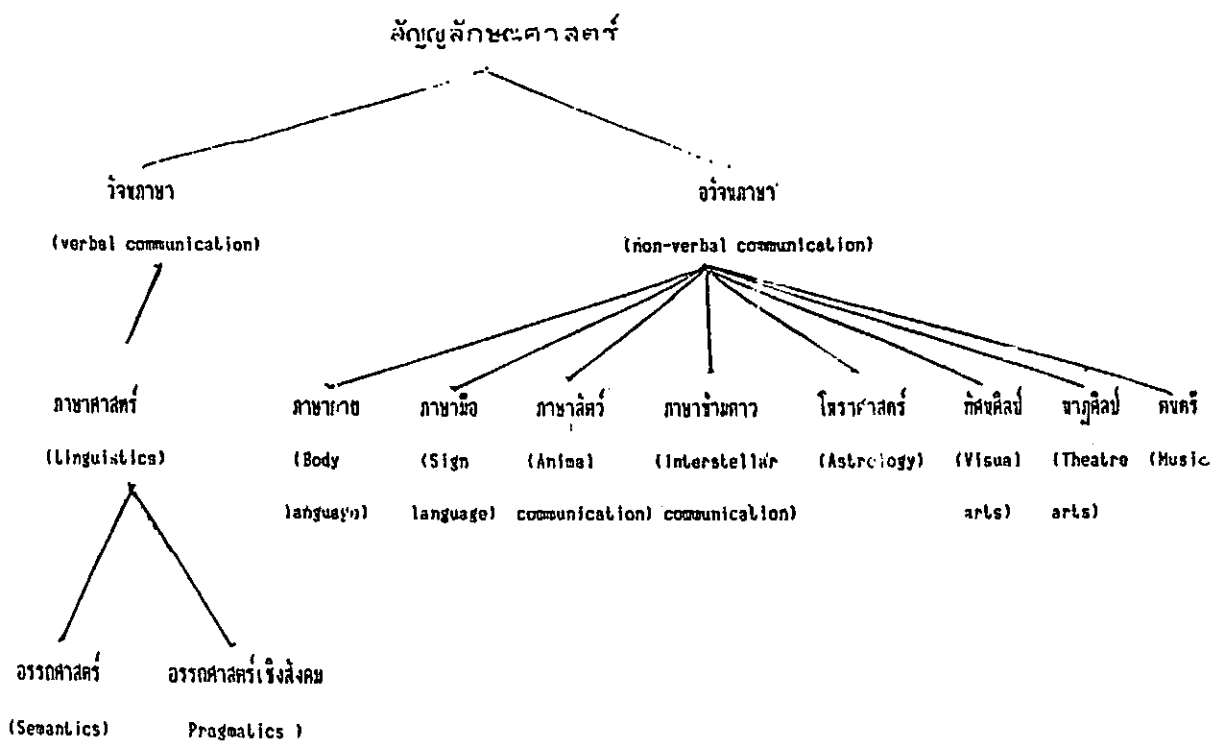
วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์ (2533 : 187) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยสัญลักษณ์เครื่องหมายและหน้าที่ของสิ่งเหล่านี้ในภาษารวมทั้งไวยากรณ์ ประโยค ความหมาย และความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และผู้ใช้

Longman Dictionary of Applied Linguistics (1985:255) ได้ให้คำจำกัดความ ไว้ว่าเป็นวิชาที่ศึกษาการวิเคราะห์ระบบการใช้สัญลักษณ์ในการติดต่อสื่อสาร

คริสตัล (Crystal.1985:275-276) ได้ให้ความหมายไว้ใน Dictionary of Linguistics and Phonetics ว่าเป็นการศึกษาคุณสมบัติของระบบการส่งสัญญาณ ทั้งที่เป็นธรรมชาติและไม่เป็นธรรมชาติ

กล่าวโดยสรุปแล้วสัญลักษณ์ศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาระบบสัญลักษณ์ทุกชนิดที่มนุษย์นำมาเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร

โครงสร้างของสัญลักษณ์ศาสตร์

(สำอาก หิริญบุรณะ. 2534:19)

สัญลักษณ์ศาสตร์ประกอบด้วยสัญลักษณ์ที่ต้องใช้ภาษาของมนุษย์หรือวจนสารและสัญลักษณ์ที่ไม่ได้อาศัยภาษาของมนุษย์ หรือ อวจนสาร

สำหรับสัญลักษณ์ศาสตร์ในหมวดของวจนสารนั้นคือการศึกษาระบบสัญลักษณ์ในภาษาศาสตร์ และภาษาศาสตร์ได้แยกวิธีการศึกษาระบบความหมายในภาษาออกเป็น

หมวดอรรถศาสตร์ (Semantics) ที่ศึกษาระบบความหมายที่ปรากฏในภาษาต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงผู้ใช้ภาษาและภารกิจหรือบริบทที่นำภาษาไปใช้ และศึกษาอรรถศาสตร์เชิงสังคม (Pragmatics หรือ Social Semiotics) เป็นการพิจารณาความหมายจากการนำระบบความหมายในภาษาไปใช้ในบริบททางสังคมอันประกอบด้วยผู้ใช้ภาษา และสถานการณ์ของการใช้

ในกลุ่มอวจนสารประกอบด้วย

การศึกษาภาษากาย (Body Language) เช่น กริยาท่าทาง สีหน้า ระยะเวลาใกล้ชิด และสัมผัส

การศึกษาภาษามือ (Sign Language) สำหรับคนหูหนวก

การศึกษาภาษาสัตว์ (Animal Communication หรือ Zoosemiotics) เช่น ภาษาของลิงชิมแปนซี

ภาษาข้ามดาว (Interstellarcommunication) เป็นการศึกษาค้นคว้าที่ควบคู่กับโครงการอวกาศ

ส่วนศาสตร์อื่น ๆ เช่น ทศนศิลป์ โหราศาสตร์ นาฏศิลป์ และดนตรี เป็นศาสตร์ที่บุคคลทั่วไปมีความคุ้นเคยกันอยู่แล้ว

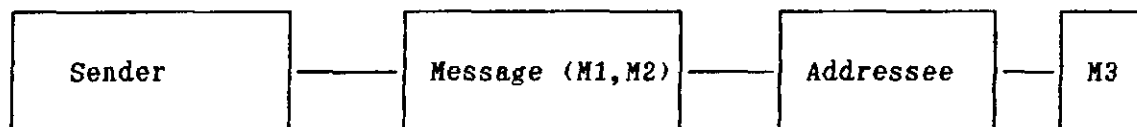
ทฤษฎีทางสัญลักษณ์ศาสตร์

สำหรับทฤษฎีในทางสัญลักษณ์ศาสตร์นั้น มีชื่อว่า Theory of Sign Production ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงรายละเอียดของการผลิตสัญลักษณ์ จนกระทั่งสัญลักษณ์นั้นได้ถูกส่งออกมา โดยเริ่มต้นตั้งแต่ผู้ส่งสารทำหน้าที่ผลิตสารหรือ Message ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

Message 1 หรือ M1 หรือ Locutionary Acts ส่วนนี้จะได้แก่ตัวเนื้อหาของสาร ซึ่งจะประกอบไปด้วยสัญลักษณ์แต่ละตัวที่ผ่านการผลิตออกมาและมารวมกันเป็นรหัสหรือ Codes โดยในส่วนนี้จะมียอดประกอบอยู่ ๒ ส่วนคือ รูปแบบ (Form) และเนื้อหา (Content)

Message 2 หรือ M2 หรือ Illocutionary Acts ในส่วนนี้เป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารส่งมาพร้อมกับสารและตั้งใจจะบอกกล่าวบางอย่างกับผู้รับสาร หรือเรื่อก็กล่าวกันว่าเจตนาของสารนั่นเอง

ส่วนสุดท้ายคือ Message 3 หรือ M3 หรือ Perlocutionary Acts สำหรับส่วนนี้คือ ส่วนที่จะเกิดขึ้นกับผู้รับสาร กล่าวคือเมื่อผู้รับสารได้รับสารจากผู้ส่งสารและตีความสารนั้นแล้วจะเกิดการกระทำอันเนื่องมาจากการรับสารนั้น ๆ และเมื่อสรุปทฤษฎีดังกล่าวจะได้ออกมาเป็นแผนภูมิรูปภาพได้ดังนี้

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ดังนี้

1. รวบรวมภาพการ์ตูนการเมืองจากหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ ในช่วงเวลาดังกล่าว
จำนวน 1700 ภาพ

2. เลือกภาพการ์ตูนการเมือง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 180 ภาพ มาศึกษา
การสื่อความหมายของสัญลักษณ์และวิเคราะห์ประเภทของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง โดยแบ่ง
ประเภทของสัญลักษณ์ออกเป็น 3 ประเภท ซึ่งได้กล่าวไว้ในหนังสือ อรรถศาสตร์ : ศาสตร์แห่ง
ความหมาย ดังนี้

1. ปริบทสัญลักษณ์ (Index)
 2. สมการสัญลักษณ์ (Icon)
 3. ชนบสัญลักษณ์ (Symbol)
3. เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์

ดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่าง

ก. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 112 คน

ข. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย จำนวน 50 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. ภาพการตุงการเมือง ได้แก่ ภาพการตุงการเมืองจากหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และมติชน ในช่วงเวลาจากเดือนธันวาคม 2533 - เดือนธันวาคม 2535 จำนวน 6 ภาพ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกภาพการตุงการเมืองเพื่อนำไปใช้ในแบบสอบถามดังนี้

- เป็นภาพการตุงที่มีสัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์ภาษาในการสื่อความหมาย
- เป็นภาพการตุงที่มีสัญลักษณ์ภาพหลากหลาย
- เป็นภาพการตุงที่มีทั้งสัญลักษณ์ภาพหลักและสัญลักษณ์ภาพรอง

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบ ได้แก่ อายุ เพศ และวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจเรื่องการเมือง ในส่วนนี้เป็นคำถามแบบจับคู่ชื่อรัฐมนตรีกับชื่อกระทรวง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจสัญลักษณ์ในภาพการตุงการเมือง

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังนี้

1. คัดเลือกภาพการตุงการเมืองตามเกณฑ์การคัดเลือกภาพการตุงการเมืองดังกล่าวข้างต้น
2. ศึกษาลักษณะของแบบสอบถามจากรายงานการวิจัยต่าง ๆ

3. ออกแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นคำถามชนิดเลือกตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจในเรื่องการเมือง เป็นคำถามชนิดจับคู่

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจสัญลักษณ์ในภาพการรณรงค์การเมือง ในส่วนนี้เป็น

แบบสอบถามชนิดเติม

4. นำข้อมูลภาพการรณรงค์การเมืองดังกล่าวมาสร้างแบบสอบถาม

หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2/2537 โดยได้นำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และหลังจากที่แจกไปแล้ว ประมาณ 1 อาทิตย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองเช่นกัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้ว ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากการตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ

2. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์เป็นแบบสอบถามที่มีการตอบคำถามในตอนี่ 2 ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจในเรื่องการเมือง ได้ในระดับปานกลางขึ้นไป ซึ่งจะได้แก่แบบสอบถามที่มีการตอบคำถามถูกต้องมากกว่า 50 %

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ชนิดเลือกตอบและเติมคำ ตอนที่ 2 ชนิดจับคู่ และข้อมูลความเข้าใจสัญลักษณ์ในแบบสอบถามตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ โดยแสดงอยู่ในรูปตาราง

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนี่ 3 ที่เป็นการวัดความเข้าใจสัญลักษณ์ในภาพการรณรงค์การเมืองมาวิเคราะห์ระดับความชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 ชัดเจนมากที่สุด

ระดับ 4 ชัดเจนมาก

ระดับ 3 ชัดเจนปานกลาง

ระดับ 2 ชัดเจนน้อย

ระดับ 1 ชัดเจนน้อยที่สุด

5. นำข้อมูลในเรื่องจะองระดับความชัดเจนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยแสดงอยู่ในรูปตาราง

6.อภิปรายผล และสรุปผล โดยใช้วิธีการพรรณาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าร้อยละของข้อมูล ในแบบสอบถามตอนที่ 1 ชนิดมีคำตอบให้เลือกและเติมค่า แบบสอบถามตอนที่ 2 ชนิดจับคู่ และข้อมูลสัญลักษณ์ที่อยู่ในแบบสอบถามตอนที่ 3
2. วิเคราะห์โดยวิธีคำนวณค่าเฉลี่ยในแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาดังนี้

1. รวบรวมภาพการ์ตูนการเมืองจากหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และมติชน ในช่วงเวลาจากธันวาคม 2533 ถึง ธันวาคม 2535

2. เลือกภาพการ์ตูนการเมือง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 180 ภาพ เพื่อนำมาศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

3. เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

จากการศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง พบว่าภาพการ์ตูนการเมืองมีการสื่อความหมายออกมาใน 3 ลักษณะคือ การสื่อความหมายด้วยสัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษา และสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา

และจากภาพการ์ตูนการเมืองทั้งหมด มีการใช้สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษาและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาในการสื่อความหมายดังแสดงผลในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงปริมาณสัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษาและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาที่ใช้สื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมือง

สัญลักษณ์	จำนวน	ร้อยละ
1. สัญลักษณ์ภาพ	217	41.57
2. สัญลักษณ์ภาษา	110	21.07
3. สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา	195	37.35
รวม	522	100

จากตาราง 1 แสดงว่าจากภาพการ์ตูนการเมืองจำนวนทั้งหมดมีการใช้สัญลักษณ์ภาพคิดเป็นร้อยละ 41.57 สัญลักษณ์ภาษาคิดเป็นร้อยละ 21.07 และสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาคิดเป็นร้อยละ 37.35

สัญลักษณ์ภาพจำนวน 217 ภาพ ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้คือ

ภาพที่	สัญลักษณ์ภาพ	ความหมาย
1	เขียง	รสช.
2	ผู้ชายใส่เครื่องแบบ	พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์และ
	ผู้ชายใส่สูท	ผู้นำเว็สดนามคือ เจริญ โกวิท
3	คนถือเครื่องมือ	เกษตรกร
	คนถือไม้กอล์ฟ	ผู้มีฐานะที่เล่นกอล์ฟเป็นงานอดิเรก
	คนตัวเล็ก	เด็ก ๆ
4	คนใส่ถุงบ	ชาวนา
5	คนใส่ถุงบและงู	นายอานันท์ ปันยารชุนและ รสช.
7	คนทางขวามือ	นายสมัคร สุนทรเวช
	คนทางซ้ายมือ	พล.ต จำลอง ศรีเมือง
8	คนในกรอบรูป	นายควง อภัยวงศ์
	คนที่อยู่น้ำรูป	นายชวน หลีกภัย
	คนหลายคน	สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์

9	ผู้หญิงใส่ชุดว่ายน้ำและคนที่นั่งดู	นางงามและคนดู
10	คนที่เป็นกระสอบทราย	พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ
	คนที่อยู่รอบกระสอบทราย	กลุ่มคนที่ไม่พอใจพล.อ.ชาติชาย
11	ผู้ชายคนอื่น ผู้หญิง	นาอิกโรศักดิ์และคุณหญิงบุญเรือน
	และคนหลายคน	ประชาชน
12	ผู้ชายใส่แว่น	พล.อ. ชาลิิต
	คนในกรอรูป และเก้าอี้	อดีตนาอิกฯ และตำแหน่งนาอิกฯ
13	คน	ประชาชนที่ถูกทำร้าย
14	คน และรูปสี่เหลี่ยม	นักรการเมืองและเงิน
15	ผู้ชายใส่เครื่องแบบและหัวคน	พล.อ. สุนทรและพล. สุจินดา
16	คนใส่เสื้อลายดาว	สหรัฐอเมริกา
	คนใส่สูทยืนข้างหน้าและคนใส่สูทยืนข้างหลัง	พล.อ. สุจินดาและนาอิกรงค์
17	ผู้ชายใส่สูทและผู้หญิง	พล. สุจินดาและคุณหญิงวรรณี
18	โก๋	นักรการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง
	เปิด	พล.อ. สุจินดา
19	ผู้ชายใส่สูท	นาอิกสุทธิชัย หย่อน
	มนุษย์ยุคหินและสัตว์โลกล้านปี	กลุ่มคนที่มีความคิดล้ำหลัง
20	คนใส่เครื่องแบบ	พล.อ. สุจินดา
	ลาและคนหลายคน	นักรการเมืองจาก 5 พรรคร่วม
		รัฐบาลและประชาชน
22	ผู้ชายขาเจ็บและผู้ชายใส่แว่น	นาอิกรงค์และพล.อ. ชาลิิต
23	ผู้ชายยืนท้าวเอาและคนที่แบกศพ	พล.อ. สุนทรและนาอิกอนันท์
24	คนแต่งเครื่องแบบ	รสช.
	คนแต่งชุดธรรมดา	นักรการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง
25	คนที่อยู่บนรถถัง	รสช.
26	คนหลายคน	ประชาชน
27	ดาซัง	ความยุติธรรม
28	เทวดาและคนหลายคน	พล.อ. ชาลิิตและประชาชน
29	คนใส่เครื่องแบบ	รสช.
30	ผู้หญิง เทวดาและยักษ์	ประชาชนและนักรการเมือง

32	คนแต่งเครื่องแบบและคนหลายคน	ทหารและประชาชน
33	ผู้ชายใส่แว่น	ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์
34	สิงห์โต	รศช.
35	ผู้ชายที่อยู่หน้ากระจก	พล.อ. สุจินดา
	ผู้ชายที่อยู่ในกระจก	พล.ต. จำลอง
36	ผู้ชายใส่แว่นและผู้ชายใส่เสื้อสีดำ	พล.อ. ชวลิตและพล.ต. จำลอง
37	คน	ประชาชน
38	หัวคนและสัตว์	พล.อ. สุจินดาและนักการเมือง 5 พรรค
39	เหยี่ยว	พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์
40	คนใส่เครื่องแบบ	พล.อ. สุนทร
	คนใส่ชุดสีดำ	ประชาชน
	หีบและใบไม้แหลม	การเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง
41	เก้าอี้	ตำแหน่งนายกฯ
	คนหลายคน	นักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง
42	เส้น	กราฟแสดงการขึ้นลงของหุ้น
44	ลา	กระทรวงพาณิชย์
45	คนที่อื่นบางคน	ประชาชน
47	เทวดาและปิศาจ	นักการเมืองที่ดีและไม่ดี
48	นักมวยคนขวามือและนักมวยคนซ้ายมือ	นาอสมัครและพล.ต. จำลอง
49	เก้าอี้และผู้ชายที่นั่งอยู่บนเก้าอี้	ตำแหน่งนายกฯและพล.อ. สุจินดา
50	ผู้ชายใส่สูทและคนหลายคน	พล.อ. สุจินดาและประชาชน
52	คนใส่เสื้อลายดาวและคนตัวเล็ก	สหรัฐฯและนายอมรงค์
53	คนยกมือและคนยืนวาดภาพ	ระบบเผด็จการและคนวาดภาพ
54	ผู้ชายที่อุ้มปิศาจและคนหลายคน	นายอานันท์และประชาชน
55	แขนและรูปไม้แหลม	รศช. และเงิน
57	คนยืนรดน้ำ	นายอานันท์
58	คนตัวเล็ก	รศช.
59	คนถือห่อผ้าและหัวสัตว์	พล.อ. ชำติช้ายและนักการเมือง ที่เคยร่วมรัฐบาล

60	คนถือห่อผ้าทางขวามือ	พล.อ.ชาติชาย
61	เส้นที่ขึงลงและคนที่อยู่บนเส้น	พื้นที่เปลี่ยนแปลงและคนเล่นพื้นที่
62	นักมวยคนขวามือและนักมวยคนซ้ายมือ	นายสมัครและพล.ต.จำลอง
63	คนเอามือกุมหัว	ประชาชน
	ผู้ชายคนกลาง	พล.อ.ชาติชาย
	ผู้ชายถือขวานและหัวใจ	นายณรงค์และความชอบ
64	ต้นไม้และคนถือขวาน	ป่าไม้และนายณรงค์
	ขวาน และหัวใจ	การตัดไม้และความชอบ
65	คนตัวเล็ก	พล.อ.ชาติชาย
66	คนตัวเล็กและคนถือเชือกใส่เครื่องแบบ	นายอานันท์และรศช.
68	คนที่นั่ง คนตัวโต และคนทางขวามือ	ตำรวจ นักเลงและประชาชน
70	คน	พ่อค้า
71	คนใส่เครื่องแบบและหัวใจ	ทหารและความชอบ
72	คนที่เป่าปลาไหลใส่สเก็ตซ์และคนใส่หมวก	พล.อ.ชาติชายและประชาชน
73	คนถือช้อนและส้อม	นักการเมือง
74	ลูกกลม ๆ	โลก
75	คนที่อยู่ในรถถัง	นายวัชรินทร์ สุสเซน
76	คน	ประชาชน
77	คนใส่ชุดและคนใส่หมวก	ผู้นำสหรัฐและผู้นำอิรัก
79	คนที่อยู่ในลูกเต๋า	ทหาร
80	คนถือดอกไม้และคนทางซ้ายมือ	พล.อ.สุจินดาและรมต.ร่วมรัฐบาล
81	คนยกนิ้วและหัวสัตว์	พล.อ.ชาติชายและนักการเมือง ที่จะร่วมรัฐบาล
82	นกสองหัว	ฝ่ายค้าน
83	นาฬิกา	การที่ยังไม่ให้มีการเลือกตั้ง
	คนหลายคน	ประชาชน
84	ตัวตลกและ	รัฐมนตรีที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
	ดาซัง และคนที่ขึ้นหัวเราะ	ความยุติธรรมและประชาชน
85	รองเท้า	ทหาร
87	คนที่แต่งชุดตลก	หัวหน้าพรรคการเมือง 5 พรรค

88	ผู้ขายใส่สูทและคน 4 คน	พล.สุจินดาและนักการเมือง 4 พรรค
89	คนอื่นคนเคี้ยวและคน 3 คน	4 พรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายค้าน
90	เก้าอี้และคนที่อยู่บนเก้าอี้ คนที่อยู่บนระเบิด	ตำแหน่งนายกฯและพล.อ.สุจินดา พล.ต.จำลอง
91	คนใส่สูท	พล.อ.สุจินดา
92	คนที่ยืนอยู่รอบหม้อ คนได้เชื้อ	นักการเมืองที่มาจากพรรคเลือกตั้ง พล.อ.สุจินดา
93	คนชอทาน	คนเล่นหุ้น
94	คนใส่สูทและเก้าอี้	นายณรงค์และตำแหน่งนายกฯ
95	คนที่ถูกมัดเสียบ	นายณรงค์
96	คนในรูปที่ตกและผู้ขายใส่แว่น คนในรูปภาพริมสุด	นายณรงค์และพล.อ.ชวลิต พล.ต.จำลอง
97	ผู้ขายถือธนทางซ้ายมือ ผู้ขายใส่แว่น และผู้ขายที่เป็นเป้า	พล.ต.จำลอง พล.อ.ชวลิตและพล.อ.สุจินดา
98	ผู้ขายใส่สูทและหุ่น 5 ตัว	พล.อ.สุจินดาและนักการเมือง 5 พรรค
100	หัวสัตว์	นักการเมืองที่เห็นแก่ผลประโยชน์
101	คนใส่หน้ากากและคนตัวเล็ก	นักการเมืองและประชาชน
102	สุนัข	นักการเมือง
103	ผู้ขายถือถัง	นักการเมือง
104	คนทางซ้ายมือและคนทางขวามือ	นักการเมืองที่ดีและไม่ดี
105	คนถือกระบองและคนถือดอกไม้	นายอานันท์และประชาชน
106	คนอื่นคนเคี้ยวและคนมีหัวเป็นสัตว์	พล.ต.จำลองและนักการเมืองคนอื่น
107	คน 3 คน	ประชาชน
109	ไดโนเสาร์	รศช.
110	คนที่นั่งถือดาบ	พล.อ.สุนทร
111	คนใส่หมวกและแว่นสีดำ	ตำรวจและการไม่รับรู้
116	ผู้ขายใส่เครื่องแบบ	พล.อ.สุจินดา
117	ผู้ขายถือลูกอม	พล.อ.สุนทร

118	เด็ก	คนที่ต้องการเป็นนายกฯ
119	คนมีหลายกัน	พล.อ. สุจินดา
120	คนที่ขกมือ	พล.อ. สุจินดา
123	สุนัข	นักการเมืองในช่วงหาเสียง
125	คนที่วิ่ง	นักการเมือง
126	คนและหมู	พล.อ. ชำติชชัยและกรม.
127	ผู้ชายใส่สูท	พล.อ. ชำติชชัย
128	ผู้ชายที่อยู่บนเตียง	พล.อ. ชำติชชัย
129	ผู้ชายถือมีด	พล.อ. สิทธิ จิรโรจน์
130	คนที่อยู่บนรถถัง	รศช.
131	ลูกกลม ๆ และหัวกะโหลกไขว้	โลกและอันตราย
132	คนใส่แว่น	พล.ต.ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช
135	คนนั่งผ้าขาวม้า	นายสมัคร
137	คนตัวเล็กใส่แว่น	นายชวน หลีกภัย
138	คนที่อยู่บนเสื่อ	นายชวน
139	คนที่อยู่หน้าเก้าอี้	พล.อ. สุจินดา
141	คนมีปีกและคนใส่หมวกยกเก้าอี้	นายอานันท์และรศช.
142	รองเท้าและสุนัข	รศช. และนักการเมือง
143	แรงแรงและนอน	กลุ่มคนที่หวังผลประโยชน์
144	ผู้ชายถือเก้าอี้	พล.อ. สุนทร
145	คนหลายคน	นักการเมือง
146	คนใส่เครื่องแบบและคน 2 คน	รศช. และประชาชน
	ดาวกับเดือน	ความหวัง
147	ไม้กางเขนและโคตรกระดูก	ความตายและคนตาย
149	คนที่นั่งอยู่บนเก้าอี้	นายอานันท์
150	คน	นายอานันท์
151	พานและ ปี	รัฐธรรมนูญและอำนาจเผด็จการ
	ลูกศร	ทิศทาง
152	โคตรกระดูกและงอบ	ความตายและชาวนา
	คนใส่สูทและ คนใส่เครื่องแบบ	นักการเมืองและทหาร

153	คนถือไม้กวาด	พล.ต. จำลอง
154	คนใส่เครื่องแบบและคนที่เป้นม้า	พล.อ. สุจินดาและนายณรงค์
155	คนที่ยกมือ	พล.อ. สุจินดา
156	คนถือผ้า	พล.อ. สุจินดา
157	คนใส่หมวก	รศช.
158	พระและแก้ว	พล.อ. สุจินดาและตำแหน่งนายกฯ
	คนยกแก้ว	พล.อ. สันทร
160	หีบและใบสีเหลี่ยม	การเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง
162	คนเอาหัวชนกำแพงและกำแพง	พล.ต. จำลองและรศช.
163	คนใส่เครื่องแบบและคนที่มียอยเท้าที่หลัง	ทหารและประชาชนผู้ถูกทำร้าย
166	คนตัวใหญ่ใส่เครื่องแบบ	ทหาร
	คนถือเครื่องแบบ	นายอานันท์
167	สุนัข	นักการเมืองที่กำลังย้ายพรรค
168	คนใส่เครื่องแบบ	ทหาร
169	คนถือไม้	พล.ต. ม.ร.ว. คึกฤทธิ์
170	คนใส่แว่น	นายชวน
172	คนตัวใหญ่และคนตัวเล็ก	ประชาชนและข้าราชการของรัฐ
	รูปสี่เหลี่ยม	สลากกินแบ่ง
173	สุนัข	นักการเมืองที่ต้องการเข้า ร่วมรัฐบาล
174	คนใส่หมวกและคนตัวเล็ก	ทหารและรมต. กลาโหมคนใหม่
175	คนใส่แว่นและบันได	นายชวนและการเป็นนายกฯ
176	แขน	4 พรรคการเมืองฝ่ายเทพ
177	คนและมือ	ประชาชนและนักการเมือง
178	แมว	พรรคการเมืองที่เข้าไปหาเสียง ในเขตทหาร

ความหมายของเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวที่สื่อออกมาด้วยสัญลักษณ์ภาพนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะสัญลักษณ์ภาพสามารถที่จะประมวลเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันภายในภาพหนึ่งและถ่ายทอดออกมาได้อย่างชัดเจน ซึ่งภาพนั้นสามารถที่จะสื่อความหมายได้ว่าหมายถึงใครหรืออะไร

สัญลักษณ์ภาษาจำนวน 110 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้คือ

ภาพที่	สัญลักษณ์ภาษา	ความหมาย
1	หมูไม่กลัวปิงตอ	พรรคการเมืองมาพึ่งบารมีของรสช.
2	ชัคจำ ร้อนทนไม่ไหว	มีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างไทยกับ เวียดนาม
3	อาหารแพงเพราะใคร	อาหารแพงเพราะ ^{ผู้} แพงทางการเมืองการ เกษตรถูกนำไปใช้ในการตีกอล์ฟ
4	ตึกตาสอดรัก	ชานาที่ได้รับการเอาใจจากรัฐบาล
5	งูเห่ารักชานา	รสช. ได้เชิญนายอานันท์มาเป็น นายกฯ
6	ไปปีไปกับปีเก่า	เหตุการณ์ที่ไม่ดีผ่านไปกับปีเก่า
7	คนไหน "ขวัญใจสาวกรุงปีใหม่"	ระหว่างนายสมัครกับพล.ต.จำลอง ใครจะได้เป็น สส. กรุงเทพฯ
8	นายควงคืนชีพ	หน. พรรคปชป. คนใหม่คือนายชวน ซึ่งเป็นคนที่บุคลิกคล้ายนายควง
9	งานฤดูหนาว	การจัดให้มีการประกวดนางงาม
10	กระสอบทรายวัน ^{นี้}	กลุ่มคนได้พากันโจมตีพล.อ.ชาติชาย
11	อ่อนนอก ต้องแข็งใน	ลักษณะของนายกฯที่ประชาชน ต้องการ
12	ขงเบ้งดูดาว	การวางแผนของพล.อ. ชวลิตในการ ที่จะเป็นนายกฯ
13	แคนหมาบ้า	ที่ที่มีเหตุการณ์ร้าย
14	ปลาอัม	หวัคแฉนที่ได้รับเงินจากพรรคการเมือง
15	ไปดวงดาว	พล.อ. สุจินดาและ 5 พรรคกำลังขึ้น เป็นรัฐบาล
16	รักไอ รักเพื่อน ^{นี้} ของไอด้วย	สหรัฐอเมริกาจะไม่ตรีกับพล.อ. สุจินดา จะต้องมีไมตรีกับนายณรงค์ด้วย
17	ถนน ^{นี้} ลื่นจะ	เส้นทางนายกฯของพล.อ. สุจินดาที่ ต้องเดินด้วยความระมัดระวัง

- 18 ชวนไถ่वासและการเลือกตั้ง พล.อ.สุจินดาจะเป็นนายกก็ควรที่จะลงสมัครเลือกตั้ง
- 19 แก่เจริญเกินไป คุณสิทธิชัยที่ไม่เห็นด้วยการกระทำที่ใช้ความรุนแรงในเวลานั้น
- 20 เก้าโหม 5 พรรคการเมืองได้ให้การสนับสนุนพล.อ.สุจินดา
- 21 หนีไม่พ้น มีการเสนอตำแหน่งนายกฯให้ พล.อ.สุจินดา
- 22 ถึงแม้ก็เหมือนชนะ นายณรงค์ชนะการเลือกตั้งแต่ไม่ได้เป็นนายกฯ
- 23 ชั่วสได้แค่ชั่วจะ นายอาณันท์แก้ปัญหาหนี้สินได้เล็กน้อย
- 24 ออย่าหลงทางนะคุณ เมื่อ 5 พรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งเข้ามาควรจัดตั้งรัฐบาลเอง
- 25 ดูเสียกตกัน นักการเมืองกำลังโจมตีกันในตอนหาเสียง
- 26 ถ้าแกกบัตริศ ระวังชีวิตแกจะสั้น คำพูดของเจ้าพ่อที่มีต่อประชาชน
- 27 เมืองสวรรค์ สถานที่ที่มีความเจริญ
- 28 เทพอยากขึ้นสวรรค์ พล.อ.ชวลิตต้องการเป็นนายกฯ
- 29 รักผมกันเถอะ คำพูดของรสช. ที่บอกกับประชาชน
- 30 รจนายอ่าตาสั้น ประชาชนต้องดูให้ดีเวลาเลือกตั้ง
- 31 เลือดชวตไหนปลอดเชื้อเอดส์ พรรคการเมืองไหนที่เป็นพรรคดี
- 32 เรารักทหาร ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อทหารเรือ
- 33 จะเลี้ยงจระเข้หรือ ? ทางเลือกของประธานสภาผู้แทนราษฎรในเวลานั้น
- 34 หันหน้าเข้าหากัน การประนีประนอมกันระหว่างประชาชนกับรสช.
- 35 เเงาตามตัว คู่กรณีระหว่างพล.อ.สุจินดากับ พล.ต.จำลอง

36	ใครจะตกต้นถั่ว	พล.อ. ชาลิตและพล.ต. จำลอง พยายามล้มอำนาจที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง
37	อีกร้อยปีก็ยัง	สภาพแห้งแล้งที่มีมาตลอด
38	ตลอดแล้ว	การประกาศรายชื่อรัฐบาลพล.อ. สุจินดา
39	บ้ำจะให้ใครเป็น	พล.อ. เปรมจะให้ใครเป็นนายกฯ
40	อย่าทาสชีวิตชาติ	ประชาชนไม่ควรทาสตัวเอง
41	นายกฯ ที่มาก่อนการเลือกตั้ง	พล.อ. สุจินดาผู้จะมาเป็นนายกฯ ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง
43	ยอมสยบชะโดยดี	องค์กรกลางได้ปราบปรามนักการเมือง ที่ใช้เงินในการหาเสียง
44	กระทรวงพาณิชย์	ผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการค้า
48	คู่มือขอดชีวิต	การต่อสู้ทางการเมืองระหว่าง นายสมัครกับพล.ต. จำลอง
50	อย่าจ้างผมเงินนะ	พล.อ. สุจินดามีอาการอาสจากการ ที่บอกว่าไม่เป็นนายกฯ แต่มาเป็น
51	จะเดินไม่สวยก็เพราะเหตุนี้	รัฐบาลสุจินดาอาจจะไปไม่ราบรื่น เพราะมีรมต. ถูกยึดทรัพย์
52	บุญมี... แต่กรรมบัง	นายณรงค์จะได้เป็นนายกฯ แต่โดน ข้อกล่าวหาจากทางสหรัฐฯ
53	ภาพนี้อ่ามีในประเทศไทย	ไม่ควรมีระบบเผด็จการในไทย
55	คายออกมา	รศช. เรียกคืนทรัพย์สินที่โดนโกงไป
58	ยอมสยบชะโดยดี	รศช. ได้ทำการปราบปรามเจ้าพ่อ
59	บ้ายบาย	พล.อ. ชาติชายต้องออกไปนอก ประเทศ
60	สวัสดิ์ศรีรับน้ำชาติ	ทั้ง พล.อ. ชาติชายและเจ้าสีหนุ ต้องออกไปนอกประเทศเหมือนกัน
61	รัฐประหารและเล่นหุ้น	ระบบเผด็จการและการลงทุน
62	คู่กรรม	คู่แข่งทางการเมือง

63	"อนิจจาหน้าชาติของเรา"	พล.อ.ชาติชายยอมให้เปิดป่า
64	เห็นแล้วหัว	นายอรรถคืออยากผลประโยชน์ จากป่าไม้
65	ข้าศึกที่แท้จริง	ความยากจน
66	เดินไม่ค่อยถูกใจซะแล้ว	นายอานันท์ทำให้รสช. ไม่พอใจ
67	เป้าหมายเสี่ยง	บุคคลที่นักการเมืองนำไปพูดในการ หาเสียงในเวลานั้น
68	ที่นี่ประเทศไทย	ที่ที่ตำรวจไม่สามารถเอาความผิด กับคนไม่ดี
69	มันชินซะแล้ว	ประชาชนถูกขูดรีดจนเป็นของปกติ
70	"ชะชะช่า...เอ็ง"	กระทรวงพาณิชย์ไม่สามารถเอา ความผิดกับพวกพ่อค้าได้
71	เสียใจอีกแล้ว	ประชาชนหวังอะไรกับนักการเมือง ไม่ได้
72	รอดด้วยครับท่านพญาปลาไหล	เกษตรกรกำลังขอความช่วยเหลือ พล.อ.ชาติชาย
73	กองทัพ(นักการเมือง)ไทย	นักการเมืองที่เข้ามาหาผลประโยชน์
74	ซัดคัม	ผู้นำของอิรัก
75	ตายก่อนสงคราม	สงครามได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
76	จรวดตกเมืองไทย	สงครามอ่าวเปอร์เซียส่งผลกระทบ ต่อประเทศอื่น ๆ
77	ผลงานของเรา	การตายของทหารของประเทศ คู่สงคราม
78	ปัญหาภายในพรรค	พรรคกิจสังคมเกิดปัญหาภายในพรรค
79	เต้านาฬิกาเมืองไทย	ผู้ที่จะเป็นนายกฯในเวลานั้นได้แก่ ทหาร
81	ทีมนี้รับรองเยี่ยม	รัฐบาลชาติชายประกอบด้วยนักการเมือง ที่หวังแต่ผลประโยชน์

82	ฝ่ายค้านของประชาชน....	ฝ่ายค้านที่เข้ากับทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล
83	ยิ่งนานก็ยิ่งไม่ดีขึ้นท่าน	การที่ยังไม่ให้มีการเลือกตั้งไม่ดี
84	รัฐมนตรีบางท่าน	รมต. ที่มีพฤติกรรมไม่น่าเชื่อถือ
85	"ผม 60 ขวบแล้วนะท่าน"ให้ผมโตได้ละยัง	ประชาธิปไตยควรจะต้องโตเต็มที่
87	ภาพพจน์รัฐบาล 5 พรรค	5 พรรคมีลักษณะที่ไม่น่าเชื่อถือ
88	ผู้แทนฯ วันนี้และพ่อ	ผู้แทนของประชาชนมองเห็น ความสำคัญของผู้มีอำนาจในเวลานั้น
89	ฝ่ายค้านสู้ตาย	4 พรรคเทพได้ร่วมกันคัดค้าน
90	มีหวังละพอกัน	ทั้งพล.อ. สุจินดาและพล.ต. จำลอง จะได้รับความเสียหายเหมือนกัน
91	อย่าล้อมกรอบประชาธิปไตย	ควรให้มีสิทธิเสรีภาพ
92	กล้า ๆ หน้อยขี้อรับ	พล.อ. สุจินดาไม่กล้าลงสมัครเลือก ตั้งเพราะมีโรคกลัวเสียงสูง
93	อนาคตของคนเล่นหุ้น	เหตุการณ์ทางการเมืองส่งผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ
94	แค่หย่อนกัน	นายพรรคกำลังจะเป็นนายกฯ แต่ โดนข้อกล่าวหาจากทางสหรัฐฯ
97	เป้าใหม่	พล.อ. ชวลิตและพล.ต. จำลองกำลัง โจมตีพล.อ. สุจินดา
98	ติดตามสนสวส	5 พรรคการเมืองยอมให้การสนับสนุน พล.อ. สุจินดา
99	คู่กรรม	คู่แข่งชั้นทางการเมือง
100	อย่าเลือกนักธุรกิจการเมือง	ประชาชนไม่ควรเลือกนักการเมือง ที่เห็นแก่ผลประโยชน์
101	ผมยังเหมือนเดิม	นักการเมืองยังหลอกตาประชาชน เหมือนเดิม
102	นักการเมืองบางท่าน	นักการเมืองบางคนเห็นแก่เงิน มากกว่าอุดมการณ์
103	การหาเสียง เริ่มแล้ว	วิธีการหาเสียงยังคงใช้วิธีเดิมอยู่

104	ผู้แทนมีสองประเภทโปรดสังเกต แก้วไข และแก้วคัน	มีนักการเมืองที่ดีและไม่ดี
105	ผมก็รักคุณเหมือนกัน	นายอานันท์ได้นำระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม มาใช้
106	น้ำหนักของคุณธรรม	พล.ต. จำลองเป็นนักการเมืองที่มี คุณธรรม
108	ยังไม่สูญพันธุ์	วิธีการหาเสียงแบบเดิมยังไม่หมดไป
109	พี่เลี้ยงน้องแค่นี้	นายอานันท์หมดวาระในการเป็น นายกฯ
110	การเมือง	การเมืองเป็นสิ่งที่ไม่ราบรื่นเสมอไป
111	บ่อนที่ไหนเห็นมี	ตำรวจทั่วไปไม่รู้ว่ามี การพนัน
112	ผม อ.น.ศ.ภาคเช้า รสช.ภาคค่ำ	รสช.บางคนเป็นศิษย์สถาบันเดียวกับ พล.อ.ชวลิต แต่เป็นคนละพวกกัน ในทางการเมือง
123	การหาเสียงแบบงูกินหาง	นักการเมืองต่างกล่าวโจมตีกัน
124	เหลือเรี่ยวแรงไว้ต่อสู้กับความยากจนบ้าง	ควรที่หันไปให้แก้ปัญหาให้ประชาชน แทนที่จะมาทะเลาะกันเอง
125	โค้งสุดท้าย	ช่วงสุดท้ายของการหาเสียง
132	MAKE...NOT WAR	พล.ต.ม.ร.ว. คึกฤทธิ์กำลังห้าม สมาชิกในพรรคไม่ให้ทะเลาะกัน
133	เลือก "อย่างสิ้นที่สุด"	ประชาชนพยายามเลือกนักการเมือง ที่ดีที่สุด
135	ไม่น่ากตัญญูอยู่เหนือกฎหมาย	คำพูดของนายสมัครที่ใช้หาเสียง
138	อย่าคิดว่าง่าย	การที่นายชวนพยายามควบคุมพรรค ร่วมรัฐบาลไม่ใช่เรื่องที่ง่าย
143	"คนสวยเป็นของธรรมดาจะไปจะมี แต่คนเป็นห่วง"	มีแต่คนต้องการทรัพย์สินสมบัติของหนุ่มนาง
144	เอาคนกลางนะ	ผู้นำรสช. บอกว่านายกฯในเวลานั้น ต้องเป็นคนที่ไม่ได้มาจากการ เลือกตั้ง

145	B	เงิน
150	รสช.	ผู้มีอำนาจในเวลานั้น
151	B	เงิน
152	รธน. ร่างรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญและการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่
153	ฟ้าสาคูผด V.S. มังสวิวัติ	การแข่งกันทางการเมืองระหว่าง ปชท. ปชป. และพช.
154	คนหนึ่งต้องเสียสละเป็นม้าขาวอีกคนหนึ่ง ต้องเสียสละเป็นอัศวิน	นายณรงค์ได้ให้การสนับสนุนพล. อ. สุจินดาเป็นนายกฯ และตัวเองเป็น พรรคการเมืองร่วมรัฐบาล
156	เชื่องแล้ว	5 พรรคการเมืองยอมให้ พล. อ. สุจินดาเป็นนายกฯ
157	จัดรัฐบาล	การจัดตั้งรัฐบาล
158	ไม่บวชพระแต่จะรับพระเคน	พล. อ. สุจินดาไม่ได้ลงสมัครเลือกตั้ง แต่จะเป็นนายกฯ
161	โศกธรรมชาติ...ตลอดภัย	เส้นทางทางการเมืองที่มาจากระบบ เผด็จการจะไม่ราบรื่น
164	เดี๋ยวก็สบาย	เมื่อเกิดเหตุการณ์ผันผวนทางการเมือง ทำให้หั่นตกและนักเล่นหุ้น ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก
169	มาดูเร็วพระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก	พล. ต. ม. ร. ว. พุดจาไม่อยู่กับร่อง กับรอย
172	โอกาสของคุณมาถึงแล้ว	การที่คนจะรวยขึ้นจากการถูกสลาก กินแบ่ง
173	ขอเกาะชายผ้าเหลืองขึ้นสวรรค์โดย ไม่มีข้อแม้	นักการเมืองคนอื่นมาพึ่งบารมีของ บารมีของนายชวนเพื่อจะเข้าร่วม รัฐบาล
174	ทั้งหมดตรง	รมต. กลาโหมคนใหม่คือพล. อ. วิจิตร สุขมาก เป็นคนที่ไม่ค่อยมี มีคนรู้จัก

176	แม่ ๆ และ 4 พรรคเทพ	4 พรรคเทพได้โจมตีซึ่งกันและกัน
177	เขาให้เราเรือรบ เขาโกงชาติร้อยล้าน	นักการเมืองได้ใช้เงินซื้อเสียงเพื่อ จะเข้าไปกอบโกยผลประโยชน์
178	หาเสียงในเขตทหาร	มีพรรคการเมืองบางพรรคได้เข้าไปหาเสียงในเขตทหารและไม่ได้ รับการต้อนรับ
179	B	เงิน
180	B	เงิน

ในส่วนของความหมายของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดด้วยสัญลักษณ์ภาษานั้น เนื่องจากว่าความหมายของเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวไม่สามารถที่จะถ่ายทอดออกมาด้วยสัญลักษณ์ภาพใด ๆ ได้ แต่จะสื่อออกมาด้วยการใช้ภาษาที่เป็นข้อความที่สามารถสื่อใจความต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน

สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาจำนวน 195 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้คือ

ภาพที่	สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา	ความหมาย
1	คำว่าพรรคการเมืองใหม่กับภาพหนู การปฏิบัติกับภาพมิด	มีพรรคการเมืองใหม่เกิดขึ้นและ เข้ามาพึ่งบารมีของรสช. การยึดอำนาจโดย รสช.
2	คำว่าปัญหาเรือประมงไทยกับภาพไฟ	ไทยเกิดปัญหาเรือประมงกับเวียดนาม
4	คำว่ารัฐบาลทุกยุคกับภาพคนใส่สูท	รัฐบาลเอาใจใส่ชาวนา
6	คำว่าลอบกัดกับภาพสุนัข วางเพลิงกับภาพผี	คนที่ลอบทำร้าย เหตุการณ์ไฟไหม้
7	คำว่าปัญหารถติดกับภาพเครื่องชกน้ำหนัก	ปัญหารถติดเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก
11	คำว่านายกคนใหม่กับภาพผู้ชายที่นอน	นายกควรเป็นคนที่เข้มแข็ง
13	คำว่าฆ่าล้างโคตร ปล้นฆ่ากับภาพสุนัข	เหตุการณ์ร้ายแรงต่าง ๆ
14	คำว่าพรรคการเมืองกับภาพเบ็ด หิวคะแนนกับภาพปลา	พรรคการเมืองที่ใช้เงินซื้อเสียง หิวคะแนนที่ได้รับเงินจากพรรค การเมือง
15	คำว่าชาติไทย 74 กับภาพลูกโป่งใบแรก กิจสังคม 31 กับภาพลูกโป่งใบที่สอง ประชากรไทย 7 กับภาพลูกโป่งใบที่ 3 ราษฎร 4 กับภาพลูกโป่งใบที่ 4 สามัคคีธรรม 79 กับภาพลูกโป่งใบที่ 5	ชาติไทยมี 74 เสียง กิจสังคม 31 เสียง ประชากรไทย 7 เสียง ราษฎร 4 เสียง สามัคคีธรรม 79 เสียง

- 17 คำว่าถนนการเมือง (แบบไทย) กับภาพป้าย การเมืองไทยที่ไม่ค่อยราบรื่น
- 21 คำว่าการทหารกับภาพผู้ชาย ผู้นำของการทหารได้แก่ พล.อ. สุจินดา
การเมืองกับภาพรถ การเมืองได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับ
ทหารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
- 23 คำว่าปัญหาหนี้สินเกษตรกรกับภาพศพ ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรเป็นปัญหา
หนัก
- 26 คำว่าเจ้าพ่อผู้กว้างขวางกับภาพผู้ชาย เจ้าพ่อผู้มีอิทธิพล
ที่อยู่บนรถ
- 27 คำว่าสามัญชาตกรรมกับภาพคนที่นอนทับกัน การฆ่ากันที่ถือเป็นเรื่องปกติ
- 28 คำว่านายกฯ กับภาพดาว ความหวังของ พล.อ. ชวลิตที่จะเป็น
นายกฯ
- 31 คำว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งภาพคนที่นอน ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
และพรรคการเมืองต่างๆ กับภาพขวดเลือด พรรคการเมืองที่ดีและไม่ดี
- 33 คำว่าผู้แทนชุดน้องเลือดกับภาพพระแก้ว ผู้แทนในช่วงพฤษภาทมิฬ
- 34 คำว่าเอาศพผู้ถูกฆ่าคืนมา กับภาพหนู การเรียกร้องศพคนที่ถูกฆ่าในเหตุ
การฉีดยาพฤษภาทมิฬ
- 39 คำว่าผมขอเป็น ช่วยรับรองกับภาพคน นักการเมืองต้องการเข้าร่วมรัฐบาล
- 41 คำว่าบ๊องส์กับภาพผู้ชายใส่หมวก พล.อ. สุจินดา ผู้จะเป็นนายกฯ
- 42 คำว่าหุ่นกับภาพคนผูกคอ คนเล่นหุ่นที่ได้รับความเสียหาย
- 43 คำว่านักการเมืองน้ำเน่า กับภาพคนตัวใหญ่ นักการเมืองที่ใช้เงินหาเสียง
องค์กรกลางกับภาพคนตัวเล็ก ฝ่ายที่ต่อต้านการซื้อเสียง
- 44 คำว่าพ่อค้ากับภาพผู้ชายใส่สูท พ่อค้า
- 45 คำว่าราคาสินค้ากับภาพผู้ชายใส่สูท ผู้เกี่ยวข้องกับราคาสินค้า
และขึ้นเงินเดือนข้าราชการกับภาพผู้ชายใส่ ข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนขึ้น
เครื่องแบบ
- 46 คำว่านักการเมืองที่ดีในสายตาผู้มีอำนาจกับ นักการเมืองที่ต้องเชื่อฟังผู้มีอำนาจ
ภาพหุ่น
- 47 คำว่าคนไทยกับภาพคน คนไทยกำลังใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 49 คำว่ากรม. รวณผิดปกติกับภาพพระบิด รัฐบาลที่ประกอบด้วยกรม. รวณผิด
ปกติอาจจะไปไม่ราบรื่น

51	คำว่ารัฐบาลสู้กับภาพผู้ชายใส่สูทถือไม้เท้า	รัฐบาลสุจินดาที่อาจจะไปไม่รอด
	รมต. ถูกยึดทรัพย์กับภาพขาเป๋	รมต. ที่โดนยึดทรัพย์
52	คำว่านายกฯ กับภาพเก้าอี้	นายณรงค์ที่กำลังจะเป็นนายกฯ
54	คำว่ากฏอัยการศึกกับภาพนิสซา	กฏอัยการศึกที่เป็นสิ่งเลวร้าย
55	คำว่าคนโกงชาติกับภาพคน	นักการเมืองที่โดนตรวจสอบทรัพย์สิน
56	คำว่าคลองเตยกับภาพนาฬิกาทราย	सारเคมีที่สะสมอยู่ที่คลองเตย
57	คำว่าไทยกับภาพต้นไม้	ประเทศไทย
	นโยบายกับภาพที่รดน้ำ	นโยบายที่ใช้บริหารประเทศแต่ไม่
		ครอบคลุมทั้งประเทศ
58	คำว่าเจ้าพ่อกับภาพคนตัวใหญ่	เจ้าพ่อผู้มีอิทธิพล
60	คำว่าสีหนุกับภาพผู้ชายถือห่อผ้า	เจ้าสีหนุ
63	คำว่าเปิดป่ากับภาพขวาน	นายณรงค์ รมต. เกษตรฯ ให้มีการ
		เปิดป่า
65	คำว่าความฮากจนกับภาพคนตัวใหญ่	ความฮากจนเป็นปัญหาที่หนัก
67	คำว่ารสช. กับภาพคนใส่เครื่องแบบ	รสช.
	อานันท์กับภาพคนใส่สูท	นายอานันท์
	พล.อ. สิทธิกับภาพคนตัวเล็ก	พล.อ. สิทธิ จิรโรจน์
69	คำว่าคนไทยกับภาพคน	คนไทยที่โดนชุดรีด
	การชุดรีดกับภาพผิวดิบ	การชุดรีดที่คลอเคลียเลือดจากคนไทย
70	คำว่ากระทรวงพาณิชย์กับ	กระทรวงพาณิชย์ที่ไม่สามารถทำ
	ภาพตัวตลกแต่งชุดเสือ	อะไรหน้าค้าได้
71	คำว่าพรรคการเมืองบางพรรคกับ	พรรคการเมืองที่เข้าไปพึ่งบารมี
	ภาพคนทีนอน	ของทหาร
	และประชาชนกับภาพคนที่ยื่นทางขวามือ	ประชาชนผู้ซึ่งหวังอะไรไม่ได้กับ
		พรรคการเมือง
74	คำว่า SADDAM กับภาพคนใส่ชุดเครื่องแบบ	นายซัดดัม ผู้นำอิรัก
75	คำว่าคนเล่นหุ้นกับภาพคนทีนอน	คนเล่นหุ้นที่ได้รับความเสียหาย
76	คำว่าสินค้าแพงกับภาพจรวด	สงครามอ่าวเปอร์เซียส่งผล
		กระทบต่อเศรษฐกิจ

77	คำว่า US และ IRAQ กับภาพแผ่นป้าย หลุมศพ	ทหารของสหรัฐฯและอิรักที่ตายใน สงครามอ่าวเปอร์เซีย
78	คำว่าสแปกับภาพผู้ชายใส่สูท	นายมนตรี หน.พรรคกิจสังคม
80	คำว่ารมต. รวยผิปกติกับภาพปิศาจ	คณะรัฐบาลชุดนั้นที่ประกอบด้วย รมต. รวยผิปกติ
83	คำว่ารสช. กับภาพคนใส่เครื่องแบบ และการเลือกตั้งกับภาพกล่อง	รสช. การเลือกตั้งที่ยังไม่เกิดขึ้น
85	คำว่าประชาธิปไตยของไทยกับภาพคนแก่	ประชาธิปไตยที่ยังโตไม่เต็มที่
86	คำว่า THAILAND กับภาพคนใส่สูทสวม รองเท้านุชยุคหิน	ประเทศไทยที่เจริญแล้วแต่ยังมี ความล่าช้าในบางเรื่องอยู่
91	คำว่า PRESS กับภาพคนที่อยู่ในกรง ถือกล้อง	นักข่าวที่โดนจำกัดสิทธิเสรีภาพ
92	คำว่าเลือกตั้งกับภาพหม้อ	การเลือกตั้งที่ผู้เลือกตั้งมีโอกาส เสียงสูง
94	คำว่าอเมริกากับภาพเข็ม	สหรัฐฯได้กล่าวหานาณรงค์ทำให้ ไม่ได้เป็นนายกฯ
95	คำว่า U.S.A. กับภาพมิด การเมืองกับภาพแรง	ข้อกล่าวหาของสหรัฐฯ จากการโดนข้อกล่าวหาทำให้ นาย ณรงค์ไม่ได้เป็นนายกฯ
99	คำว่าฝ่ายรัฐบาลกับภาพผู้ชายถือปืน และฝ่ายค้านกับภาพผู้ชายถือที่ยิงหนึ่งสติก	นายสมัคร ซึ่งเป็นรัฐบาลในเวลานั้น พล.ต. จำลองซึ่งเป็นฝ่ายค้าน
102	คำว่าอุดมการณ์กับภาพโซ่ เงินกับภาพเนื้อ	ความเชื่อที่นักการเมืองเคยมี ผลประโยชน์ที่นักการเมืองต้องการ
105	คำว่าภาษีมูลค่าเพิ่มกับภาพไม้กระบอง	ภาษีที่รัฐบาลอาวันที่ประกาศใช้
107	คำว่านักการเมืองบางกลุ่มกับภาพเทวดา	นักการเมืองบางคนที่แสวงทำเป็น คนดี
108	คำว่านักการเมืองน้ำเน่ากับภาพผู้ชายใส่สูท วิธีการป้ายสีกับภาพกระป๋องสี	นักการเมืองที่หาเสียงโดยพูดจา ใส่ร้ายฝ่ายตรงข้าม วิธีเก่าที่นักการเมืองใช้หาเสียง

- 109 คำว่าสทฺธเนยฺยน กับภาพเรือ
 112 คำว่าอ.น.ศ.กับภาพคนใส่แว่น
 รสช.กับภาพคนใส่เสื้อสีดำ
 113 คำว่าหมดลลิตถิสัมมคร สส. อาอัคทวิธย์กับ
 ภาพคนถือมดโกน
 114 คำว่าหิวคະແນกับภาพคนใส่เครื่องแบบ
 ปชต.กับภาพลำโพง
 และปชช.กับภาพคนที่อยู่ในลำโพง
 115 คำว่าารสช.กับภาพเด็กร้องไห้
 และรัฐบาลกับภาพบุมเมอแรง
 116 คำว่านายชกับภาพเก้าอี้
 117 คำว่าอำนาจกินแล้วฟันหลอกับภาพลูกอม
 118 คำว่านายชกับภาพเก้าอี้
 119 คำว่าพบ.ทบ. พบ.สส. กับภาพเก้าอี้
 120 คำว่านายชกับภาพเก้าอี้
 และสส.กับภาพคนที่ถูกมัด
 121 คำว่าประชาชนผู้ไม่เข้าใจระบบภาษี
 มูลค่าเพิ่มกับภาพควาย
 และพ่อค้ากับภาพปลิง
 122 คำว่าชวน 1 กับภาพชาคน
 124 คำว่าหัวหน้าพรรคกับภาพผู้ชายใส่แว่น
 และ 31 สส.กับภาพผู้ชายใส่แว่น
 127 คำว่าปรีกับภาพที่ปัสสาวะ
 และอุกับภาพห้องน้ำ
 128 คำว่าชาติชาย 2 กับภาพเครื่องช่วยหายใจ
 129 คำว่าอิคทวิธย์กับภาพมด
 นายอานันท์พ้นจากตำแหน่งนายกฯ
 และกลับไปบ.สทฺธเนยฺยน
 พล.อ.ชวลิตผู้ซึ่งเคยเป็นศิษย์อนศ.
 รสช.
 นักการเมืองที่โดนอาัยคทวิธย์
 ทำให้หมดโอกาสทางการเมือง
 ข้าราชการที่เป็นหิวคະແນ
 การบอกให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 รสช.ไม่พอใจรัฐบาลที่ตัวเองแต่งตั้ง
 รัฐบาลที่มาจากรสช.
 พล.อ.สุจินดากำลังจะเป็นนายกฯ
 อำนาจเกิดโทษแก่ผู้ที่ได้มา
 ตำแหน่งนายกฯที่ใครๆ ต้องการ
 ตำแหน่งสูงสุดทางทหาร
 ตำแหน่งนายกฯ
 นักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา
 แต่ไม่มีโอกาสเป็นนายกฯ
 ประชาชนไม่รู้เรื่องภาษีมูลค่าเพิ่ม
 พ่อค้าเอาเปรียบประชาชนในเรื่อง
 ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 พรรคการเมืองในรัฐบาลชวนเกิด
 การขัดแย้งกัน
 พล.อ.ชวลิต หน.พรรคความหวังใหม่
 สมาชิกในพรรคความหวังใหม่
 การปรีบรม.
 การอุบสภา
 สภากองชาติชาย 2 ซึ่งมีอาการหนัก
 การอิคทวิธย์นักการเมืองที่รวบผิดปกติ

130	คำว่าคอร์ปชั่นกับภาพไดโนเสาร์	คนที่โกงกิน
132	คำว่าแสบกับภาพจรวด	สมาชิกพรรคกิจสังคมขัดแย้งกัน
133	คำว่าผู้สมัคร สส. กับภาพคนที่มึนหัว และประชาชนผู้เลือกกับภาพคน	นักการเมืองที่คั้นและไม่คั้น ประชาชนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง
134	คำว่านักการเมืองกับภาพคนข้างบน และ B พรรคการเมือง ผลประโยชน์กับภาพคนข้างล่าง	นักการเมืองที่ค้ำนึ่งแต่ผลประโยชน์ พรรคการเมืองที่มีเงินและผลประโยชน์มาก
136	คำว่าซื้อขายเสียงกับภาพช้าง และ B ต่อต้านการซื้อเสียงกับภาพแมลง	นักการเมืองที่ใช้เงินหาเสียง องค์กรกลาง
137	คำว่าปัญหาต่าง ๆ กับภาพแขนขาคน	ปัญหาต่างๆที่รัฐบาลชวนต้องแก้ไข
138	คำว่าพรรคร่วมรัฐบาลกับภาพเสือ	การควบคุมดูแลพรรคร่วมรัฐบาลชวน ซึ่งทำได้ยาก
139	คำว่าพบ.ทบ. นายกกกับภาพเก้าอี้	ตำแหน่งที่พล.อ. สุจินดาเป็นและจะเป็น
141	คำว่านายกคนที่ 18 กับภาพเก้าอี้	รสช. เชิญชวนอานันท์มาเป็นนายกคนที่ 18
143	คำว่าพุ่มพวงกับภาพโลงศพ	พุ่มพวงเสียชีวิต
144	คำว่านายกคนที่ 19 กับภาพเก้าอี้	นายกคนที่ 19 ได้แก่คนที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง
145	คำว่าพรรคทหารกับภาพรถถัง	มีพรรคการเมืองของทหารคือ สามัคคีธรรม
147	คำว่าชาวสลัมคลองเตยกับภาพคน	ชาวสลัมคลองเตยกำลังได้รับอันตราย จากสารเคมีที่ตกค้างอยู่
148	คำว่าเส้นทางเจ้าพ่อกับภาพเมรุ	จุดจบของเจ้าพ่อคือความตาย
149	คำว่านายกชั่วคราวกับภาพเก้าอี้	ชวนอานันท์มาเป็นนายกฯระยะหนึ่ง
153	คำว่าปชท. กับภาพขาไก่ และปชป. กับภาพไม้เสียบลูกชิ้น	ประชากรไทยคู่แข่งของพลังธรรม ประชาธิปัตย์คู่แข่งของพลังธรรม
155	คำว่า 5 พรรคการเมืองกับ ภาพคนยืนหลังเก้าอี้ และนายกกับภาพเก้าอี้	5 พรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลสุจินดา
156	B กับภาพสัตว์	ตำแหน่งนายกฯ ได้แก่พล.อ. สุจินดา พรรคการเมืองที่มีเงินมากและเข้าร่วมรัฐบาลสุจินดา

- 158 คำว่า รสช. กับภาพตาลปัตร นายภฯได้แก่พล.อ.สุจินดา ซึ่งเป็น
หนึ่งใน รสช.
- 159 คำว่าองค์รกลางกับภาพคนตัวใหญ่
และใช้เงิน ไม่ใช่ใช้เงินกับภาพหีบ ผู้ดูแลการเลือกตั้ง
การเลือกตั้งที่ใช้เงินและไม่ใช้เงิน
- 160 คำว่าคนกลางรอเป็นนายภฯกับภาพคนที่
อยู่ในหีบ พล.อ.สุจินตที่จะเป็นนายภฯ
- 161 คำว่านักการเมืองกับภาพทางตรง
และรสช. กับภาพทางโค้ง นักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง
การยึดอำนาจ
- 164 คำว่าหันตกับภาพคนถือมีด ปืน ผูกคอตาย คนเล่นหุ้นได้รับความเสียหาย
- 165 คำว่าชาติที่รื้อฟื้นพบกับภาพคน ความเสียหายที่เกิดจากเหตุการณ์
พฤษภาทมิฬ
- 166 คำว่าขนาดกองทัพกับภาพเครื่องบิน การลดอำนาจทหาร
- 167 คำว่าสส.ย้ายพรรคชบ ปชป. กับภาพคนที่นั่ง สส.ย้ายเข้าพรรคชบ.ที่กำลังเป็น
ที่ศรัทธาของประชาชน
- 168 คำว่า VDO. เหตุการณ์พฤษภาทมิฬกับ
ภาพรูปสี่เหลี่ยม เหตุการณ์พฤษภาทมิฬได้ถูกบันทึกไว้
และเป็นหลักฐานมัดผู้กระทำผิด
- 170 คำว่าเศรษฐกัย. ตลาดหลักทรัพย์กับภาพคน นายชวนได้ช่วยเหลือตลาดหลักทรัพย์
และอุทกภัยกับภาพคนตัวพอม ผู้ประสบอุทกภัยแต่ได้รับความช่วยเหลือ
เพียงเล็กน้อย
- 171 คำว่าฝ่ายค้าน ฝ่ายค้าน วุฒิกับภาพหัวคน
และงบประมาณกับภาพคนใส่แว่นถือขวด
พริกไทย กลุ่มต่าง ๆ ที่ต้องการงบประมาณ
นายชวนกำลังจัดสรรงบประมาณ
- 173 คำว่าตั้ง ค.ร.ม. กับภาพผู้ชายถือดอกบัว นายชวนกำลังตั้งครม.
- 174 คำว่ารมต. กลาโหมกับภาพเก้าอี้ รมต. กลาโหมคนใหม่คือ พล.อ.
วิจิตร สุขมาก
- 175 คำว่านายภฯ คอรัปชั่น กับภาพเก้าอี้ นายชวน นายภฯกำลังแก้ปัญหา
การโกงกิน
- 178 คำว่าทอ. กับภาพแขน ทหารอากาศ
- 179 คำว่านักการเมืองกับภาพคน
และนักธุรกิจกับภาพคน นักการเมืองที่หวังผลประโยชน์
นักธุรกิจที่ให้การสนับสนุนนักการเมือง

180

คำว่านักธุรกิจกับภาพคนที่อื่น

นักธุรกิจที่ให้การสนับสนุนนักการเมือง
และนักการเมืองกับภาพคนบนจรวด

การใช้สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาในการสื่อความหมายของเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นเป็น การสื่อความหมายของเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยภาพที่จะต้องอาศัยภาษาที่เป็นข้อความสั้น ๆ เข้าไป ประกอบเพื่อบอกว่าสัญลักษณ์นั้น ๆ หมายถึงใครหรืออะไร เพราะลำพังภาพหรือภาษาเพียงอย่าง เดียวไม่สามารถที่จะสื่อความหมายของเหตุการณ์นั้น ๆ ได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน

ตาราง 2 แสดงประเภทสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมือง

ประเภทสัญลักษณ์	จำนวน	ร้อยละ
1. ปรับทสัญลักษณ์	285	54.59
2. สม่การสัญลักษณ์	220	42.14
3. ชนบสัญลักษณ์	17	3.25
รวม	522	100

จากตาราง 2 แสดงว่าจากภาพการ์ตูนการเมืองทั้งหมดมีการใช้ปรับทสัญลักษณ์คิดเป็น ร้อยละ 54.59 สะการสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 42.14 และชนบสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 3.25

ปรับทสัญลักษณ์จำนวน 285 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพที่	ปรับทสัญลักษณ์
1	ภาพได้แก่ เชียง
ภาษาได้แก่ หมูไม่กลัวปึงตอ
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หมูกับพรรคการเมืองใหม่และมีดกับ
การปฏิวัติ
2	ภาษาได้แก่ ชัดจำร้อนทนไม่ไหว
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ไฟกับปัญหาเรือประมงไทย
3	ภาษาได้แก่ อาหารแพงเพราะใคร
4	ภาษาได้แก่ ตึกตาสอดรัก

- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่สูทกับรัฐบาลทุกยุค
- 5 ภาพได้แก่ งูเห่า
- ภาษาได้แก่ งูเห่ารักชวานา
- 6 ภาษาได้แก่ ไปไปกับปีเก่า
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ สุนัขกับลอบกิด ผีกับวางเพลิง
- 7 ภาษาได้แก่ คนไหน "ขวัญใจชาวกรุงปีใหม่"
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เครื่องยกน้ำหนักกับปัญหารถติด
- 8 ภาษาได้แก่ นาสควงคืนชีพ
- 9 ภาษาได้แก่ งานฤดูหนาว
- 10 ภาพได้แก่ คนที่อยู่รอบกระสอบทราย
- ภาษาได้แก่ กระสอบทราย วันนี้
- 11 ภาพได้แก่ คนหลายคน
- ภาษาได้แก่ อ่อนนอก "ต้องแข็งใน"
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายที่นอนกับนากาคนใหม่
- 12 ภาพได้แก่ แก้อื้อ
- ภาษาได้แก่ ขงเบ้ง ดูดาว
- 13 ภาพได้แก่ คน
- ภาษาได้แก่ แคนหมาบ้า
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ สุนัขกับฆ่าล้างโคตร ปล้นฆ่า
- 14 ภาพได้แก่ คน
- ภาษาได้แก่ ปลาฮัม
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เบ็ดกับพรรคการเมืองและปลา กับหัวคะแนน
- 15 ภาษาได้แก่ ไปดวงดาว
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนในลูกโป่งใบแรกกับชาติไทย 74
- คนในลูกโป่งใบที่ 2 กับกิจสังคม 31 คนในลูกโป่งใบที่ 3
- กับประชากรไทย 7 คนในลูกโป่งใบที่ 4 กับราษฎร 4
- และคนในลูกโป่งใบที่ 5 กับสามัคคีธรรม 79
- 16 ภาษาได้แก่ รักโอ รักเพื่อนซี้ของไอตัวอ้วน
- 17 ภาษาได้แก่ ถนนนั้นจะ

- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ป้ายถนนการเมือง(แบบไทย)
- 18 ภาษาได้แก่ ชวนไก่อ่าน้ำ
- 19 ภาพได้แก่ มนุษย์ยุคหิน สัตว์โลกล้านปี
- ภาษาได้แก่ แกะเจริญเกินไป
- 20 ภาพได้แก่ ลา
- ภาษาได้แก่ เก้โหม
- 21 ภาษาได้แก่ หนีไม้พัน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายกับการทหารและรถกับการเมือง
- 22 ภาษาได้แก่ ถึงแม้ก็เหมือนชนะ
- 23 ภาษาได้แก่ ชั่วได้ดีแค่ไหน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ สกกับปัญหาหนี้สินเกษตรกร
- 24 ภาษาได้แก่ อ่าหลงทางนะคุณ รัฐบาลประชาซังและรัฐบาล
ประชาชน
- 25 ภาษาได้แก่ ดูเสียดกันและการเลือกตั้งครั้งใหม่
- 26 ภาพได้แก่ คนหลายคน
- ภาษาได้แก่ ถ้านกกาบัตรผิด ระวังชีวิตนกจะสิ้นและชายเสียง
- ชายสิทธิ เหมือนชายชีวิต ชายชาติ
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่อยู่บนรถกับเจ้าพ่อผู้กว้างขวาง
- 27 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่นอนทับกันกับสามัญชาดกรรม
- 28 ภาษาได้แก่ เทพฮากันสวรรค์
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ดาวกับนาอกา
- 29 ภาษาได้แก่ รักผมกันเถอะ
- 30 ภาพได้แก่ ผู้หญิงและเทวดา อักซ์
- ภาษาได้แก่ รจนา อ่าตาลีน
- 31 ภาษาได้แก่ เลือดขาวไหนปลอดเชื้อเอดส์
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่นอนกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งและขวด
- เลือดกับพรรคการเมืองต่าง ๆ
- 32 ภาษาได้แก่ เรารักทหาร
- 33 ภาษาได้แก่ จะเลี้ยงจระเข้ ?
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ จระเข้กับผู้แทนชุดนอนเลือด

- 34 ภาพได้แก่ สิ่งใด
ภาษาได้แก่ หันหน้าเข้าหากัน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หนูกับเอาศพผู้ถูกฆ่าขึ้นมา
- 35 ภาษาได้แก่ เงาตามตัว
36 ภาษาได้แก่ ใครจะตกต้นถั่ว
37 ภาษาได้แก่ อีกร้อสปีกยังขึ้น
38 ภาพได้แก่ สัตว์
ภาษาได้แก่ คลอดแล้ว
- 39 ภาพได้แก่ นก
ภาษาได้แก่ ป่าจะให้ใครเป็น
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับผมขอเป็น ชั่วสรับรอง
- 40 ภาษาได้แก่ อร่าชายชีวิต ขาสชาติ
41 ภาพได้แก่ แก้อื้อ
ภาษาได้แก่ นาสฯ ที่มาก่อนการเลือกตั้ง
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่หมวกกับปีกสุ
- 42 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับหัน
43 ภาษาได้แก่ "ยอมสยบชะโดยดี"
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนตัวใหญ่กับนักการเมืองน้ำเน่า
และคนตัวเล็กกับองค์กรกลาง
- 44 ภาพได้แก่ ลา
46 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หุ่นกับนักการเมืองที่ดีในสายตาของ
ผู้มีอำนาจ
- 47 ภาพได้แก่ เทวดาและปิศาจ
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนไทย
- 48 ภาษาได้แก่ คุ่มวอยอดชีวิต
49 ภาพได้แก่ แก้อื้อ
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ระเบิดกับกรม. รวยผิดปกติ
- 50 ภาษาได้แก่ อร่าจ้องผมเขินนะ
51 ภาษาได้แก่ จะเดินไม่สวยก็เพราะเหตุนี้
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ขาเป่กับบรมด. ถูกยึดทรัพย์

- 52 ภาษาได้แก่ บุญมี...แต่กรรมบัง
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อีกกับนาอภฯ
- 53 ภาษาได้แก่ ภาพนี้อ่ามีในประเทศไทย
54 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ปิศาจกับภฏอักษรศึก
55 ภาษาได้แก่ คาสออกมา
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนโกงชาติ
- 56 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ นาฬิกากับคลองเตย
57 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ต้นไม้กับไทยและที่รดน้ำกับนโยบาย
58 ภาษาได้แก่ สอมสอพพะโศยดี
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนตัวใหญ่กับเจ้าพ่อ
- 59 ภาพได้แก่ หัวสัตว์
ภาษาได้แก่ บ้ายบาย
60 ภาษาได้แก่ สวัสดิ์ศรีรับน้ำชาติ
61 ภาพได้แก่ คน
62 ภาษาได้แก่ คู่กรรม
63 ภาษาได้แก่ "อนิจจา น้ำชาติของเรา"
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ขวานกับเปิดป่า
- 64 ภาพได้แก่ ขวาน
ภาษาได้แก่ เห็นแล้วหัว
65 ภาษาได้แก่ ข้าศึกที่แท้จริง
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนตัวใหญ่กับความยากจน
- 66 ภาษาได้แก่ เต็มไม้ค่ออถูกใจซะแล้ว
67 ภาษาได้แก่ เป้าหาเสียง
68 ภาษาได้แก่ ที่ในประเทศไทย
69 ภาษาได้แก่ มันชินซะแล้ว
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ฝัดกับการขูดรีด
- 70 ภาพได้แก่ คน
ภาษาได้แก่ "ชะชะซ่า...เอ็ง"
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เสือกับกระทรงพาณิษฐ์
- 71 ภาษาได้แก่ เสือใจอีกแล้ว

- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่นอนกับพรรคการเมืองบางพรรค
- 72 ภาษาได้แก่ รอดด้วยครีบท่านพญาปลาไหล
- 73 ภาพได้แก่ คนถือช้อน ส้อม
- 75 ภาษาได้แก่ ตายก่อนสงคราม
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนเล่นหุ้น
- 76 ภาพได้แก่คน
- ภาษาได้แก่จรวดตกเมืองไทย
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ จรวดกับสินค้าแพง
- 77 ภาษาได้แก่ ผลงานของเรา
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แผ่นป้ายหลุมศพกับ US และ IRAQ
- 78 ภาษาได้แก่ ปัญหาภายในพรรค
- 79 ภาษาได้แก่ เต้านายกฯเมืองไทย
- 80 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ปีศาจกับ รมด. รวยผิดปกติ
- 81 ภาพได้แก่ หัวสัตว์
- ภาษาได้แก่ ทีมนี้รับรองเยี่ยม
- 82 ภาษาได้แก่ ฝ่ายค้านของประชาชน
- 83 ภาพได้แก่ นานิกา
- ภาษาได้แก่ ยิ่งนานก็ยิ่งไม่ดีขึ้นครับท่าน
- 84 ภาพได้แก่ ตัวตลก
- ภาษาได้แก่ รัฐมนตรีบางท่าน
- 85 ภาษาได้แก่ "ผม 60 ขวบแล้วนะท่าน" ให้ผมโตได้ละยัง
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนแก่กับประชาธิปไตยของไทย
- 86 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใฝ่สุกกับ THAILAND
- 87 ภาษาได้แก่ ภาพพจน์รัฐบาล 5 พรรค
- 88 ภาษาได้แก่ ผู้แทนฯวัน^{นี้}และพ่อ
- 89 ภาษาได้แก่ ฝ่ายค้านผู้ตาย
- 90 ภาพได้แก่ แก้ว^{นี้}และระเบิด
- ภาษาได้แก่ มีหวังและพอกัน
- 91 ภาษาได้แก่ อย่าล้อมกรอบประชาธิปไตย
- 92 ภาษาได้แก่ กล้า ๆ หน่อชักรับ

- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หม้อกับเครื่องตั้ง
- 93 ภาพได้แก่คนชอนทาน
- ภาษาได้แก่ อนาคตของคนเล่นหุ่น
- 94 ภาพได้แก่ แก้ว
- ภาษาได้แก่ แค่มืออ่อนกัน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เริ่มกับอเมริกา
- 95 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ มีดกับ U.S.A. และแรงกับการเมือง
- 97 ภาษาได้แก่ เป้าใหม่
- 98 ภาษาได้แก่ ตึกตาแสนสวย
- 99 ภาษาได้แก่ คู่กรรม
- 100 ภาพได้แก่ หัวสัตว์
- ภาษาได้แก่ อย่าเลือกนักธุรกิจการเมือง
- 101 ภาพได้แก่ คนตัวโต
- ภาษาได้แก่ ผมยังเหมือนเดิม
- 102 ภาพได้แก่ สุนัข
- ภาษาได้แก่ นักการเมืองบางท่าน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ไซ้กับอุดมการณ์และเนื้อกับเงิน
- 103 ภาพได้แก่ ผู้ชายถือถัง
- ภาษาได้แก่ การหาเสียง เริ่มแล้ว
- 104 ภาพได้แก่ คนทางซ้ายมือและคนทางขวามือ
- ภาษาได้แก่ ผู้แทนมีสองประเภทโปรดสังเกต แก้วไขและ
แก้วคัน
- 105 ภาษาได้แก่ ผมก็รักคุณเหมือนกัน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ไม่กระบองกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 106 ภาพได้แก่ หัวสัตว์
- ภาษาได้แก่ น้ำหนักของคุณธรรม
- 107 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เทวดากับนักการเมืองบางกลุ่ม
- 108 ภาษาได้แก่ ยังไม่สูญพันธุ์
- 109 ภาพได้แก่ ไซโนเสาร์
- ภาษาได้แก่ พี่เลี้ยงน้องแค่นั้น

- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เรือกับสทญเนี่ยน 22 มีนา
- 111 ภาษาได้แก่ บ่อนที่ไหนไม่เห็นมี
- 112 ภาษาได้แก่ ผม อ.น.ศ.ภาคเช้า รสช.ภาคค่ำ
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่แว่นกับ อ.น.ศ.และคนใส่เสื้อ
สีดำกับ รสช.
- 113 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนถือมีดโกนกับหมดสิทธิ์สมัคร สส.
- 114 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ลำโพงกับ ปชต.
- 115 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เด็กร้องไห้กับ รสช.และบวมเมอแรง
กับรัฐบาล
- 116 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับ นาสกฯ
- 117 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ลูกอมกับอำนาจกินแล้วฟันพลอ
- 118 ภาพได้แก่ เด็ก
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับนาสกฯ
- 119 ภาพได้แก่ คน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับ ผบ.ทบ. ผบ.สส.
- 120 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับนาสกฯและคนที่ถูกมัดกับ สส.
- 121 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ควายกับประชาชนผู้ไม่เข้าใจระบบ
ภาษีมูลค่าเพิ่มและปลิงกับพ่อค้า
- 122 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ชาคนกับชวน 1
- 123 ภาพได้แก่ สุนัข
- ภาษาได้แก่ การหาเสียงแบบงูบินหาง
- 124 ภาษาได้แก่ เหลือเรือแรงไว้ต่อสู้กับความยากจนบ้าง
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นกับ 31 สส.
- 125 ภาพได้แก่คนที่วิ่ง
- ภาษาได้แก่ ได้งูสุดท้ายกับ B
- 126 ภาพได้แก่ หมู
- ภาษาได้แก่ การประสานผลประโยชน์ของกลุ่มการเมือง
ร่วมรัฐบาลและ ครม.
- 127 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ที่มีสสาวะกับปรี๊ดและห้องน้ำกับอุบ
- 128 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เครื่องช่วยหายใจกับชาติชาย 2

- 129 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ นิดกับธิดาทรัพย์
- 130 ภาพได้แก่ คนที่บนรถถัง
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ไคโนเสาร์กับคอริปชั่น
- 132 ภาษาได้แก่ MAKE...NOT WAR
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ จรวดกับแสบ
- 133 ภาษาได้แก่ เลือก"อย่างสิ้นที่สุด"
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่มีหางกับผู้มีศรัทธา สส.และคนกับ
ประชาชนผู้เลือก
- 134 ภาษาได้แก่ จดอื่น
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่คนข้างบนกับนักการเมืองและคนข้างล่าง
กับ B พรรคการเมือง ผลประโยชน์
- 135 ภาษาได้แก่ ไม่น่ากวนหม้ออยู่เหนือกฎหมาย
- 136 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ข้างกับซื้อขายเสียงและแมลงกับ B
ต่อต้านการซื้อเสียง
- 137 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แชนชาคนกับปัญหาต่าง ๆ
- 138 ภาษาได้แก่ อย่าคิดว่าง่าย
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เลือกับพรรคร่วมรัฐบาล
- 139 ภาพได้แก่ คนที่ขึ้นอยู่หน้าเก้าอี้
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เก้าอี้กับ ผบ.ทบ. นายกฯ
- 140 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกำลังกวาดกับ 19
- 141 ภาพได้แก่ คนใส่หมวก
ภาษาได้แก่ ขามา...อย่างหงส์บิน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เก้าอี้กับนายกฯคนที่ 18
- 142 ภาพได้แก่ รองเท้าและสุนัข
- 143 ภาพได้แก่ แร้งและหนอน
ภาษาได้แก่ "คนสวยเป็นของธรรมดาจะไปจะมีแต่คน
เป็นห่วง"
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ โรงศพกับพุ่มพวง
- 144 ภาษาได้แก่ เอาคนกลางนะ
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เก้าอี้กับนายกฯคนที่ 19

- 145 ภาพได้แก่ คนหลายคน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ รถถังกับพรรคทหาร
- 146 ภาพได้แก่ คนที่ใช้เครื่องบินและดาวกับเดือน
- 147 ภาพได้แก่ ไม้กางเขน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับชาวสลัมคลองเตย
- 148 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เมรุกับเส้นทางเจ้าพ่อ
- 149 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้วกับนายกฯชั่วคราว
- 150 ภาษาได้แก่ รสช. และจุดยืนของรัฐบาล
- 152 ภาพได้แก่ คนใส่สูท
ภาษาได้แก่ รสช. รธน. ร่างรัฐธรรมนูญ จัดการเลือกตั้ง
และจัดตั้งรัฐบาล
- 153 ภาษาได้แก่ ฟาสต์ฟูด V.S. มังสวิวัติ
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ชาโวกับ ปชท.และไม้กับ ปชป.
- 154 ภาษาได้แก่ คนหนึ่งต้องเสียสละเป็นม้าขาวอีกคนหนึ่งต้อง
เสียสละเป็นอศวิน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่ขึ้นหลังเก้าอี้กับ 5 พรรคการเมือง
และเก้าอี้กับนายกฯ
- 156 ภาษาได้แก่ เชื่องแล้ว
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ สัตว์กับ B
- 157 ภาพได้แก่ คนใส่หมวก
ภาษาได้แก่ จัดตั้งรัฐบาล
- 158 ภาพได้แก่ แก้ว
ภาษาได้แก่ ไม่บวชพระแต่จะรับประเคน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ตาลปัตรกับ รสช.
- 159 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนตัวใหญ่กับองค์กรกลางและหีบ
กับใช้เงิน ไม่ใช้เงิน เลือกตั้ง 35
- 160 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนกลางรอเป็นนายกฯ
- 161 ภาษาได้แก่ โค้งธรรมชาติ...ปลอดภัย
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ทางตรงกับนักการเมืองและทาง
โค้งกับ รสช.

- 162 ภาพได้แก่ กำแพง
- 163 ภาพได้แก่ คนที่มีรอยเท้าที่หลัง
- 164 ภาษาได้แก่ เด็วก็สบาย
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนผูกคอตลอดและป็นกับหุ่นดัก
- 165 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับชาติที่รอฟื้นฟู
- 166 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เครื่องแบบกับขนาดกองทัพ
- 167 ภาพได้แก่ สุนัข
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับ สส. ย้ายพรรคชบ ปชป.
- 168 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ รูปสี่เหลี่ยมกับ VDO. เหตุการณ์
พฤษภาทมิฬ
- 169 ภาษาได้แก่ มาดูเร็วพระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก
- 170 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับเศรษฐกิจ ตลาดหลักทรัพย์
และคนกับอุทกภัย
- 171 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หัวคนกับฝ่ายค้าน ฝ่ายค้าน วุฒิและ
คนใส่แว่นถือขวดพริกไทยกับงบประมาณ
- 172 ภาษาได้แก่ โอกาสของคุณมาถึงแล้ว จงคละ 32 ฉบับ และ
รวม
- 173 ภาพได้แก่ สุนัข
- ภาษาได้แก่ ขอเกาะชายผ้าเหลืองขึ้นสวรรค์โดยไม่มีข้อแม้
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นกับตั้ง กรม.
- 174 ภาพได้แก่ คนตัวเล็ก
- ภาษาได้แก่ ทั้งหมดตรง
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับ รมต. กลาโหม
- 175 ภาพได้แก่ บันได
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับนาถและคอรับชั่น
- 176 ภาพได้แก่ แขน
- ภาษาได้แก่ แะ ๗ และ 4 พรรคเทพ
- 177 ภาพได้แก่ คนและมีือ
- ภาษาได้แก่ เขาให้เรา ร้อยบาท เขาโกงชาติร้อยล้าน
- 178 ภาพได้แก่ แมว

- ภาษาได้แก่ หาเสียงในเขตทหาร
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แขนกับทอ.
- 179 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับนักการเมืองและคนกับนักธุรกิจ
- 180 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่ขึ้นกับนักธุรกิจและคนบนจรวด
กับนักการเมือง

ปริบทสัญลักษณ์ดังกล่าวทุกสัญลักษณ์นั้นจะต้องอาศัยข้อความที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มาประกอบจึงจะสามารถทราบได้ว่าปริบทสัญลักษณ์นั้น ๆ หมายถึงอะไร

สมการสัญลักษณ์จำนวน 220 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพที่	สมการสัญลักษณ์
2	ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่เครื่องแบบและผู้ชายใส่สูท
3	ภาพได้แก่ คนถือเครื่องมือ คนถือไม้กอล์ฟและคนตัวเล็ก
4	ภาพได้แก่ คนใส่สบ
5	ภาพได้แก่ คนใส่สบ
7	ภาพได้แก่ คนขวามือและคนซ้ายมือ
8	ภาพได้แก่ คนในกรอบรูป คนที่อยู่หน้ารูปและคนหลายคน
9	ภาพได้แก่ ผู้หญิงใส่ชุดว่ายน้ำและคนที่นั่ง
10	ภาพได้แก่ คนที่เป็นกระสอบทราย
11	ภาพได้แก่ ผู้ชายคนที่อื่นและผู้หญิง
12	ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นและคนในกรอบรูป
14	ภาพได้แก่ รูปสี่เหลี่ยม
15	ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่เครื่องแบบและหัวคน
16	ภาพได้แก่ คนใส่เสื้อลายดาว ผู้ชายใส่สูทยืนข้างหน้าและ ผู้ชายใส่สูทยืนข้างหลัง
17	ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูทและผู้หญิง
18	ภาพได้แก่ ไก่และเป็ด
19	ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูท
20	ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่เครื่องแบบและคนหลายคน
22	ภาพได้แก่ ผู้ชายขาเจ็บและผู้ชายใส่แว่น
23	ภาพได้แก่ คนยืนท้าวเอวและคนแบกศพ
24	ภาพได้แก่ คนแต่งเครื่องแบบ คนแต่งชุดชัชรรมดาและลูกศร

- 25 ภาพได้แก่ คนที่อยู่บนรถถัง
- 27 ภาพได้แก่ ตาช้าง
- 28 ภาพได้แก่ เทวดาและคนหลายคน
- 29 ภาพได้แก่ คนใส่ชุดเครื่องบิน
- 32 ภาพได้แก่ คนแต่งเครื่องบินและคนหลายคน
- 33 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่น
- 35 ภาพได้แก่ ผู้ชายที่อยู่หน้ากระจกและผู้ชายที่อยู่ในกระจก
- 36 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นและผู้ชายใส่เสื้อสีดำ
- 37 ภาพได้แก่ คน
- 38 ภาพได้แก่ หัวคน
- 40 ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องบิน คนใส่ชุดสีดำ หีบและใบไม้แหลม
- 41 ภาพได้แก่ คนหลายคน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่หมวกกับปีก
- 42 ภาพได้แก่ เส้นขั้วลง
- 44 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่ชุดกับพ่อค้า
- 45 ภาพได้แก่ คนที่ยืนแบกคน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่ชุดกับราวคาสิโนและผู้ชาย
- ใส่เครื่องบินกับเงินเดือนข้าราชการ
- 48 ภาพได้แก่ นักมวยคนขวามือและนักมวยคนซ้ายมือ
- 49 ภาพได้แก่ ผู้ชายที่นั่งอยู่บนเก้าอี้
- 50 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่ชุดและคนหลายคน
- 51 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายหาใส่เผือกกับรัฐบาล
- 52 ภาพได้แก่ คนใส่เสื้อลายดาวและคนตัวเล็ก
- 53 ภาพได้แก่ คนยกมือและคนทาสี
- 54 ภาพได้แก่ ผู้ชายที่อุ้มบิศาจและคนหลายคน
- 55 ภาพได้แก่ แขนและรูปไม้แหลม
- 57 ภาพได้แก่ คน
- 58 ภาพได้แก่ คนตัวเล็ก
- 59 ภาพได้แก่ คนถือท่อผ้า
- 60 ภาพได้แก่ คนถือท่อผ้าทางขวามือ

- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนถือห่อผ้าทางซ้ายมือกับสีหนู
- 61 ภาพได้แก่ เส้นที่ขึงลง
- 62 ภาพได้แก่ คนทางขวามือและคนทางซ้ายมือ
- 63 ภาพได้แก่ คนเอามือกุมหัว ผู้ชายคนกลาง ผู้ชายถือขวาน และหัวใจ
- 64 ภาพได้แก่ ต้นไม้ คนถือขวานและหัวใจ
- 65 ภาพได้แก่ คนตัวเล็ก
- 66 ภาพได้แก่ คนตัวเล็กและคนใส่เครื่องแบบ
- 67 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เครื่องแบบกับ รสช. คนใส่สูท กับอานันท์ และคนตัวเล็กกับ พล.อ. สิทธิ
- 68 ภาพได้แก่ คนที่นั่ง คนตัวโต และคนทางขวามือ
- 69 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนไทย
- 71 ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องแบบและหัวใจ
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนทางขวามือกับประชาชน
- 72 ภาพได้แก่ คนที่เป็นปลาไหลใส่เสื้อเก็คซ์และคนใส่หมวก
- 74 ภาพได้แก่ ลูกกลม ๆ
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เครื่องแบบกับ SADDAM
- 75 ภาพได้แก่ คนที่อยู่บนรถถัง
- 77 ภาพได้แก่ คนใส่สูทและคนใส่หมวก
- 78 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่สูทกับแสบ
- 79 ภาพได้แก่ คนที่อยู่ในลูกเต๋า
- 80 ภาพได้แก่ คนถือดอกไม้และคนทางซ้ายมือ
- 81 ภาพได้แก่ คนที่ยกนิ้ว
- 82 ภาพได้แก่ นกสองหัว
- 83 ภาพได้แก่ คนหลายคน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เครื่องแบบกับ รสช.
- 84 ภาพได้แก่ หมวก ตาช้าง และคนที่ยื่นหัวเราะ
- 85 ภาพได้แก่ รองเท้า
- 87 ภาพได้แก่ คนใส่ชุดตัวตลก
- 88 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูทและคน 4 คน

- 89 ภาพได้แก่ คนที่อื่นคนเดียวนและคน 3 คน
- 90 ภาพได้แก่ คนที่อยู่บนเก้าอี้และคนที่อยู่บนระเบิด
- 91 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูท
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่อยู่ในกรงกับ PRESS
- 92 ภาพได้แก่ คนที่อยู่รอบหม้อและคนที่ได้เชือก
- 94 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูท
- 95 ภาพได้แก่ คนที่โดนมีดเสียบ
- 96 ภาพได้แก่ คนที่อยู่รูปภาพที่ตก ผู้ชายใส่แว่น ผู้ชายริมสุด
- 97 ภาพได้แก่ ผู้ชายถือชามทางซ้ายมือ ผู้ชายใส่แว่นและผู้ชาย
ที่เป็นเป้า
- 98 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูทและหุ่น 5 ตัว
- 99 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายถือปืนกับฝ่ายรัฐบาลและผู้ชาย
ที่ยิงหนึ่งสติกกับฝ่ายค้าน
- 101 ภาพได้แก่คนตัวเล็ก
- 105 ภาพได้แก่ คนถือไม้กระบองและคนถือดอกไม้
- 106 ภาพได้แก่ คนที่อื่นคนเดียว
- 107 ภาพได้แก่ คน 3 คน
- 108 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่สูทกับนักการเมืองน้ำเน่าและ
กระป๋องสีกับวิธีการป้ายสี
- 110 ภาพได้แก่ คนที่นั่ง
- 111 ภาพได้แก่ คนใส่หมวกและแว่นสีดำ
- 112 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เสื้อสีดำกับ รสช.
- 114 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เครื่องแบบกับหัวคะแนนและ
คนที่อยู่ในลำโพงกับ ปชช.
- 116 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่เครื่องแบบ
- 117 ภาพได้แก่ ผู้ชายถือลูกอม
- 120 ภาพได้แก่ คนที่ยกมือ
- 124 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นกับหัวหน้าพรรค
- 126 ภาพได้แก่ คน
- 127 ภาพได้แก่ คน

- 128 ภาพได้แก่ คนที่อยู่บนเตียง
- 129 ภาพได้แก่ คนถือไม้ด
- 131 ภาพได้แก่ ลูกกลม ๆ และหัวกะโหลกไขว้
- 132 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่น
- 135 ภาพได้แก่ ผู้ชายนั่งผ้าขาวม้า
- 137 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่น
- 138 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นอยู่บนเรือ
- 141 ภาพได้แก่ คนมีปีก
- 144 ภาพได้แก่ คนถือแก้ว
- 146 ภาพได้แก่ คน 2 คน
- 147 ภาพได้แก่ โครงกระดูก
- 149 ภาพได้แก่ คนที่นั่งอยู่บนเก้าอี้
- 150 ภาพได้แก่ คน
- 151 ภาพได้แก่ พาน ๕ ลูกศรและคน
- 152 ภาพได้แก่ โครงกระดูก งอบ และคนใส่ชุดเครื่องบิน
- 153 ภาพได้แก่ คนถือไม้กวาด
- 154 ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องบินและคนที่ปั่นผ้า
- 155 ภาพได้แก่ คนที่ยกมือ
- 156 ภาพได้แก่ คนถือแล้
- 158 ภาพได้แก่ พระและคนยกเก้าอี้
- 160 ภาพได้แก่ หีบ
- 162 ภาพได้แก่ คนเอาหัวชนกำแพง
- 163 ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องบิน
- 166 ภาพได้แก่ คนตัวใหญ่และคนถือเครื่องบิน
- 168 ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องบิน
- 169 ภาพได้แก่ คนถือไม้
- 170 ภาพได้แก่ คนใส่แว่น
- 172 ภาพได้แก่ คนตัวใหญ่ คนตัวเล็ก และรูปสี่เหลี่ยม
- 174 ภาพได้แก่ คนใส่หมวก
- 175 ภาพได้แก่ คนใส่แว่น

177

ภาษาได้แก่ รูปสี่เหลี่ยม

สมการสัญลักษณ์ดังกล่าวนี้จะมีความคล้ายคลึงกันระหว่างตัวสัญลักษณ์กับสิ่งที่ถูกแทนด้วย
สัญลักษณ์

ชนบสัญลักษณ์จำนวน 17 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพที่	ชนบสัญลักษณ์
18	ภาษาได้แก่ การเลือกตั้ง
26	ภาษาได้แก่ ขาสเสียง ขาสลิกธิ เหมือนขาสชีวิต ขาสชาติ
27	ภาษาได้แก่ เมืองสวรรค์
44	ภาษาได้แก่ กระทรวงพาณิชย์
61	ภาษาได้แก่ รัฐประหารและเล่นหุ้น
74	ภาษาได้แก่ ชัดดัม
110	ภาษาได้แก่ การเมือง
145	ภาษาได้แก่ B
150	ภาษาได้แก่ ประเทศและประชาชน
151	ภาษาได้แก่ B
152	ภาษาได้แก่ รชน.และคอรัปชั่น
179	ภาษาได้แก่ B
180	ภาษาได้แก่ B

ชนบสัญลักษณ์ในที่นี้ได้แก่สัญลักษณ์ภาษาซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ความสัมพันธ์กับความหมายถูกลบเลือน
ไปนั่นเอง

ตาราง 3 แสดงปริมาณประเภทสัญลักษณ์ของสัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษาและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา

สัญลักษณ์	ประเภทสัญลักษณ์		
	ปริบท	สมการ	ชนบ
1. สัญลักษณ์ภาพ	63 (22.10%)	186 (84.54%)	-
2. สัญลักษณ์ภาษา	125 (43.85%)	-	17 (100%)
3. สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา	97 (34.03%)	34 (15.45%)	-
รวม	285 (100%)	220 (100%)	17 (100%)

จากตาราง 3 แสดงว่าสัญลักษณ์ภาพเป็นปริบทสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 22.10 สมการสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 84.54 ไม่มีการใช้ชนบสัญลักษณ์

สัญลักษณ์ภาษาเป็นปริบทสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 43.85 ไม่มีสมการสัญลักษณ์ และชนบสัญลักษณ์คิดเป็น 100%

สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาเป็นปริบทสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 34.03 สมการสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 15.45 ไม่มีชนบสัญลักษณ์

สัญลักษณ์ภาพที่เป็นปริบทสัญลักษณ์จำนวน 63 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้คือ ภาพที่ 1, 2, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 20, 26, 30, 34, 39, 41, 44, 47, 49, 59, 61, 64, 70, 73, 76, 81, 83, 84, 90, 93, 94, 100, 101, 102, 103, 104, 106, 109, 118, 119, 123, 125, 126, 130 และ 139

สัญลักษณ์ภาพที่เป็นสมการสัญลักษณ์จำนวน 186 ได้แก่ ภาพการ์ตูนภาพที่ 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 71, 72, 74, 75, 83, 77, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 98, 101, 105, 106, 107, 110, 111, 116, 117, 120, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 135, 137, 138, 141, 144, 146, 147,

148, 150, 151, 152, 153, 154, 162, 174, 175 และ 177

สัญลักษณ์ภาษาที่เป็นปริบทสัญลักษณ์จำนวน 125 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้
ภาพที่ 1, 4, 11, 15, 19, 22, 25, 29, 31, 35, 38, 40, 43, 48, 55, 59, 60, 67, 69, 72, 76, 79,
81, 83, 84, 87, 88, 91, 94, 99, 104, 105, 108, 109, 111, 112, 123, 124, 125, 126, 132, 134,
135, 138, 141, 143, 144, 150, 152, 153, 154, 156, 157, 158, 161, 164, 169, 172, 173, 174,
176, 177 และ 178

สัญลักษณ์ภาษาที่เป็นชนบสัญลักษณ์จำนวน 17 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้
ภาพที่ 18, 26, 27, 44, 61, 73, 74, 110, 145, 150, 151, 152, 179 และ 180

สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาที่เป็นปริบทสัญลักษณ์จำนวน 97 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดัง
ต่อไปนี้ ภาพที่ 1, 2, 4, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 23, 26, 27, 28, 31, 34, 39, 42, 43, 46, 47,
49, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 63, 65, 69, 70, 71, 75, 76, 77, 80, 85, 112, 118, 124, 128,
133, 136, 138, 143, 148, 159, 171 และ 180

สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาที่เป็นสมการสัญลักษณ์จำนวน 34 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมือง
ดังต่อไปนี้ ภาพที่ 27, 41, 44, 45, 51, 60, 67, 69, 71, 74, 78, 83, 91, 99, 108, 112, 114 และ
124

ตาราง 4 แสดงปริมาณสัญลักษณ์หลักและรองที่ใช้สื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมือง

สัญลักษณ์	จำนวน	ร้อยละ
1. หลัก	398	96.60
2. รอง	14	3.39
รวม	412	100

จากตาราง 4 แสดงว่าภาพการ์ตูนการเมืองทั้งหมดมีสัญลักษณ์หลักคิดเป็นร้อยละ 96.60
และสัญลักษณ์รองคิดเป็นร้อยละ 3.39

สัญลักษณ์หลักจำนวน 398 มีในภาพการ์ตูนการเมืองทุกภาพ

สัญลักษณ์หลักเป็นสัญลักษณ์ที่จำเป็นจะต้องมีในภาพการ์ตูนการเมืองทุกภาพเพราะสื่อความ
หมายที่สำคัญของภาพการ์ตูนการเมือง

สัญลักษณ์รองจำนวน 14 มีในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้ ภาพที่ 3, 7, 8, 9, 11, 20, 27, 28, 53, 54, 63, 83, 84, 151 และ 152

สัญลักษณ์รองเป็นสัญลักษณ์ที่เสริมหรือเพิ่มเติมความหมายให้แก่ภาพการ์ตูนการเมือง เพราะฉะนั้นจึงมีในภาพการ์ตูนการเมืองเพียงบางภาพเท่านั้น

ตาราง 5 แสดงปริมาณสัญลักษณ์หลักและรองที่จำแนกตามประเภทของสัญลักษณ์

สัญลักษณ์	ประเภท		
	ปริบท	สมการ	ชนบ
1. สัญลักษณ์หลัก	218 (98.64%)	180 (94.24%)	-
2. สัญลักษณ์รอง	3 (1.35%)	11 (5.75%)	-
รวม	221 (100%)	191 (100%)	-

จากตาราง 5 แสดงว่าสัญลักษณ์หลักเป็นปริบทสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 98.64 สมการสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 94.24

สัญลักษณ์รองคิดเป็นปริบทสัญลักษณ์ร้อยละ 1.35 สมการสัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 5.75 สัญลักษณ์หลักเป็นปริบทสัญลักษณ์จำนวน 218 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพที่	สัญลักษณ์หลักที่เป็นปริบทสัญลักษณ์
1	ภาพได้แก่ เขื่อน ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หนุกับพรรคการเมืองใหม่และมิด กับการปฏิบัติ รัฐประหาร
2	ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ไฟกับปัญหาเรือประมงไทย
4	ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่สูทกับรัฐบาลทุกยุค
5	ภาพได้แก่ งูเห่า
6	ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ สุนัขกับลอบกัด มีกับวางเพลิง สัตว์ กับฮาม่า คนแก่กับกม.ชราภาพ และคนยกมือกับการปฏิบัติ

- 10 ภาพได้แก่ คนที่อยู่รอบกระสอบทราย
- 11 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายที่นอนกับนากาคนใหม่
- 12 ภาพได้แก่ เก้าอี้
- 13 ภาพได้แก่ คน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ สุนัขกับฆ่าล้างโคตร ปล้นฆ่า
- 14 ภาพได้แก่ คน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เบ็ดกับพรรคการเมืองและปลา กับ
- หัวคะแนน
- 15 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนในลูกโป่งใบแรกกับชาติไทย 74
- 17 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ป้ายกับถนนการเมือง (แบบไทย)
- 19 ภาพได้แก่ มนุษย์ยุคหินและสัตว์โลกล้านปี
- 20 ภาพได้แก่ ลา
- 21 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายกับการทหารและรถกับการเมือง
- 23 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ศพกับปัญหาหนี้สินเกษตรกร
- 26 ภาพได้แก่ คนหลายคน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่อยู่บนรถกับเจ้าพ่อผู้กว้างขวาง
- 27 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่นอนกับสามัญชาดกรรม
- 28 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ดาวกับนากา
- 30 ภาพได้แก่ ผู้หญิงและเทวดา ยักษ์
- 31 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่นอนกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งและชาว
- เลือดกับพรรคการเมืองต่าง ๆ
- 33 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ จระเข้กับผู้แทนชุดน้องเลือด
- 34 ภาพได้แก่ สิ่งใด
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หนูกับเอาศพผู้ถูกฆ่าคืนมา
- 38 ภาพได้แก่ สัตว์
- 39 ภาพได้แก่ เทฮือว
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับผมขอเป็น ช่วยรับรอง
- 41 ภาพได้แก่ เก้าอี้
- 42 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับหุ่น
- 43 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนตัวใหญ่กับนักการเมืองน้ำเน่าและ
- คนตัวเล็กกับองค์กรกลาง

- 44 ภาพได้แก่ ลา
- 46 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หุ่นกับนักการเมืองที่ดีในสายตาผู้มี
อำนาจ
- 47 ภาพได้แก่ เทวดาและปิศาจ
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนไทย
- 49 ภาพได้แก่ แก้ว
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ระเบิดกับ กรม. รวณพิภค
- 51 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ขาเป้กับรมต. ถูกยึดทรัพย์
- 52 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้วกับนาฬิกา
- 54 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ปิศาจกับกฎอัยการศึก
- 55 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนโกงชาติ
- 56 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ นานากับคลองเตย
- 57 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ต้นไม้กับไทยและที่ร่น้ำกับบนโอบบาส
- 58 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนตัวใหญ่กับเจ้าพ่อ
- 59 ภาพได้แก่หัวสัตว์
- 60 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนถือห่อผ้ากับสีหนู
- 61 ภาพได้แก่ คน
- 63 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ขวานกับเปิดป่า
- 64 ภาพได้แก่ ขวาน
- 65 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนตัวใหญ่กับความฮาจน
- 69 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ฝึติดกับการขุดรื้อ
- 70 ภาพได้แก่ คน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เสือกับกระทรวงพาณิชย์
- 71 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนนอนกับพรรคการเมืองบางพรรค
- 73 ภาพได้แก่ คนถือช้อน ส้อม
- 75 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนเล่นหุ้น
- 76 ภาพได้แก่ คน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ จรวดกับสินค้าแพง
- 77 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แผ่นป้ายหลุมศพกับ US. และ IRAQ
- 80 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ปิศาจกับ รมต. รวณพิภค

- 81 ภาพได้แก่ หัวสัตว์
- 83 ภาพได้แก่ นาฬิกา
- 84 ภาพได้แก่ ตัวตลก
- 85 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนแก่กับประชาธิปไตยของไทย
- 86 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่สูทกับ THAILAND
- 90 ภาพได้แก่ แก้วและระเบิด
- 92 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หม้อกับเล็อกตั้ง
- 93 ภาพได้แก่ คนชอทาน
- 94 ภาพได้แก่ แก้ว
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เข็มกับอเมริกา
- 95 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ นิดกับ U.S.A. และแรงกับการเมือง
- 100 ภาพได้แก่ หัวสัตว์
- 101 ภาพได้แก่ คนตัวโต
- 102 ภาพได้แก่ สุนัข
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ โช้กับอุดมการณ์และเนือกับเงิน
- 103 ภาพได้แก่ ผู้ชายถือถัง
- 104 ภาพได้แก่ คนทางซ้ายมือและคนทางขวามือ
- 105 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ไม้กระบองกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 106 ภาพได้แก่ คนที่อื่นคนเดี๋ยวและหัวสัตว์
- 107 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เทวดากับนักการเมืองบางกลุ่ม
- 109 ภาพได้แก่ ไคโนเสาร์
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เรือกับสหญ่เนือน และ 22 มีนา
- 112 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่แว่นกับ อ.น.ศ.และคนใส่เสื้อสีดำกับ รสช.
- 113 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนถือมีดโกนกับหมดสิทธิสมัคร สส.
- 114 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ล่าโพงกับ ปชต.
- 115 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เด็กร้องให้กับ รสช.และบูมเมอแรงกับรัฐบาล
- 116 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้วกับ นารกฯ

- 117 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ลูกอมกับอำนาจกินแล้วพันหลอ
- 118 ภาพได้แก่ เด็ก
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับนากษ
- 119 ภาพได้แก่ คน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับ ผบ.ทบ. ผบ.สส.
- 120 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับนากษและคนที่ถูกมัดกับ สส.
- 121 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ความยากกับประชาชนผู้ไม่เข้าใจระบบ
- ภาษามูลค่าเพิ่มและปลิงกับพ่อค้า
- 122 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ชาคนกับชาน 1
- 123 ภาพได้แก่ สุนัข
- 124 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นกับ 31 สส.
- 125 ภาพได้แก่ คนที่วิ่ง
- 126 ภาพได้แก่ หมู
- 127 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ที่ปัสสาวะกับปรีบและห้องน้ำกับฮุบ
- 128 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เครื่องช่วยหายใจกับชาติชาย 2
- 129 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ มัดกับอัครทรัพย์
- 130 ภาพได้แก่ คนที่อยู่บนรถถัง
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ไคโนเสาร์กับคอรีปชั่น
- 132 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ จรวดกับแสบ
- 133 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่มีหางกับผู้สมัคร สส. และคนกับ
- ประชาชนผู้เลือก
- 134 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนข้างบนกับนักการเมืองและคนข้าง
- ล่างกับ B
- 136 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ข้างกับชื่อชายเสียงและแมลงกับ B
- 137 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แขนขาคนกับปัญหาต่าง ๆ
- 138 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เสือกับพรรคร่วมรัฐบาล
- 139 ภาพได้แก่ คนที่ยืนอยู่หน้าเก้าอี้
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับ ผบ.ทบ.นากษ
- 140 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนถือไม้กวาดกับ 19

- 141 ภาพได้แก่ คนใส่หมวก
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับนากคนที่ 18
- 142 ภาพได้แก่ รองเท้าและสุนัข
- 143 ภาพได้แก่ แร้งและหนอน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ โลงศพกับพุ่มพวง
- 144 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับนากคนที่ 19
- 145 ภาพได้แก่ คนหลายคน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ รดถึงกับพรรคทหาร
- 146 ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องแบบและดาวกับเดือน
- 147 ภาพได้แก่ ไม้กางเขน
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับชาวสลัมคลองเตย
- 148 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เมรุกับเส้นทางเจ้าพ่อ
- 149 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้อื้อกับนากฯชั่วคราว
- 152 ภาพได้แก่ คนใส่สูท
- 153 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ชาไก่กับ ปชท.และไม้กับปชป.
- 155 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่ขึ้นหลังแก้อื้อกับ 5 พรรค
การเมืองและแก้อื้อกับนากฯ
- 156 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ สัตว์กับ B
- 157 ภาพได้แก่ คนใส่หมวก
- 158 ภาพได้แก่ พระ
ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ตาลปัตรกับ รสช.
- 159 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนตัวใหญ่กับองค์รกลางและหีบกับ
ใช้เงิน ไม่ใช้เงิน เลือกตั้ง 35
- 160 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนกลางรอเป็นนากฯ
- 161 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ทางตรงกับนักการเมืองและทางโค้ง
กับ รสช.
- 162 ภาพได้แก่ กำแพง
- 163 ภาพได้แก่ คนที่มีรอยเท้า
- 164 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนผูกคอกกับหันต
- 165 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับชาติที่รอฟื้นฟู

- 166 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เครื่องแบบกับขนาดกองทัพ
- 167 ภาพได้แก่ สุนัข
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับสส.ย้ายพรรคชบ ปชป.
- 168 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ รูปสี่เหลี่ยมกับ VDO. เหตุการณ์
พฤษภาทมิฬ
- 169 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับเศรษฐิกย์ ตลาดหลักทรัพย์และ
คนกับอุทกภัย
- 170 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ หัวคนกับฝ่ายค้าน ฝ่ายค้าน วุฒิและ
คนใส่แว่นถือขวคพริกไทยกับงบประมาณ
- 173 ภาพได้แก่ สุนัข
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นกับตั้ง กรม.
- 174 ภาพได้แก่ คนตัวเล็ก
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้วกับบรมต.กลาโหม
- 175 ภาพได้แก่ บันได
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แก้วกับนายกฯ และคอร์ปชั่น
- 176 ภาพได้แก่ แขน
- 177 ภาพได้แก่ คนและมือ
- 178 ภาพได้แก่ แมว
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ แขนกับ ทอ.
- 179 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับนักการเมืองและคนกับนัก
ธุรกิจ
- 180 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่ขึ้นกับนักธุรกิจและคนบนจรวด
กับนักการเมือง

สัญลักษณ์หลักที่เป็นสมการสัญลักษณ์จำนวน 180 ปรากฏในภาพการ์ตูนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพที่	สัญลักษณ์หลักที่เป็นสมการสัญลักษณ์
2	ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่เครื่องแบบและผู้ชายใส่สูท
3	ภาพได้แก่ คนถือเครื่องมือ คนถือไม้กอล์ฟ
4	ภาพได้แก่ คนใส่งอบ
5	ภาพได้แก่ คนใส่งอบ
7	ภาพได้แก่ คนขวามือและคนซ้ายมือ

- 8 ภาพได้แก่ คนในกรอรูป คนที่อยู่หน้ารูป
- 9 ภาพได้แก่ ผู้หญิงใส่ชุดว่ายน้ำ
- 10 ภาพได้แก่ คนที่เป็นกระสอบทราย
- 11 ภาพได้แก่ ผู้ชายคนที่อื่นและผู้หญิง
- 12 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นและคนในกรอรูป
- 14 ภาพได้แก่ รูปสี่เหลี่ยม
- 15 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่เครื่องแบบและหัวคน
- 16 ภาพได้แก่ คนใส่เสื้อลายดาว ผู้ชายใส่สูทยืนข้างหน้าและ
ผู้ชายใส่สูทยืนข้างหลัง
- 17 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูทและผู้หญิง
- 18 ภาพได้แก่ ไก่และเป็ด
- 19 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูท
- 20 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่เครื่องแบบ
- 22 ภาพได้แก่ ผู้ชายขาเจ็บและผู้ชายใส่แว่น
- 23 ภาพได้แก่ คนยืนท้าวเอวและคนแบกศพ
- 24 ภาพได้แก่ คนแต่งเครื่องแบบ คนแต่งชุดธรรมดาและลูกศร
- 25 ภาพได้แก่ คนที่อยู่บนรถถัง
- 27 ภาพได้แก่ ตาช้าง
- 28 ภาพได้แก่ เทวดา
- 29 ภาพได้แก่ คนใส่ชุดเครื่องแบบ
- 32 ภาพได้แก่ คนแต่งเครื่องแบบและคนหลายคน
- 33 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่น
- 35 ภาพได้แก่ ผู้ชายที่อยู่หน้ากระจกและผู้ชายที่อยู่ในกระจก
- 36 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นและผู้ชายใส่เสื้อสีดำ
- 37 ภาพได้แก่ คน
- 38 ภาพได้แก่ หัวคน
- 40 ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องแบบ คนใส่ชุดสีดำ หีบและใบสี่เหลี่ยม
- 41 ภาพได้แก่ คนหลายคน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่หมวกกับปีกสุ
- 42 ภาพได้แก่ เส้นขึ้นลง

- 44 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่สูทกับพ่อค้า
- 45 ภาพได้แก่ คนที่ขึ้นแบกคน
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่สูทกับบรรดาสินค้าและผู้ชาย
- ใส่เครื่องแบบกับขึ้นเงินเดือนข้าราชการ
- 48 ภาพได้แก่ นักมวยคนขวามือและนักมวยคนซ้ายมือ
- 49 ภาพได้แก่ ผู้ชายที่นั่งอยู่บนเก้าอี้
- 50 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูทและคนหลายคน
- 51 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายหาใส่เผือกกับรัฐบาลสุ
- 52 ภาพได้แก่ คนใส่เสื้อลายดาวและคนตัวเล็ก
- 53 ภาพได้แก่ คนยกมือ
- 54 ภาพได้แก่ ผู้ชายที่อุ้มปิศาจและคนหลายคน
- 55 ภาพได้แก่ แขนและรูปสี่เหลี่ยม
- 57 ภาพได้แก่ คน
- 58 ภาพได้แก่ คนตัวเล็ก
- 59 ภาพได้แก่ คนถือห่อผ้า
- 60 ภาพได้แก่ คนถือห่อผ้าทางขวามือ
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนถือห่อผ้าทางซ้ายมือกับสีหนู
- 61 ภาพได้แก่ เส้นที่ขึ้นลง
- 62 ภาพได้แก่ คนทางขวามือและคนทางซ้ายมือ
- 63 ภาพได้แก่ ผู้ชายคนกลาง ผู้ชายถือขวาน
- และหัวใจ
- 64 ภาพได้แก่ ต้นไม้ คนถือขวานและหัวใจ
- 65 ภาพได้แก่ คนตัวเล็ก
- 66 ภาพได้แก่ คนตัวเล็กและคนใส่เครื่องแบบ
- 67 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เครื่องแบบกับ รสช. คนใส่สูท
- กับอานันท์ และคนตัวเล็กกับ พล.อ. สิทธิ
- 68 ภาพได้แก่ คนที่นั่ง คนตัวโต และคนทางขวามือ
- 69 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนกับคนไทย
- 71 ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องแบบและหัวใจ
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนทางขวามือกับประชาชน

- 72 ภาพได้แก่ คนที่เป็นปลาไหลใส่สเก็ตซ์และคนใส่หมวก
- 74 ภาพได้แก่ ลูกกลม ๆ
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เครื่องแบบกับ SADDAM
- 75 ภาพได้แก่ คนที่อยู่นบนรถถัง
- 77 ภาพได้แก่ คนใส่สูทและคนใส่หมวก
- 78 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่สูทกับแสบ
- 79 ภาพได้แก่ คนที่อยู่ในลูกเต๋า
- 80 ภาพได้แก่ คนถือดอกไม้และคนทางซ้ายมือ
- 81 ภาพได้แก่ คนที่ยกนิ้ว
- 82 ภาพได้แก่ นกสองหัว
- 83 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เครื่องแบบกับ รสช.และ
กลองกับการเลือกตั้ง
- 84 ภาพได้แก่ หมวก ตาช้าง
- 85 ภาพได้แก่ รองเท้า
- 87 ภาพได้แก่ คนใส่ชุดตัวตลก
- 88 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูทและคน 4 คน
- 89 ภาพได้แก่ คนที่ยืนคนเคียวและคน 3 คน
- 90 ภาพได้แก่ คนที่อยู่นบนเก้าอี้และคนที่อยู่นบนระเบิด
- 91 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูท
- ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนที่อยู่ในกรงกับ PRESS
- 92 ภาพได้แก่ คนที่อยู่รอบหม้อและคนที่ได้เชือก
- 94 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูท
- 95 ภาพได้แก่ คนที่โดนมัดเสียบ
- 96 ภาพได้แก่ คนที่อยู่รูปภาพที่ตก ผู้ชายใส่แว่น ผู้ชายริมสุด
- 97 ภาพได้แก่ ผู้ชายถือธนูปทางซ้ายมือ ผู้ชายใส่แว่นและผู้ชาย
ที่เป็นเป้า
- 98 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่สูทและหุ่น 5 ตัว
- 99 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายถือปืนกับฝ่ายรัฐบาลและผู้ชาย
ที่ยิงหนังสติ๊กกับฝ่ายค้าน
- 101 ภาพได้แก่คนตัวเล็ก

- 105 ภาพได้แก่ คนถือไม้กระบองและคนถือดอกไม้
- 106 ภาพได้แก่ คนที่ขึ้นคนเตี้ย
- 107 ภาพได้แก่ คน 3 คน
- 108 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่ชุดกับนักการเมืองน้ำเน่าและ
กระป๋องสีกับวิธีการป้ายสี
- 110 ภาพได้แก่ คนที่นั่ง
- 111 ภาพได้แก่ คนใส่หมวกและแว่นสีดำ
- 112 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เสื้อสีดำกับ รสช.
- 114 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ คนใส่เครื่องแบบกับหัวคะแนนและ
คนที่อยู่ในลำโพงกับ ปชช.
- 116 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่เครื่องแบบ
- 117 ภาพได้แก่ ผู้ชายถือลูกอม
- 120 ภาพได้แก่ คนที่ยกมือ
- 124 ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นกับหัวหน้าพรรค
- 126 ภาพได้แก่ คน
- 127 ภาพได้แก่ คน
- 128 ภาพได้แก่ คนที่อยู่บนเตียง
- 129 ภาพได้แก่ คนถือมีด
- 131 ภาพได้แก่ ลูกกลม ๆ และหัวกะโหลกไขว้
- 132 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่น
- 135 ภาพได้แก่ ผู้ชายนั่งผ้าขาวม้า
- 137 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่น
- 138 ภาพได้แก่ ผู้ชายใส่แว่นอยู่บนเสื้อ
- 141 ภาพได้แก่ คนมีปีก
- 144 ภาพได้แก่ คนถือเก้าอี้
- 146 ภาพได้แก่ คน 2 คน
- 147 ภาพได้แก่ โครงกระดูก
- 149 ภาพได้แก่ คนที่นั่งอยู่บนเก้าอี้
- 150 ภาพได้แก่ คน
- 151 ภาพได้แก่ พาน ๗ ลูกศร

152	ภาพได้แก่ โครงกระดูก งอบ
153	ภาพได้แก่ คนถือไม้กวาด
154	ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องแบบและคนที่ปั่นผ้า
155	ภาพได้แก่ คนที่ชกมือ
156	ภาพได้แก่ คนถือแส้
158	ภาพได้แก่ พระและคนยกเก้าอี้
160	ภาพได้แก่ ทิเบต
162	ภาพได้แก่ คนเอาหัวชนกำแพง
163	ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องแบบ
166	ภาพได้แก่ คนตัวใหญ่และคนถือเครื่องแบบ
168	ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องแบบ
169	ภาพได้แก่ คนถือไม้
170	ภาพได้แก่ คนใส่แว่น
172	ภาพได้แก่ คนตัวใหญ่ คนตัวเล็ก และรูปสี่เหลี่ยม
174	ภาพได้แก่ คนใส่หมวก
175	ภาพได้แก่ คนใส่แว่น
177	ภาพได้แก่ รูปสี่เหลี่ยม

สัญลักษณ์รองเป็นปริบทสัญลักษณ์จำนวน 3 ปรากฏในภาพการต้อนการเมืองดังต่อไปนี้

ภาพที่	สัญลักษณ์รองที่เป็นปริบทสัญลักษณ์
7	ภาพที่ไปกับภาษาได้แก่ เครื่องชกน้ำหนกกับปัญหารถติด
11	ภาพได้แก่ คนหลายคน
152	ภาพได้แก่ คนใส่สูท

สัญลักษณ์รองเป็นสมการสัญลักษณ์จำนวน 11 ปรากฏในภาพการต้อนการเมืองดังต่อไปนี้คือ

ภาพที่	สัญลักษณ์รองที่เป็นสมการสัญลักษณ์
3	ภาพได้แก่คนตัวเล็ก
8	ภาพได้แก่คนหลายคน
9	ภาพได้แก่ คนคู่
20	ภาพได้แก่ คนหลายคน
28	ภาพได้แก่ คนหลายคน
53	ภาพได้แก่ คนยืนทาสี

63	ภาพได้แก่ คนเอามือกุมหัว
83	ภาพได้แก่ คนหลายคน
84	ภาพได้แก่ คนที่ฮั่นหัวเราะ
151	ภาพได้แก่ คน
152	ภาพได้แก่ คนใส่เครื่องแบบ

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้แก่อาจารย์จำนวน 50 ท่าน ได้รับแบบสอบถามคืนรวม 41 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82 ของจำนวนที่ส่งไปทั้งหมด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 23 ชุด คิดเป็นร้อยละ 46 ได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์และดำเนินการดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้
- ส่วนที่ 1 สถานภาพของอาจารย์
 - ส่วนที่ 2 ความสนใจเรื่องการเมือง
 - ส่วนที่ 3 ความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ส่วนที่ 1 สถานภาพของอาจารย์

ตาราง 6 แสดงสถานภาพของอาจารย์

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
45 - 50 ปี	1	4.34
41 - 45 ปี	1	4.34
36 - 40 ปี	4	17.39
31 - 35 ปี	4	17.39
26 - 30 ปี	6	26.08
20 - 25 ปี	7	30.43
รวม	23	100
เพศ		
ชาย	9	39.13
หญิง	14	60.86
รวม	23	100
วุฒิ		
ปริญญาตรี	14	60.86
สูงกว่าปริญญาตรี	9	39.13
รวม	23	100

จากตาราง 6 พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.43 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.86 และมีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.86

ส่วนที่ 2 ความสนใจเรื่องการเมืองได้แก่ข้อมูลที่ได้จากความสามารถในการตอบคำถามแบบจับคู่ชื่อนักการเมืองกับตำแหน่งที่ดำรงอยู่ ในที่นี้เป็นแบบสอบถามที่มีการตอบคำถามถูกมากกว่า 50 % ซึ่งจะสื่อว่ามีความสนใจการเมือง โดยความสนใจการเมืองจะแบ่งออกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้ ถ้าแบบสอบถามฉบับใดมีคำตอบถูก

- 100 - 91 % แสดงว่ามีความสนใจการเมืองมากที่สุด
- 90 - 81 % แสดงว่ามีความสนใจการเมืองมาก
- 80 - 71 % แสดงว่ามีความสนใจการเมืองปานกลาง
- 70 - 61 % แสดงว่ามีความสนใจการเมืองน้อย
- 60 - 51 % แสดงว่ามีความสนใจการเมืองน้อยที่สุด

ตาราง 7 ความสนใจเรื่องการเมือง

ระดับความถูกต้องในการตอบคำถาม	จำนวน	ร้อยละ
100 - 91 %	5	21.73
90 - 81 %	4	17.39
80 - 71 %	4	17.39
70 - 61 %	7	30.43
60 - 51 %	3	13.04
รวม	23	100

จากตาราง 7 พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีความสนใจเรื่องการเมืองอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.43 รองลงมาคือระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.73 และระดับมากกับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 17.39

ส่วนที่ 3 ความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการตูนการเมือง วัดจากความสามารถในการตีความสัญลักษณ์ในภาพการตูนการเมือง หากสัญลักษณ์ใดมีคำตอบถูก

- 100 - 80 % มีความชัดเจนในระดับ 5 ชัดเจนมากที่สุด

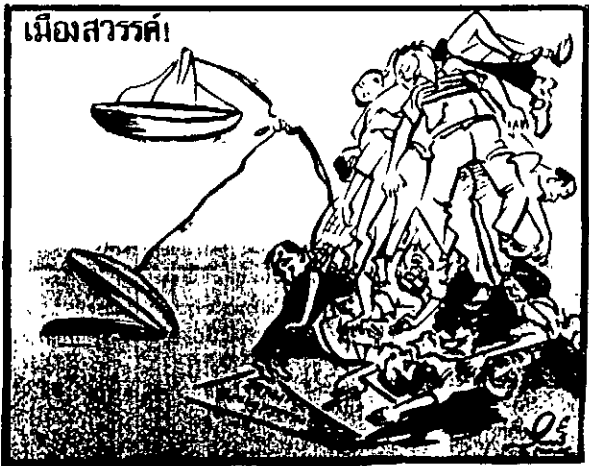
- 79 - 60 % มีความชัดเจนในระดับ 4 ชัดเจนมาก
- 59 - 40 % มีความชัดเจนในระดับ 3 ชัดเจนปานกลาง
- 39 - 20 % มีความชัดเจนในระดับ 2 ชัดเจนน้อย
- 19 - 0 % มีความชัดเจนในระดับ 1 ชัดเจนน้อยที่สุด

คำตอบถูก

- 100 - 80 % หมายถึงคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์แบบ
- 79 - 60 % หมายถึงคำตอบที่ถูกต้องเกือบสมบูรณ์แบบ
- 59 - 40 % หมายถึงคำตอบที่ถูกครึ่งหนึ่ง
- 39 - 20 % หมายถึงคำตอบที่ถูกบางส่วน
- 19 - 0 % หมายถึงคำตอบที่ไม่ถูกหรือไม่ได้ตอบ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ภาพการ์ตูนการเมืองภาพที่ 1

ลำดับที่	รายการสัญลักษณ์	ความหมาย
1.	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> ตาช้าง (หลัก)	

ตัวอย่างของสัญลักษณ์ภาพตาซึ่งที่เอียง ถ้าตอบว่าไม่มีความยุติธรรม เป็นคำตอบที่อยู่ในระดับ 100 - 80 % เพราะเป็นคำตอบที่ถูกต้องอย่างสมบูรณ์ แต่ถ้าตอบว่า ความยุติธรรม เป็นคำตอบที่อยู่ในระดับ 79 - 60 % คือเป็นคำตอบที่เกือบสมบูรณ์ และจัดว่ามีความชัดเจนในระดับ 5 และ 4 ตามลำดับ

ตาราง 8 ความชัดเจนของสัญลักษณ์

ประเภท	สัญลักษณ์	ระดับความชัดเจน					ค่าเฉลี่ย
		5	4	3	2	1	
1. ปริบท	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>						
	1. นาฬิกา (หลัก)	4.34%	13.04	60.86	13.04	8.69	3
	2. ตัวตลก (หลัก)	4.34	4.34	56.52	21.73	13/04	3
	3. คนใส่สูท (รอง)	4.34	4.34	56.52	30.43	4.34	3
	<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>						
	1. เทพธิดาขึ้นสวรรค์	30.43	26.08	13.04	13.05	17.39	3
	2. รสช.	21.73	-	8.69	30.43	39.13	2
	3. จัดตั้งรัฐบาล	13.04	8.69	17.39	21.73	39.13	2
	4. ร่างรัฐธรรมนูญ	8.69	13.04	4.34	26.08	47.82	2
	5. จัดการเลือกตั้ง	17.39	-	21.73	30.43	30.43	2
	6. ยิ่งนานไปก็ยิ่งไม่ดีขึ้น	13.04	13.04	17.39	21.73	34.78	2
	ครีบท่าน						
	7. รัฐมนตรีบางคน	-	13.04	39.13	30.43	17.39	2
	<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>						
	1. ดาวกับนาฬิกา (หลัก)	39.13	17.39	17.39	13.04	13.04	4
	2. คนที่นอนทับกันกับสามัญ	8.69	13.04	21.73	39.13	17.39	3
	ฆาตกรรม (รอง)						

ตาราง 8 (ต่อ)

2. สมการ	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>						
	1. ตาช้างที่เอียง (หลัก)	13.04	78.06	-	4.34	4.34	4
	2. เทวดา (หลัก)	43.47	13.04	21.73	8.69	13.04	3
	3. งอบ (หลัก)	86.95	-	-	-	13.04	5
	4. โคจรกระดูก (หลัก)	21.73	34.78	-	-	43.47	3
	5. ๗ (หลัก)	65.21	8.69	4.34	17.39	4.34	
	6. พาน (หลัก)	60.86	8.69	-	26.08	4.34	4
	7. ลูกศร (หลัก)	78.26	13.0	-	-	8.69	5
	8. ตาช้าง (หลัก)	8.69	69.5	13.04	4.34	4.34	4
	9. หมวก (หลัก)	65.21	4.34	-	-	30.43	4
	10. คนหลายคน (รอง)	73.91	-	-	-	26.08	4
	11. คนถืออาวุธ (รอง)	8.69	17.3	65.21	4.34	4.34	3
	12. คน (รอง)	17.39	8.69	4.34	8.69	60.86	2
	13. คนที่ยืนอยู่รอบนาฬิกา (รอง)	8.69	-	69.56	8.69	13.04	3
	14. คนที่หันหัวเราะ (รอง)	78.26	13.0	4.34	4.34	-	5
	<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>						
	1. คนที่อยู่ในนาฬิกากับ รหัส. (หลัก)	17.39	8.69	17.39	30.43	26.08	3
	2. กล้องกับการเลือกตั้ง (หลัก)	13.04	17.3	39.13	21.73	8.69	3
3. ชนบ	<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>						
	1. เมืองสวรรค์	4.34	8.69	21.73	21.73	43.47	2
	2. รชน.	39.13	4.34	4.34	21.73	30.43	3
	3. คอรัปชั่น	56.52	-	-	8.69	34.78	3
	4. B	56.52	-	-	8.69	34.78	3

จากตาราง 8 พบว่าปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพมีความชัดเจนในระดับปานกลาง
 ปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาษาส่วนใหญ่มีความชัดเจนในระดับน้อยและปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์
 ภาพที่ไปกับภาษามีความชัดเจนในระดับมากและปานกลาง

สมการสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพส่วนใหญ่มีความชัดเจนในระดับมาก สมการสัญลักษณ์ที่
 เป็นสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษามีความชัดเจนในระดับปานกลาง

ชนบสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาษาส่วนใหญ่มีความชัดเจนในระดับปานกลาง

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการสื่อความหมายและระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง
กรอบเดียว สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์และระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในการสื่อ
ความหมายในภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียว

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง โดยเป็น
การศึกษาข้อมูลจากภาพการ์ตูนการเมืองจำนวน 180 ภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง เป็นการ
ศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 50 คน
ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 41 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำ
มาวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 23 ชุด คิดเป็นร้อยละ 46

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ภาพการ์ตูนการเมืองจำนวน 180 ภาพ และแบบสอบถาม
ที่มีลักษณะปลายปิดและปลายเปิด ลักษณะที่เป็นปลายปิดมี 2 ชนิดคือ ชนิดเลือกตอบและจับคู่
ลักษณะปลายเปิดผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์โดยวิธีคำนวณหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์โดยวิธีคำนวณหาค่าเฉลี่ย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

1. การสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมืองพบว่าภาพการ์ตูนการเมืองมีการสื่อความหมายด้วยสัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษาและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา

2. สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมืองเมื่อนำมาจำแนกตามประเภทของสัญลักษณ์ พบว่ามีการใช้สัญลักษณ์อยู่ 3 ประเภท ได้แก่ ปริบทสัญลักษณ์ สมการสัญลักษณ์ และชนบสัญลักษณ์

3. สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษา และสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาเมื่อนำมาจำแนกตามประเภทของสัญลักษณ์ พบว่าสัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษามีปริบทสัญลักษณ์และสมการสัญลักษณ์ ชนบสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ภาษามีปริบทสัญลักษณ์และชนบสัญลักษณ์ ไม่มีสมการสัญลักษณ์

4. เมื่อนำมาจำแนกตามกระบวนการสื่อความหมาย พบว่าในส่วนของสัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาสามารถแบ่งออกเป็นสัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รอง

5. สัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รอง เมื่อนำมาจำแนกตามประเภทของสัญลักษณ์พบว่าสัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รองเป็นปริบทสัญลักษณ์และสมการสัญลักษณ์เท่านั้น

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

1. สถานภาพของอาจารย์ พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 -25 ปี เป็นเพศหญิง และมีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

2. ความสนใจเรื่องการเมือง พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีความสนใจเรื่องการเมืองอยู่ในระดับน้อย

3. ความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง ปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพมีความชัดเจนในระดับปานกลาง ปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาษาส่วนใหญ่มีความชัดเจนในระดับน้อย และปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษามีความชัดเจนในระดับมากและปานกลาง

สมการสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพส่วนใหญ่มีความชัดเจนในระดับมาก สมการสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษามีความชัดเจนในระดับปานกลาง

ชนบสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาษาส่วนใหญ่มีความชัดเจนในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมืองพบว่าภาพการ์ตูนการเมืองมีการสื่อความหมายด้วยการใช้สัญลักษณ์ใน 3 ลักษณะคือ สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษาและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา ซึ่งพบว่าการสื่อความหมายนั้นจะมีการเน้นไปในลักษณะของสัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา โดยพบว่าสัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษานั้นมีปริมาณมากกว่าสัญลักษณ์ภาษา ซึ่งลักษณะการนำเสนอดังกล่าวเป็นลักษณะการนำเสนอของภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียว ดังที่ สุธีรา สาธิตภัทร (2524:10) ได้กล่าวไว้ว่าภาพการ์ตูนการเมืองกรอบเดียวหรือช่องเดียวจบนั้นเป็นการนำเสนอที่จบในภาพ ๆ เดียว การสื่อความคิดมุ่งไปที่ภาพ โดยอาจจะมิตัวหนังสือประกอบหรือไม่ก็ได้

ในส่วนของสัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษา และสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษานั้นเมื่อจำแนกตามประเภทของสัญลักษณ์แล้วพบว่า ปริบทสัญลักษณ์มีการใช้สัญลักษณ์ครบทั้ง 3 ลักษณะคือ สัญลักษณ์ภาพ สัญลักษณ์ภาษา และสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา และจากสัญลักษณ์ทั้งหมดในภาพการ์ตูนการเมืองเป็นประเภทสัญลักษณ์ชนิดนี้ในปริมาณมากที่สุด

รองลงมาได้แก่สมการสัญลักษณ์ซึ่งมีปรากฏแต่เฉพาะสัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา สัญลักษณ์ประเภทนี้จะเป็นสัญลักษณ์ภาพเท่านั้น

ส่วนชนบสัญลักษณ์มีการใช้ในปริมาณน้อยที่สุด เนื่องจากว่าประเภทสัญลักษณ์ดังกล่าวได้แก่ตัวอักษรในภาษา

สัญลักษณ์ภาพและสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษานั้น สามารถที่จะวิเคราะห์และแบ่งออกตามกระบวนการสื่อความหมายได้เป็นสัญลักษณ์หลักและสัญลักษณ์รอง พบว่าสัญลักษณ์ภาพหลักมีการใช้ในปริมาณมากกว่าสัญลักษณ์ภาพรอง ทั้งนี้เพราะสัญลักษณ์ภาพหลักเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญในการสื่อความหมายในภาพการ์ตูนการเมือง เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีในภาพการ์ตูนการเมืองทุกภาพ และจะต้องมีในปริมาณที่มากพอที่จะสื่อความหมายสำคัญของภาพการ์ตูนการเมืองได้อย่างครบถ้วน ส่วนสัญลักษณ์ภาพรองนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่เสริมหรือเพิ่มเติมความหมายให้แก่ภาพการ์ตูนการเมืองเท่านั้น ดังนั้นจึงมีอยู่ในภาพการ์ตูนการเมืองเพียงบางภาพเท่านั้น และพบว่าสมการสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพและปริบทสัญลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษาบางสัญลักษณ์เท่านั้นที่มีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้เขียนการ์ตูนการเมืองสามารถเลือกสัญลักษณ์มาสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ส่วนสัญลักษณ์นอกจากนี้มีความชัดเจนในระดับปานกลางและระดับน้อย ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้เขียนการ์ตูนการเมืองจะต้องปรับปรุงในการเลือกสัญลักษณ์มาสื่อความหมายให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาลักษณะของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์. วิเคราะห์การ์ตูนของ ชัย ราชวัตร ชดผู้ใหญ่มากับท่งหมาเมิน ช่วงปีพ.ศ.
2521- 2523. ปริณิธานพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529. ถ่ายเอกสาร.
- นฤมล เรืองณรงค์. การ์ตูนการเมืองในช่วง 14 คค. 2516 - 6 คค. 2519. วิทยานิพนธ์
รศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. ถ่ายเอกสาร.
- ประธูร จรรยาวัช. "การบรรยายเรื่องภาพการ์ตูน," เอกสารการบรรยายและอภิปรายเกี่ยว
กับศิลปสมัยปัจจุบันของกรมศิลปากร อันดับที่ 6. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉิก. พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2530.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัย. ภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : หน่วยที่ 1-8, 2528.
- แมนมาส ชาลิต. "หนังสือการ์ตูนกับเด็ก," วารสารห้องสมุด. 3(1) : 126; พฤษภาคม -
มิถุนายน 2510.
- วิญา วิศาลาภรณ์. การวิจัยทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- วิไลวรรณ วนิชฐานันท์. ภาษาและภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2533.
- สนธิ์ บางอ้อขึ้น และวิทยา นาคศิริกุลกิจ. การเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.
- สำออง หิรัญบุรณะ. อรรถศาสตร์: ศาสตร์แห่งความหมาย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534.
- สุขุม นวลสกุล และคนอื่น ๆ. การเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2520.
- สุธีรา สาธิตภัทร. "วิธีการสื่อความหมายของการ์ตูนล้อสังคม", ศิลปนิพนธ์ กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524. ถ่ายเอกสาร.
- สุดรัก จรรยาวัช. กลยุทธ์การสื่อสารของการ์ตูน "ขบวนการก๊ากง". วิทยานิพนธ์ นศ.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. ถ่ายเอกสาร.

เสฐียรโกเศศ เรียบเรียงจากคำอธิบายของ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ศิลปสงเคราะห์
นครหลวง : สำนักพิมพ์บรรณการ, 2515.

"Cartoon," New Standard Encyclopedia. 3(1969) : 137.

Crystal, David. A Dictionary of Linguistics and Phonetics. Basil
Blackwell, 1985.

Encyclopedia Americana. V.16,21,24. p. 294,472,660,695. Grolier
Incorproation, 1986.

Longman Dictionary of Applied Linguistics Linguistics. Longman Group
Limited, 1985.

Mayer, Ralph. A Dictionary of Art Terms and Techniques. New York :
Thomas Y.Crow Co., 1969.

The New Grolier Webster International Dictionary of the English
Language. New York : Grolier, 1971.

Umberto,Eco. A Theory of Semiotics. Indiana University Press, 1976.

ကဏ္ဍ

ภาคผนวก ก.

ภาพถ่ายเหตุการณ์เมือง จำนวน 180 ภาพ

ภาพที่ 1

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. เขียง (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. หมูไม่กลัวบึงตอ <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. หมูกับพรรคการเมืองใหม่ (หลัก) 2. มีดกับการปฏิบัติ รัฐประหาร (หลัก)	ปริบท ปริบท ชนบ ชนบ	กลุ่มผู้มีอำนาจในเวลานั้น คือ รสช. การที่พรรคการเมืองไม่มีความกลัวต่อกลุ่มผู้ยึดอำนาจในเวลานั้น แต่กลับเข้ามาพึ่งพิงด้วย มีพรรคการเมืองใหม่เกิดขึ้นในเวลานั้นและมาสอบต่อ รสช. มีการยึดอำนาจ โดย รสช

ภาพที่ 2

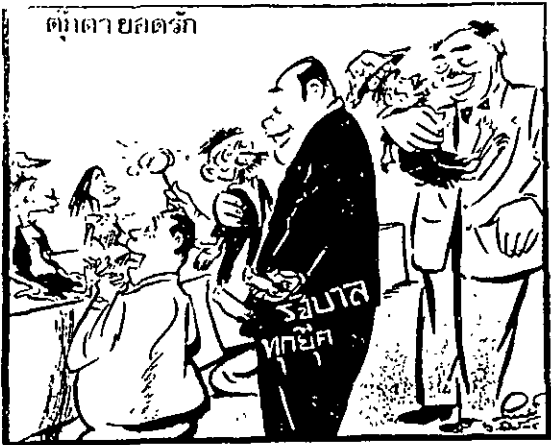
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้ชายใส่เครื่องแบบ (หลัก) 2. ผู้ชายใส่สูท (หลัก)	สัมการ สัมการ	พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ ผู้นำ รสช. ซึ่งเป็นผู้นำ ของประเทศในเวลานั้น นายเหงียน โกดัด ผู้นำเวียดนาม
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ด้จ๋า ร้อนทนไม่ไหว	ปริบท	การที่ประเทศไทยได้เกิด ปัญหาเรื่องประมงกับ เวียดนามขึ้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ไฟกับปัญหาเรื่องประมงไทย (หลัก)	ปริบท	ไทยมีปัญหาเรื่องประมงกับ เวียดนาม

ภาพที่ 3

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือเครื่องมือ (หลัก) 2. คนถือไม้กอล์ฟ (หลัก) 3. คนตัวเล็กที่ยืนอยู่ข้างล่าง (รอง)	สมการ สมการ สมการ	เกษตรกร คนเล่นกีฬากอล์ฟและส่วนมากเป็นคนที่มั่งคั่งและเล่นเป็นงานอดิเรก เด็ก
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. อาหารแพงเพราะใคร	ปริบท	การที่อาหารมีราคาแพงไม่ได้เป็นเพราะผู้ผลิต แต่เกิดจากการที่คนบางกลุ่มนำเอาพื้นที่ไปในการตีกอล์ฟแทนการผลิตอาหาร จึงทำให้อาหารมีราคาแพง

ภาพที่ 4

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่สูท (หลัก)	สมการ	ชาวไร่ ชาวนา
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ตลกตา ยลดรัก	ปริบท	ชาวไร่ ชาวนา
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนใส่สูทกับรัฐบาลทุกยุค (หลัก)	ปริบท	รัฐบาล

ภาพที่ 5

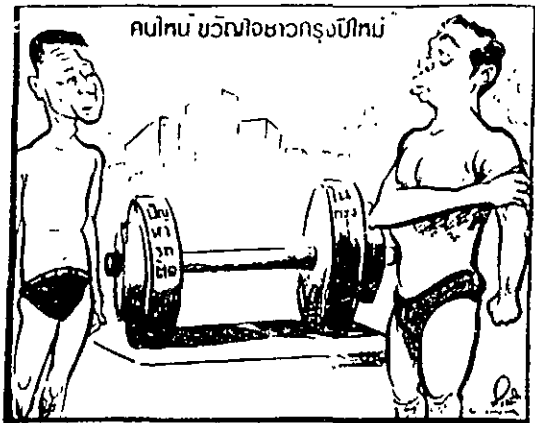
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใจง้อบ (หลัก) 2. จูเห่า (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. จูเห่ารักชานา	สมการ ปริบท ปริบท	คุณอนันต์ ปันฮารุณ รสช. การที่ รสช. ได้ไปเชิญ คุณอนันต์ ให้มาเป็น นายกฯ

ภาพที่ 6

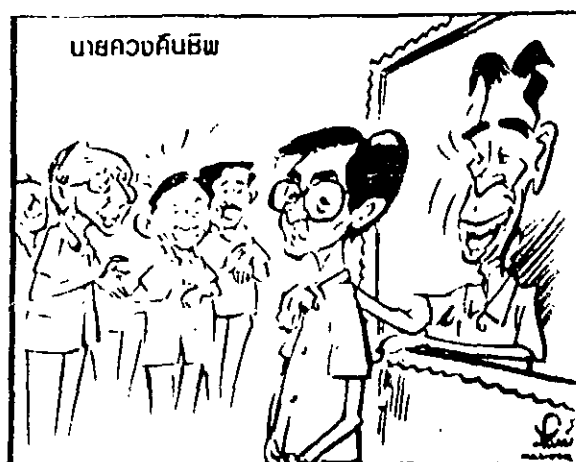
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ไปโบ ไปกับปีเก่า	ปริบท	สิ่งที่ไม่ดีในปีที่ผ่านมา ที่อยากจะให้ผ่านไปในปีเก่า
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. สุนัขกับลอบกัด (หลัก)	ปริบท	การลอบทำร้าย
2. ไฟไหม้ (หลัก)	ปริบท	ไฟไหม้
3. สัตว์กับขาม้า (หลัก)	ปริบท	สากล่อมประสาทที่เป็น อันตรายต่อร่างกาย
4. คนแก่กับกม. ๗๐ (หลัก)	ปริบท	กม. ๗๐ ไม่มีประสิทธิภาพ
5. คนยกมือกับการปฏิวัติ (หลัก)	ปริบท	การยึดอำนาจ

ภาพที่ 7

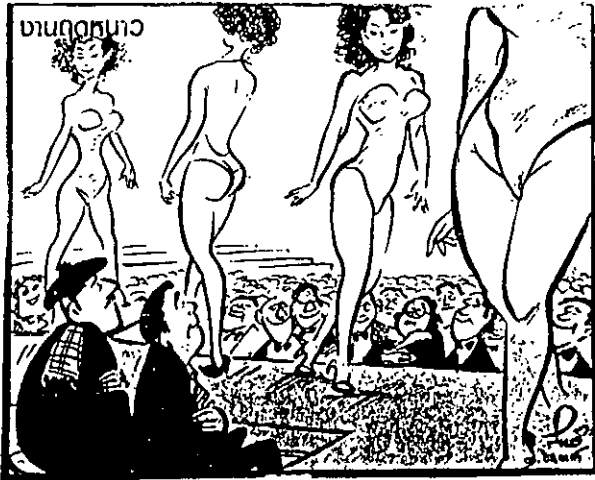
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนขวามือ (หลัก)	สมการ	คุณสมัคร สุนทรเวช หน.พรรคประชาธิปัตย์
2. คนซ้ายมือ (หลัก)	สมการ	คุณจำลอง ศรีเมือง หน.พรรคพลังธรรม
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. คนไหน "ขวัญใจชาวกรุงปารีส"	ปริบท	ปารีสใครจะเป็นผู้แทน ของคนกรุงเทพ ฯ ระหว่าง คุณสมัครกับคุณ จำลอง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. เครื่องยกน้ำหนักกับปัญหาโรคติด (รอง)	ปริบท	กรุงเทพฯมีปัญหาน้ำหนัก คือปัญหาโรคติด

ภาพที่ 8

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนในกรอบรูป (หลัก) 2. คนที่อยู่หน้ารูป (หลัก) 3. คนหลายคน (รอง)	สัมการ สัมการ สัมการ	คุณควง อภัยวงศ์ อดีต หน.พรรคประชาธิปัตย์ คุณชวน หลีกภัย หน.พรรค คนปัจจุบัน สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. นายควงคืบชีพ	ปริบท	พรรคประชาธิปัตย์เลือก หน.พรรคคนใหม่ คือคุณ ชวน ซึ่งเป็นคนที่บุคลิก คล้ายคุณควง

ภาพที่ 9

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้หญิงใส่ชุดว่ายน้ำ (หลัก) 2. คนที่นั่ง (รอง)	สมการ สมการ	นางงาม คนดู
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. งานฤดูหนาว	ปริบท	การจัดให้มีการประกวดนางงามโดยให้ใส่ชุดว่ายน้ำ ในฤดูที่มีอากาศหนาว

ภาพที่ 10

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่เป็นกระสอบทราย (หลัก) 2. คนที่อยู่รอบกระสอบทราย (หลัก)	สมการ ปริบท	พล.อ.ชาติชาย ที่เป็น นายกฯ ในเวลานั้น กลุ่มคนที่ไม่พอใจนายกฯ
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. กระสอบทราย วันนี้	ปริบท	ในช่วงเวลานั้นได้มีกลุ่ม คนที่ไม่พอใจนายกฯ และ ทำการโจมตีท่าน

ภาพที่ 11

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1.ผู้ชายคนที่อื่น (หลัก)	สมการ	คุณไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ
2.ผู้หญิง (หลัก)	สมการ	คุณหญิงบุญเรือน ชุณหะวัณ
3.คนหลายคน (รอง)	ปริบท	ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1.อ่อนนอก ... "ต้องแข็งใน"	ปริบท	ลักษณะของนายกฯที่ ประชาชนต้องการ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1.ผู้ชายที่นอนกับนายกคนใหม่ (หลัก)	ปริบท	พล.อ.ชาติชาย ที่เป็นผู้นำ ที่ลักษณะอ่อน ซึ่งจริง ๆ แล้วจะต้องเป็นคนที่แข็ง

ภาพที่ 12

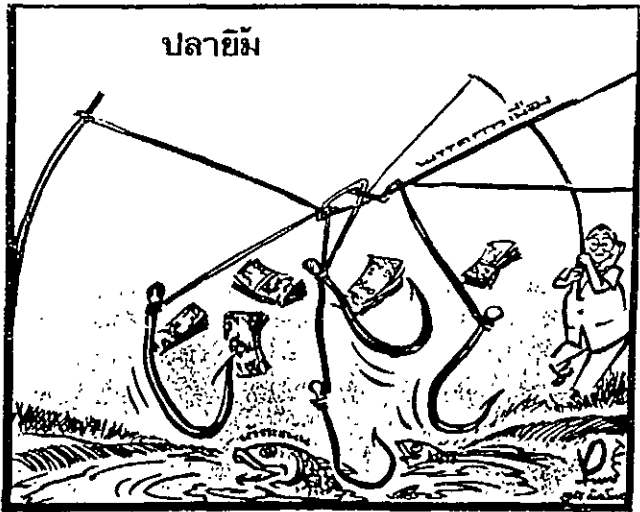
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1.ผู้ชายใส่แว่น (หลัก) 2.คนในกรอบรูป (หลัก) 3.เก้าอี้ (หลัก)	สมการ สมการ ปริบท	พล.อ ชวลิต ยงใจยุทธ อดีตนาอภ ฯ สมัยต่าง ๆ ตำแหน่งนาอภ ฯ
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1.ของเบ้ง ดูดาว	ปริบท	การที่ พล.อ.ชวลิต คาด การณ์ถึงตำแหน่งที่หวังไว้

ภาพที่ 13

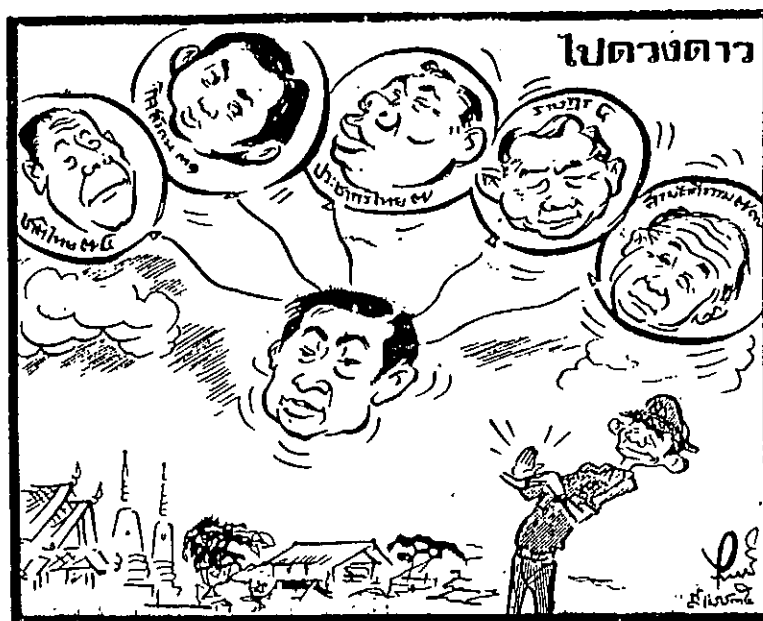

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก)	เปรียบเทียบ	คนที่ถูกทำร้าย
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. แดนหมาบ้า	เปรียบเทียบ	ที่มีเหตุการณ์ร้าย ๆ เกิดขึ้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. สุนัขกับฆ่าล้างโคตร, ปล้นฆ่า (หลัก)	เปรียบเทียบ	เหตุการณ์ร้ายต่าง ๆ ที่ได้เกิดขึ้น

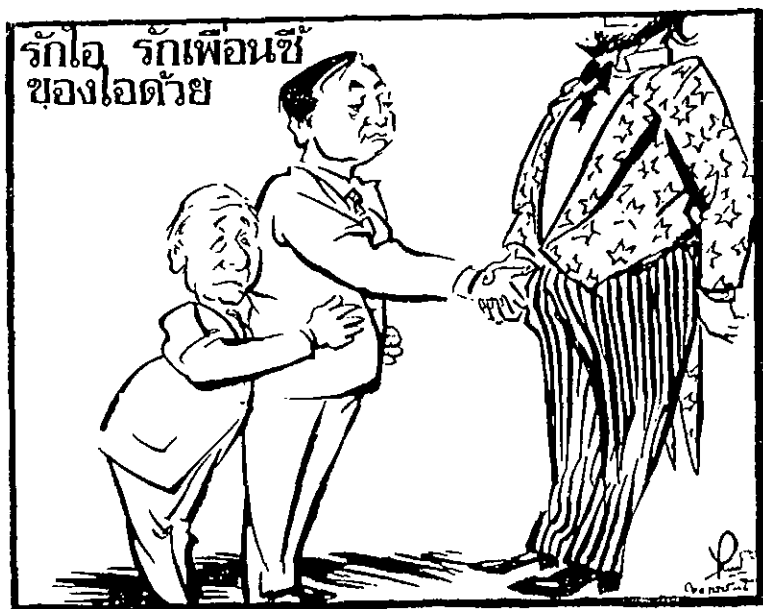
ภาพที่ 14

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก) 2. รูปสี่เหลี่ยม (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ปลาขี้ม <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เบ็ดกับพรรคการเมือง (หลัก) 2. ปลา กับ หัวคะแนน (หลัก)	ปริบท สมการ ปริบท ปริบท ปริบท	นักการเมือง เงิน หัวคะแนนที่ได้รับเงินจากพรรคการเมือง ในเวลานั้นเป็นช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งพรรคการเมืองต่าง ๆ ได้นำเอาเงินไปแจกให้หัวคะแนน หัวคะแนนเป็นผู้ที่รับเงินจากพรรคการเมือง

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. ผู้ชายที่ใส่เครื่องแบบ (หลัก)	สมการ	พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์
2. คนที่เป็นภาพคนเดียว (หลัก)	สมการ	พล.อ.สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. ไปดวงดาว	ปริบท	การที่ พล.อ.สุจินดาและ 5 พรรคการเมืองกำลังไปตำแหน่งที่ส่งทางการเมือง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. คนที่อยู่ในลูกโป่งใบแรกกับชาติไทย 74 (หลัก)	ปริบท	หน.พรรคชาติไทยกับสมาชิกพรรคที่ได้รับเลือกสมา
2. คนในลูกโป่งใบที่สองกับกิจสังคม 31 (หลัก)	ปริบท	พรรคกิจสังคมจำนวน 31
3. คนสมัครกับประชาธิปัตย์ 7 (หลัก)	ปริบท	พรรคประชาธิปัตย์ 7
4. พล.อ.มานะ กับราษฎร 4 (หลัก)	ปริบท	พรรคราษฎร 4
5. คนสมัครกับสามัคคีธรรม 79 (หลัก)	ปริบท	พรรคสามัคคีธรรม 79

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนที่ใส่เสื้อลายดาว (หลัก)	สมการ	สหรัฐอเมริกา
2. คนใส่สูทยืนข้างหน้า (หลัก)	สมการ	พล.อ. สฤษดิ์
3. คนใส่สูทยืนข้างหลัง (หลัก)	สมการ	คุณรงค์ วงศ์วรรณ
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. รักไอ รักเพื่อนซี้ของไอด้วย	ปริบท	การที่สหรัฐจะทำการติดต่อกับพล.อ. สฤษดิ์ ซึ่งเป็นผู้นำของไทยในเวลานั้น จะต้องยินดีที่จะพูดคุยกับคุณรงค์ ซึ่งเป็นพรรคร่วมรัฐบาลในเวลานั้นด้วย

ภาพที่ 17

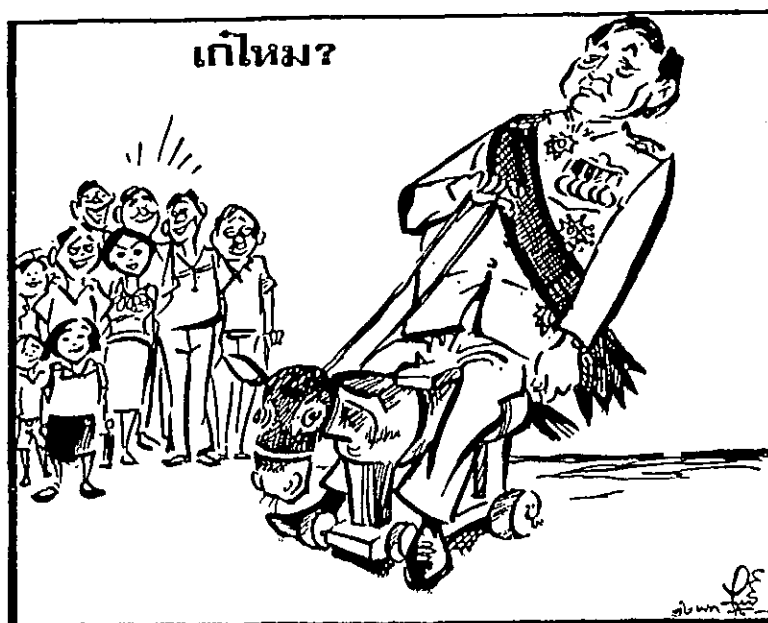
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้ชายใส่สูท (หลัก) 2. ผู้หญิง (หลัก)	สมการ สมการ	พล.อ. สุจินดา คุณหญิงวรรณี
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ถนนสั้นจะ	ปริบท	การที่พล.อ. สุจินดา ได้ ขึ้นดำรงตำแหน่งทางการเมือง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ป้ายถนนการเมือง (แบบไทย) (หลัก)	ปริบท	เส้นทางทางการเมืองของไทย ที่ไม่ราบรื่น

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ไก่ (หลัก) 2. เป็ด (หลัก)	สมการ สมการ	พล.อ. สุจินดา นักการเมืองที่มาจากการ เลือกตั้งในเวลานั้น เช่น คุณชวน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ชวนไก่ว่ายน้ำ	ปริบท	พล.อ. สุจินดา เป็นนักการเมือง ที่ไม่ได้มาจากการ เลือกตั้ง แต่ขึ้นสู่ตำแหน่ง นายกฯ ซึ่งในความเป็น จริงตำแหน่งดังกล่าวจะ ต้องมาจากการเลือกตั้ง ถ้าจะเป็น จะต้องลงเลือก ตั้ง
2. การเลือกตั้ง	ชนบ	การเลือกผู้แทน

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1.ผู้ชายใส่สูท (หลัก) 2.มนุษย์ยุคหิน (หลัก) 3.สัตว์โลกล้านปี (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. แกเจริญเกินไป	สมการ ปริบท ปริบท ปริบท	คุณสุทธิชัย หย่น กลุ่มคนที่ใช้กำลัง กลุ่มคนที่ใช้กำลัง ในตอนนั้นได้เกิดเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ และผู้นำได้ใช้ กำลังในการปราบปราม ประชาชน ซึ่งคุณสุทธิชัย เป็นคนที่ไม่เห็นด้วยกับ การกระทำดังกล่าว

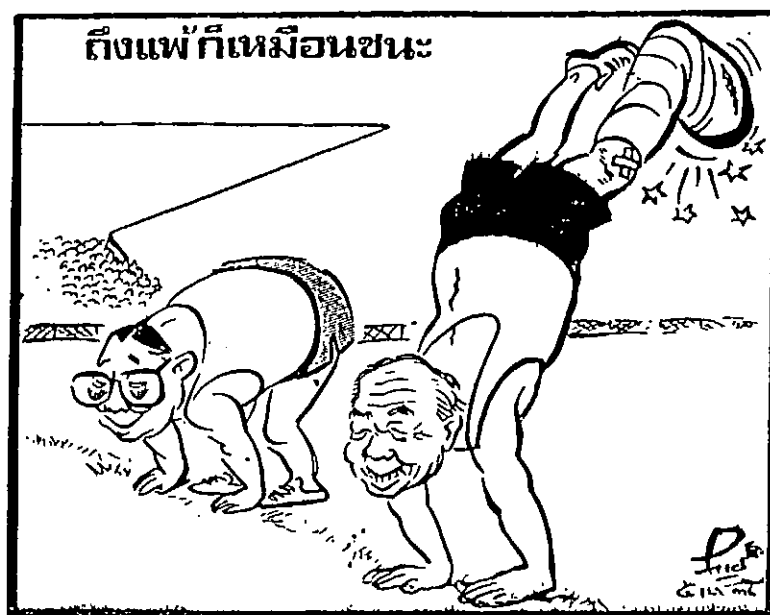

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนที่ใส่เครื่องแบบ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
2. ลา (หลัก)	ปริบท	บรรดา 5 พรรคการเมือง ได้ร่วมสนับสนุน พล.อ. สุจินดา
3. คนหลายคน (รอง)	สมการ	ประชาชนทั่วไป
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. เก๋ไหม	ปริบท	การที่ 5 พรรคการเมือง ที่เป็นตัวแทนมาจาก ประชาชน แต่กลับยอมให้ การสนับสนุนบุคคลที่ไม่ได้ มาจากประชาชน

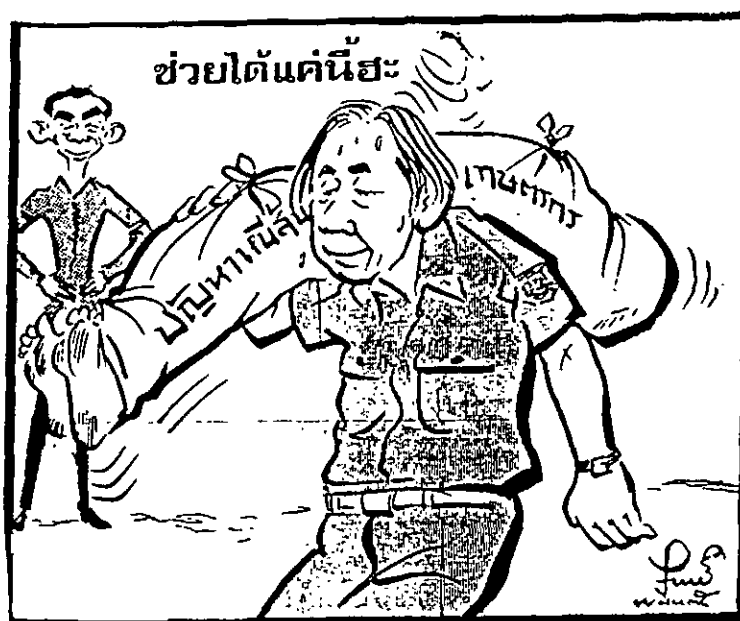

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. หนีไม่พ้น	ปริบท	ในที่สุด ผู้นำทหารในเวลานั้นคือ พล.อ.สุจินดา ก็ต้องเข้าสู่อการเมือง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ผู้ชายกับอาหารทหาร (หลัก)	ปริบท	ผู้นำของทหารในเวลานั้นคือ พล.อ.สุจินดา
2. รถกับการเมือง (หลัก)	ปริบท	การเมือง

ภาพที่ 22

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. ผู้ชายขาเจ็บ (หลัก)	สมการ	คุณณรงค์ วงศ์วรรณ
2. ผู้ชายใส่แว่น (หลัก)	สมการ	พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. ถึงแพ็กี่เหมือนชนะ	ปริบท	การที่พรรคของคุณณรงค์ ชนะการเลือกตั้ง แต่ คุณณรงค์ก็ไม่ได้เป็นนายก เพราะโดนข้อกล่าวหาจาก ทางสหรัฐ

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนอื่นท้าวเอา (หลัก) 2. คนที่แบกศพ (หลัก)	สมการ สมการ	พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ คุณอานันท์ นาคอินเณร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ช่วยได้แค่นี้ละ	ปริบท	เมื่อคุณอานันท์เข้ามารับตำแหน่งนายก ฯ จึงได้มาแก้ปัญหาหนี้สินของชาวกษัตริย์ แต่ทำได้เพียงเล็กน้อย เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาใหญ่
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ศพกับปัญหาหนี้สินเกษตรกร (หลัก)	ปริบท	ปัญหาของเกษตรกรที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพแล้วไม่พอเลี้ยงชีพ จึงต้องไปกู้เงินมา

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนที่แต่งเครื่องแบบ (หลัก)	สมการ	กลุ่ม รสช.
2. คนที่แต่งชุดธรรมดา (หลัก)	สมการ	นักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง
3. ลูกศร (หลัก)	สมการ	ทิศทาง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. อย่าหลงทางนะคุณ	ปริบท	ในช่วงนั้นได้เกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ และ รสช. ได้ใช้กำลังปราบปรามประชาชน ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าว
2. รัฐบาลประชาชน	ปริบท	รัฐบาลที่อยู่ข้างประชาชน
3. รัฐบาลประชาชน	ปริบท	รัฐบาลที่ประชาชนไม่ชอบ

ภาพที่ 25

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่อยู่บนรถถัง (หลัก)	สมการ	กลุ่ม รสช.
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ดูเลือกกัดกัน	ปริบท	ในเวลานั้นได้มีการเลือกตั้งเกิดขึ้น และกลุ่ม รสช. กำลังเฝ้าดูนักการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้ง
2. การเลือกตั้งครั้งใหม่	ปริบท	หลังจากที่เหตุการณ์ร้ายแรงผ่านไปแล้ว ได้มีการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

ภาพที่ 26

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนหลายคน (หลัก)	เปรียบเทียบ	ประชาชนที่เป็นผู้ใช้สิทธิ
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ถ้าแกกบัตร์ผิด ระวังชีวิตแกจะสั้น	เปรียบเทียบ	ในตอนนั้นเป็นเวลาของการหาเสียง และเจ้าพ่อได้ไปช่วยนักการเมืองหาเสียง
2. ขาสเสียง ขาสสิทธิ เหมือนขาสชีวิต ขาสชาติ	ชนบท	การที่ประชาชนยอมขาสเสียงเท่ากับยอมให้นักการเมืองที่ไม่ดีเข้ามาบริหารประเทศ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนบนรถกับเจ้าพ่อผู้กว้างขวาง (หลัก)	เปรียบเทียบ	คนที่เป็นเจ้าพ่อที่ช่วยนักการเมืองหาเสียง

ภาพที่ 27

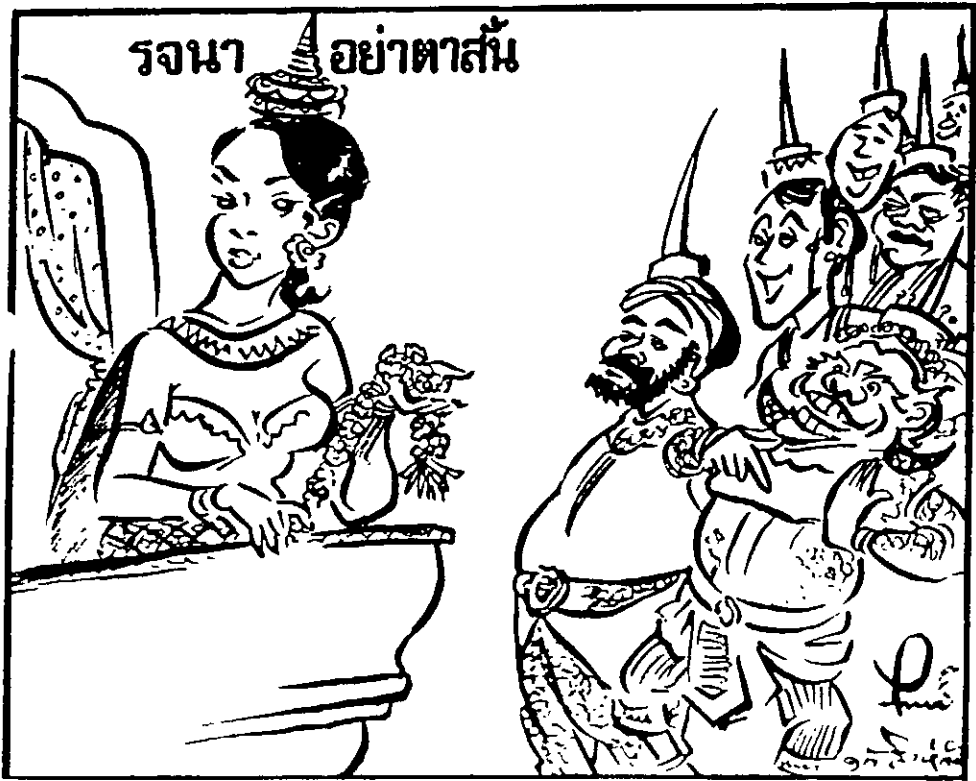
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เมืองสวรรค์	ชนบ	สถานที่ที่มีแต่สิ่งที่ดี ในที่นี้คือ กรุงเทพฯ ฯ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนที่นอนกับสามัญชาตกรรม (หลัก)	ปริบท	คนที่ตาย ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติ
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ตาซึ่ง (หลัก)	สมการ	เรื่องที่เกี่ยวข้องกับ กม. ความยุติธรรม

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. เทวดา (หลัก) 2. คนหลายคน (รอง)	สัมการ สัมการ	พล.อ. ชาลิศ ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เทพอยากขึ้นสวรรค์	ปรีบท	พล.อ. ชาลิศ ซึ่งเป็นนัก การเมืองฝ่ายเทพมีความ ต้องการจะเป็นนายก ฯ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ดาวกับนายก ฯ (หลัก)	ปรีบท	ความหวังสูงสุดของนักการ เมือง คือ นายก ฯ

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน 3 คน (หลัก)	สมการ	รศช. ได้แก่ พล.อ.สุนทร พล.อ. เกษตร และ พล.อ. อีสระพงษ์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. รักผมกันเถอะ	ปริบท	ตอนที่ให้เกิดเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ โดยทหารได้ ใช้กำลังเข้าปราบปราม ทำให้ประชาชนเกิดความ รู้สึกที่ไม่ดีกับทหารกลุ่มนั้น

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. ผู้หญิง (หลัก)	ปริบท	ในเวลานั้นเป็นช่วงเลือกตั้ง และในทันประชาชนกำลังเลือกผู้แทนของตนเอง
2. เทวดา ยักษ์ (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่ลงสมัครเลือกตั้ง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. รจนา อย่าตาสั้น	ปริบท	ในการเลือกผู้แทนนั้นประชาชนต้องดูให้ดี

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เลือดขาดโหนดเลือดเชื้อเอ็ดส์ <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนที่นอนกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (หลัก) 2. ขาดเลือดกับพรรคการเมืองต่าง ต่าง (หลัก)	ปริบท ปริบท ปริบท	พรรคการเมืองที่ดี ประชาชนที่เป็นผู้ใช้สิทธิ พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ ดีและไม่ดี

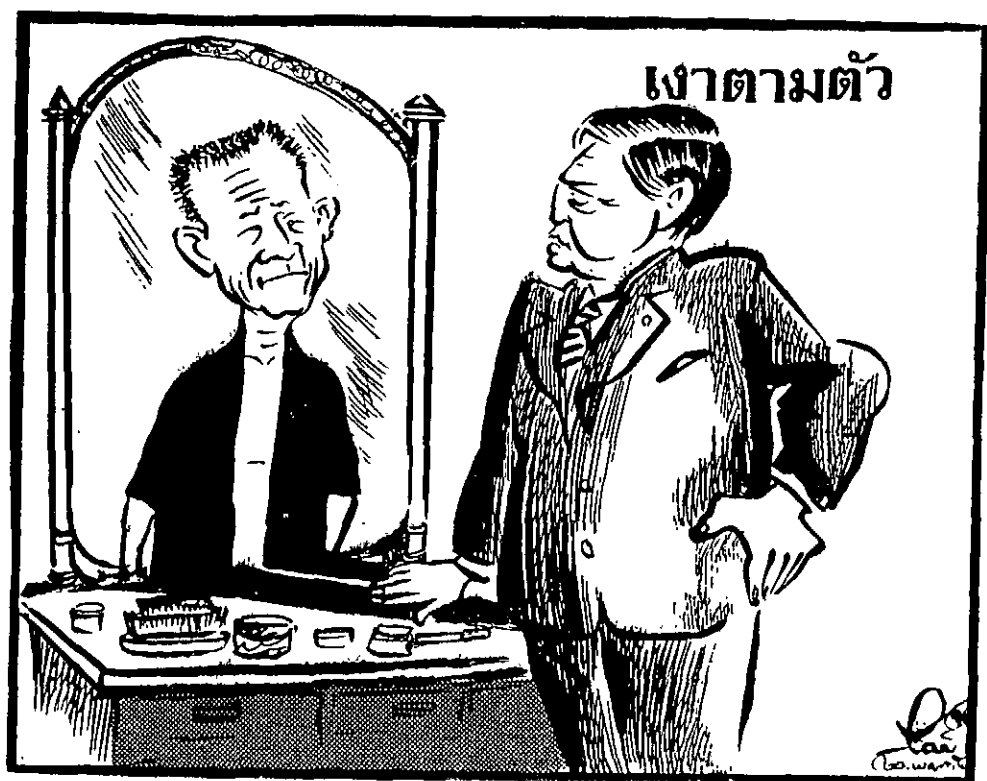
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนแต่งเครื่องแบบ (หลัก) 2. คนหลายคน (หลัก)	สโมสร สโมสร	ทหาร ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เรารักทหาร	ปริบท	การที่ได้เกิดเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ ทำให้ ประชาชนมีความรู้สึกที่ไม่ดี แต่ในขณะที่เดียวกันมีทหาร บางกลุ่มที่ให้ความช่วยเหลือ และประชาชนก็มีความรู้สึกที่ดีให้

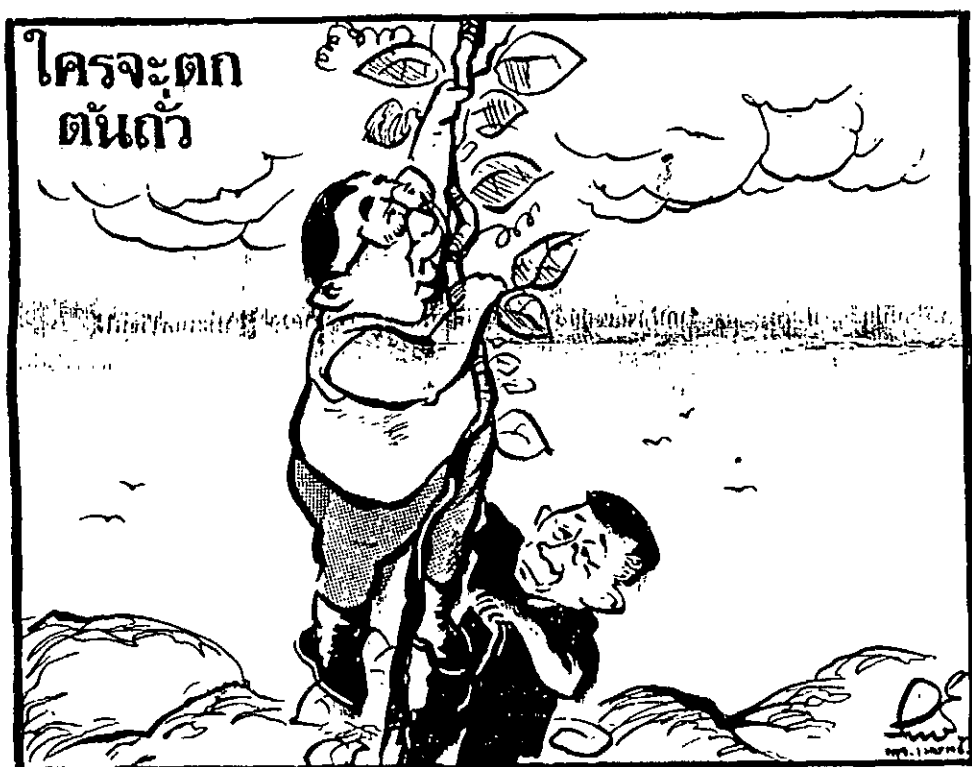
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1.ผู้ชายใส่แว่น (หลัก)	สมการ	ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. จะเลี้ยงจระเข้ ?	ปริบท	ทางเลือกของ ดร.อาทิตย์ ซึ่งเป็นประธานสภาใน เวลานั้นว่าจะเสนอคนที่ จะเป็นนายก ฯ จากผู้แทน ชุดนี้ หรืออุปสภา
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. จะเข้กับผู้แทนชุดนองเลือด (หลัก)	ปริบท	ผู้แทนที่อยู่ในช่วงเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ

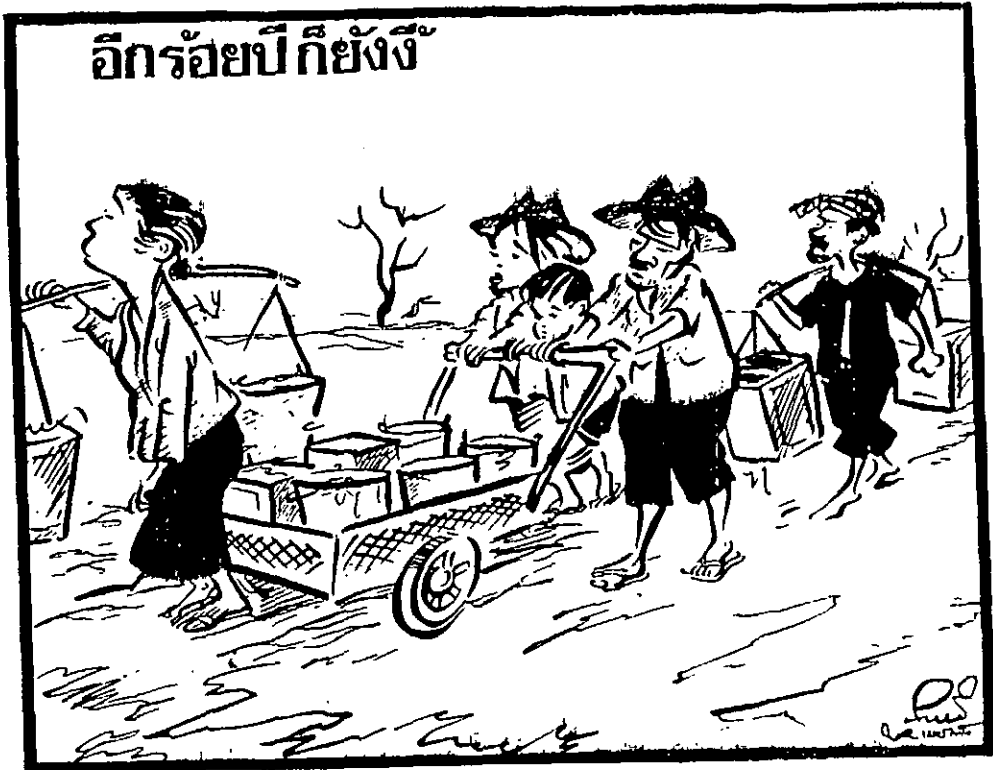
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. สิงห์โต (หลัก)	เปรียบเทียบ	ผู้ที่มีอำนาจในเวลานั้นคือ รสช.
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ห็นหน้าเข้าหากัน	เปรียบเทียบ	ทุกฝ่ายทั้งผู้ที่มีอำนาจและ ฝ่ายที่ไม่มีอำนาจต่างหัน มาประนีประนอมกัน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. หนูกับเอาศัพ์ผู้ถูกฆ่าตีขึ้นมา (หลัก)	เปรียบเทียบ	ฝ่ายที่โดนปราบปรามกำลัง ทวงถามผู้ที่โดนฆ่าตายใน เหตุการณ์ครั้งนั้น

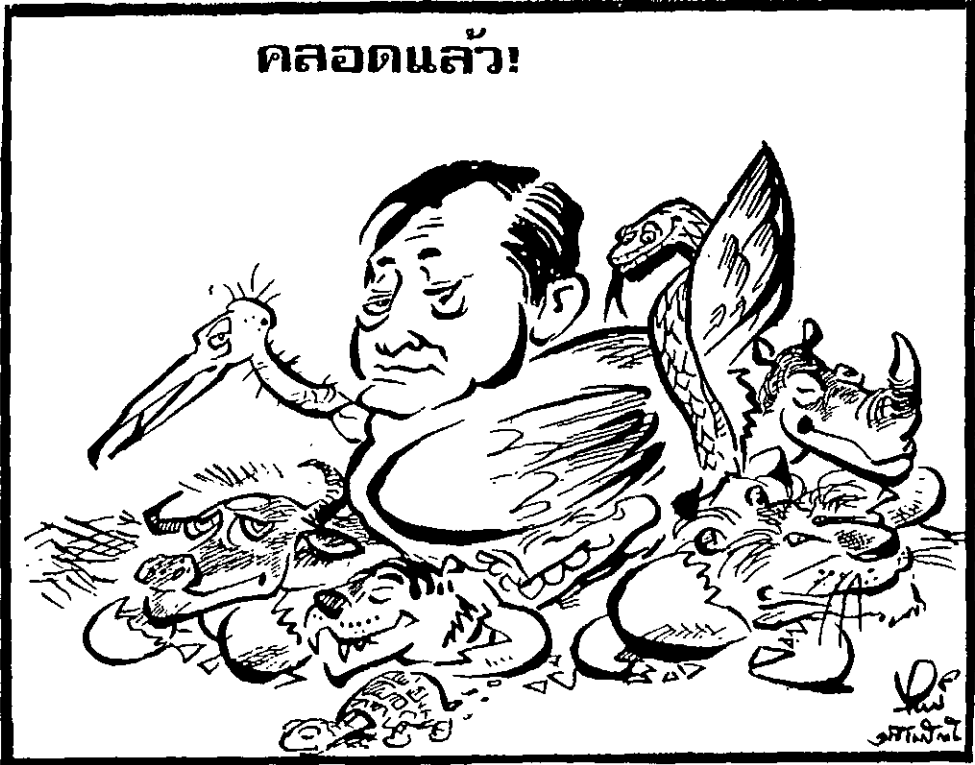
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้ชายที่อยู่นั่งหน้ากระจก (หลัก) 2. ผู้ชายที่อยู่ในกระจก (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เงาตามตัว	สมการ สมการ ปริบท	พล.อ. สุจินดา พล.ตรี จ่าลอง การที่ พล.อ. สุจินดา ซึ่งเป็นนายก ฯ ในเวลานั้น โดยมี พล.ตรี จ่าลอง อยู่เป็นคู่กรณีตลอดเวลา

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้ชายใส่แว่น (หลัก) 2. ผู้ชายใส่เสื้อสีดำ (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ใครจะตกต้นถั่ว	สนการ์ สมการ ปริบท	พล.อ. ชาลิต พล.ตรี จำลอง การที่บุคคล 2 คน กำลัง ล้มอำนาจที่ไม่ได้มาจาก การเลือกตั้ง

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก)	สมการ	ประชาชนผู้ที่ประสบกับภัยแล้ง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1.อีกร้อยปีก็ยังมี	ปริบท	สภาพที่ประชาชนไม่มีน้ำใช้ในหน้าแล้ง ซึ่งเป็นปัญหาที่เป็นมาตลอด และยังคงเป็นแบบนี้ต่อไป

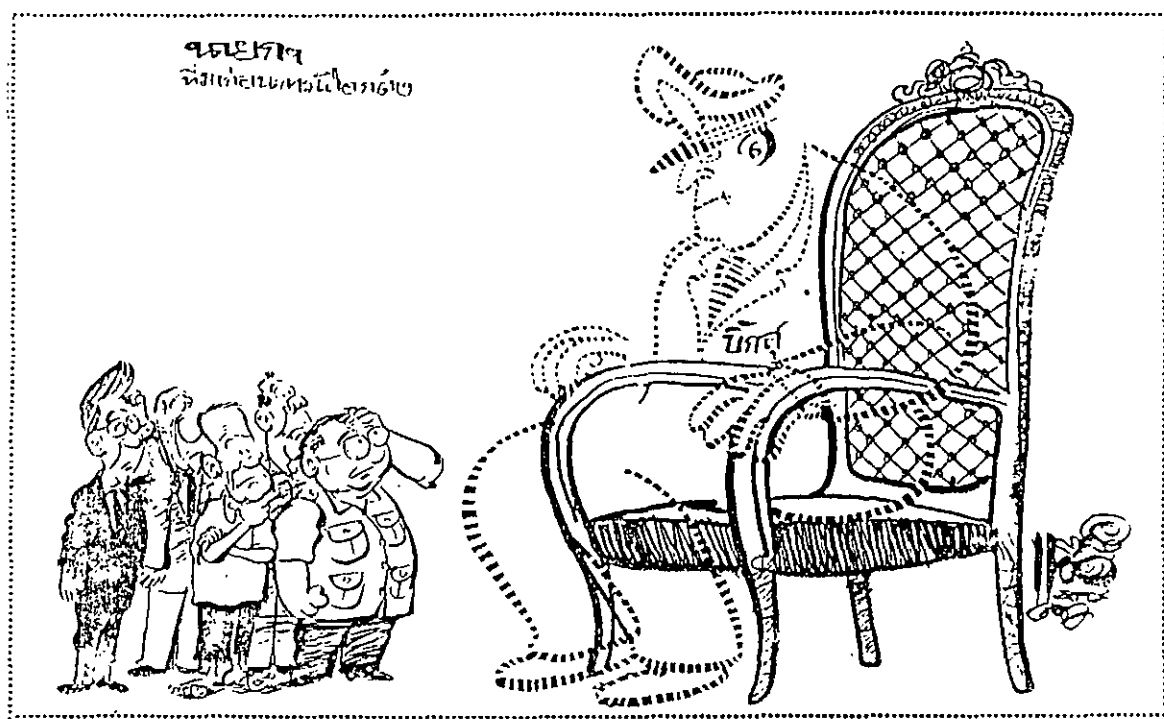
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก) 2. สัตว์ (หลัก)	สมการ ปริบท	พล.อ. สุจินดา พรรคการเมืองที่เข้าร่วม รัฐบาล
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. คลอดแล้ว	ปริบท	รายชื่อบุคคลที่เป็นคณะ รัฐบาลในเวลานั้นได้ถูก ประกาศออกมาแล้วว่า มีใครบ้าง

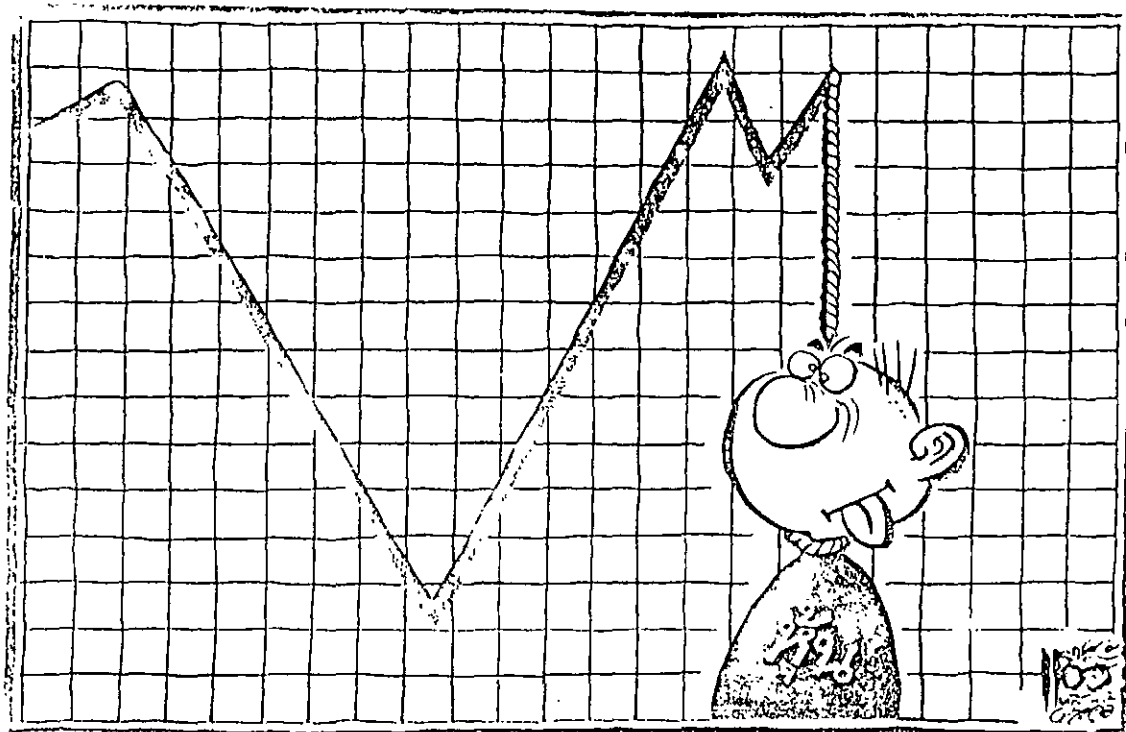
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. เหยี่ยว (หลักก)	ปริบท	พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. บ้างจะให้ใครเป็น	ปริบท	การที่ พล.อ. เปรม ต้องการให้ใครเป็น นายก
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนกับผมขอเป็น ช่วยรับรอง (หลัก)	ปริบท	การที่นักการเมืองได้บอก กับพล.อ. เปรมว่าขอให้ตัว เองได้เข้าร่วมรัฐบาล

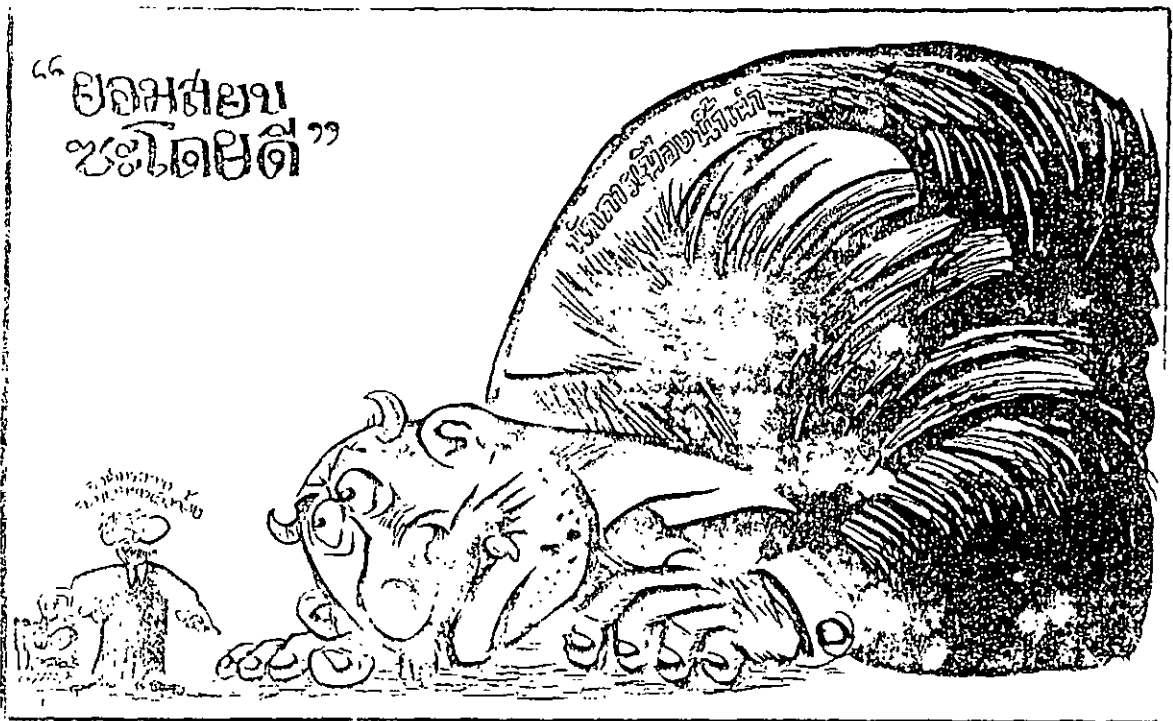
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนใส่เครื่องแบบ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุนทร
2. คนที่ใส่ชุดสีดำ (หลัก)	สมการ	ประชาชน
3. หีบ (หลัก)	สมการ	หีบที่ใส่บัตรเลือกตั้ง
4. ใบสีเหลือง (หลัก)	สมการ	บัตรเลือกตั้ง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. อย่าขายชีวิตขายชาติ	ปริบท	การที่ประชาชนไม่ควรขายเสียงตัวเอง

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. แก้ว (หลัก) 2. คนหลายคน (หลัก)	ปริบท สมการ	ตำแหน่งนายก ฯ นักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งในเวลานั้น เช่น คุณชวน หลีกภัย
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. นายก ฯ ที่มาก่อนการเลือกตั้ง	ปริบท	พล.อ. สุจินดา ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แต่จะได้เป็นนายก ฯ โดย รสช.
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ผู้ชายใส่หมวกกับบิกสู (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา คนที่จะได้เป็นนายก ฯ ในเวลานั้น

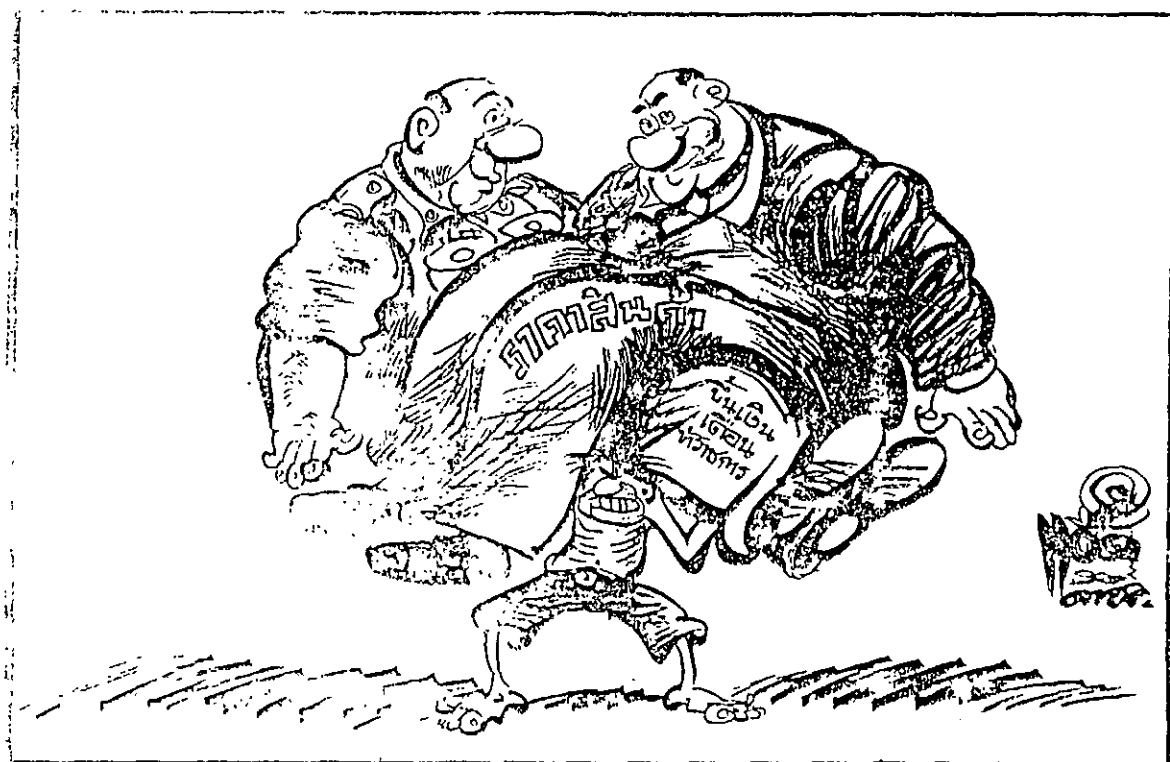
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. กราฟ (หลัก)	สมการ	การขึ้นลงของตลาดหุ้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนกับหุ้น (หลัก)	ปริบท	ในเวลานั้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทำให้หุ้นตก และคนที่ซื้อหุ้นไว้เดือดร้อน

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. "ยอมสอยบชะโดยดี"	ปริบท	ในเวลาดังกล่าวเป็นช่วงการเลือกตั้ง และได้มีการจัดตั้งองค์กรกลางขึ้นมาเพื่อกำจัดนักการเมืองที่ใช้เงินในการซื้อเสียง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนตัวใหญ่กับนักการเมืองหน้าเน่า (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่ชอบใช้เงินในการหาเสียง
2. คนตัวเล็กกับองค์กรกลาง (หลัก)	ปริบท	ในการเลือกตั้งครั้งนั้นได้มีการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์และยุติธรรม

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ลา (หลัก)	ปริบท	กระทรวงพาณิชย์ที่ยอมให้พ่อค้าหลอก โดยขายสินค้าเกินราคา ฯลฯ
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. กระทรวงพาณิชย์	ชนบ	หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสินค้า
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ผู้ขายใส่สูทกับพ่อค้า (หลัก)	สมการ	พ่อค้า ซึ่งเป็นผู้มีฐานะดี

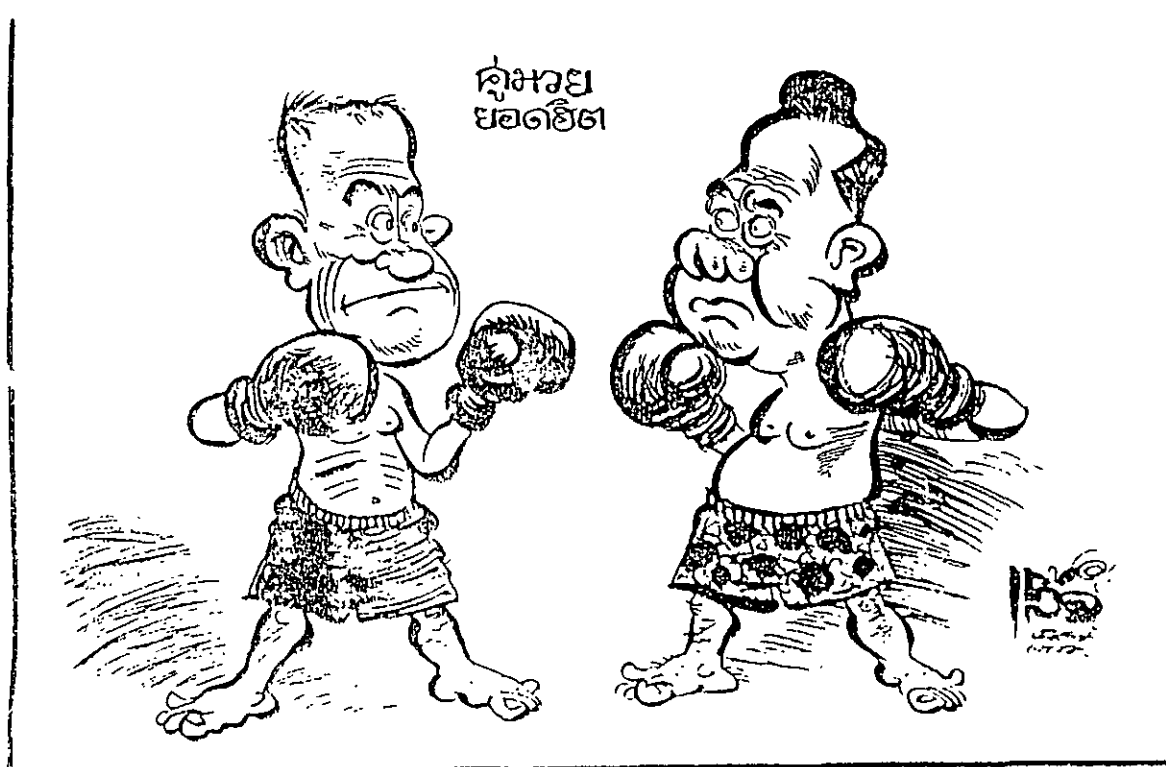
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่อื่นแบกคน (หลัก)	สมการ	ประชาชน ผู้ที่ถูกเอาเปรียบอยู่ตลอดเวลาจากราคาสินค้าที่ขึ้นและภาษีที่จ่ายไปเพื่อเป็นเงินเดือนข้าราชการ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ผู้ชายใส่สูทกับราคาสินค้า (หลัก)	สมการ	พ่อค้าที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับราคาสินค้า
2. ผู้ชายใส่เครื่องแบบกับขึ้นเงินเดือนข้าราชการ (หลัก)	สมการ	ข้าราชการ ซึ่งเป็นคนที่ได้รับเงินเดือนที่เป็นเงินมาจากภาษีที่ประชาชนเสียม

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. หุ่นกับนักการเมืองที่ดีในสายตาผู้มีอำนาจ (หลัก)	ปริบท	สำหรับผู้มีอำนาจนั้นนักการเมืองที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่เชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้มีอำนาจ

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. เทวดา (หลัก)	ปริบท	ในเวลานั้นเป็นช่วงการ เลือกตั้ง และมีนักการ เมืองประเภทต่าง ๆ ซึ่ง ในที่นี้หมายถึงนักการ เมืองที่ดี
2. ปีศาจ (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>	ปริบท	นักการเมืองที่ไม่ดี
1. คนกับคนไทย (หลัก)	ปริบท	ในเวลานั้นประชาชน ชาวไทยกำลังจะใช้สิทธิ ในการเลือกตั้ง

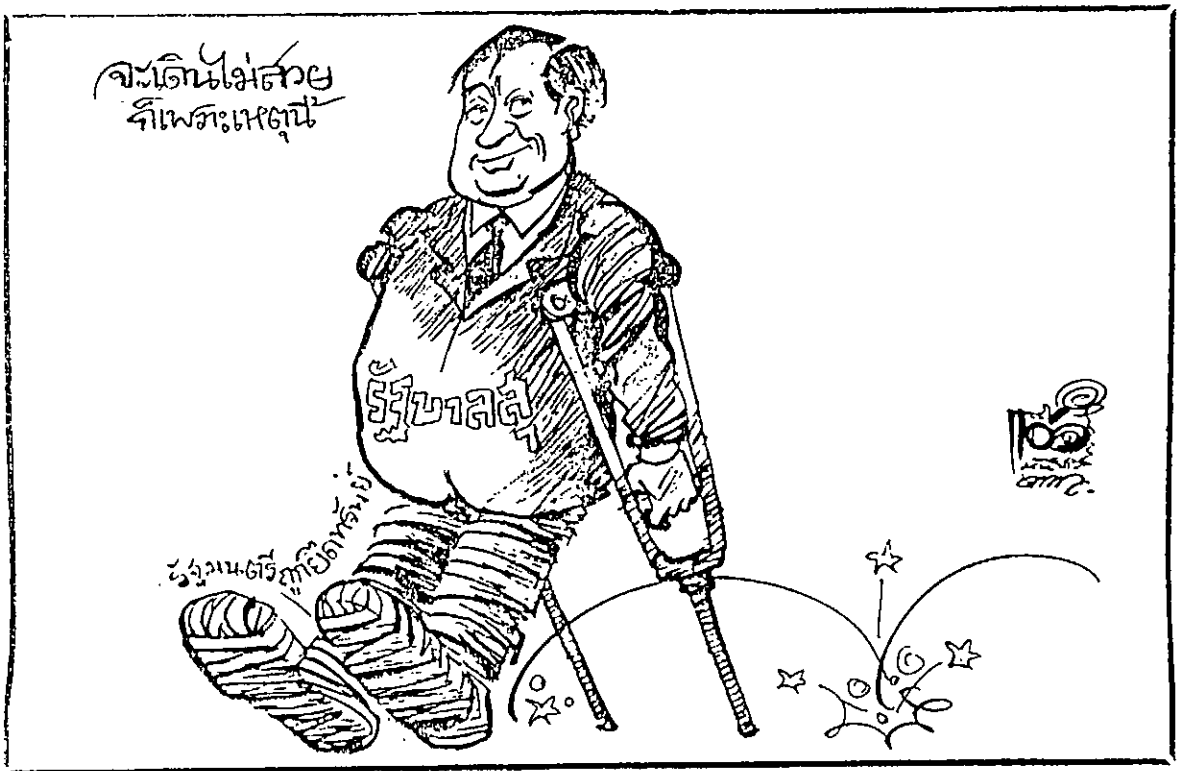
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนทางขวามือ (หลัก) 2. คนทางซ้ายมือ (หลัก)	สมการ สมการ	คุณสมัคร สุนทรเวช ทน.พรรคประชาธิปัตย์ พล.ตรี จำลอง ศรีเมือง ทน.พรรคพลังธรรม
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. คู่มวยยอดยี่สิบ	ปริบท	ในช่วงนั้นเป็นช่วงเลือก ตั้งและคู่แข่งทางการเมือง คือคุณสมัคร กับพล.ตรี จำลอง

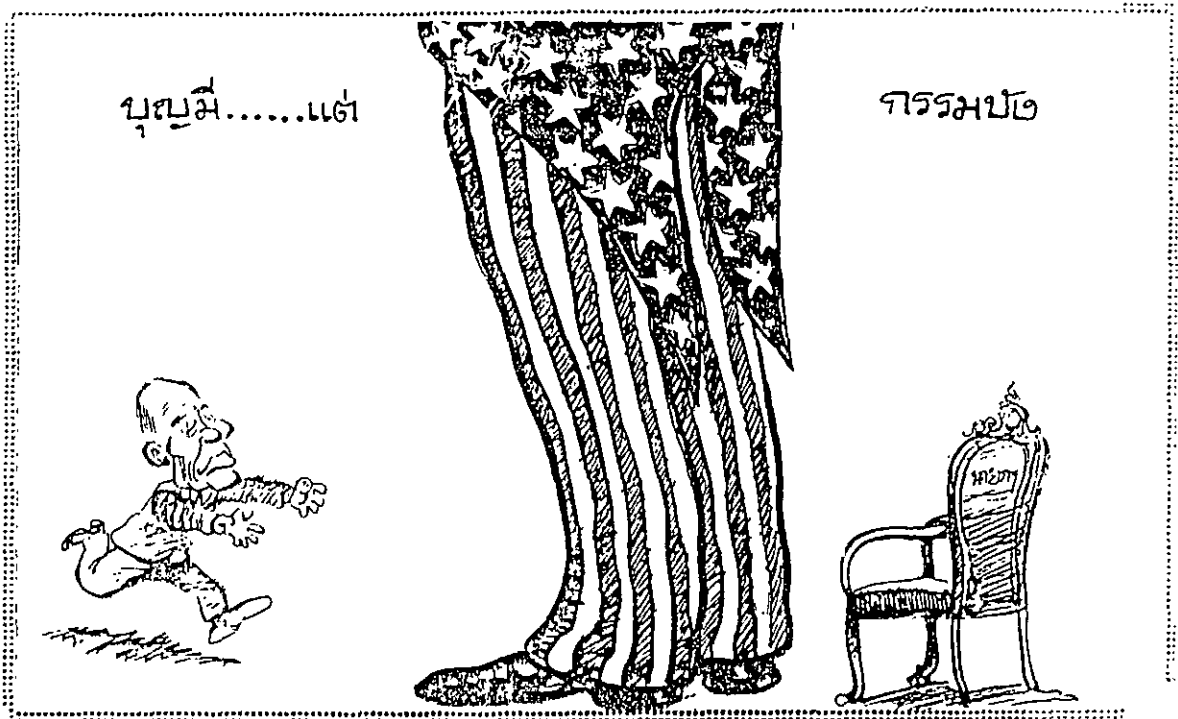
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. เก้าอี้ (หลัก) 2. ผู้ชายที่นั่งอยู่บนเก้าอี้ (หลัก)	บริบท สัมการ	ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พล.อ. สุจินดา นายกรัฐมนตรี ในเวลานั้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ระเบิดกับกรม.ราชทัณฑ์ (หลัก)	บริบท	คณะรัฐมนตรีชุดนั้นประกอบด้วยบุคคลที่เป็นคนที่โดนยึดทรัพย์สินเนื่องจากความรวยที่ผิดปกติ

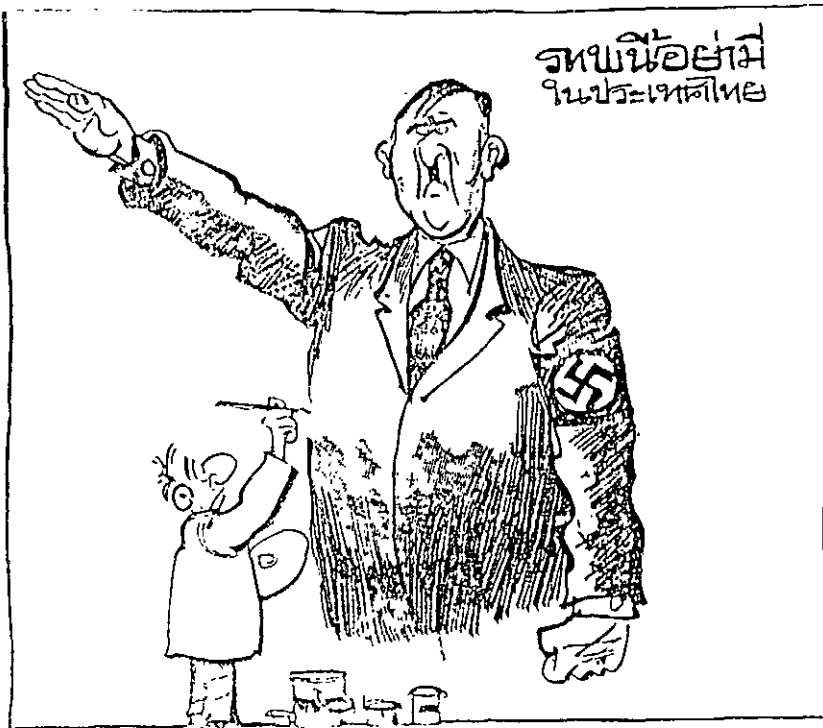
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้ชายใส่สูท (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา ที่เป็น นายกฯ ที่ไม่ได้มาจากการ เลือกตั้ง
2. คนหลายคน (หลัก)	สมการ	ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. อย่าจ้างผมเขินนะ	ปริบท	ประชาชนเฝ้ามองดู พล.อ. สุจินดา นายกฯ ที่ไม่ได้เป็นคนที่มาจากการ เลือกตั้ง

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. จะเดินไม่สวยก็เพราะเหตุนี้	ปริบท	การที่รัฐบาลชุดนี้จะบริหารประเทศไปไม่ตลอดก็เพราะมี รมต. บางคนที่ไม่โดนยึดทรัพย์
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ผู้ชายใส่เสื้อกับรัฐบาลสุ (หลัก) 2. ขาเป๋กับ รมต. ถูกยึดทรัพย์ (หลัก)	สมการ ปริบท	รัฐบาลที่มี พล.อ. สุจินดา เป็นนายกฯ รัฐบาลชุดนี้มี รมต. ที่ถูกยึดทรัพย์อยู่ด้วย ซึ่งจะทำให้บริหารประเทศไม่ราบรื่นเท่าที่ควร

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่เสื้อลายดาว (หลัก) 2. คนตัวเล็ก (หลัก)	สัมการ สัมการ	สหรัฐอเมริกา คณะรงค์ วงศ์วรรณ ผู้ที่มีโอกาสจะเป็นนายกฯ ในเวลานั้น
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. บุญมี...แต่กรรมบัง	ปริบท	การที่คณะรงค์กำลังจะได้ เป็นนายกฯ แต่โดนข้อหา จากทางสหรัฐ เลยไม่ได้ เป็น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เก้าอี้กับนายก (หลัก)	ปริบท	การที่คณะรงค์กำลังจะได้ เป็นนายกฯ

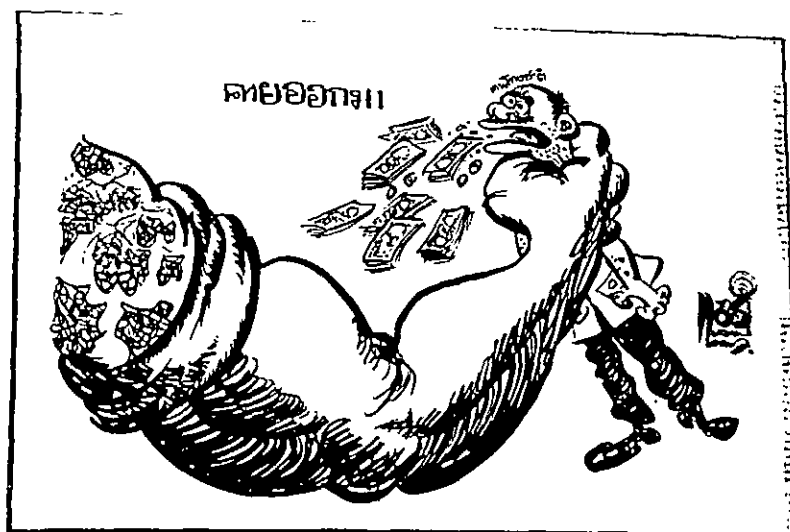

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนยกมือ (หลัก) 2. คนยืนทาสี (รอง)	สมการ สมการ	การปฏิบัติ การยึดอำนาจ นักเขียนรูป
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ภาพน้อยฮิตเลอร์ในประเทศไทย	ปริบท	การยึดอำนาจไม่ควรจะ เกิดขึ้นในประเทศไทย

ภาพที่ 54

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. ผู้ชายที่อุบาสัก (หลัก)	สมการ	คุณานันท์
2. คนหลายคน (รอง)	สมการ	ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. ปีสักกับกฏอัยการศึก (หลัก)	ปริบท	ในช่วงเวลานั้นได้มีการประกาศใช้กฏอัยการศึก

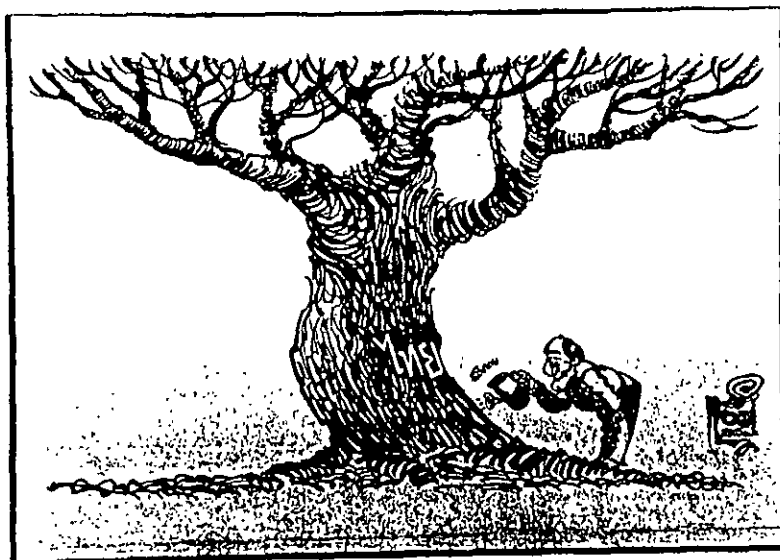

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. แขน (หลัก) 2. รูปสี่เหลี่ยม (หลัก)	สมการ สมการ	กลุ่มทหาร ได้แก่ รสช. เงิน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. คายออกมา	ปรีบท	การที่ รสช. ได้ทำการ ตรวจสอบทรัพย์สินของ นักการเมืองและเรียกคืน มาในบางส่วน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนกับคนโกงชาติ (หลัก)	ปรีบท	พวกนักการเมืองที่โดน รสช. ตรวจสอบทรัพย์สิน

ภาพที่ 56

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. นาฬิกาทรายกับคลองเตย (หลัก)	ปริบท	ได้เกิดระเบิดขึ้นแถว คลองเตย เป็นผลให้ คลังของวัสดุสารเคมี กระจายออกมาในบริเวณ นั้น และสะสมอยู่และเป็น อันตรายต่อคนที่อยู่ที่นั่น

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ต้นไม้กับไทย (หลัก) 2. ที่ร่น้ำกับนโยบาย (หลัก)	สมการ ปริบท ปริบท	คุณอนันท์ ประเทศไทย นโยบายที่รัฐบาลใช้ใน การบริหารประเทศ

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนตัวเล็ก (หลัก)	สมการ	ทหาร ได้แก่ รสช.
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. "ยอมสอยบชะโดยดี"	ปริบท	การที่ รสช. ได้ทำการปราบปรามเจ้าพ่อ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนตัวใหญ่กับเจ้าพ่อ (หลัก)	ปริบท	คนที่เป็นเจ้าพ่อ ซึ่งในเวลานั้น รสช. ได้ทำการปราบปราม

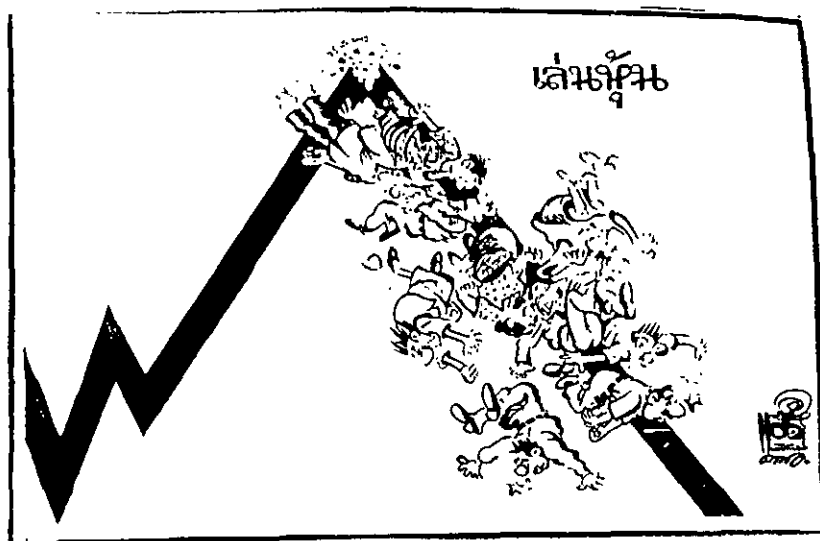

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือห่อผ้า (หลัก) 2. หัวสัตว์ (หลัก)	สัมการ ปริบท	พล.อ.ชาติชาย นักการเมืองที่เคยร่วม รัฐบาลชุด พล.อ. ชาติชาย
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. บ้ายบาย	ปริบท	พล.อ.ชาติชาย โดนยึด อำนาจและออกไปอยู่นอก ประเทศ

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือห่อผ้าทางขวามือ (หลัก)	สมการ	พล.อ.ชาติชาย
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. สวัสดีครับน้าชาติ	ปริบท	เมื่อเกิดการยึดอำนาจ โดย รสช. พล.อ. ชาติชาย ออกไปนอก ประเทศ ซึ่งมีสภาพ เช่นเดียวกับเจ้าสีหนุที่ โดนยึดอำนาจเช่นเดียว กัน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนถือห่อผ้าทางซ้ายมือกับสีหนุ (หลัก)	สมการ	เจ้าสีหนุ

ภาพที่ 61

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. เส้นที่ขึ้นลง (หลัก) 2. คน (หลัก)	สมการ ปริบท	กราฟที่แสดงการเคลื่อนไหวของตลาดหุ้น คนที่เล่นหุ้นเดือดร้อนเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้หุ้นตก
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. รัฐประหาร 2. เล่นหุ้น	ชนบ ชนบ	การยึดอำนาจ การลงทุนอย่างหนึ่งโดยการซื้อขายหุ้น

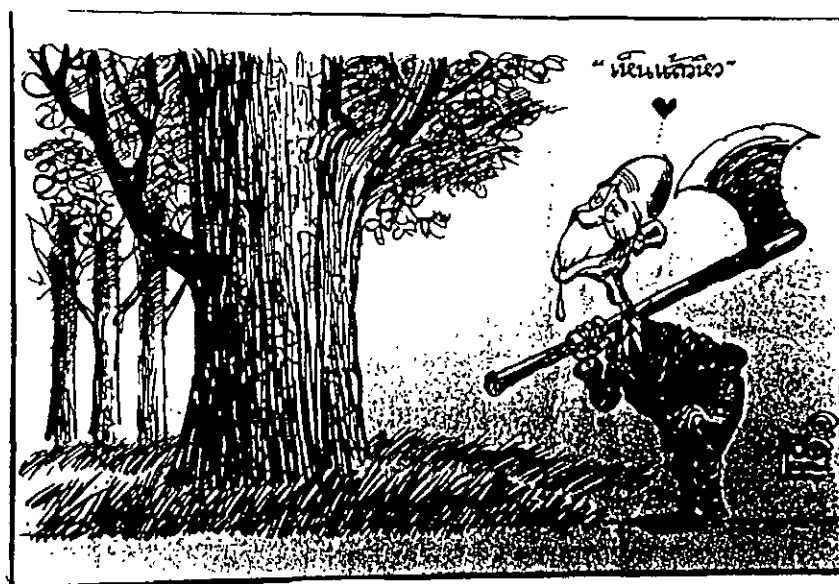

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนทางขวามือ (หลัก)	สมการ	คุณสมัคร
2. คนทางซ้ายมือ (หลัก)	สมการ	พล.ตรี จำลอง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. คำกริยา	ปริบท	คุณสมัครเป็นคู่แข่งทางการเมืองกับพล.ตรี จำลอง

ภาพที่ 63

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนเอามือกุมหัว (รอง) 2. ผู้ชายคนกลาง (หลัก) 3. ผู้ชายถือขวาน (หลัก) 4. หัวใจ (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. "อนิจจา ชาติของเรา" <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ขวานกับเปิดป่า (หลัก)	สมการ สมการ สมการ สมการ ปริบท ปริบท	ประชาชน พล.อ.ชาติชาย คุณณรงค์ ความชอบ เห็นด้วย การที่ พล.อ.ชาติชาย นายกฯ ในเวลานั้นเห็น ชอบกับการที่คุณณรงค์ รมต. เกษตรฯ ยอมให้มีการ การเปิดป่า คุณณรงค์ รมต. เกษตรฯ จัดให้มีการเปิดป่า

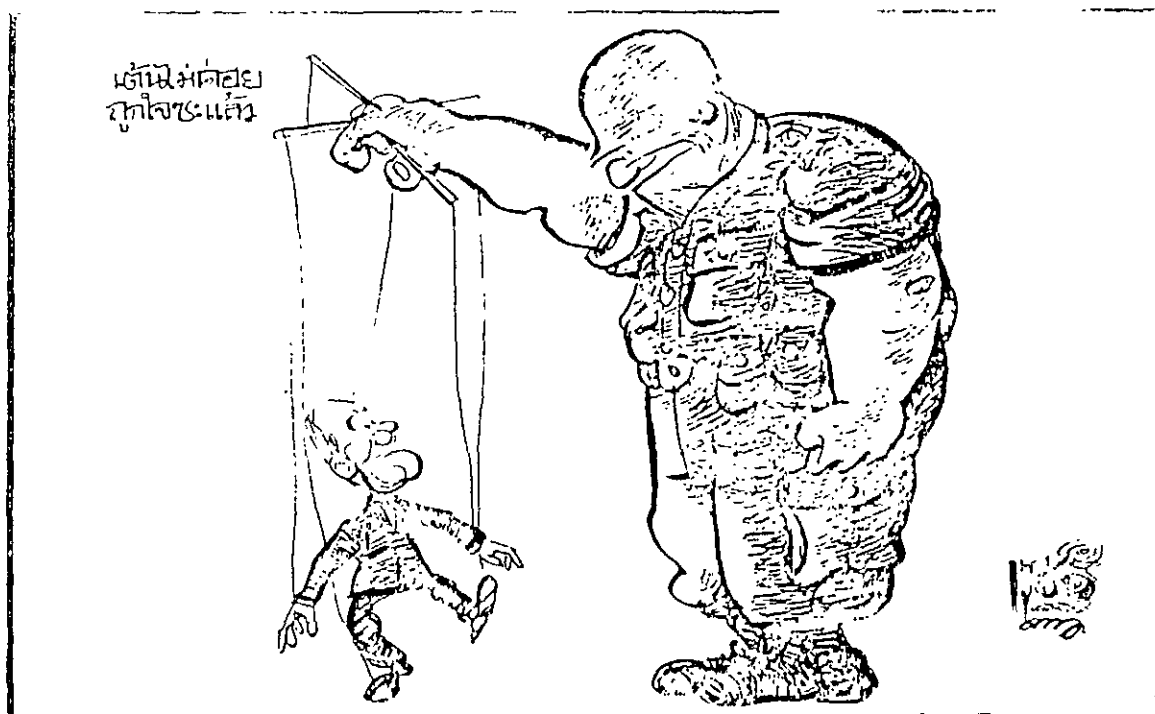

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. ต้นไม้ (หลัก)	สมการ	ป่าไม้
2. คนถือขวาน (หลัก)	สมการ	คุณรงค์ รมต. เกษตรฯ ในเวลานั้น
3. ขวาน (หลัก)	ปริบท	การที่ รมต. เกษตรฯ ให้มีการเปิดป่า
4. หัวใจ (หลัก)	สมการ	รัก ชอบ อหากได้
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. เห็นแล้วหิว	ปริบท	ความอยากได้ใน ผลประโยชน์จากการเปิด ป่าของ คุณรงค์

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนตัวเล็ก (หลัก)	สมการ	พล.อ.ชาติชาย
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ข้าศึกที่แท้จริง	ปริบท	ความยากจน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนตัวใหญ่กับความยากจน (หลัก)	ปริบท	ความยากจนซึ่งเป็นสิ่งที่คนที่เป็นรัฐบาลต้องเข้ามาเผชิญและแก้ไข

ภาพที่ 66

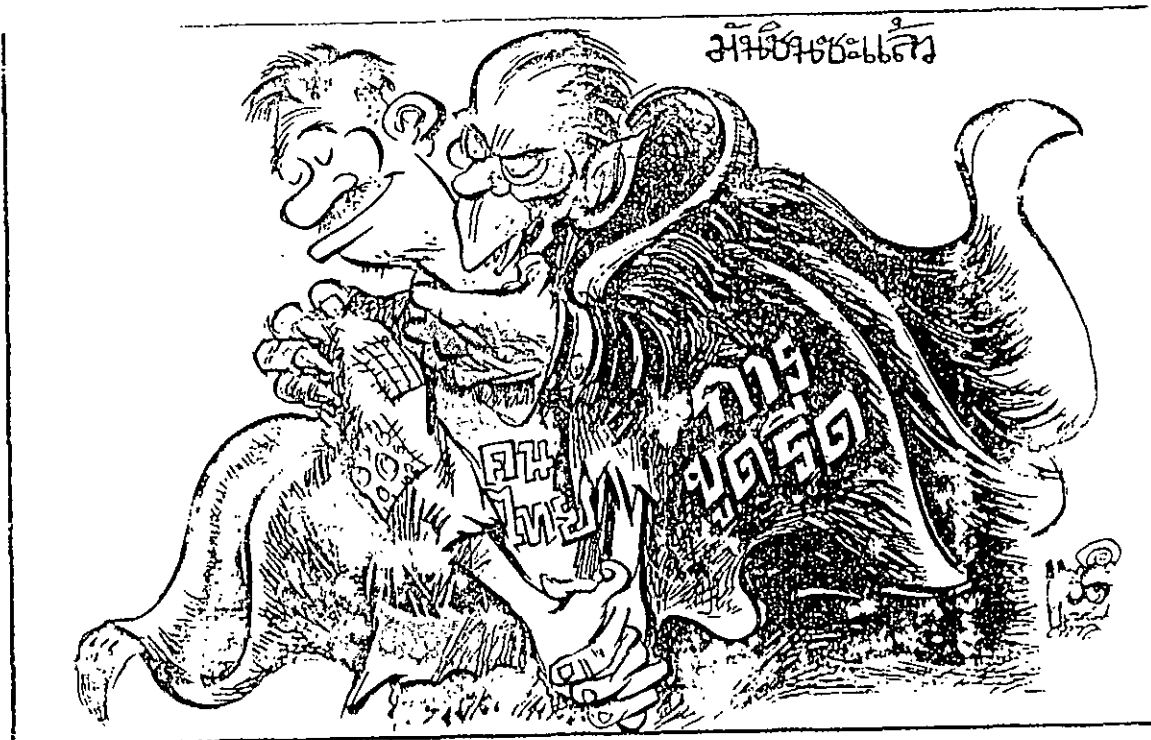
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนตัวเล็ก (หลัก) 2. คนที่ถือเชือกใส่เครื่องแบบ (หลัก)	สมการ สมการ	คุณอำนวย ทหาร ได้แก่ รสช.
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เห็นไม่ค่อยถูกใจชะแล้ว	ปริบท	การที่คุณอำนวย นาสกฯ ที่มาจากการแต่งตั้งของ รสช. กระทำการในสิ่ง ทำให้ รสช. ไม่พอใจ

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เข้าหาเสียง	ปริบท	ในเวลาของการหาเสียงเลือกตั้งของบรรดานักการเมืองในเวลานั้นจะกล่าววาทะ รสช. คุณอานันท์ และ คุณสิทธิ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนใส่เครื่องแบบกับ รสช. (หลัก) 2. คนใส่สูทกับอานันท์ (หลัก) 3. คนตัวเล็กกับคุณสิทธิ (หลัก)	สมการ สมการ สมการ	ทหาร ได้แก่ รสช. คุณอานันท์ คุณสิทธิ จีระโรจน์ ผู้ซึ่งเป็นคนตรวจสอบทรัพย์สินของนักการเมืองที่โดนยึดทรัพย์

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนที่นั่ง (หลัก)	สมการ	ตำรวจ
2. คนตัวโต (หลัก)	สมการ	นักเลง
3. คนทางขวามือ (หลัก)	สมการ	ชาวบ้าน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. พี่ประเทศไทย	ปริบท	การที่ในประเทศไทยนั้น คนที่มีอำนาจหน้าที่ไม่ สามารถเอาความผิดกับ คนที่ไม่ดีหรือคนที่ทำความ ผิดได้

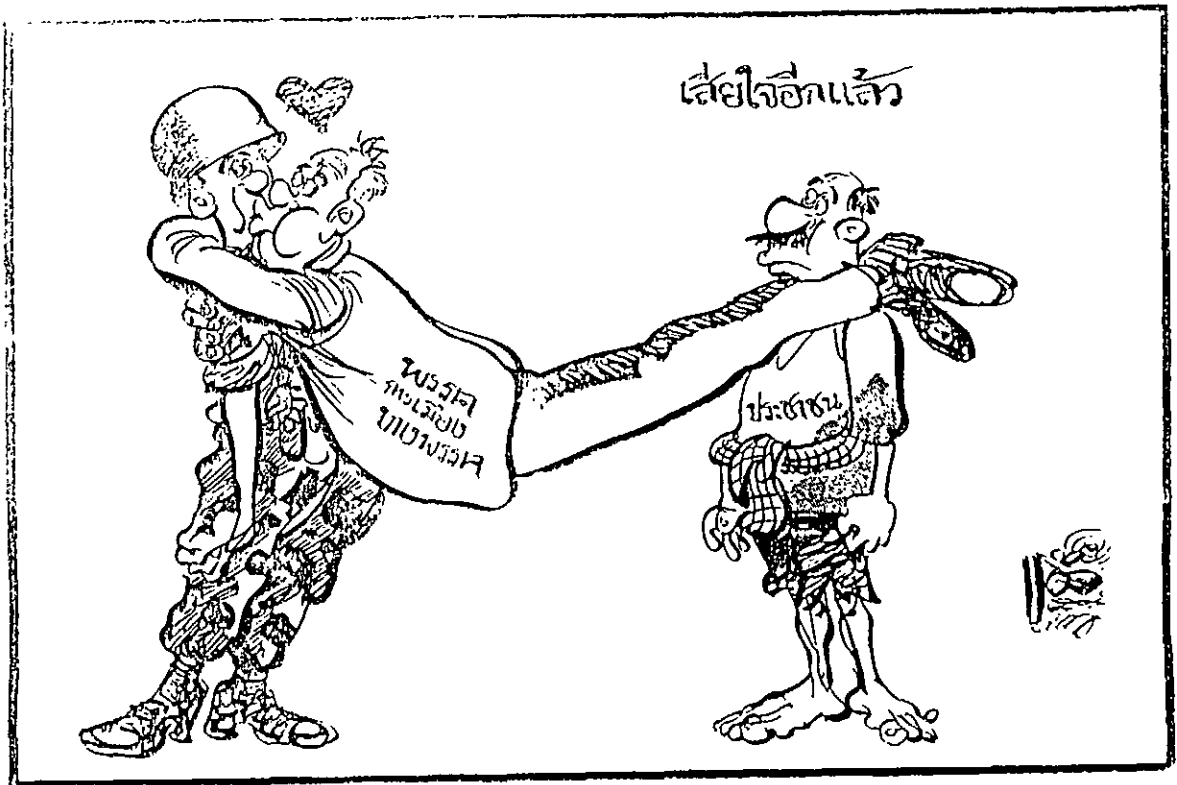

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. มีเงินซะแล้ว	ปริบท	การที่คนไทยนั้นโดนขูดรีด เป็นประจำจนถือเป็น เรื่องธรรมดา
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนกับคนไทย (หลัก) 2. ผิดกับการขูดรีด (หลัก)	สมการ ปริบท	คนไทย การขูดรีดเปรียบเสมือน ผิดที่คอยขูดเลือดจาก คน

“อะฮะฮะ...เอ็ง!”

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก)	เปรียบเทียบ	พ่อค้า
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. "อะฮะฮะ...เอ็ง"	เปรียบเทียบ	พวกพ่อค้าหัวเราะเยาะกระทรวงพาณิชย์ที่ไม่สามารถเอาผิดอะไรกับพวกพ่อค้าได้
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เลือ่กับกระทรวงพาณิชย์ (หลัก)	เปรียบเทียบ	กระทรวงพาณิชย์เหมือนตัวตลกที่แต่งตัวเสื้อที่ไม่สามารถทำอะไรพวกพ่อค้าได้

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนที่ใส่เครื่องแบบ (หลัก)	สมการ	ทหาร
2. หัวใจ (หลัก)	สมการ	รัก
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. เสียใจอีกแล้ว	ปริบท	การที่พรรคการเมือง ได้ไปยอมสยบอยู่กับทหาร ซึ่งเป็นผลทำให้ประชาชน คงหวังอะไรไม่ได้
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. คนนอนกับพรรคการเมืองบาง พรรค (หลัก)	ปริบท	พรรคการเมืองที่ไปยอม สยบอยู่กับทหาร
2. คนทางขวามือ (หลัก)	สมการ	ประชาชน

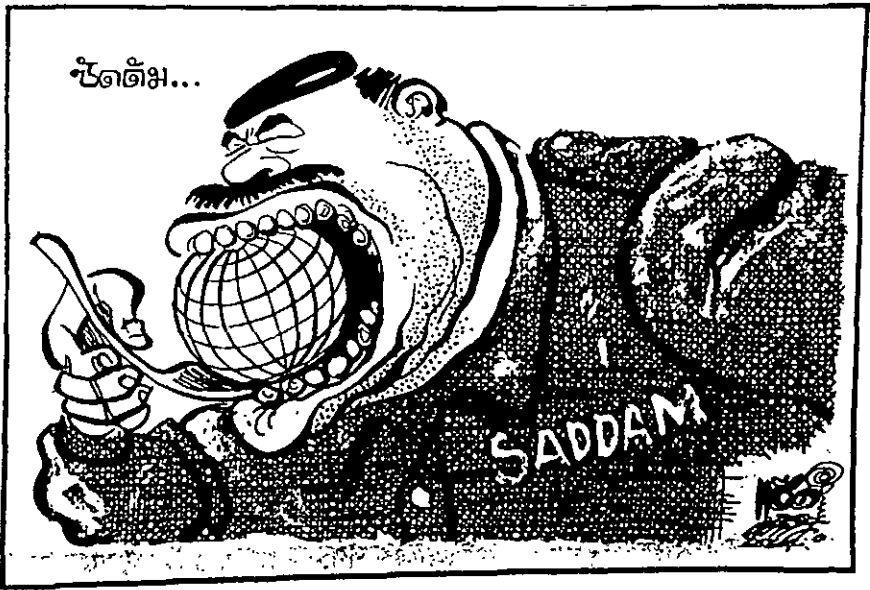

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่เป็นปลาไหลใส่สเก็ตซ์ (หลัก)	สมการ	พล.อ.ชาติชาย ที่มีลักษณะเป็นคนลื่นไหลได้ตลอด
2. คนใส่หมวก (หลัก)	สมการ	เกษตรกร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. รอดด้วยครับท่านพญาปลาไหล	ปริบท	เกษตรกรกำลังบอกให้ พล.อ.ชาติชายคอยเพื่อคอยช่วยเหลือพวกเขา แต่ท่านก็มีทางหลบไปได้

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือช้อน ส้อม (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่เข้ามาเพื่อ กอบโกยผลประโยชน์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. กองทัพ (นักการเมือง) ไทย	ชนบ	ลักษณะของนักการเมือง ที่พากันมาเพื่อมาเอา ผลประโยชน์

ภาพที่ 74

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ลูกกลม (หลัก)	สมการ	โลก
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ซัดดัม	ชนบ	ผู้นำของอิรักในเวลานั้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนที่ใส่ชุดเครื่องแบบกับ SADDAM (หลัก)	สมการ	นายซัดดัม ผู้นำของอิรัก

ภาพที่ 75

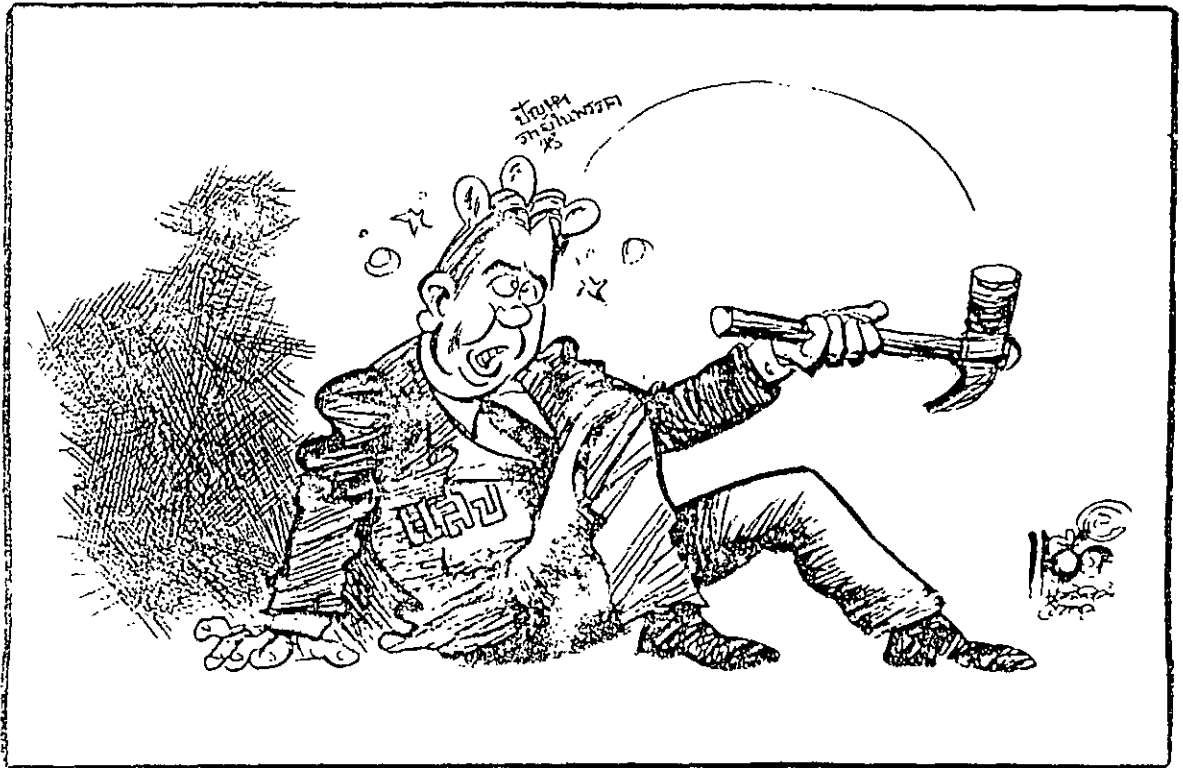
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่อยู่ในรถถัง (หลัก)	สมการ	ขัดแย้ง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ตายก่อนสงคราม	ปริบท	เมื่อเกิดสงครามได้ส่งผล เสียหายทำให้หั่นตก เป็น ผลให้คนเล่นหั่นเสียหาย
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนกับคนเล่นหั่น (หลัก)	ปริบท	คนเล่นหั่นที่ได้รับผล กระทบจากสงครามอ่าว เปอร์เซีย

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก)	เปรียบเทียบ	คนไทยที่ได้รับความเดือดร้อนจากสินค้าราคาแพงอันเนื่องมาจากสงครามอ่าวเปอร์เซีย
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. จรวดตกเมืองไทย	เปรียบเทียบ	สงครามอ่าวเปอร์เซียไม่ได้เกิดขึ้นที่ประเทศไทย แต่ส่งผลถึงประเทศไทย โดยทำให้สินค้ามีราคาแพง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. จรวดกับสินค้าแพง (หลัก)	เปรียบเทียบ	สงครามอ่าวเปอร์เซียทำให้สินค้ามีราคาแพงขึ้น

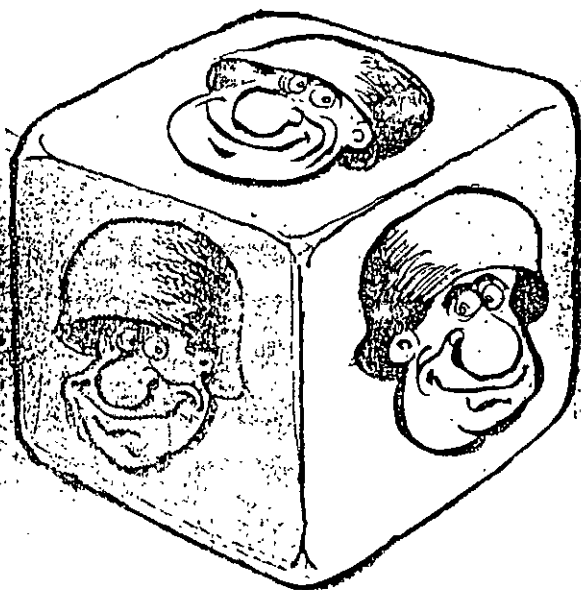

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่ชุด (หลัก) 2. คนใส่หมวก มีหนวด (หลัก)	สมการ สมการ	ผู้นำสหรัฐ ผู้นำอิรัก
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เพลงของเรา	ปริบท	การที่อิรักกับสหรัฐทำสงครามกัน โดยนำทหารของแต่ละประเทศเข้าร่วม และเสียชีวิตไปมาก
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. แผ่นป้ายหลุมศพกับ US และ IRAQ (หลัก)	ปริบท	ศพทหารของประเทศอิรักและสหรัฐที่เกิดจากการทำสงครามอ่าวเปอร์เซีย

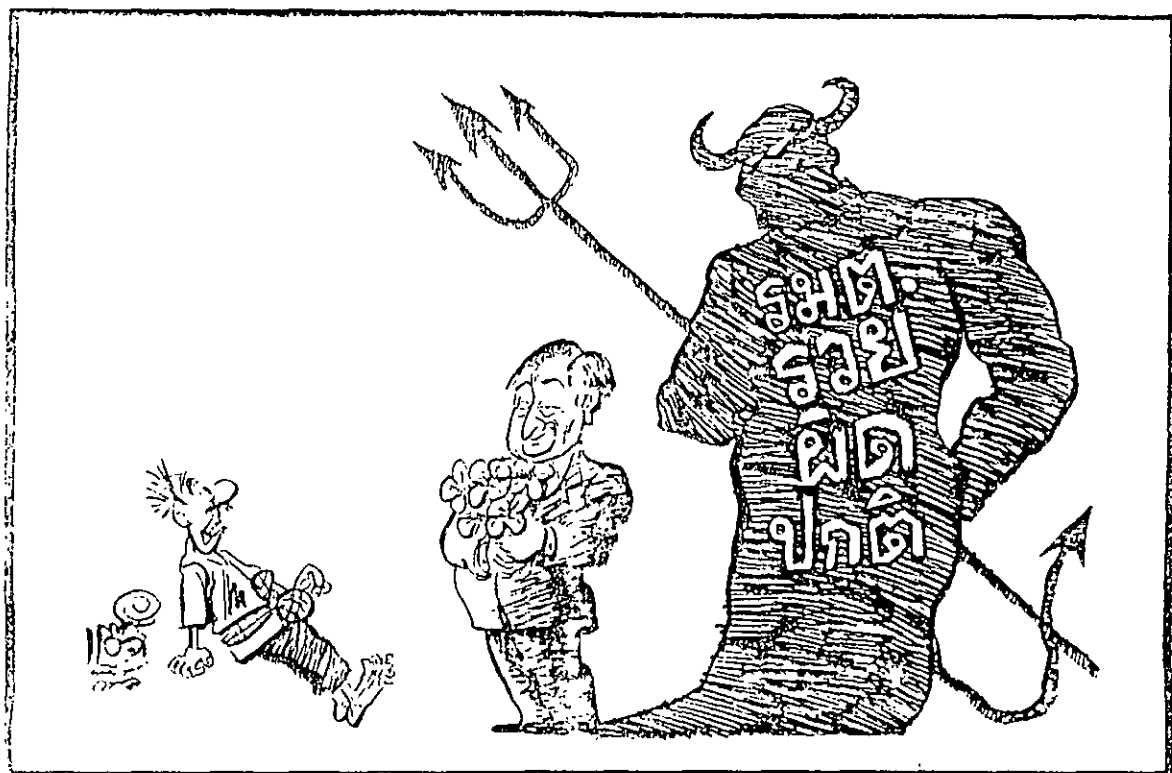

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ปัญหาภายในพรรค	ปริบท	พรรคกิจสังคมได้เกิด ปัญหาภายในพรรคขึ้นใน เวลานั้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนใส่สูทกับแสบ (หลัก)	สมการ	คุณมนตรี หน.พรรค กิจสังคม

เต้านายกฯเมืองไทย...

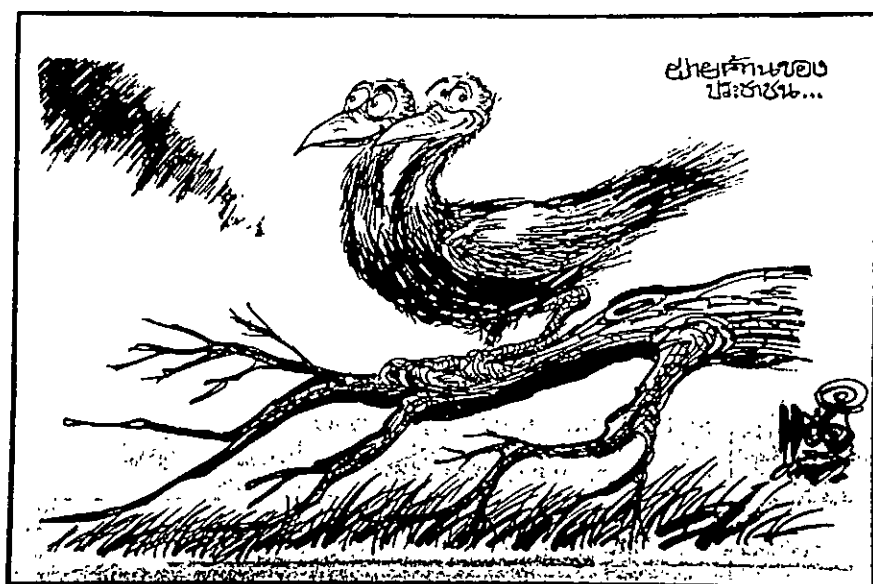
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่อยู่ในลูกเต๋า (หลัก)	สมการ	ทหาร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เต้านายกฯเมืองไทย	ปริบท	ในเวลานั้นคนที่จะมาเป็น นายกฯ ของเมืองไทย จะได้แก่ทหารเท่านั้น

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนถือดอกไม้ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
2. คนทางซ้ายมือ (หลัก)	สมการ	ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. ปีสากับ รุมต. รวย ผิด ปกติ (หลัก)	ปริบท	คณะรัฐบาลชุดนั้นประกอบไปด้วย รุมต. ที่รวย ผิด ปกติ

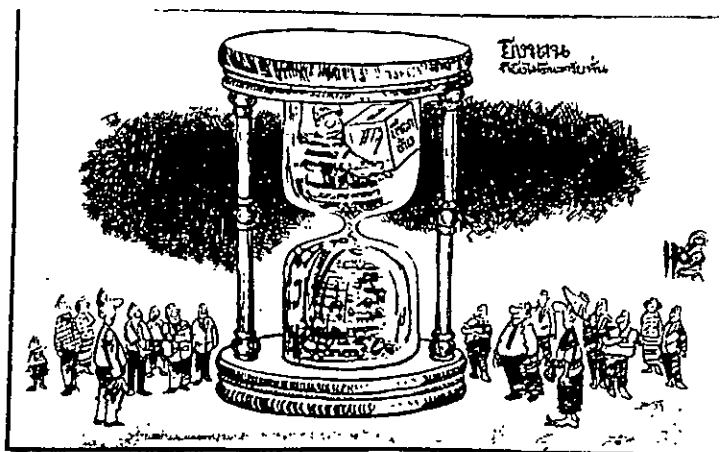

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่ยกนิ้ว (หลัก) 2. หัวสัตว์ (หลัก)	สมการ ปริบท	พล.อ.ชาติชาย บรรดานักการเมืองจากพรรคต่าง ๆ ที่เข้ามา ร่วมรัฐบาลในเวลานั้น
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ที่มั่นรับรองเยี่ยม	ปริบท	บุคคลที่เข้าร่วมรัฐบาล เวลานั้นล้วนแต่เป็นคน ที่ พล.อ.ชาติชาย รับ รองว่าเยี่ยม

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1.นกสองหัว (หลัก)	สมการ	การประพัตตัวของฝ่ายค้านในเวลานั้นที่ผูกไว้ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1.ฝ่ายค้านของประชาชน....	ปริบท	ฝ่ายค้านซึ่งเป็นฝ่ายของประชาชนแต่ไม่ได้กระทำการใดเพื่อประชาชน

ภาพที่ 83

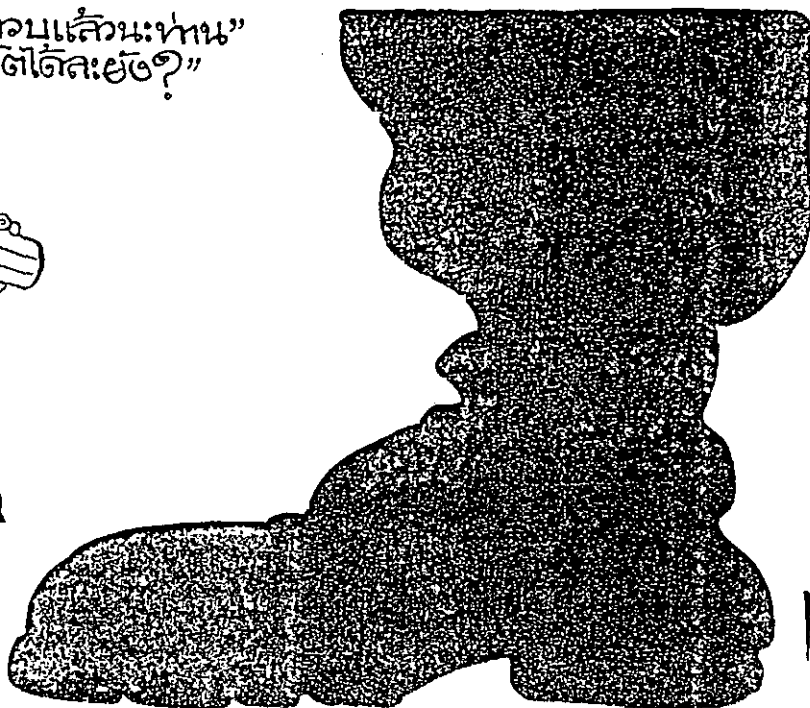

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. นาฬิกา (หลัก)	ปริบท	การที่ รสช. ถ่วงเวลา ยังไม่ให้มีการเลือกตั้ง
2. คนหลายคน (รอง)	สมการ	ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. ยิ่งนานก็ยิ่งไม่คืนะครับท่าน	ปริบท	การที่ รสช. ถ่วงเวลา ยังไม่ให้มีการเลือกตั้ง ไม่ใช่เรื่องที่ดี
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. คนใส่เครื่องแบบกับ รสช. (หลัก)	สมการ	ทหาร
2. กล้องกับการเลือกตั้ง (หลัก)	สมการ	การเลือกตั้ง

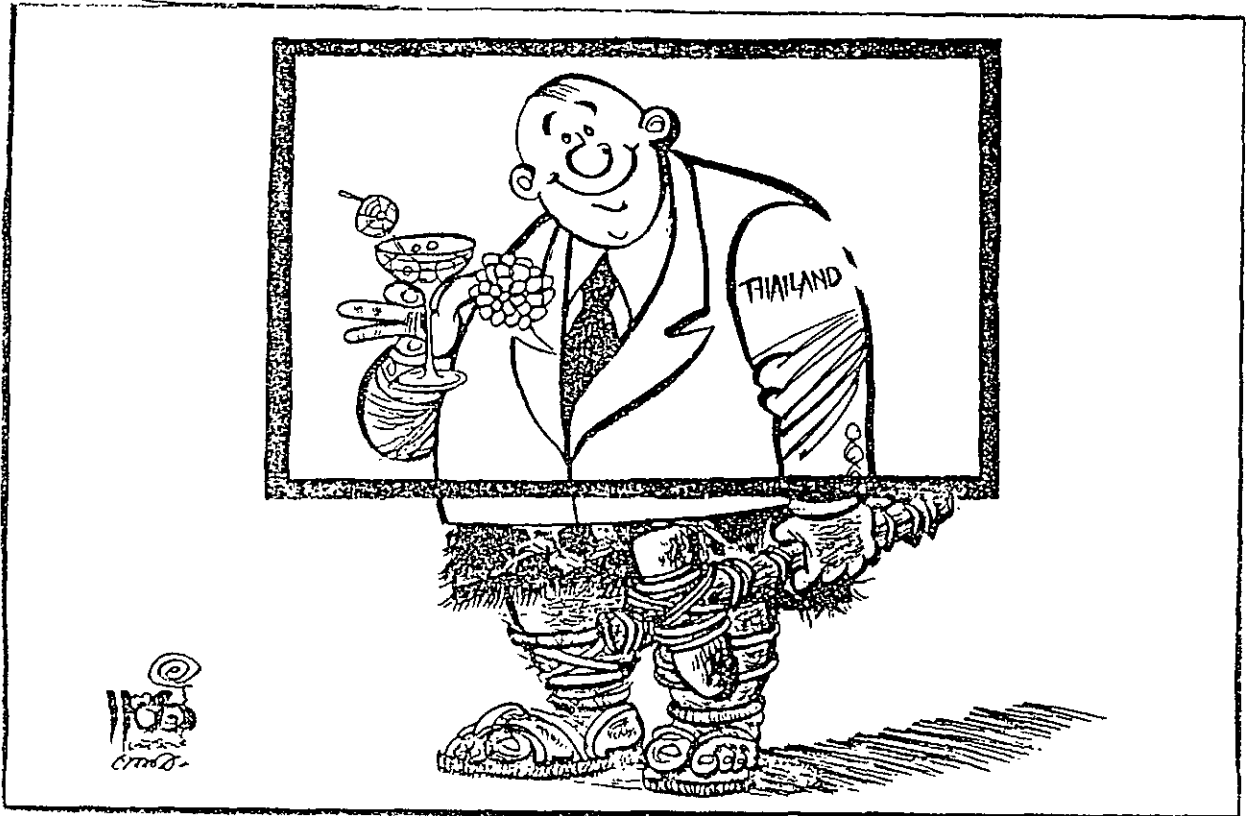

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ตัวตลก (หลัก) 2. หมวก (หลัก) 3. ตาขี้ (หลัก) 4. คนที่ยืนหัวเราะ (รอง)	ปรีบท สมการ สมการ สมการ	การทำตัวของรัฐมนตรี บางคนที่ไม่น่าเชื่อถือ ความรู้ ความยุติธรรม ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. รัฐมนตรีบางคน	ปรีบท	มีรัฐมนตรีบางคนประพฤติ ตัวไม่สมกับที่เป็นรัฐมนตรี และเป็นคนที่มีความรู้

“ผม 60 ขวบแล้วนะท่าน”
“ให้ผมได้โต้เถียงยัง?”

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. รองเท้า (หลัก)	สมการ	ทหาร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. “ผม 60 ขวบแล้วนะท่าน” ให้ผม โต้ได้ละยัง ?	ปริบท	ประชาธิปไตยของไทยมี มานานแต่ไม่ได้พัฒนาเต็ม ที่ซึ่งก็ มีแต่เหตุการณ์ทาง การเมืองมาขัดขวางไว้
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนแก่กับประชาธิปไตยของไทย (หลัก)	ปริบท	มีการยึดอำนาจเกิดขึ้น มาหยุดการเติบโตของ ประชาธิปไตยไว้

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนใส่สูทกับ THAILAND (หลัก)	ปริบท	ดูเหมือนว่าประเทศไทย จะเป็นประเทศที่เจริญ แล้ว แต่ความจริงยังมี ความล้าหลังจากเหตุ การณ์ที่ยังใช้ความรุนแรง

ภาพพจน์รัฐบาล 5 พรรค

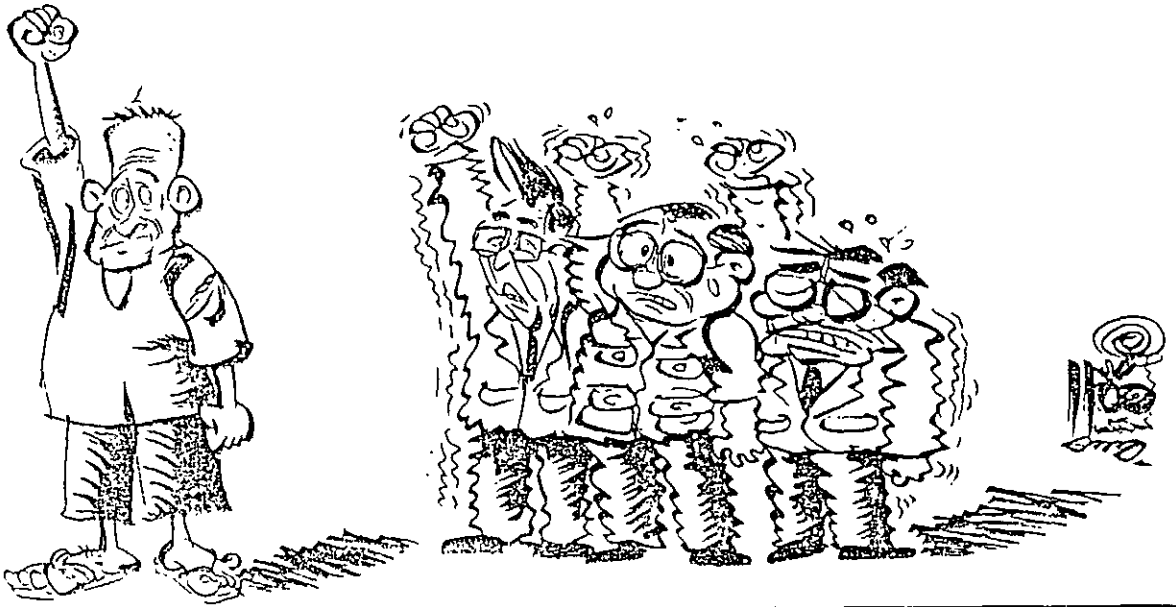

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่แต่งชุดตลกทั้ง 5 คน (หลัก)	สมการ	หน.พรรคการเมือง 5 พรรค ได้แก่ ราษฎรชาติไทย สำนัคคีธรรมกิจสังคม และประชากรไทย
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ภาพพจน์รัฐบาล 5 พรรค	ปริบท	การที่ 5 พรรคดังกล่าวที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนให้การสนับสนุนกลุ่มผู้มีอำนาจในเวลานั้น

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้ชายใส่สูท (หลัก) 2. คน 4 คน (หลัก)	สมการ สมการ	พล.อ. สุจินดา หน.พรรคการเมืองที่เข้าร่วมรัฐบาลของสุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ผู้แทนฯวันนี้ 2. พ่อ	ปริบท ปริบท	ผู้แทนที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนกลับไปให้การสนับสนุนผู้มีอำนาจในเวลานั้น การที่คนจากพรรคการเมืองเหล่านั้นต่างยกย่อง พล.อ. สุจินดา และให้การสนับสนุน

ฝ่ายค้านสัทธิฯ !!

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่ขึ้นคนเดียว (หลัก) 2. คน 3 คน (หลัก)	สมการ สมการ	พล.ตรี จำลอง คุณชวน พล.อ. ชาลิต และคุณบุญชู
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ฝ่ายค้านสัทธิฯ	ปรีบท	เมื่อ 5 พรรคและ พล.อ. สุจินดา เป็นรัฐบาล ซึ่ง นั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 4 พรรคการเมืองไม่เห็น ด้วยและร่วมกันคัดค้าน อย่างเต็มที่

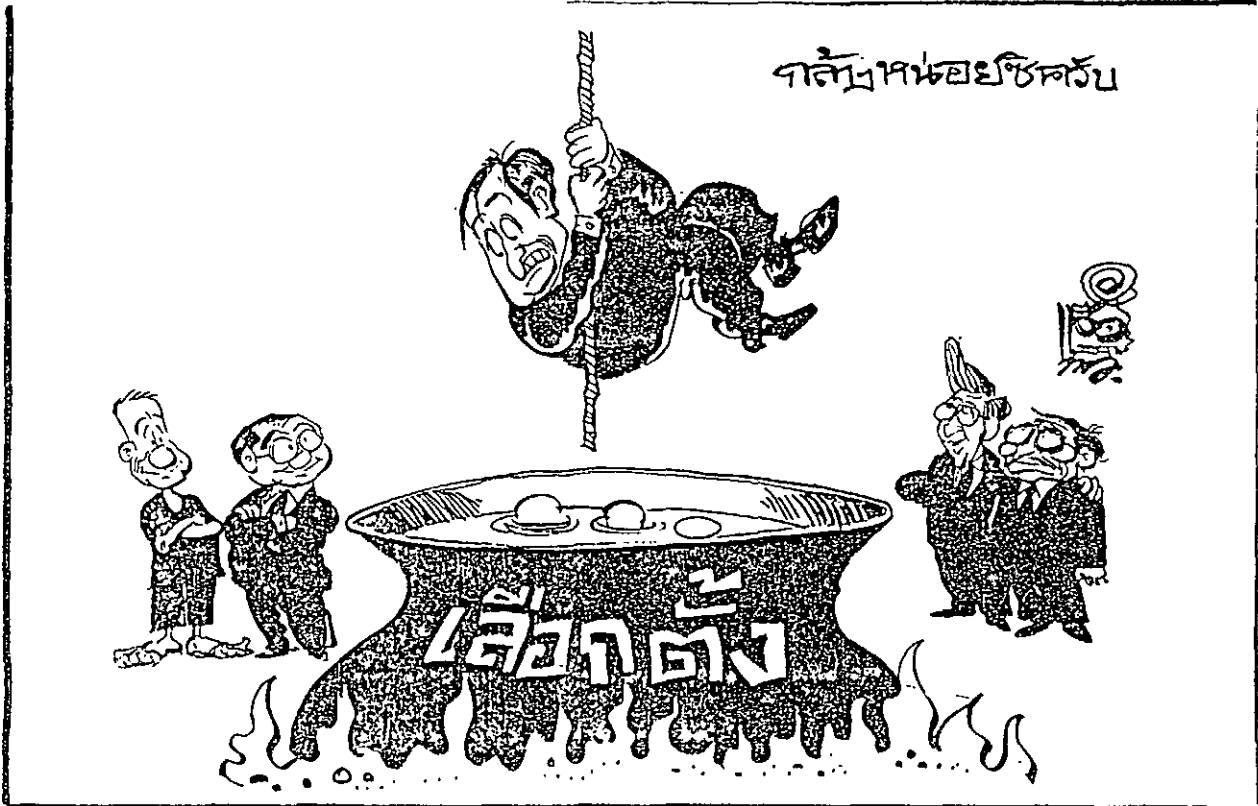

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. แก้ว (หลัก) 2. คนที่อยู่บนแก้ว (หลัก) 3. คนที่อยู่บนระเบิด (หลัก) 4. ระเบิด (หลัก)	ปรีบท สมการ สมการ ปรีบท	ตำแหน่งนายกฯ พล.อ. สุจินดา พล.ตรี จำลอง การที่พล.ตรี จำลอง ได้คัดค้าน พล.อ. สุจินดา โดยร่วมกับประชาชนที่พากันมาชุมนุม
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. มีหัวระเบิดพอกัน	ปรีบท	จากเหตุการณ์ประท้วง ในช่วงพฤษภาทมิฬนั้นพล.เสี่ย หายที่เกิดขึ้นจะตกแก่ทั้ง พล.อ. สุจินดา และ พล.ตรี จำลอง

อย่าลืมมารอบ
ประชาธิปไตย

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนอยู่นอกกรง (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. อ้อมล้อมกรอบประชาธิปไตย	ปริบท	การที่ พล.อ. สุจินดา พยายามที่จะจำกัดเสรีภาพของนักข่าว
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนที่อยู่ในกรงกับ PRESS	สมการ	นักข่าว

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่อยู่รอบหม้อ (หลัก) 2. คนที่ได้เลือก (หลัก)	สมการ	ทน.พรรคการเมืองฝ่ายค้าน พล.อ. สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. กล้า ๆ หน่อยซิครับ	ปริบท	การที่ พล.อ. สุจินดา จะเป็นนายกฯ จะต้อง ลงมาสมัครรับเลือกตั้ง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. หม้อกับเลือกตั้ง (หลัก)	ปริบท	เลือกตั้ง

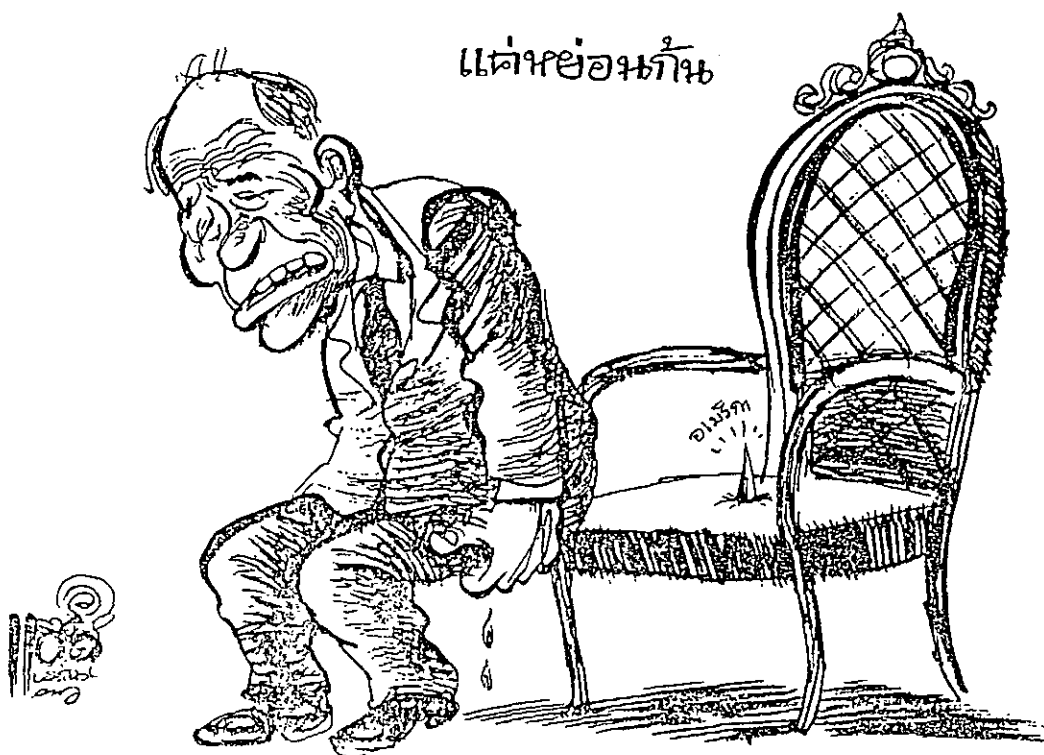
อนาคต

ของคนเล่นหุ้น

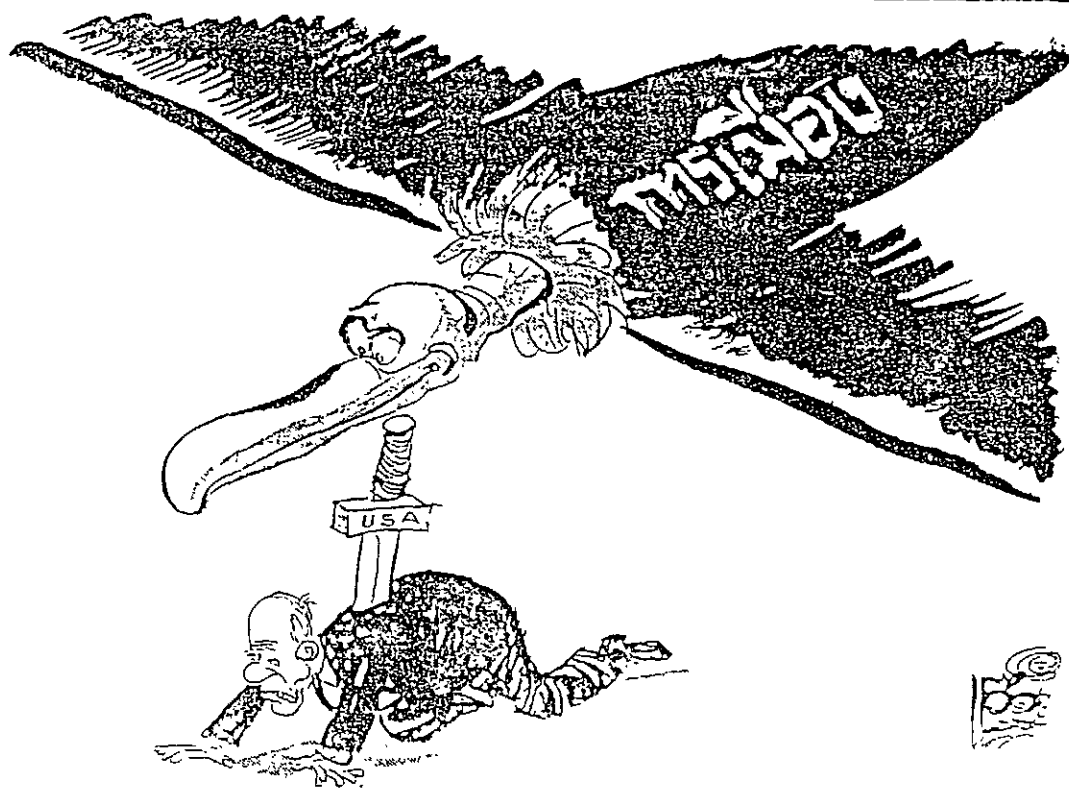

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนชรา (หลัก)	ปริบท	การที่มีเหตุการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ เกิดขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อการลงทุนทำให้คนเล่นหุ้นได้รับความเสียหาย
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. อนาคตของคนเล่นหุ้น	ปริบท	อนาคตของนักลงทุนมีแต่จะตกต่ำลงเนื่องจากความผันผวนทางการเมือง

แต่หย่อนกัน

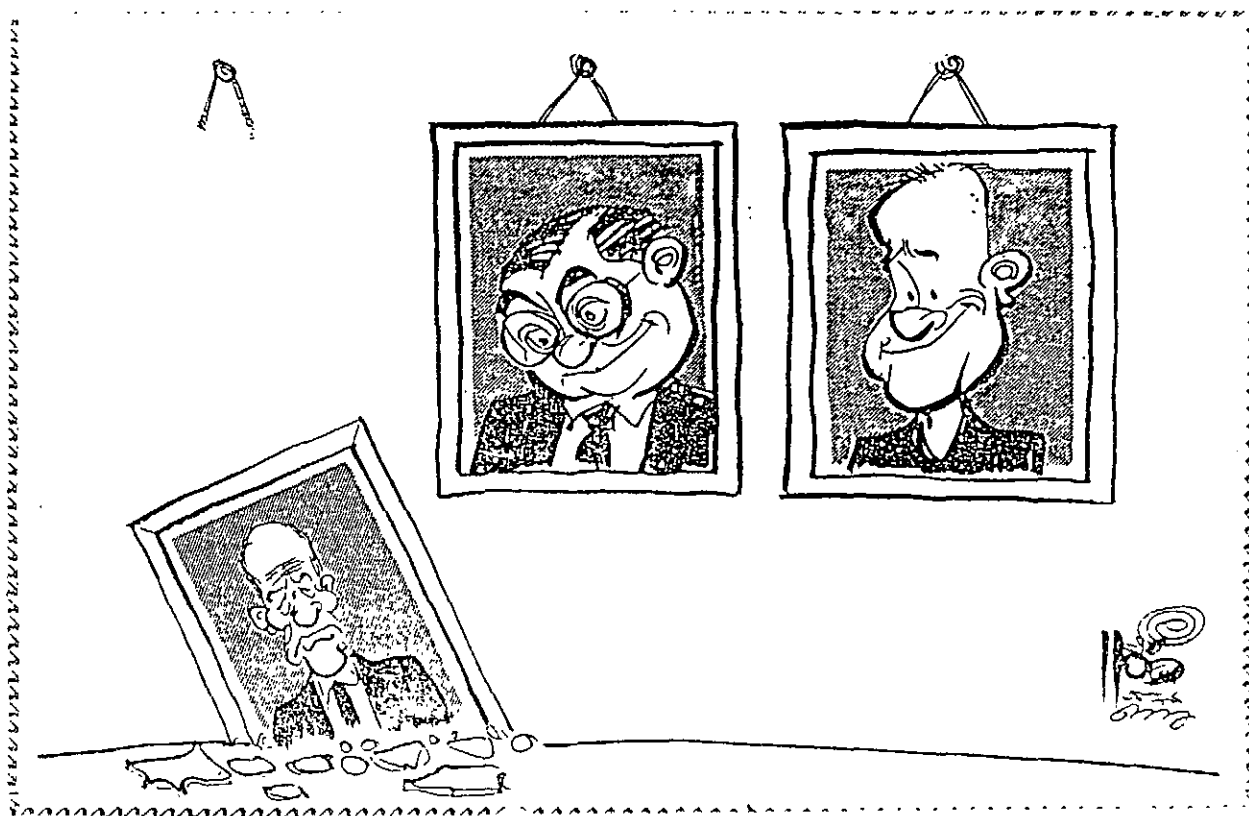

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่สูท (หลัก) 2. เก้าอี้ (หลัก)	สมการ ปริบท	คุณรงค์ ตำแหน่งนายกฯ
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. แต่หย่อนกัน	ปริบท	การที่ คุณรงค์กำลังจะ รับตำแหน่งนายกฯ ก็มี เรื่องทำให้ไม่ได้เป็น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เชื้อกับอเมริกา (หลัก)	ปริบท	คุณรงค์โดนข้อหาจาก ทางสหรัฐฯและเป็นผลให้ ไม่ได้เป็นนายกฯ

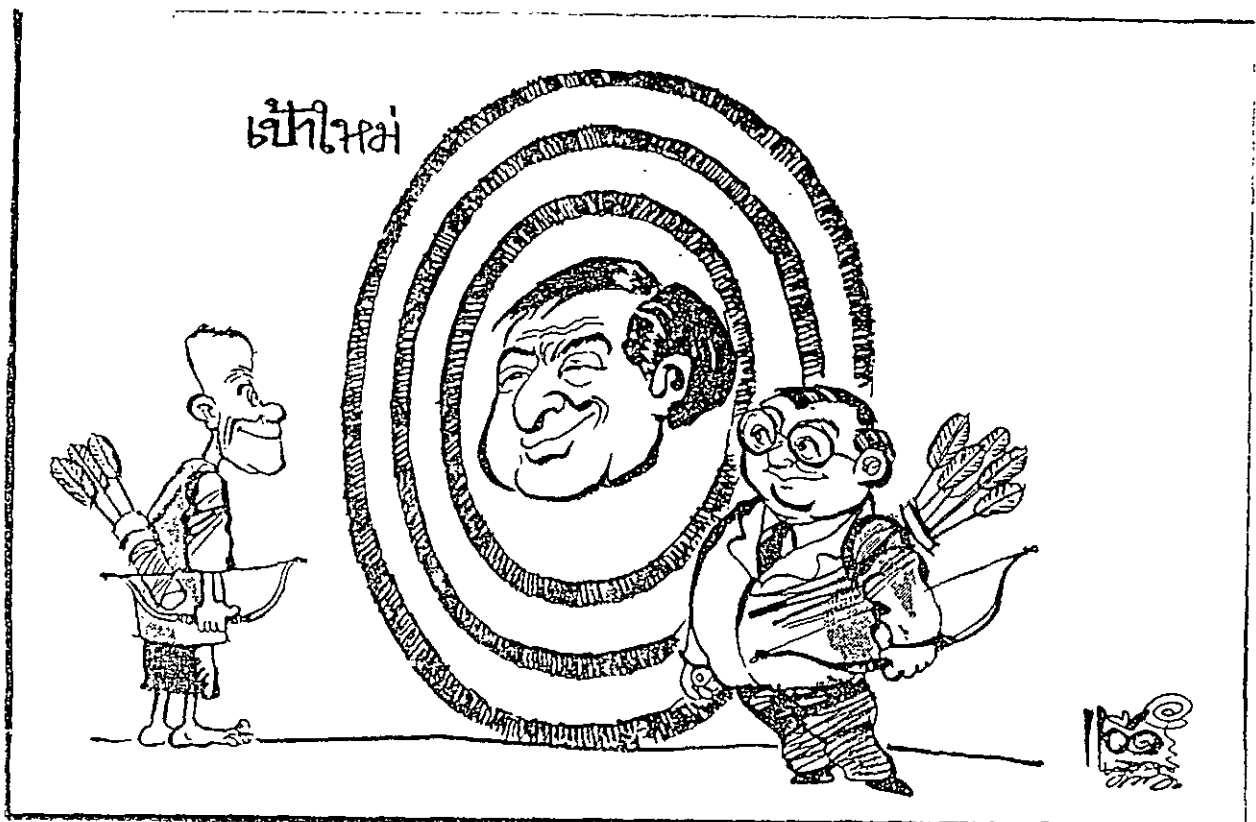

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่มีดเสียบ (หลัก)	สมการ	คุณณรงค์
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. มีดกับ U.S.A (หลัก)	ปริบท	สหรัฐกล่าวให้โทษคุณ ณรงค์เป็นผลให้คุณณรงค์ ไม่ได้เป็นนายกฯ
2. แกร่งกับการเมือง (หลัก)	ปริบท	เมื่อคุณณรงค์โดนข้อกล่าว หาจากทางสหรัฐ มีผล ให้คุณณรงค์ไม่ได้เป็น นายกฯ ซึ่งเป็นเหตุทาง การเมือง

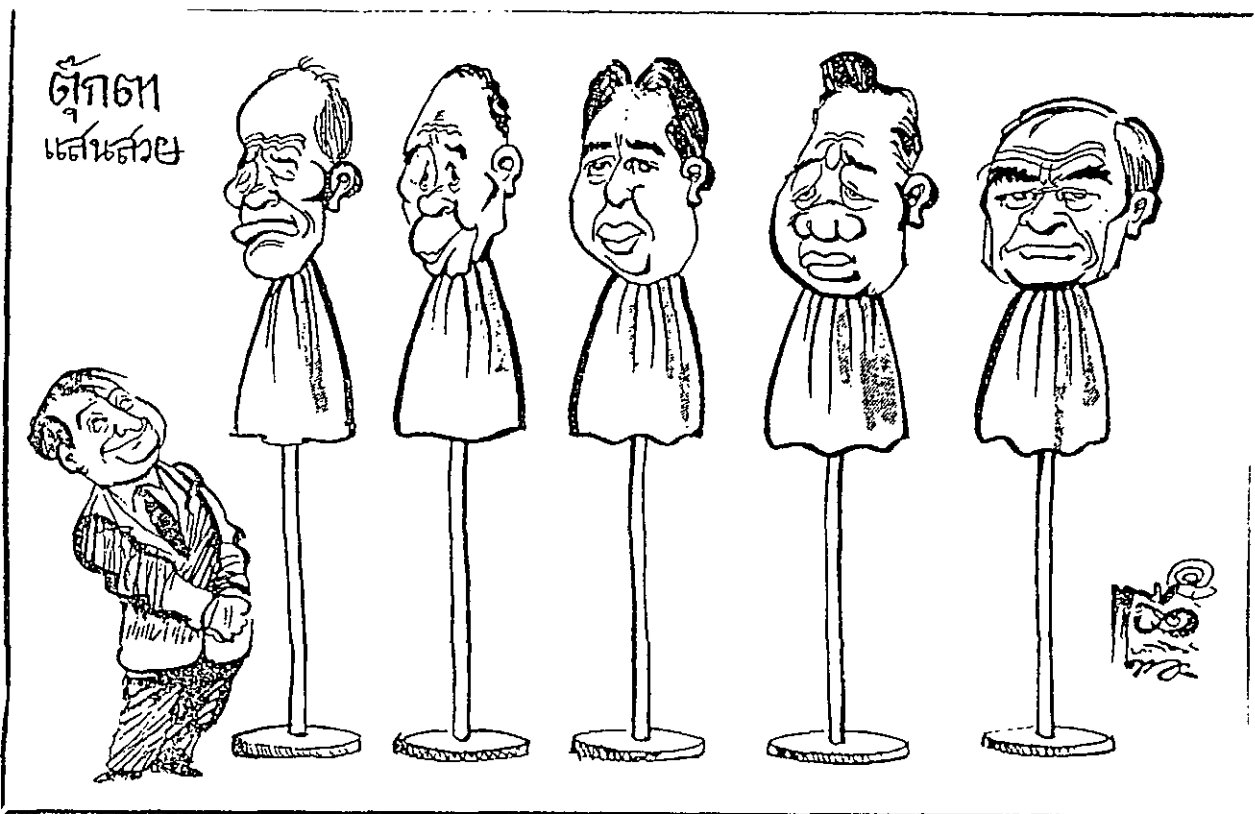
ภาพที่ 96

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่อยู่ในรูปภาพที่ตก (หลัก) 2. ผู้ชายที่ใส่แว่น (หลัก) 3. คนริม (หลัก)	สมการ สมการ สมการ	คุณณรงค์ พล.อ. ชาลิต พล.ตรี จำลอง

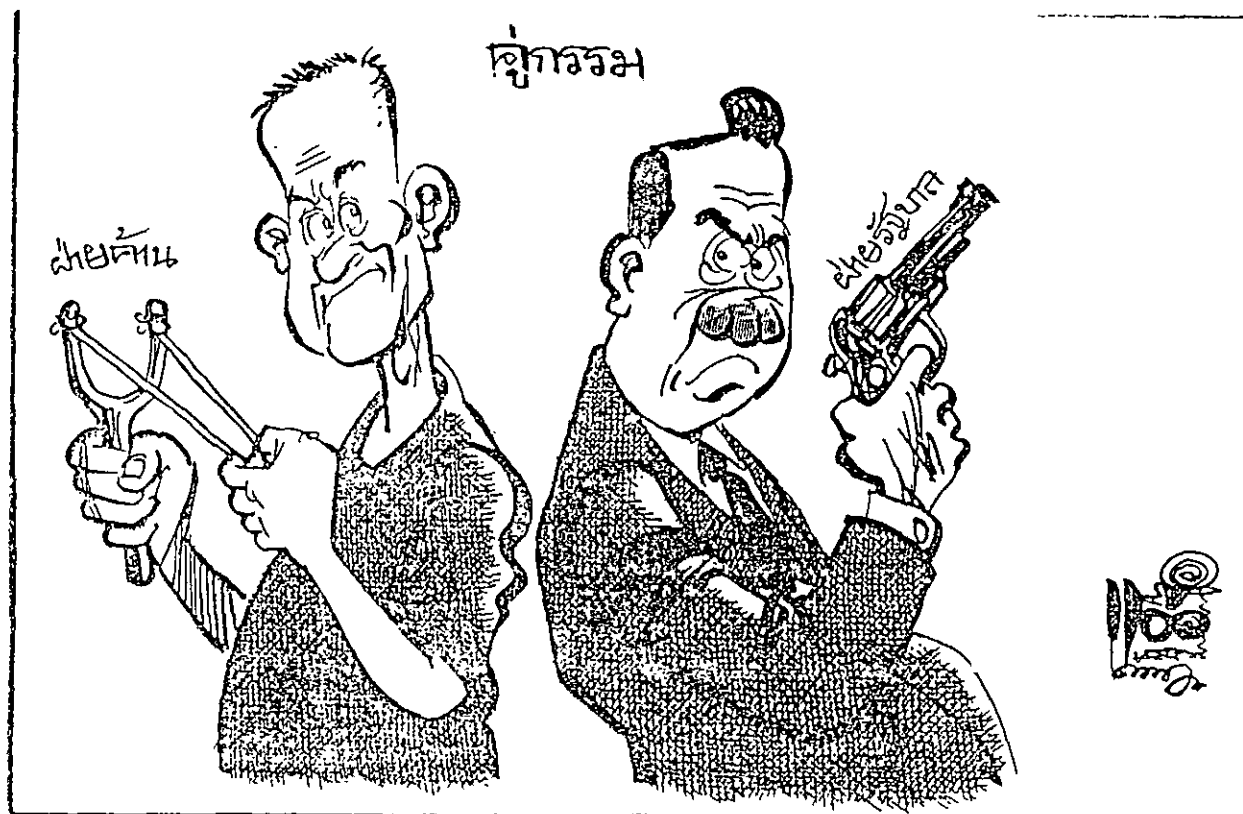

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. ผู้ชายถือธนูทางซ้ายมือ (หลัก)	สมการ	พล.ตรี จำลอง
2. ผู้ชายใส่แว่น (หลัก)	สมการ	พล.อ. ชวลิต
3. ผู้ชายที่เป็นเป้า (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. เป้าใหม่	ปริบท	พล.ตรี จำลองและ พล.อ. ชวลิต ได้หันมา โจมตี พล.อ. สุจินดา

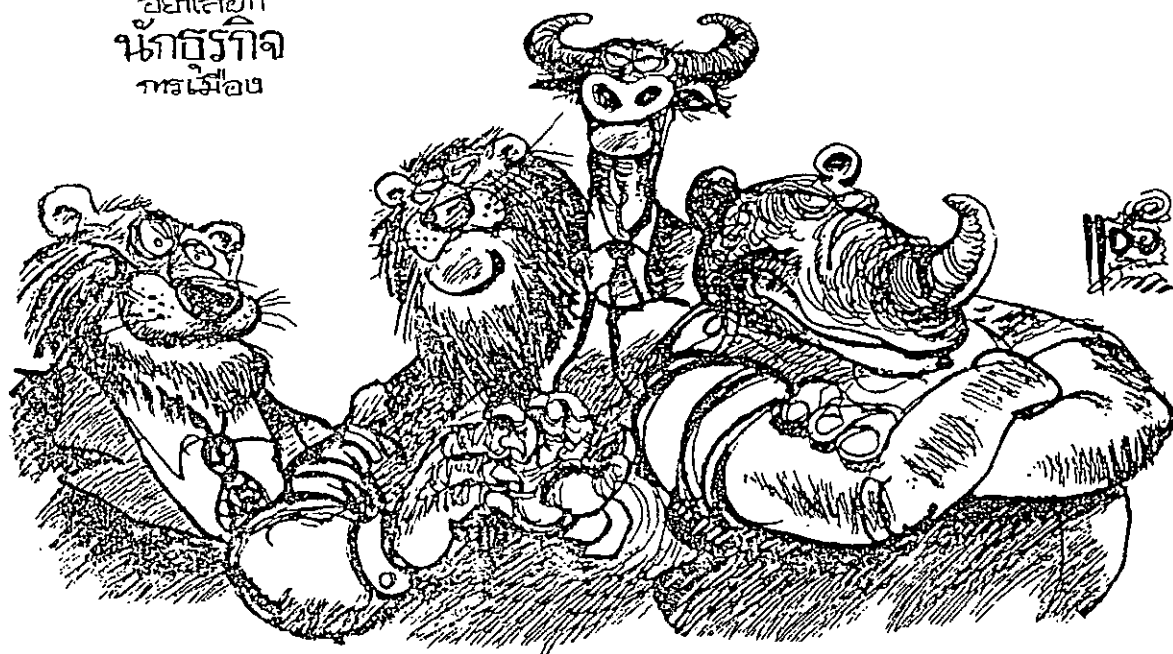
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่สูท (หลัก) 2. หุ่น 5 ตัว (หลัก)	สมการ สมการ	พล.อ. สุจินดา หัวหน้าพรรคการเมือง 5 พรรคที่ให้การสนับสนุน พล.อ. สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ตุ๊กตาแสนสวย	ปริบท	5 พรรคการเมืองยอมให้ พล.อ. สุจินดามาเป็น นายกฯ และให้การสนับสนุน อย่างไม่มีเงื่อนไข

คู่กรรม

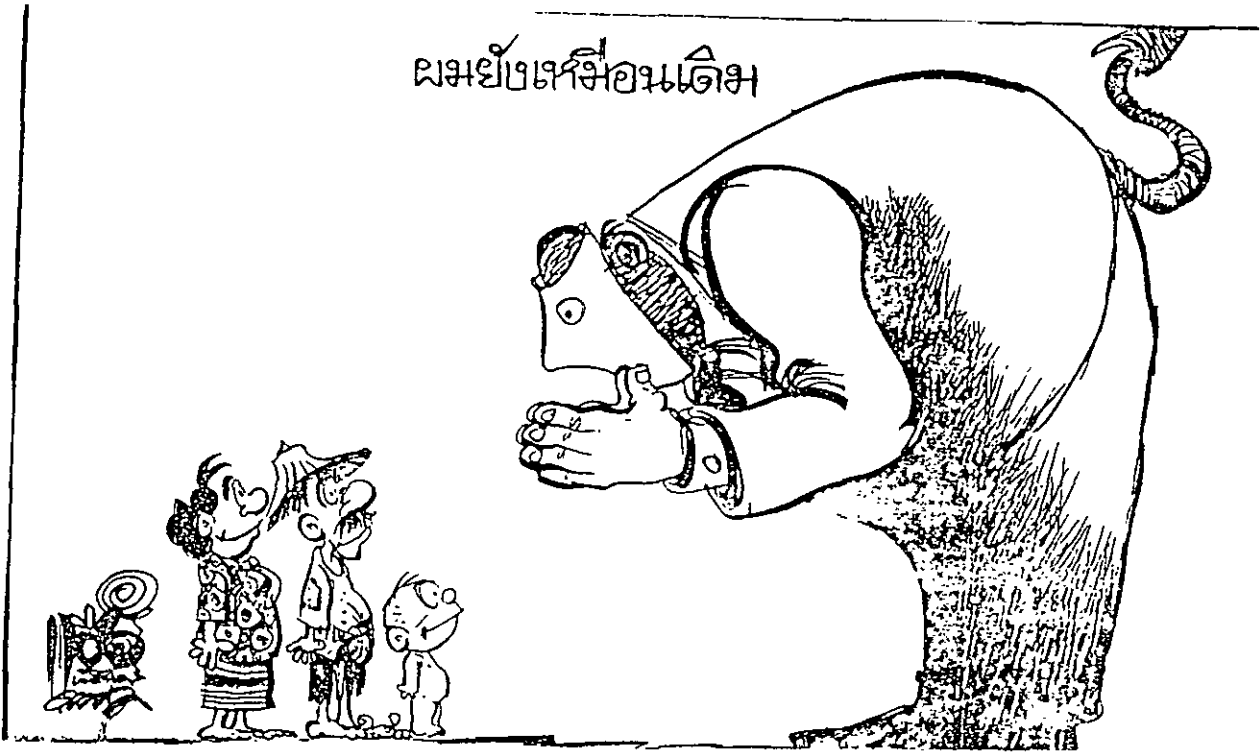

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. คู่กรรม	ปริบท	คุณสมภารและพล.ตรี จำลอง ที่เป็นคู่แข่งทาง การเมือง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ผู้ชายถือปืนกับฝ่ายรัฐบาล (หลัก) 2. ผู้ชายถือหนังสติ๊กกับฝ่ายค้าน (หลัก)	สมการ สมการ	คุณสมภาร ซึ่งเวลานั้นอยู่ ฝ่ายรัฐบาล พล.ตรี จำลอง ซึ่งเวลา นั้นเป็นฝ่ายค้าน

อย่าเลือก
นักธุรกิจ
ทรนั้บ

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. หัวสัตว์ (หลัก)	เปรียบเทียบ	นักการเมืองที่ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. อย่าเลือกนักธุรกิจการเมือง	เปรียบเทียบ	เวลาที่จะเลือกผู้แทนจะต้องดูให้ดีว่าเป็นนักการเมืองที่เห็นแก่ผลประโยชน์ของตนเองหรือไม่

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนตัวโต (หลัก)	ปริบท	นักการเมือง
2. คนตัวเล็ก (หลัก)	สมการ	ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. ผมยังเหมือนเดิม	ปริบท	ลักษณะของนักการเมืองที่ ยังเหมือนเดิมคือเอาใจ ประชาชนตอนหาเสียง และหลังจากนั้นไม่เคย สนใจ

นักการเมืองเบ๊เบ๊

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. สุนัข (หลัก)	เปรียบเทียบ	นักการเมือง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. นักการเมืองบางท่าน	เปรียบเทียบ	การที่นักการเมืองบาง หันมามองเงินแทน อุดมการณ์ที่เคยยึดมั่น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. โซ่กับอุดมการณ์ (หลัก)	เปรียบเทียบ	ความคิด ความเชื่อที่นัก การเมืองเคยมี
2. เนื้อกับเงิน (หลัก)	เปรียบเทียบ	เงินหรือผลประโยชน์ที่ นักการเมืองต้องการ

การหาเสียง

เริ่มแล้ว

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้ชายถือถัง (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่อยู่ในช่วงหาเสียง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. การหาเสียง เริ่มแล้ว	ปริบท	เวลาของการหาเสียงได้เริ่มแล้ว โดยนักการเมืองเริ่มออกหาเสียงและยังคงใช้วิธีใส่ร้ายซึ่งกันและกัน

ผู้แทนมีสองประเภทโปรดสังเกต

แก๊ไบ

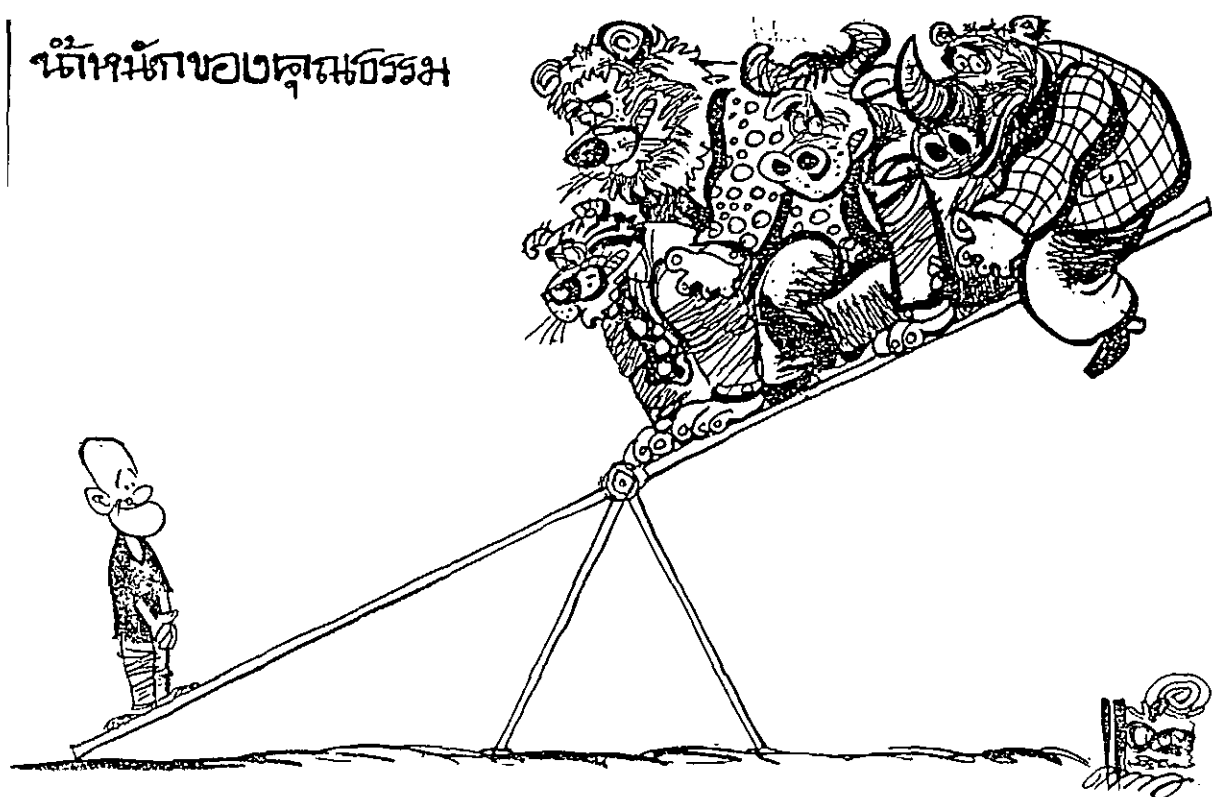
แก๊แด้ม

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนทางซ้ายมือ (หลัก)	ปรียบ	นักการเมืองที่ดี
2. คนทางขวามือ (หลัก)	ปรียบ	นักการเมืองที่ไม่ดี
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. ผู้แทนมีสองประเภทโปรดสังเกต	ปรียบ	ผู้แทนที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในช่วงเวลานั้นมีอยู่ 2 ประเภท
2. แก๊ไบ	ปรียบ	ลักษณะที่ดีของนักการเมืองที่ดี
3. แก๊แด้ม	ปรียบ	ลักษณะที่ไม่ดีของนักการเมืองที่ไม่ดี

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือไม้กระบอง (หลัก) 2. คนถือดอกไม้ (หลัก)	สมการ สมการ	คุณอันนัท ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ผมก็รักคุณเหมือนกัน 2. I LOVE YOU	ปริบท ปริบท	การที่คุณอันนัท มีความ หวังดีกับประชาชนโดย ประกาศใช้ภาษีมูลค่าเพิ่ม ประชาชนรู้สึกชื่นชมในตัว คุณอันนัท
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ไม้กระบองกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (หลัก)	ปริบท	ภาษีอย่างหนึ่งที่รัฐบาล อันนัทได้ประกาศออกมา

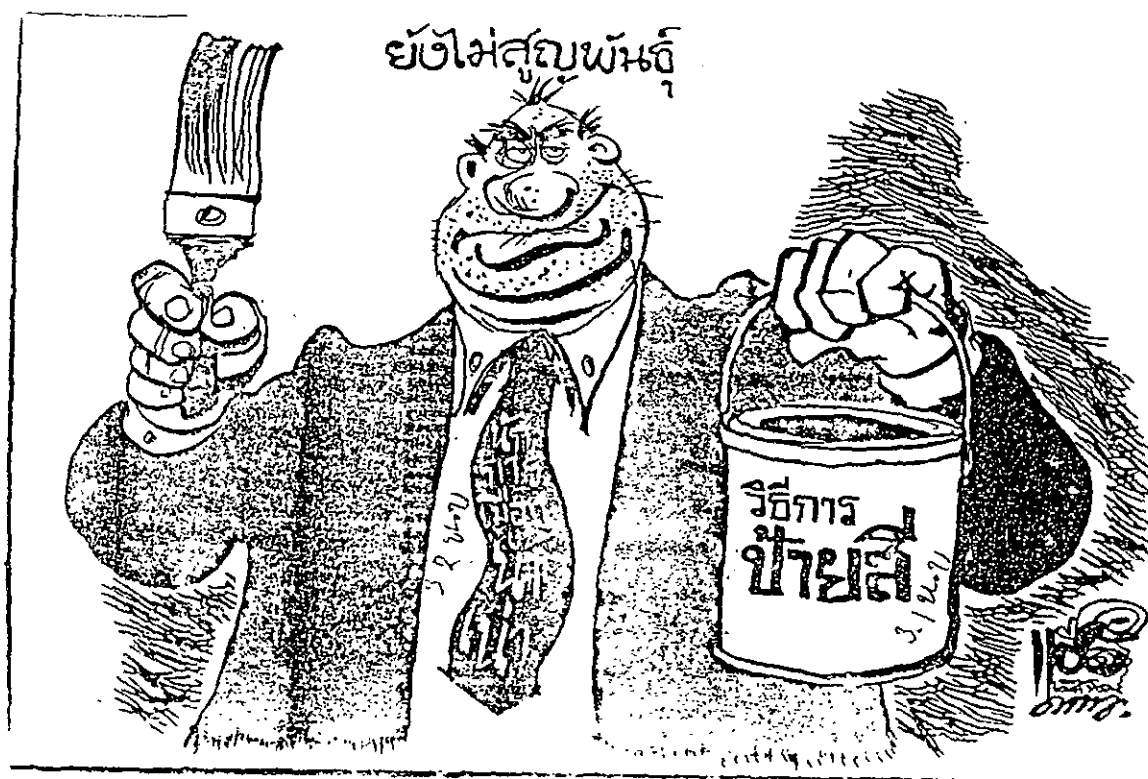
น้ำหนักของบุคคลธรรมดา

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่ยืนคนเดียว (หลัก) 2. หัวสัตว์ (หลัก)	สมการ ปริบท	พล.ตรี จำลอง นักการเมืองที่ไม่ดี
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. น้ำหนักของคณธรรม	ปริบท	นักการเมืองอย่าง พล.ตรี จำลอง มี คณธรรมมากกว่านักการเมือง หลายคน

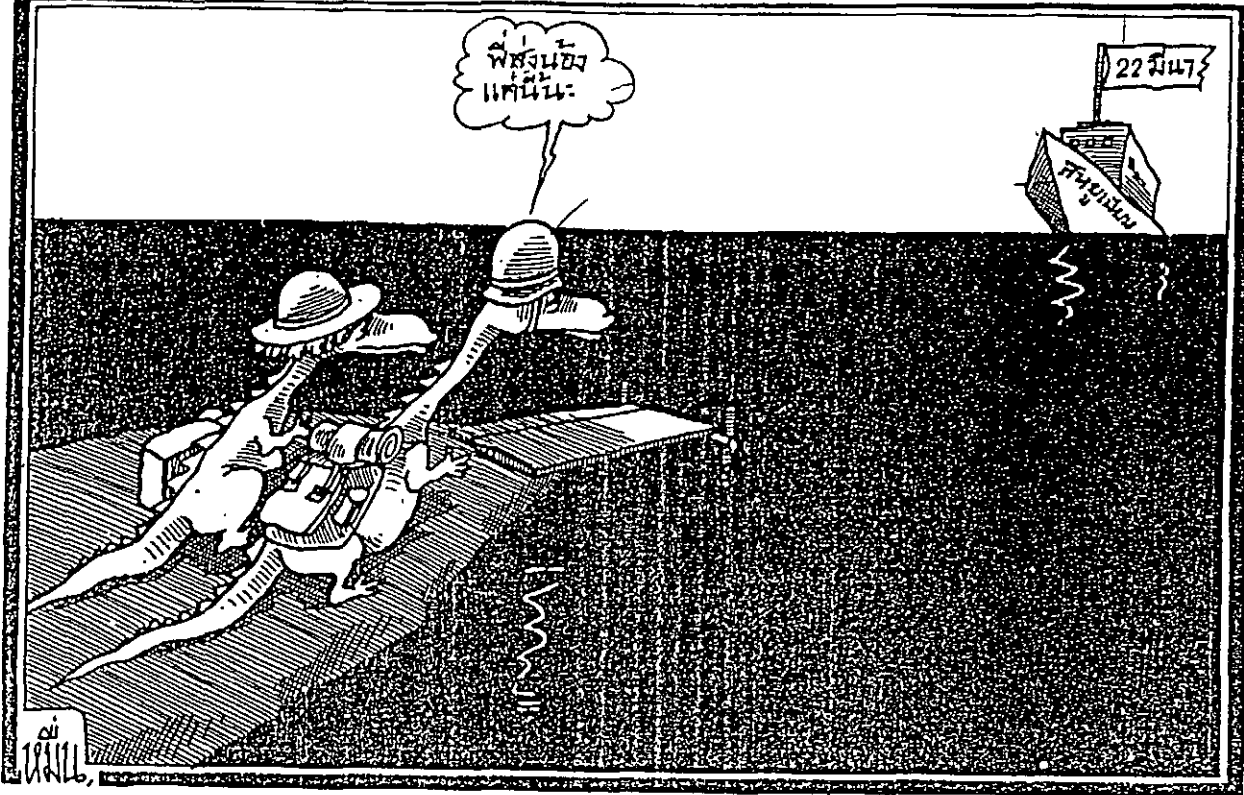

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน 3 คน (หลัก)	สมการ	ประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เทวคากับนักการเมืองบางกลุ่ม (หลัก)	ปริบท	มีนักการเมืองบางกลุ่มที่เป็นคนดี

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ยั้งไม่สูญพันธุ์	ปริบท	วิธีการหาเสียงแบบเก่า เช่น การป้ายสี ยั้งไม่หมดไป
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ผู้ชายใส่สูทกับนักการเมืองน้ำเน่า (หลัก) 2. กระบองสีกับวิธีการป้ายสี (หลัก)	สมการ สมการ	นักการเมืองที่ไม่ดี การใส่ร้ายคนอื่น

ภาพที่ 109

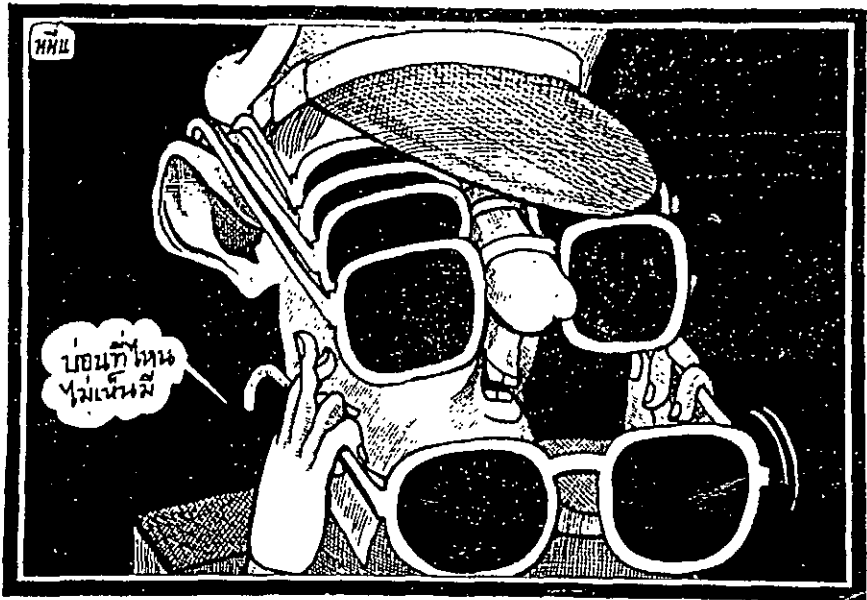

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ไดโนเสาร์ (หลัก)	ปริบท	กลุ่มคนที่ใช้กำลัง ได้แก่ รสช.
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. พี่ส่งน้องแค้นนี้	ปริบท	คุณอำนาจ หมดวาระ ใน การเป็นนายกที่ รสช. เคยแต่งตั้งให้ จากการเป็นนายก
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เรือกับสทญเนื่อน และ 22 มีนา (หลัก)	ปริบท	คุณอำนาจ ได้พ้นจาก ตำแหน่งนายก

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่นั่ง (หลัก)	สมการ	พล.อ.สุนทร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. การเมือง	ชนบ	การเมือง

ภาพที่ 111

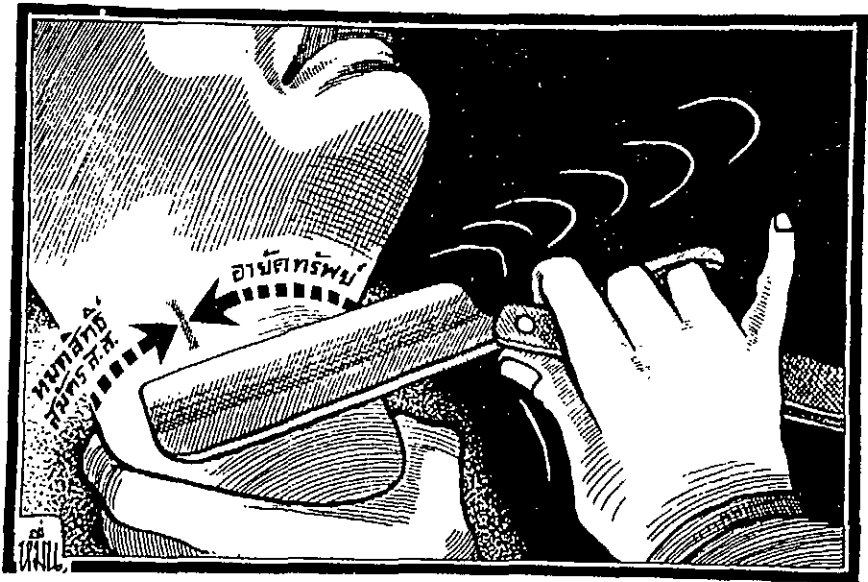
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่หมวก (หลัก) 2. แว่นสีดำ (หลัก)	สมการ สมการ	ตำรวจ มองไม่เห็น
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. บ่อนที่ไหนไม่เห็นมี	ปริบท	บรรดาตำรวจได้ออก ปราบปรามบ่อนการพนัน แต่บอกว่าไม่มี เพราะว่า ตำรวจมีส่วนได้เสียกับสิ่ง ดังกล่าว

ภาพที่ 112

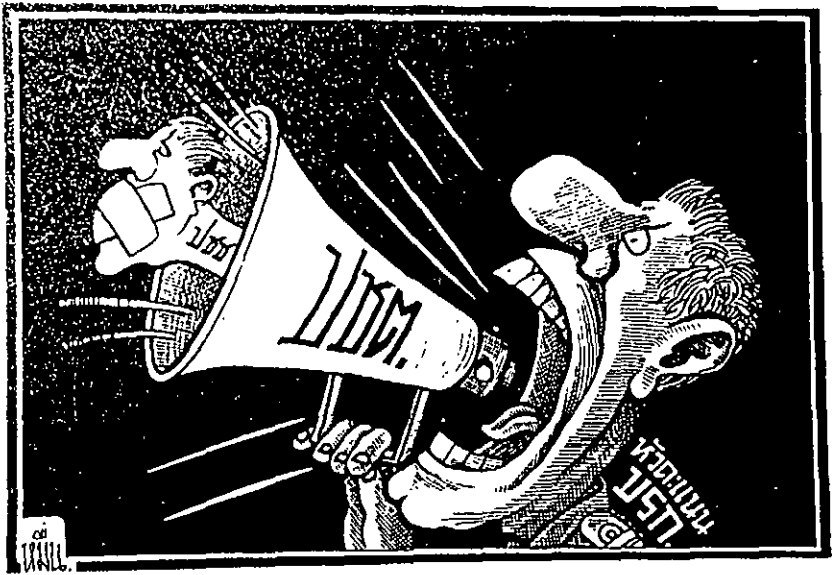

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1.ผม อ.น.ศ.ภาคเข้า รศช.ภาคค่า	ปริบท	กลุ่มบุคคลใน รศช.ที่เคยศึกษาในร.อ.น.ศ.ซึ่งเป็นสถานที่เดียวกับ พล.อ.ชวลิต แต่ตอนนี้อยู่คนละฝ่าย
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1.คนใส่แว่นกับ อ.น.ศ. (หลัก) 2.คนใส่เสื้อสีดำกับ รศช. (หลัก)	ปริบท สมการ	พล.อ.ชวลิต ซึ่งในเวลานี้เป็น ทน.พรรคความหวังใหม่ ในอดีตท่านเคยศึกษาที่ อ.น.ศ. เป็นศิษย์ร่วมสถาบันกับ รศช. พล.อ.สุจินดา หนึ่งใน รศช. เป็นศิษย์ร่วมสถาบันเดียวกับ พล.อ.ชวลิต แต่ตอนนี้อยู่คนละฝ่าย

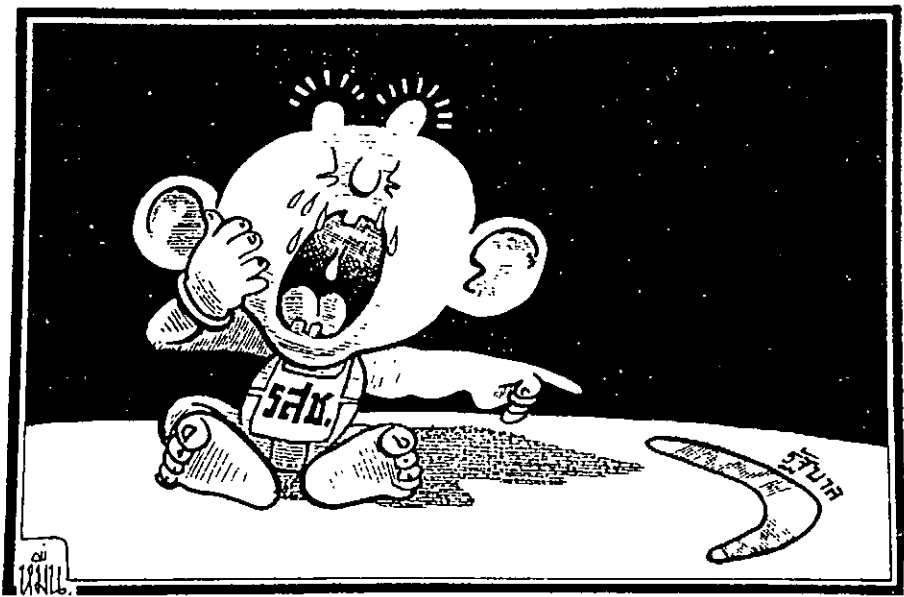
ภาพที่ 113

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนถือมีดโกนกับหมดสิทธิสมัคร สส. และอายัดทรัพย์สิน (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองบางคนที่ไม่โดน ข้อหาอายัดทรัพย์สินจากการ กระทำของ รสช. ทำให้ หมดโอกาสทางการเมือง

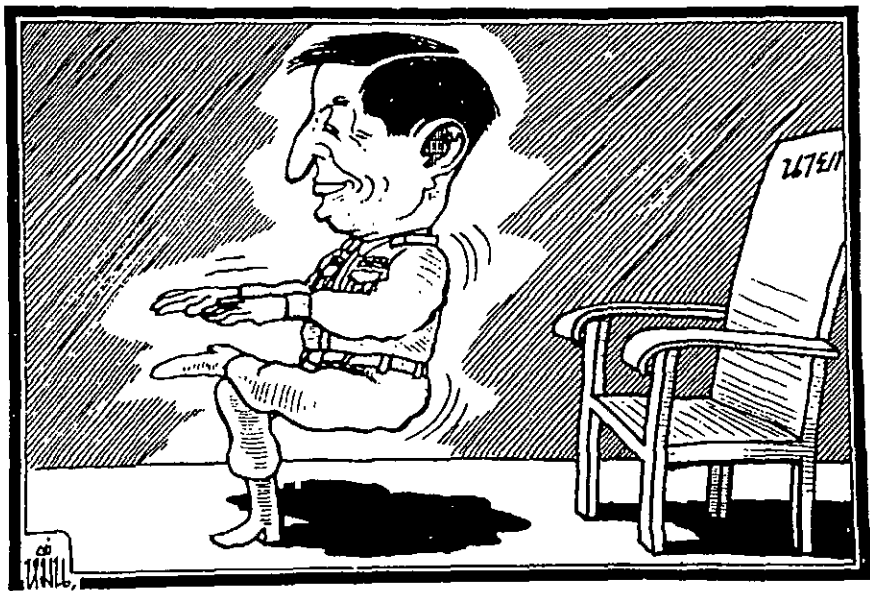

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. คนใส่เครื่องแบบกับหัวคะแนน ชรก. (หลัก)	สมการ	ข้าราชการที่เป็นหัว คะแนน
2. ลำโพงกับ ปชต. (หลัก)	ปริบท	การบอกกล่าวถึงเรื่อง การให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. คนที่อยู่ในลำโพงกับ ปชช. (หลัก)	สมการ	ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง

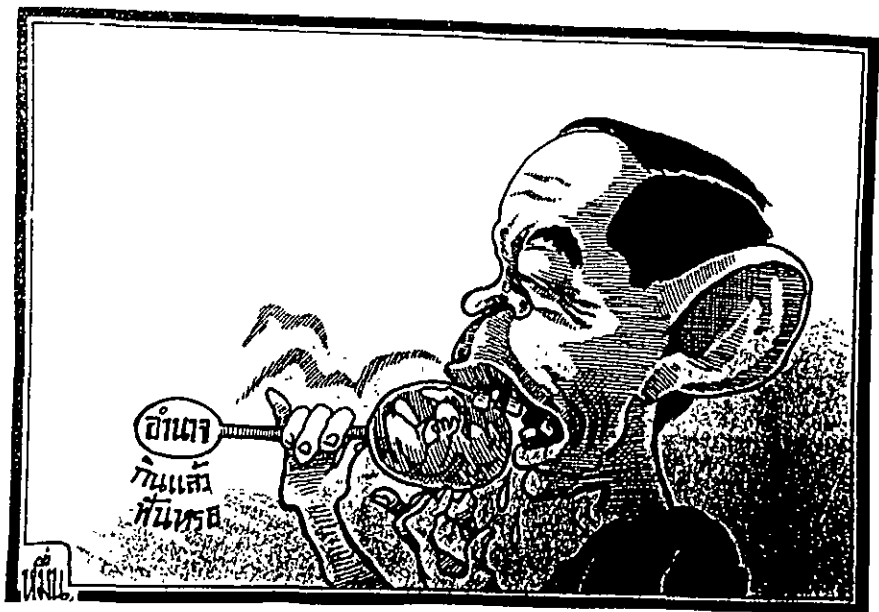

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เด็กร้องไห้กับ รสน. (หลัก)	ปริบท	การที่รัฐบาลที่มาจากการ แต่งตั้งของ รสน. แต่ได้ ทำให้ รสน. ไม่พอใจ รัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้ง ของ รสน.
2. บวมเมอแรงกับรัฐบาล (หลัก)	ปริบท	

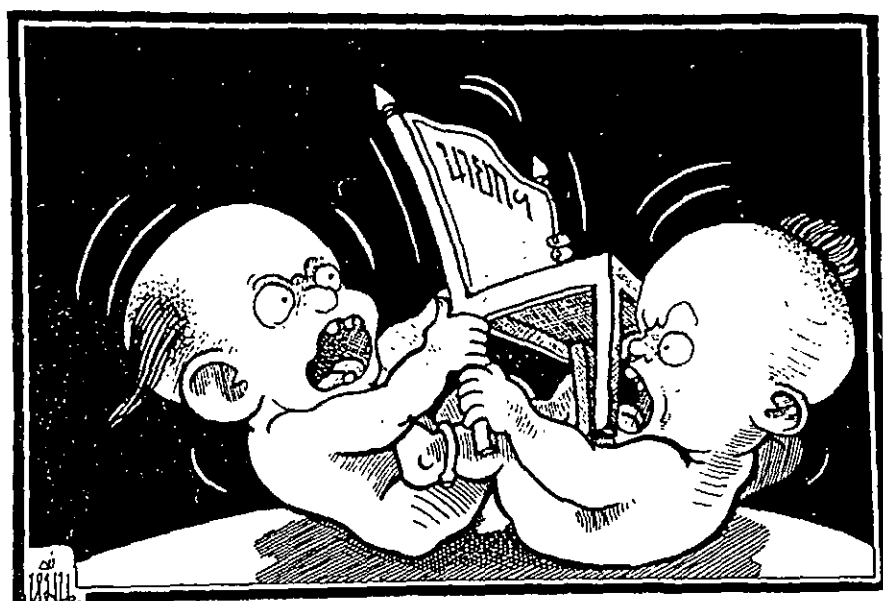
ภาพที่ 116

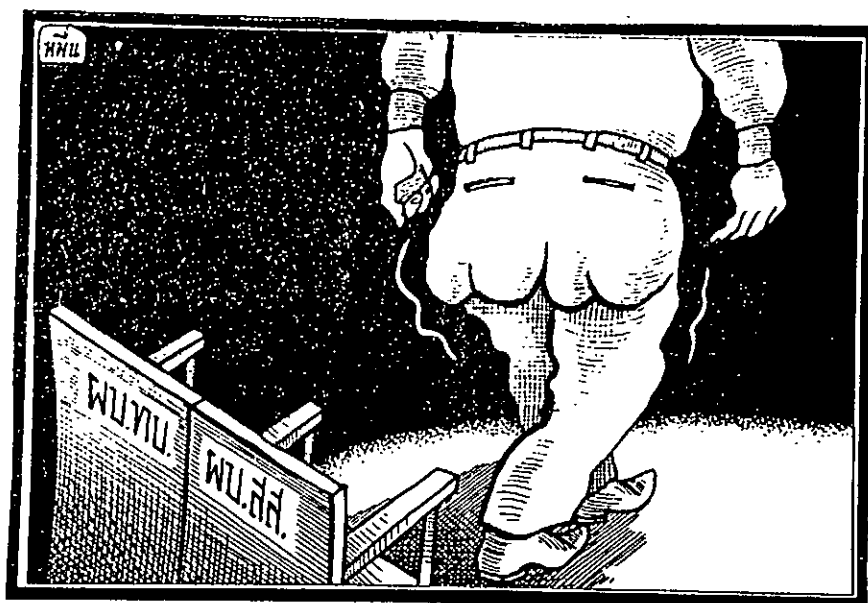
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1.ผู้ชายที่ใส่ชุดเครื่องแบบ (หลัก)	สมการ	พล.อ.สุจินดา ผู้ที่จะมาเป็นนายกฯ ในเวลานั้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1.เก้าอี้กับ นายก (หลัก)	ปริบท	ตำแหน่งนายกในเวลานั้นที่จะเป็นของ พล.อ.สุจินดา

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1.ผู้ชายถือลูกอม (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1.ลูกอมกับอำนาจกัดแล้วฟันหลอ (หลัก)	สมการ ปริบท	พล.อ.สุนทร กลุ่ม รสช. โดยมี พล.อ. สุนทร เป็นผู้นำในเวลา นั้นได้มามีอำนาจและ อำนาจนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้ เกิดโทษแก่ผู้ที่ได้มา

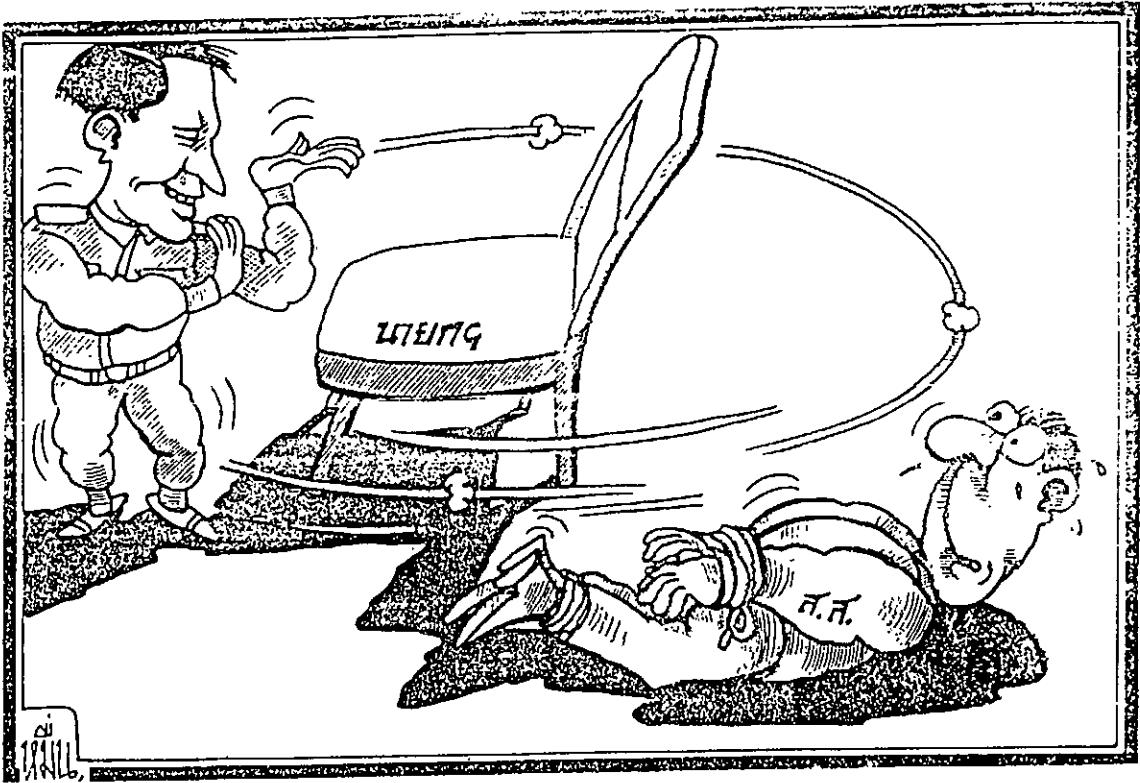

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. เด็ก (หลัก)	ปริบท	คนที่ต้องการที่จะเป็นนายกฯ ในเวลานั้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. แก้อื้อกับนายกฯ (หลัก)	ปริบท	ตำแหน่งนายกฯ

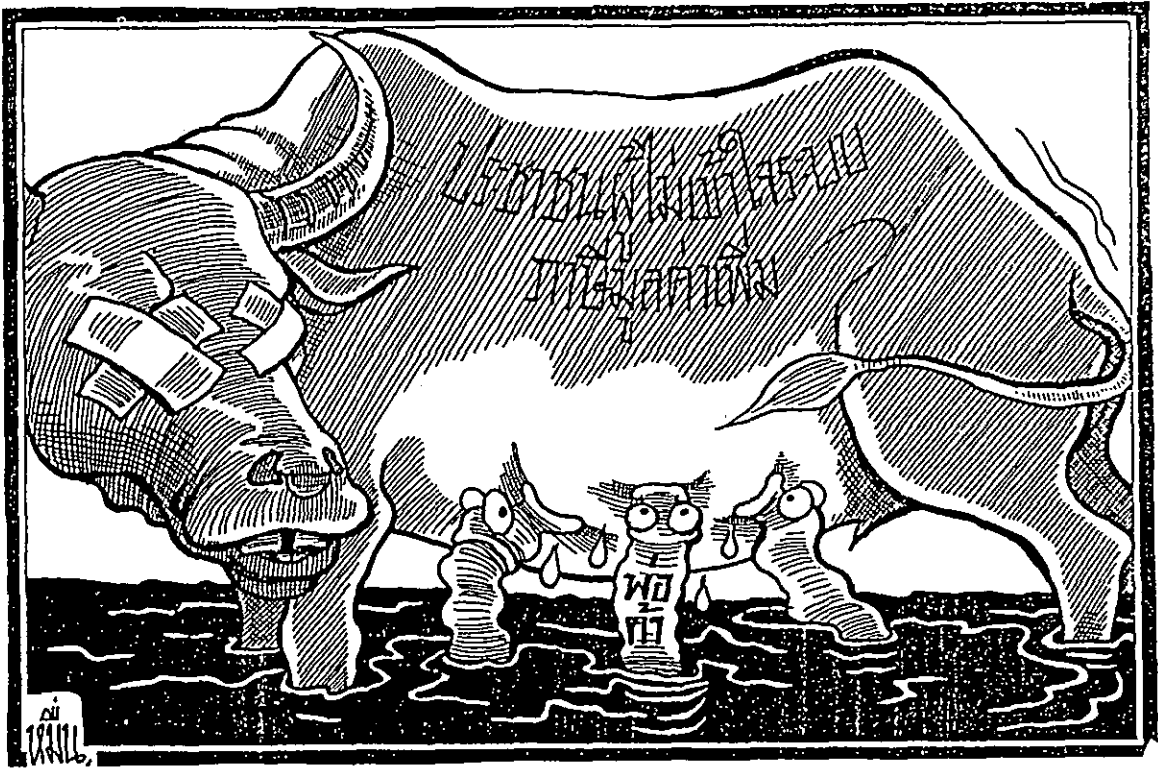
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. แก้วอีกับ พบ.ทบ. พบ.สส. (หลัก)	ปริบท ปริบท	พล.อ. สุจินดา ตำแหน่งผู้บัญชาการทหาร สูงสุดกับผู้บัญชาการทหาร บกที่ พล.อ. สุจินดาดำรง ตำแหน่งอยู่ในเวลานั้น

ภาพที่ 120

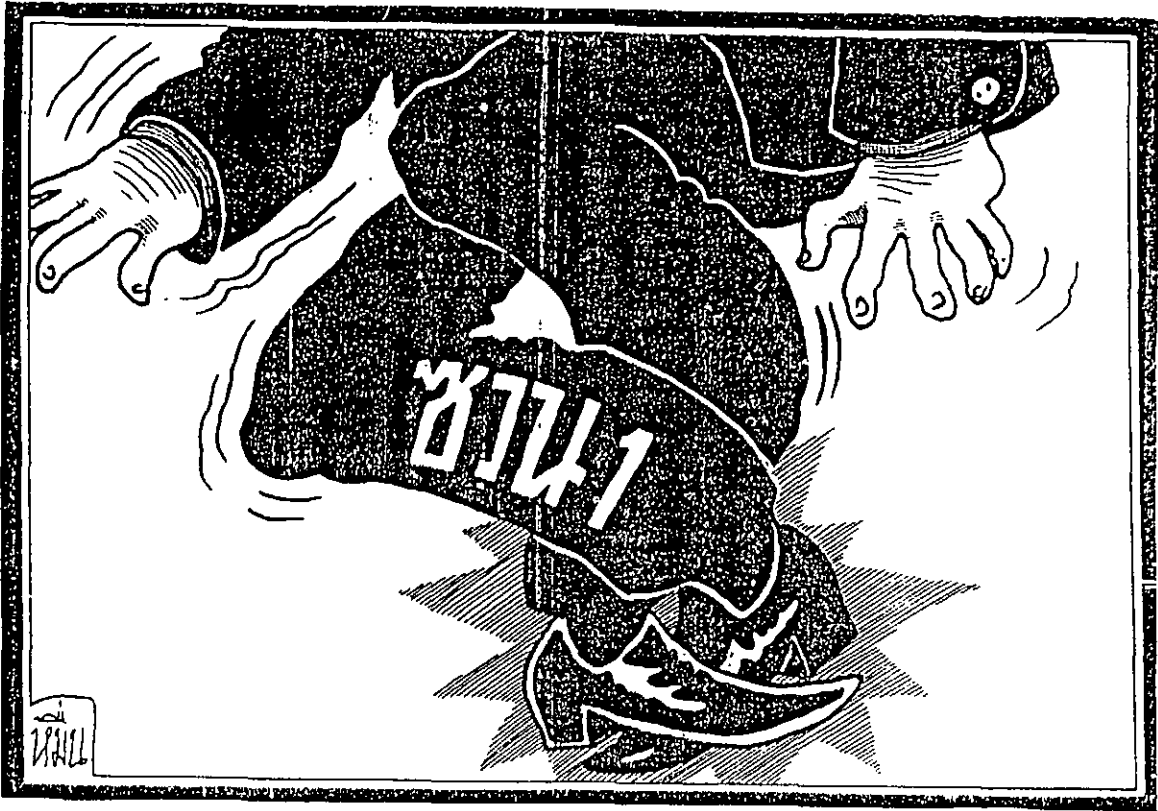
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่ยกมือ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. แก้วกับนายกฯ (หลัก)	ปริบท	ตำแหน่งนายกฯ
2. คนที่ถูกมัดกับ สส. (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมา

ภาพที่ 121

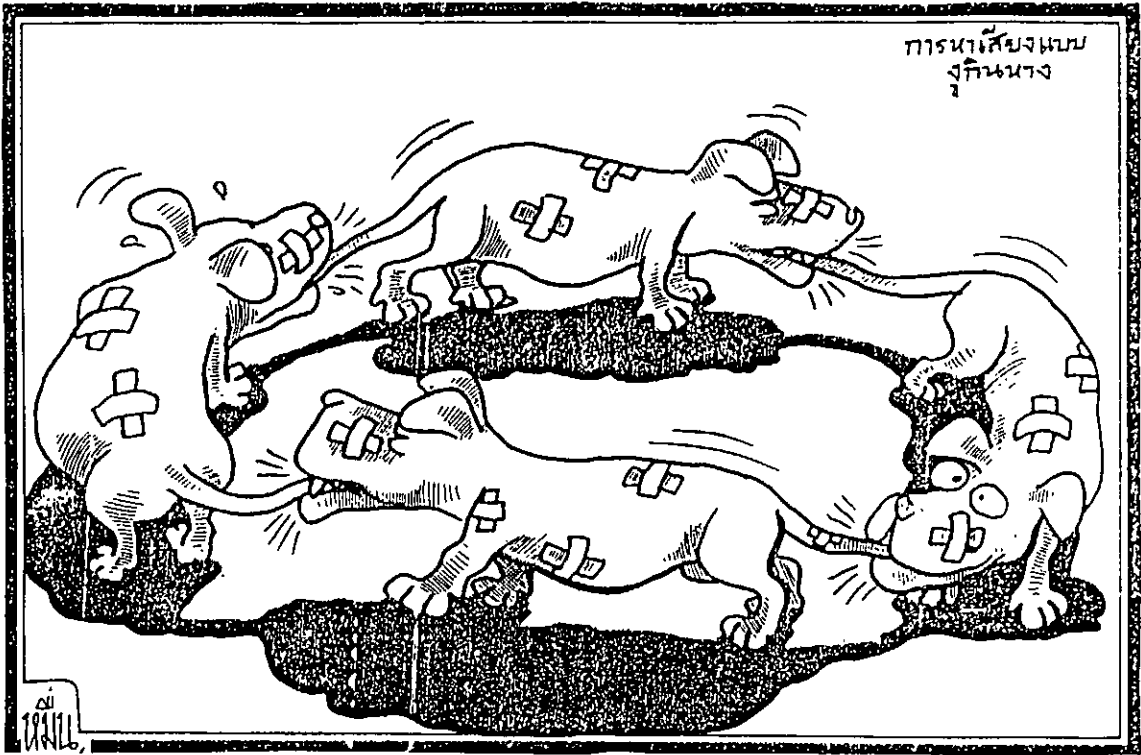

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ความกับประชาชนผู้ไม่เข้าใจระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม (หลัก) 2. ปลิงกับพ่อค้า (หลัก)	ปริบท ปริบท	เมื่อมีการนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ แต่ประชาชนยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องนี้ พ่อค้าฉวยโอกาสเอาเปรียบประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

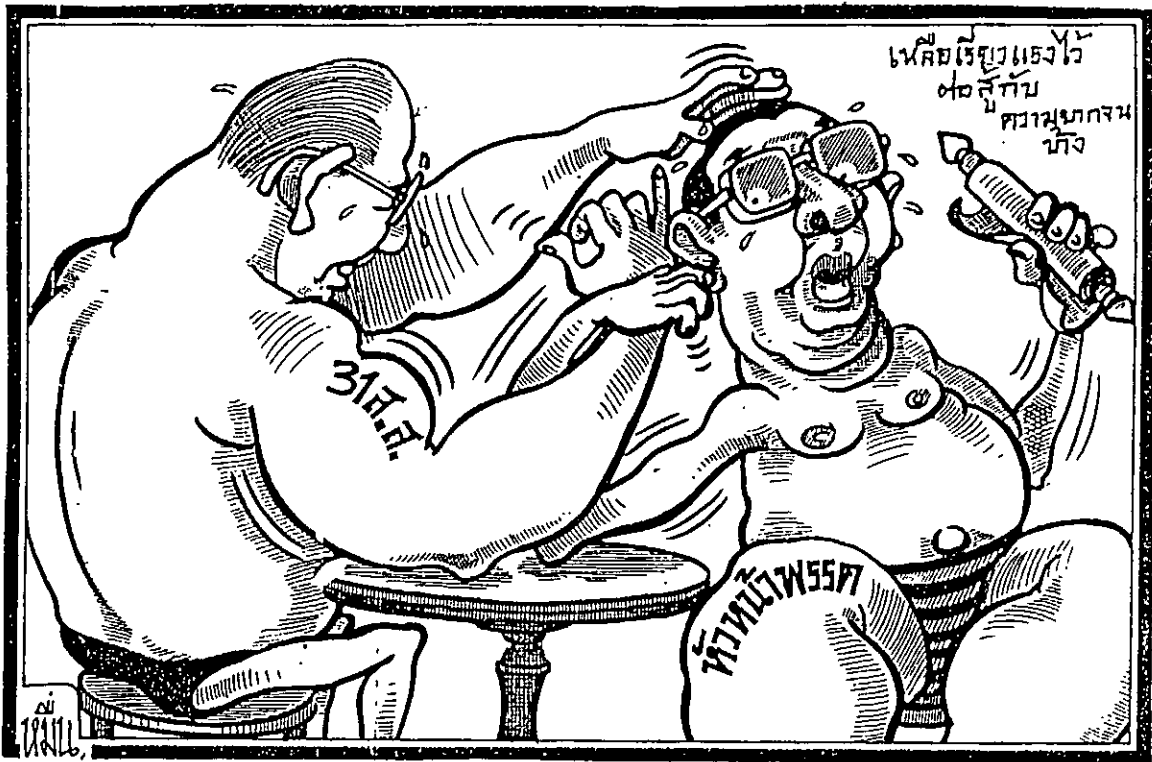
ภาพที่ 122

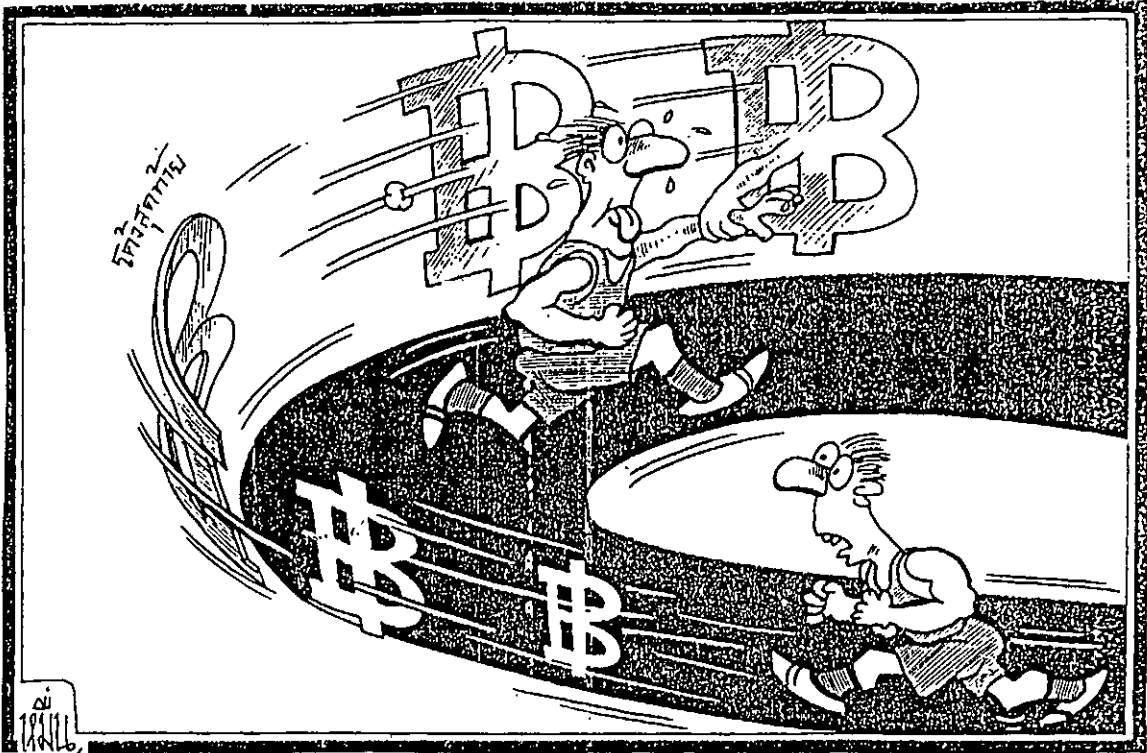
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ชาคนกับชน 1 (หลัก)	ปริบท	พรรคการเมืองที่ร่วม รัฐบาลคนชน ได้เกิด การขัดแย้งกันเอง

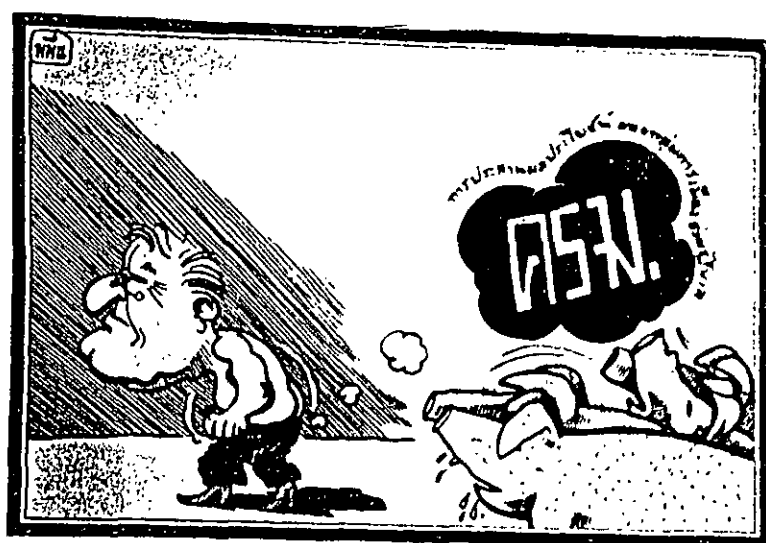
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1.สุนัข (หลัก)	ปริบท	บรรดานักการเมืองที่กำลังหาเสียงในเวลานั้นต่างก็กำลังกล่าวโจมตีซึ่งกันและกัน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. การหาเสียงแบบงูกินหาง	ปริบท	วิธีการหาเสียงของนักการเมืองที่กล่าวโจมตีซึ่งกันและกัน

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เหลือเรียวแรงไว้ต่อสู้กับความยากจนบ้าง	ปริบท	นักการเมืองพรรคความหวังใหม่เกิดการขัดแย้งกัน ควรที่จะต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ผู้ชายใส่แว่นกับหัวหน้าพรรค (หลัก) 2. ผู้ชายใส่แว่นกับ 31 สส. (หลัก)	สมการ ปริบท	พล.อ.ชวลิต หน.พรรคความหวังใหม่ นักการเมืองในพรรคความหวังใหม่ที่มีความขัดแย้งกับ หน.พรรค

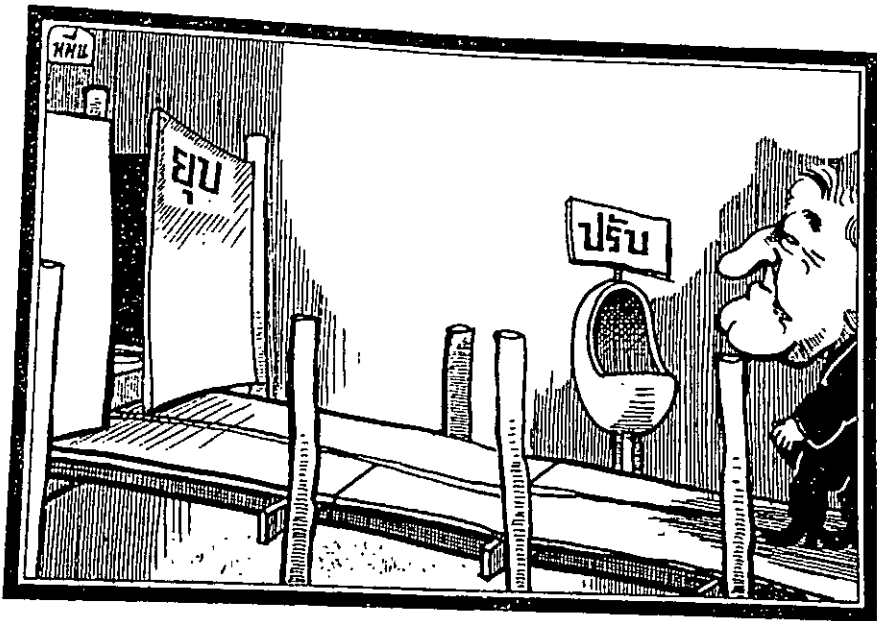

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่วิ่ง (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่กำลังหา เสียงเลือกตั้ง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. โค้งสุดท้าย	ปริบท	ช่วงเวลาสุดท้ายของการ หาเสียงเลือกตั้ง
2. B	ปริบท	เงินที่นักการเมืองใช้ในการ หาเสียง

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก) 2. หมู (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. การประสานผลประโยชน์ของกลุ่ม การเมืองร่วมรัฐบาล 2. ครม.	สมการ ปริบท ปริบท ปริบท	พล.อ.ชาติชาย นักการเมืองที่ร่วมรัฐบาล พล.อ.ชาติชาย การที่ พล.อ.ชาติชาย พยายามประสานสิ่งที่เป็น ผลประโยชน์ให้กับพรรค การเมืองที่ร่วมรัฐบาล คณะรัฐมนตรีที่ร่วมรัฐบาล

ภาพที่ 127

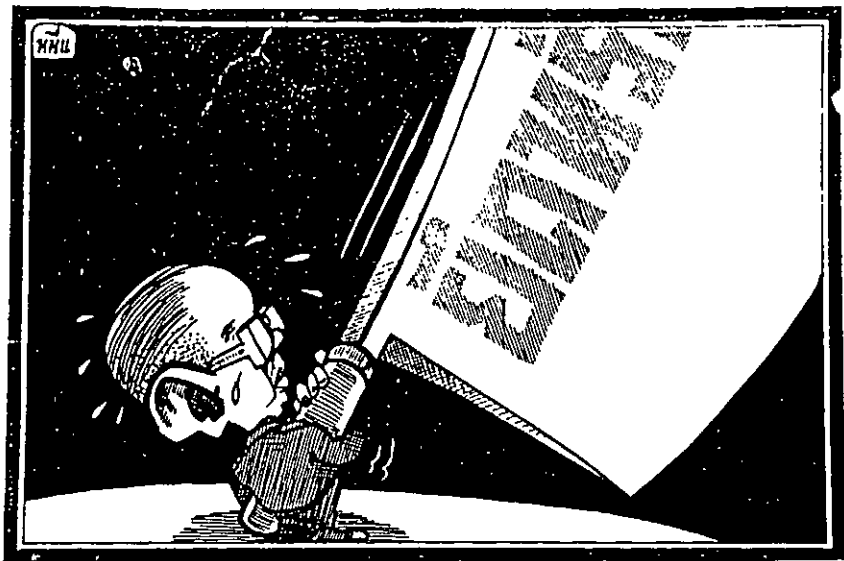

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ห้องน้ำกับยิบ (หลัก) 2. ที่ปัสสาวะกับปรีบ (หลัก)	สมการ ปริบท ปริบท	พล.อ.ชาติชาย ทางออกของรัฐบาล ชาติชายทางหนึ่งคือยิบ สภา ทางออกอีกทางหนึ่งที่ ไม่ต้องยิบสภาคือปรีบ คณะรัฐมนตรี

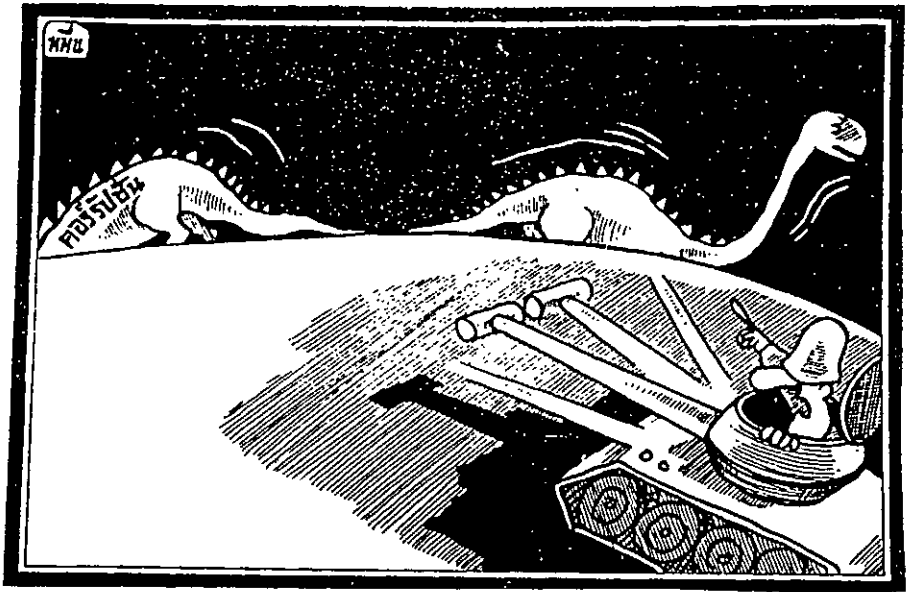
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ผู้ชายที่อยู่นอนเตียง (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 2. เครื่องช่วยหายใจกับชาตีชาต 2 (หลัก)	สมการ ปริบท	พล.อ. ชาตีชาต สภาพของรัฐบาลชาตีชาต อยู่ในสภาพที่ย่ำแย่และ อาจถึงกับต้องสูญสลาย

ภาพที่ 129

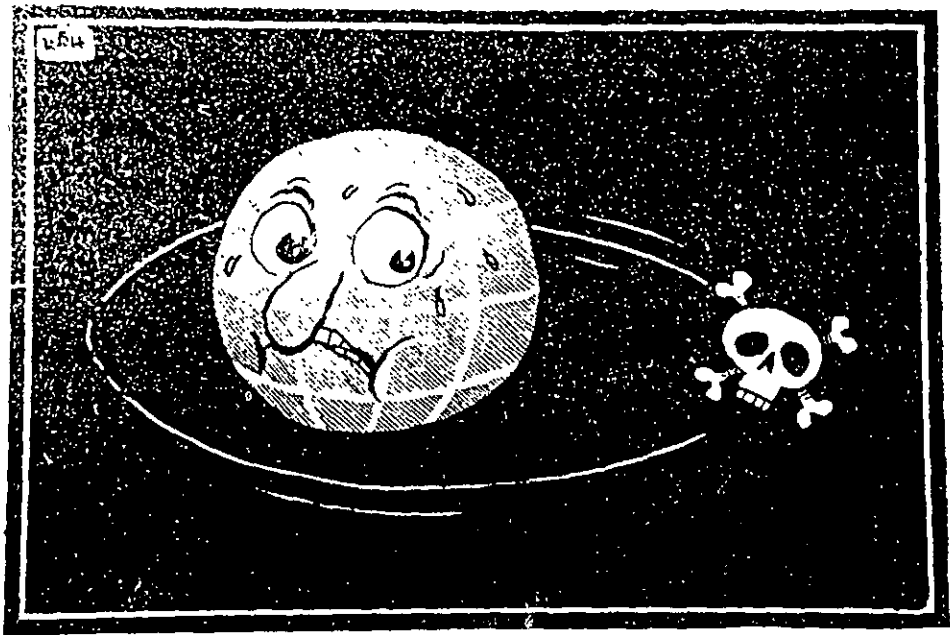
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือมีด (หลัก)	สมการ	คุณสิทธิ จิระโรจน์
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 2. มีดกับฮึดทรีพส์ (หลัก)	ปริบท	รศช.ได้แต่งตั้งให้คุณสิทธิ ตรวจสอบทรัพย์สินของนัก การเมืองและถ้าพบว่านัก การเมืองคนไหนรายผิด ปกติให้ฮึดทรีพส์

ภาพที่ 130

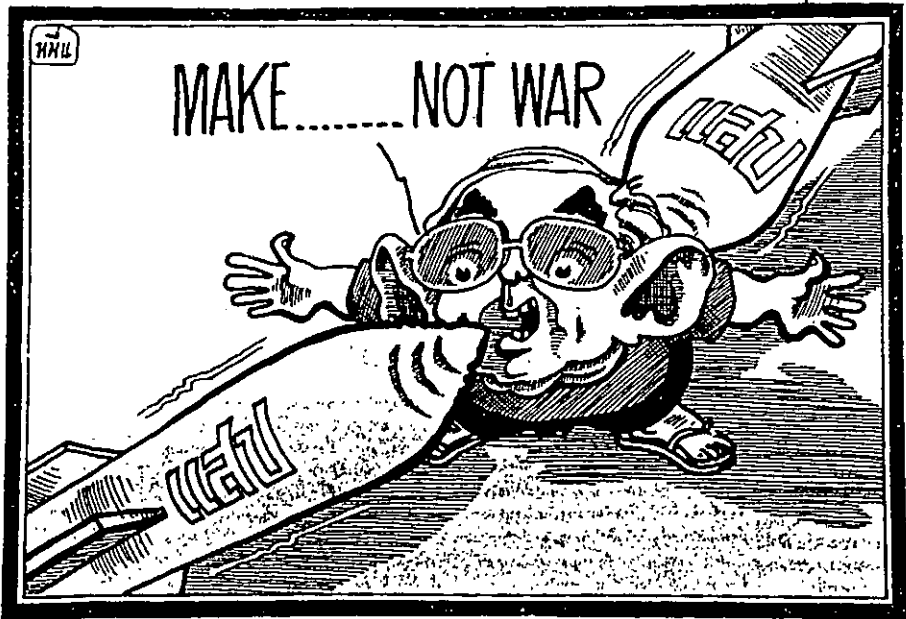

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่อยู่บนรถถัง (หลัก)	ปริบท	รสช. ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ทำการกำจัดพวกโกงชาติ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ไดโนเสาร์กับคอรีปชั่น (หลัก)	ปริบท	บรรดานักการเมืองที่โกงกินและโดน รสช. แต่งตั้งบุคคลมาตรวจสอบ

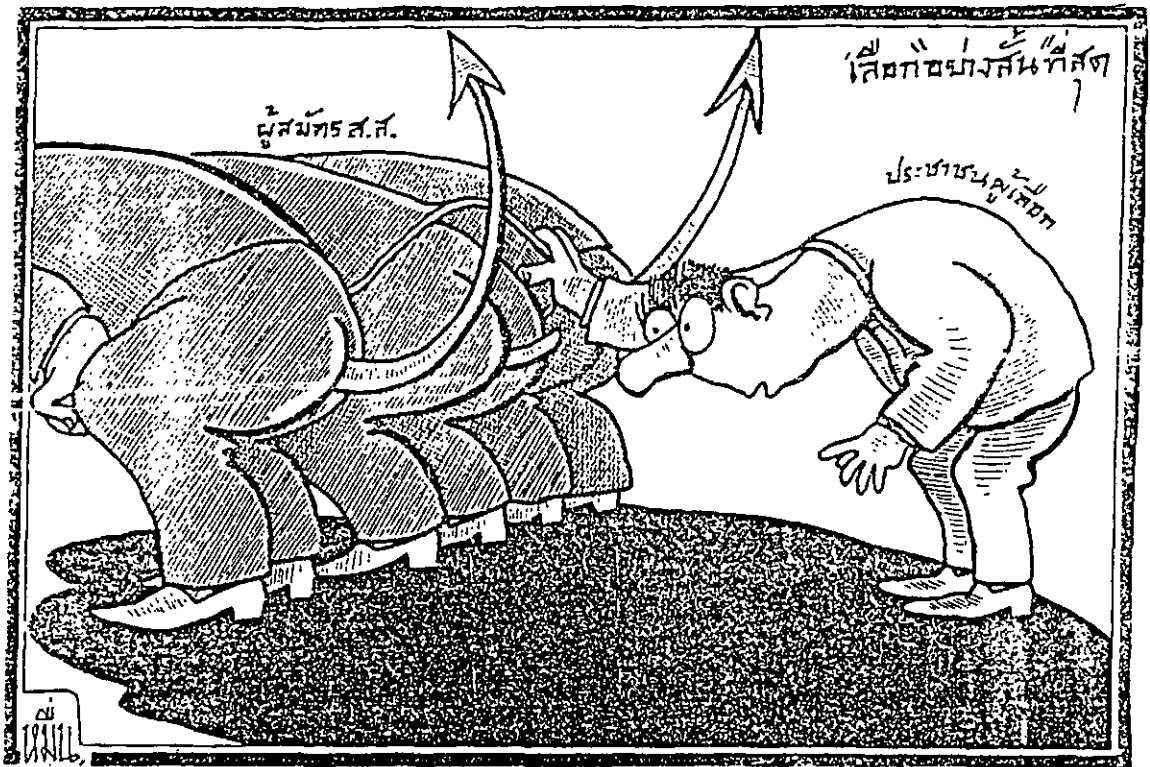
ภาพที่ 131

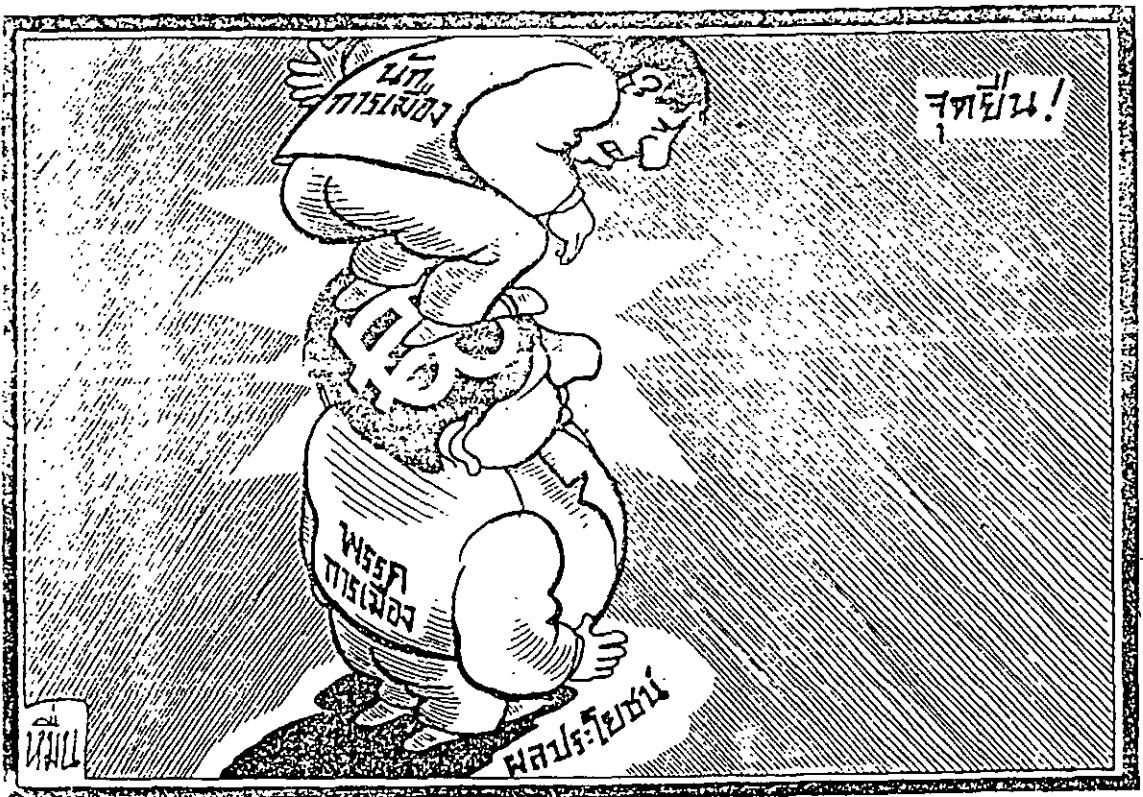
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. ลูกกลม (หลัก)	สมการ	โลก
2. ท้าทะโหลกไขว้ (หลัก)	สมการ	อันตราย ความตาย

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่แว่น (หลัก)	สมการ	พล.ตรี มรว.คึกฤทธิ์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. MAKE...NOT WAR	ปริบท	พล.ตรี มรว.คึกฤทธิ์ได้ ห้ามไม่ให้สมาชิกในพรรค ทะเลาะกัน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. จรวดกับแสป (หลัก)	ปริบท	สมาชิกในพรรคกิจสังคม เกิดการขัดแย้งกัน

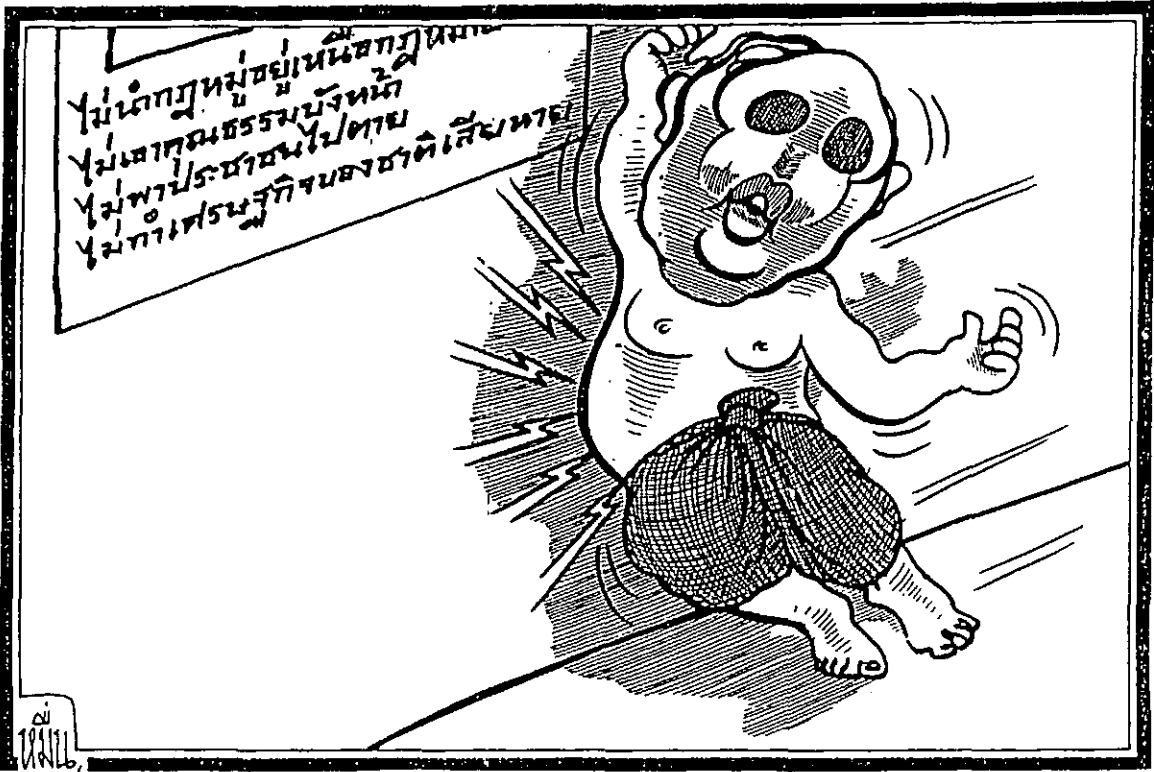

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เลือก "อย่างสิ้นที่สุด"	ปริบท	การเลือกนักการเมืองที่จะเป็นตัวแทนของประชาชนจะต้องเลือกคนดี
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนที่มีหางกับผู้สมัคร สส. (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่ลงสมัครเลือกตั้งในเวลานั้นมีทั้งคนที่ดีและไม่ดี
2. คนกับประชาชนผู้เลือก (หลัก)	ปริบท	ประชาชนผู้เลือก สส.

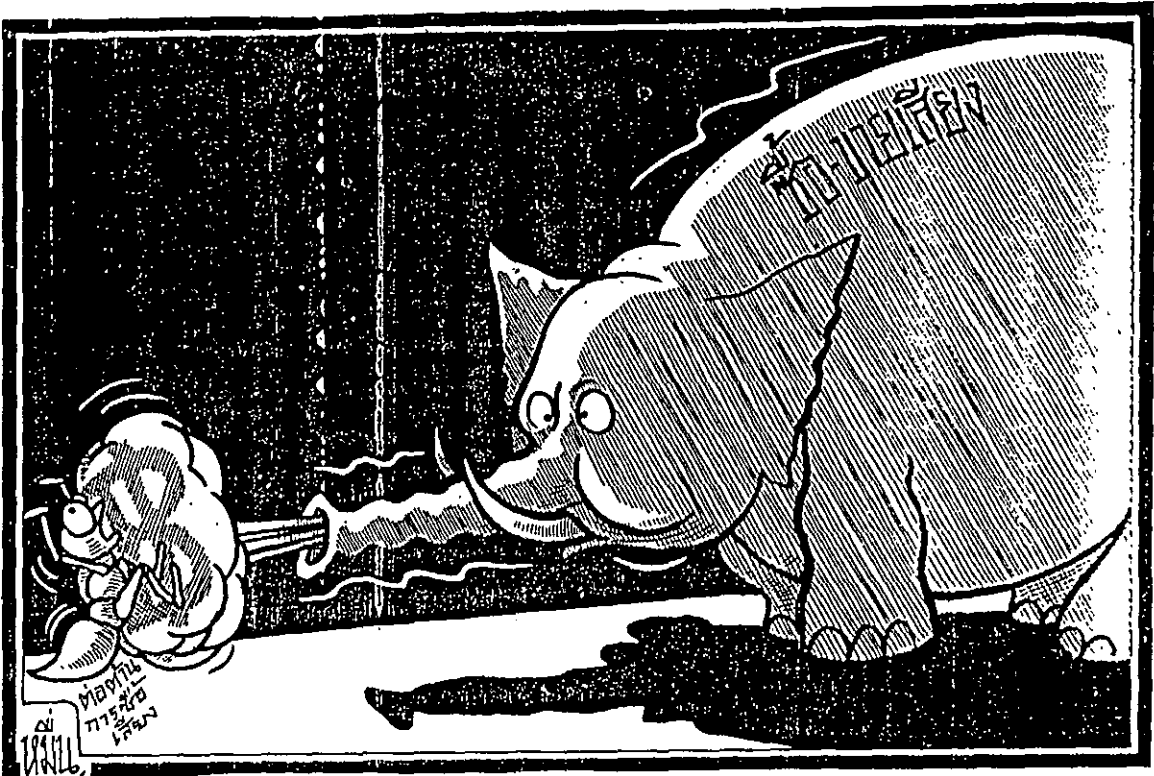
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. จตุรย์น	ปริบท	จตุรย์นของนักการเมืองใน ยุคนี้ที่มุ่งแต่ผลประโยชน์
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนข้างบนกับนักการเมือง (หลัก) 2. คนข้างล่างกับ B พรรคการเมือง เมือง ผลประโยชน์ (หลัก)	ปริบท ปริบท	นักการเมืองที่มุ่งแต่ ผลประโยชน์ของตนเอง พรรคการเมืองที่มีเงิน มากและนักการเมืองไป อยู่ด้วย โดยใช้จ่ายเงินใน การหาเสียง ทั้งนี้เพื่อ หวังผลประโยชน์ในทาง การเมือง

ภาพที่ 135

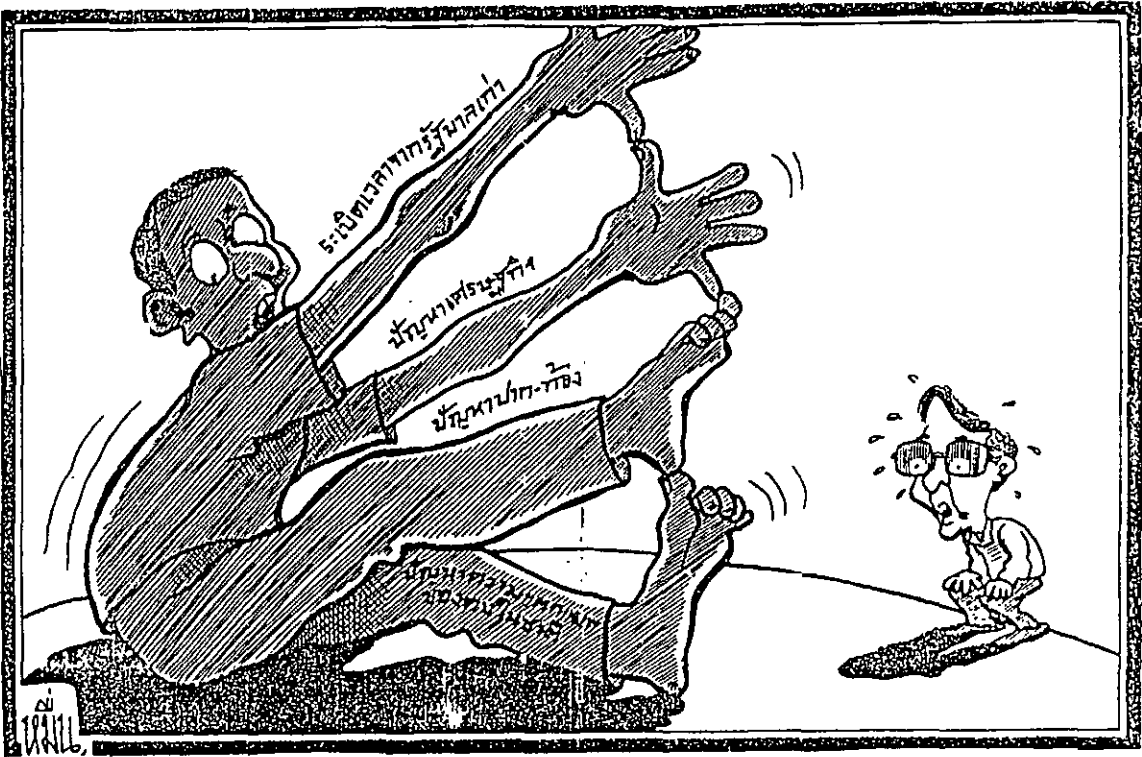
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนนั่งผ้าขาวม้า (หลัก)	สมการ	คุณสมภาร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ไม่น่ากลัวอยู่ไหนกลัวอะไร ๙	ปริบท	คำพูดที่คุณสมภารใช้ในการหาเสียง ที่มาจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ

ภาพที่ 136

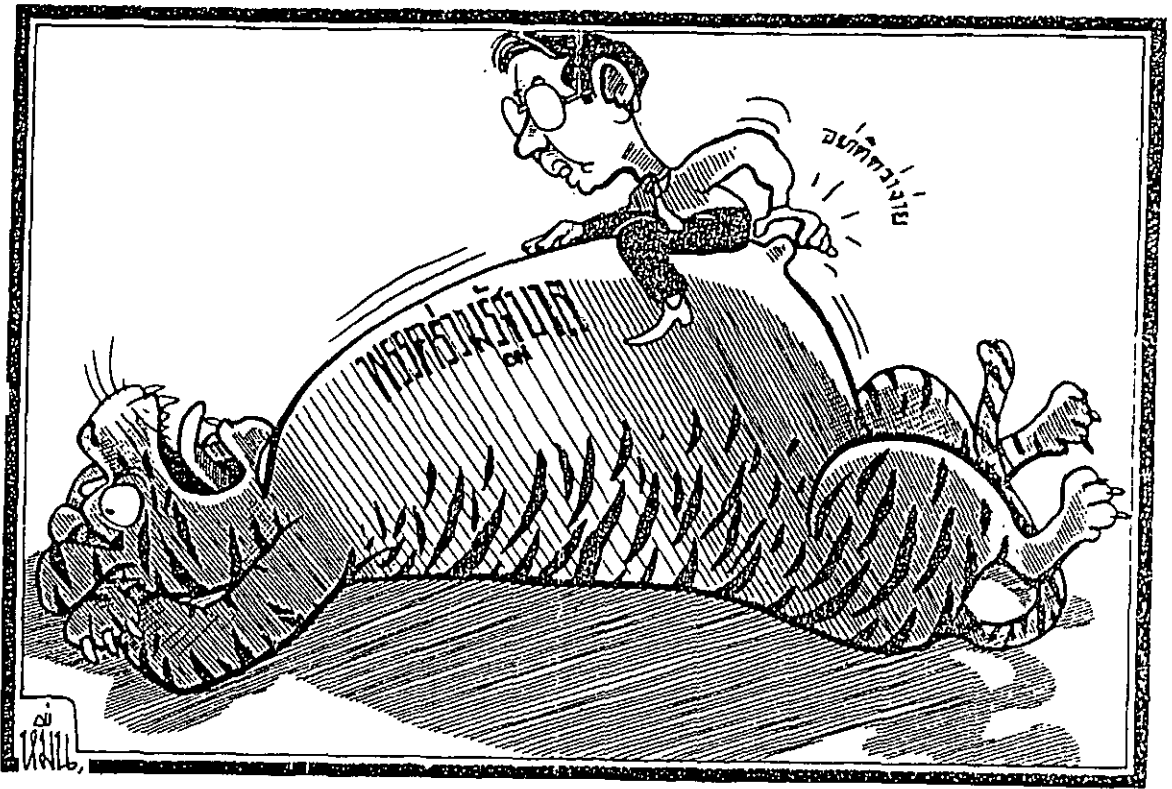

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. ช้างกับซื้อหาเสียง (หลัก)	ปริบท	การที่ม็อบการเมืองใช้เงินในการหาเสียง
2. แผลงกับ B ต่อต้านการซื้อเสียง (หลัก)	ปริบท	การที่ได้จัดให้มีการตั้งองค์รกลางเพื่อกำจัดการใช้เงินในการหาเสียง

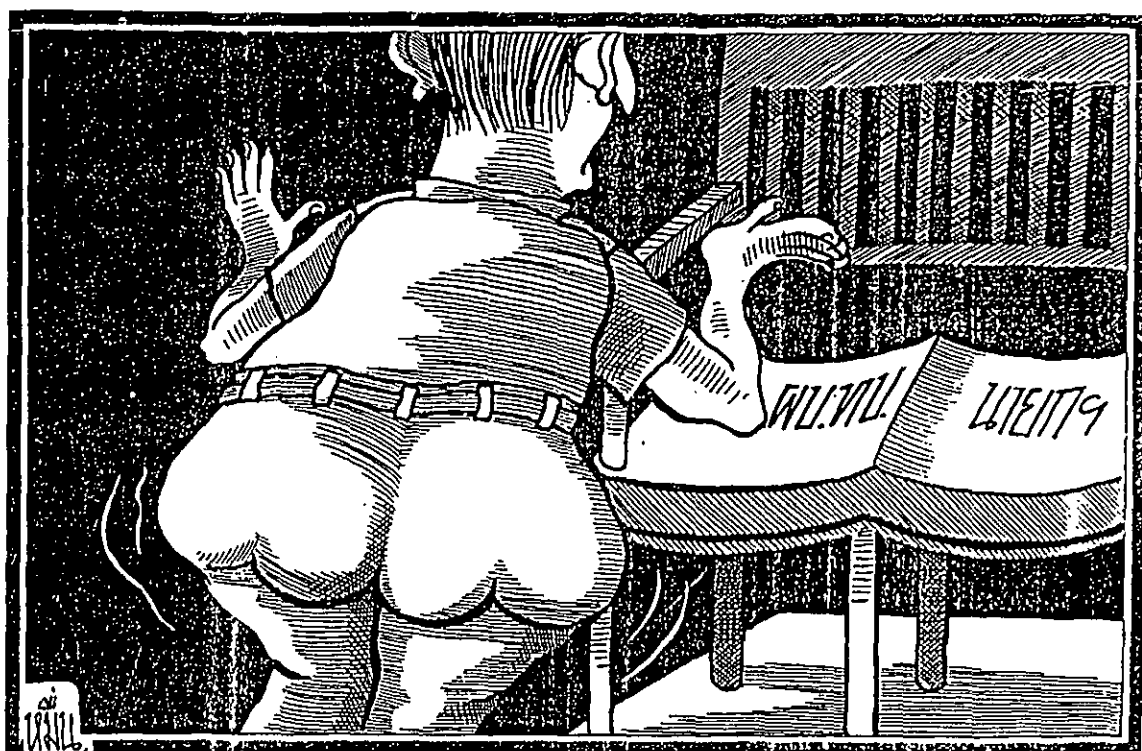
ภาพที่ 137

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนตัวเล็ก (หลัก)	สมการ	คุณชวน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. แชนชาคนกับปัญหาต่าง ๆ (หลัก)	ปริบท	เมื่อคุณชวนขึ้นดำรงตำแหน่งนายกฯ มีปัญหาต่าง ๆ ที่รออยู่ให้แก้

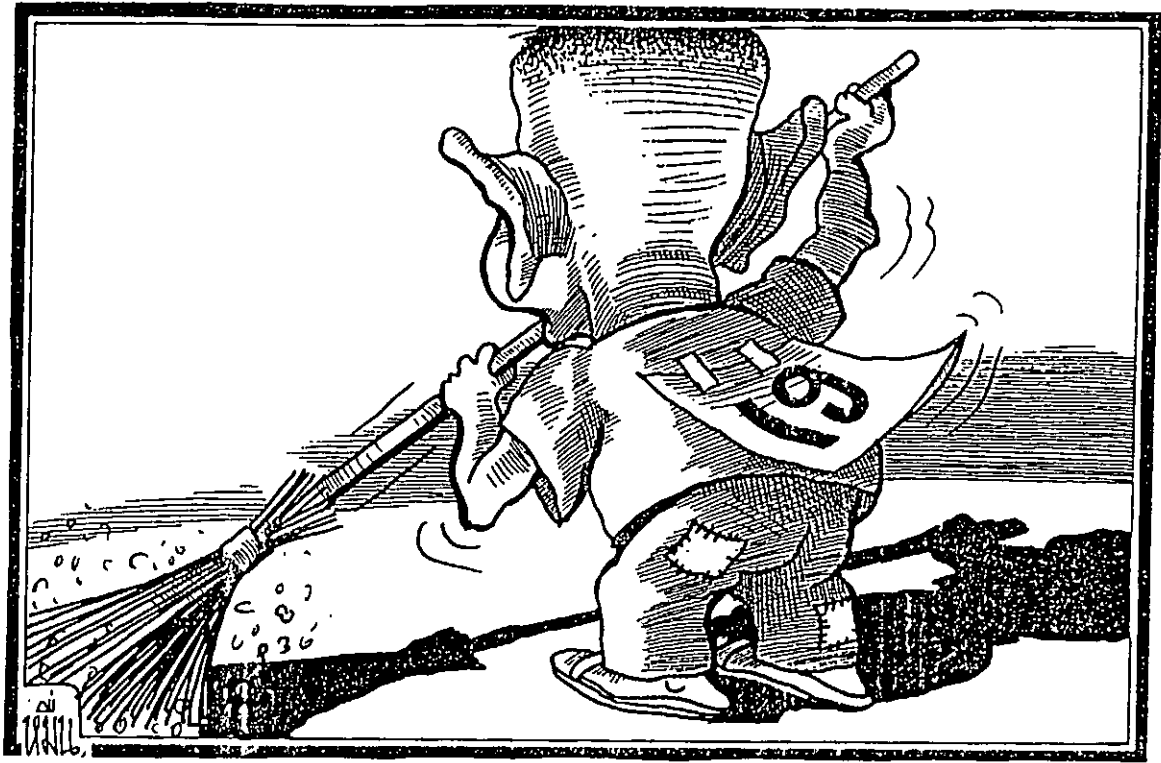

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่อยู่บนเสือ (หลัก)	สมการ	คุณชวน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. อย่าคิดว่าง่าย	ปริบท	การที่คุณชวนขึ้นดำรงตำแหน่งนายกฯ โดยมีพรรคการเมืองต่าง ๆ เข้าร่วม ซึ่งไม่เป็นการง่ายในการที่จะควบคุมดูแลพรรคการเมืองเหล่านั้น
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เสือกับพรรคร่วมรัฐบาล (หลัก)	ปริบท	พรรคการเมืองที่เข้าร่วมรัฐบาลชวน

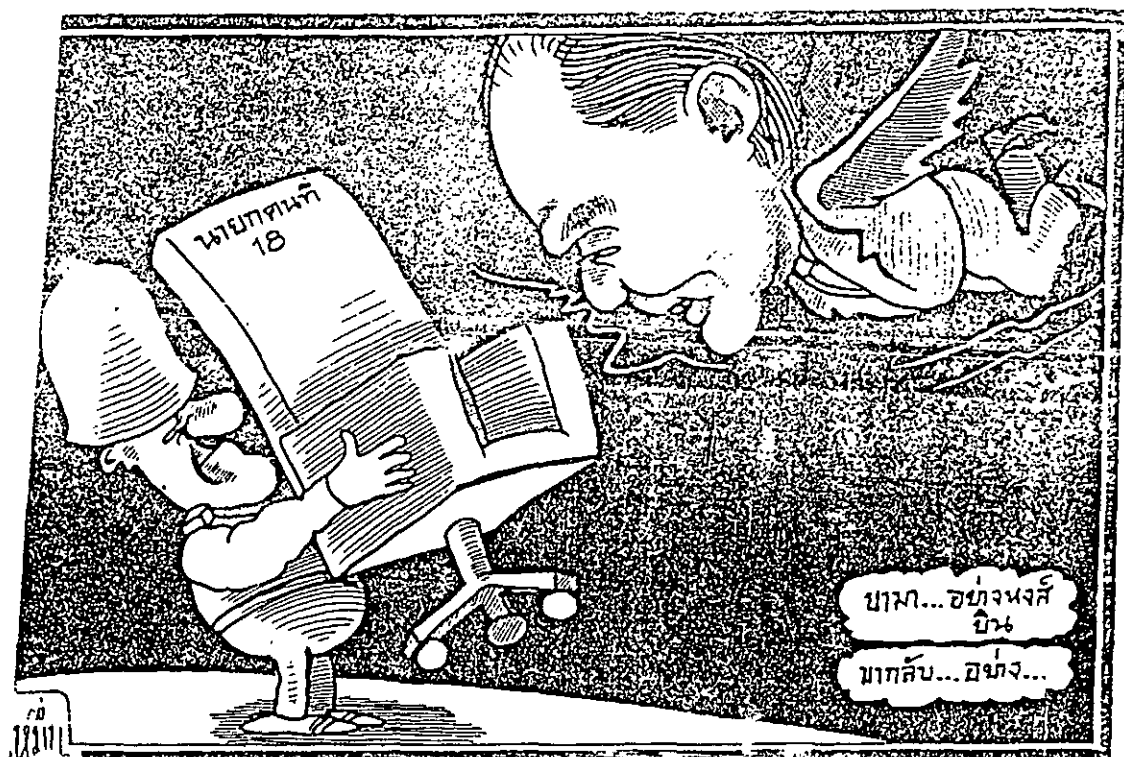

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่นั่งอยู่หน้าเก้าอี้ (หลัก)	ปริบท	พล.อ. สุจินดา ที่ดำรงตำแหน่ง ผบ.ทบ. และ นายฯ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เก้าอี้กับ ผบ.ทบ. นายฯ (หลัก)	ปริบท	ตำแหน่งที่ พล.อ. สุจินดา ดำรงอยู่ในเวลานั้น

ภาพที่ 140

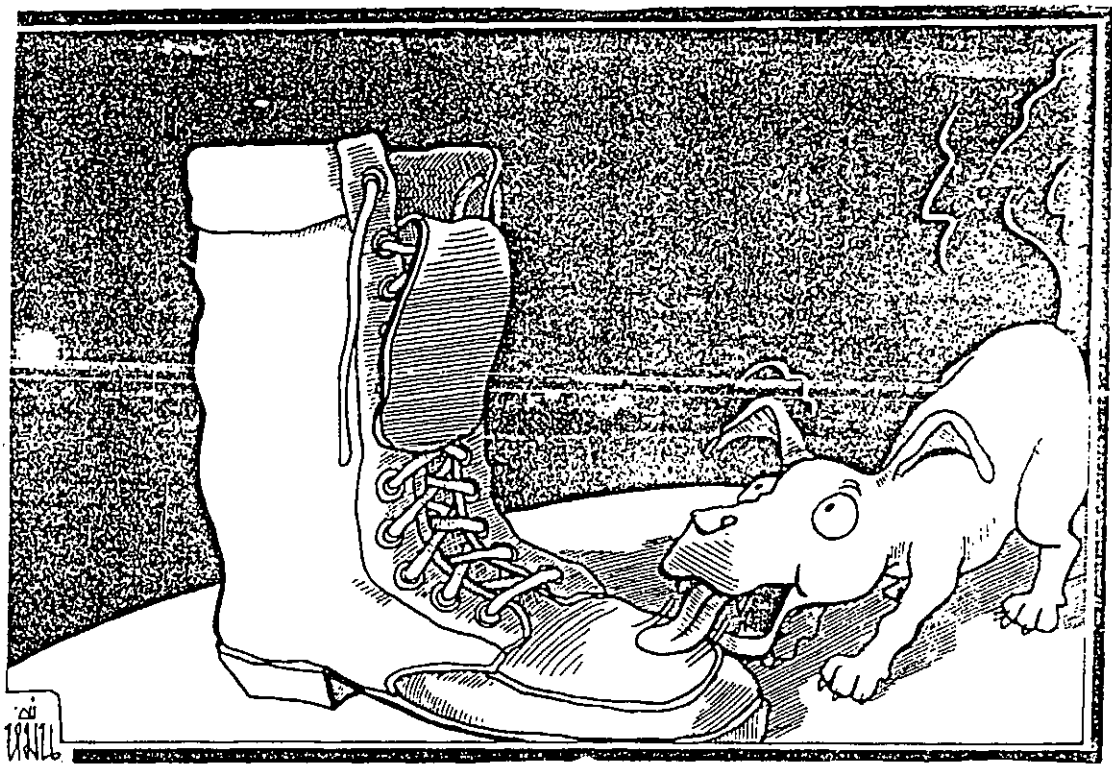

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1.คนถือไม้กวาดกับ 19 (หลัก)	ปริบท	พล.ตรี จ่าลอง ซึ่งเป็น นักการเมืองคนหนึ่งที่จะมี เป็นนายกฯ คนที่ 19

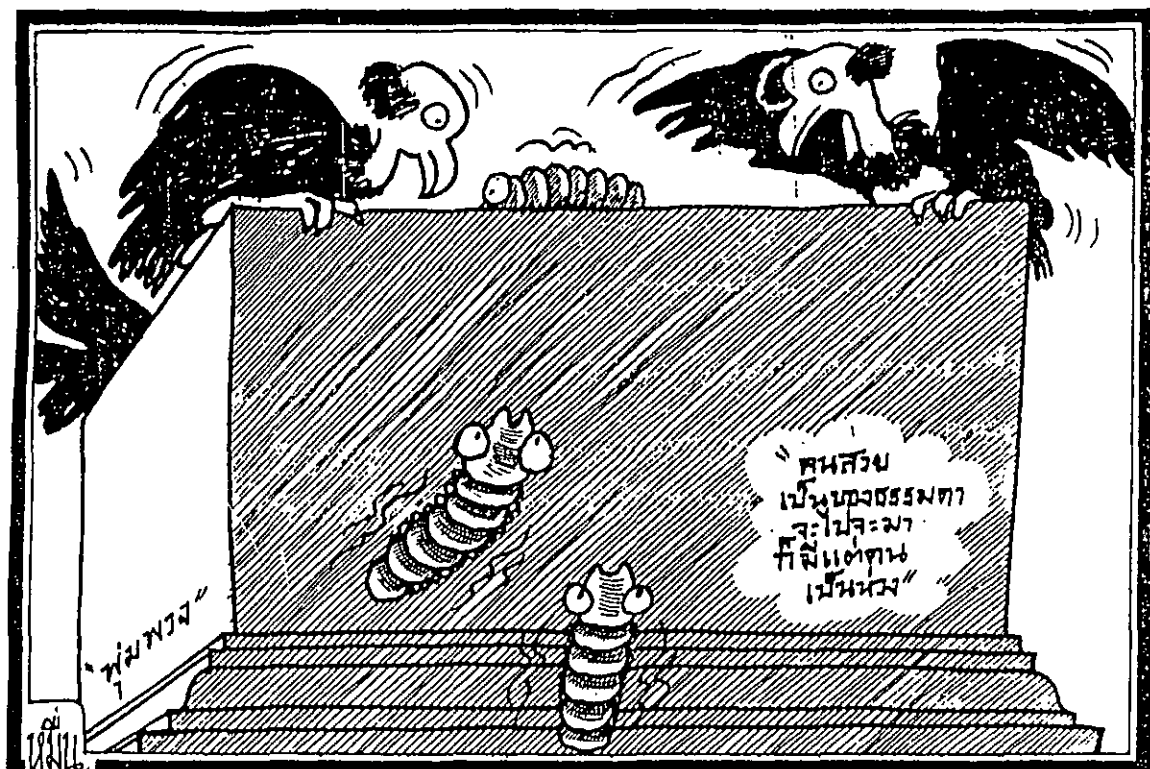

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนมีปีก (หลัก) 2. คนใส่หมวก (หลัก)	สมการ ปริบท	คุณอำนวย กลุ่มคนที่มีอำนาจในเวลา นั้นคือ รสช.
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ขามา...อย่างหงส์บิน ฯ	ปริบท	คุณอำนวยที่ได้รับเชิญให้ มาดำรงตำแหน่งนายกฯ แต่มาตอนหลังที่พ้นจาก ตำแหน่งไปในสภาพที่ ไม่ดี
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. แก้อีกกับนายกคนที่ 18 (หลัก)	ปริบท	ตำแหน่งนายกฯคนที่ 18 ที่ รสช. ได้มอบให้คุณ อำนวย

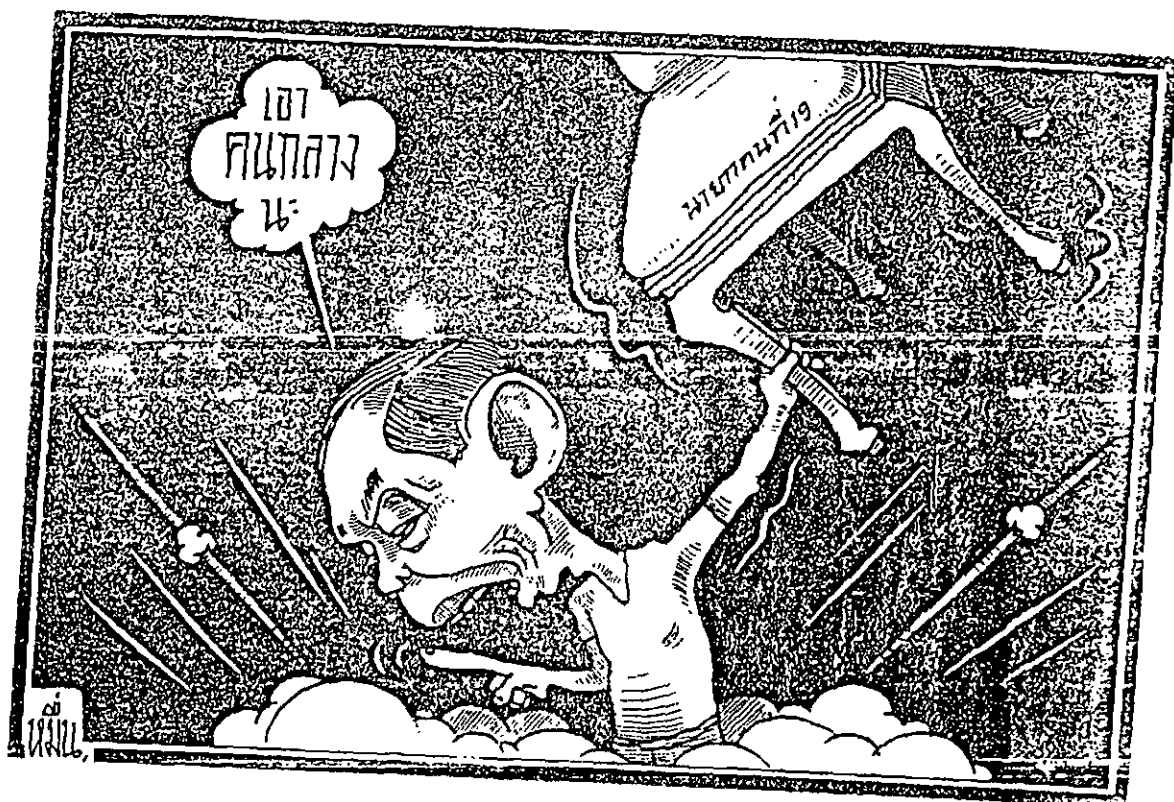
ภาพที่ 142

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. รองเท้า (หลัก)	ปริบท	กลุ่มผู้มีอำนาจในเวลานั้น คือ รสช.
2. สุนัข (หลัก)	ปริบท	พรรคการเมืองที่เข้ามา ยอมสยบอยู่กับ รสช.

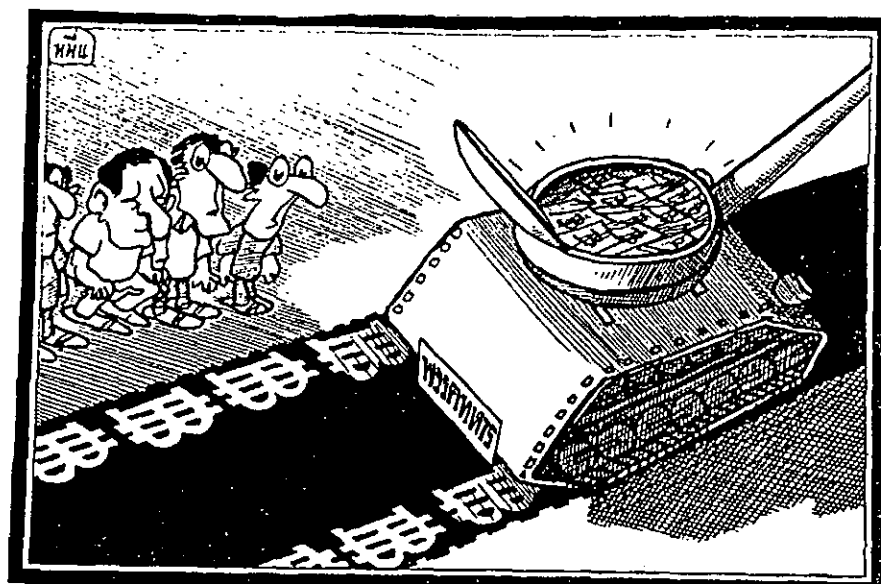

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. แร้ง (หลัก) 2. หนอน (หลัก)	1. ปรียบ 2. ปรียบ	คนที่หวังจะเอา ผลประโยชน์จากพุ่มพวง คนที่หวังจะเอาผล ประโยชน์จากพุ่มพวง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. "คนสวามเป็นของธรรมดาจะไป จะมากี่มีแต่คนเป็นหวน"	ปรียบ	พุ่มพวงซึ่งเป็นนักร้องที่มี มีทรัพย์สินมาก จึงมีแต่ คนมารุมล้อม
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. โลงศพกับพุ่มพวง (หลัก)	ปรียบ	พุ่มพวงเสียชีวิต

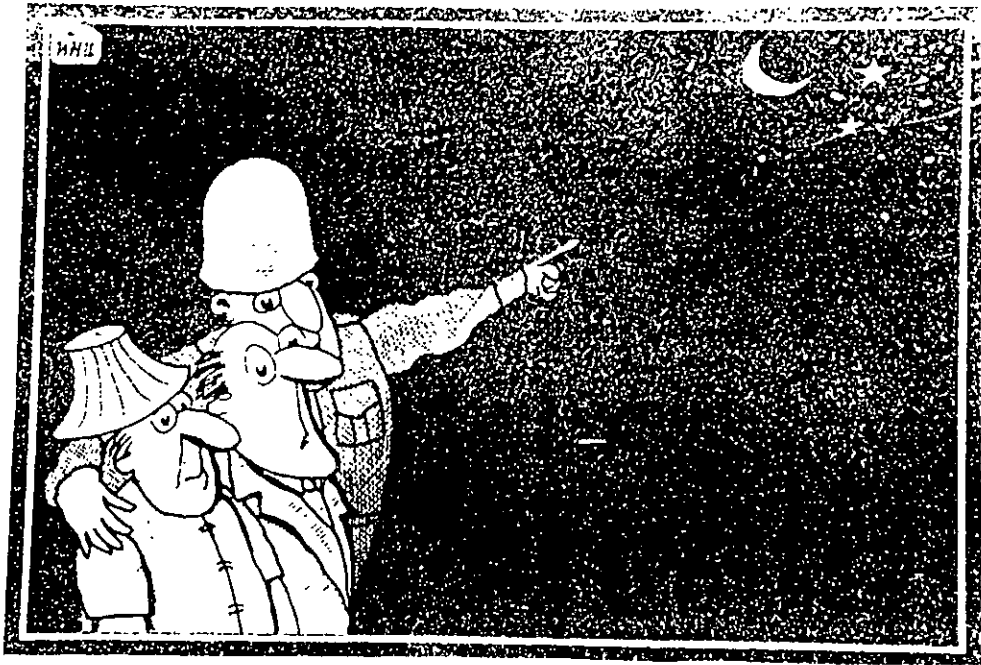
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือเก้าอี้ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุนทร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เอาคนกลางนะ	ปริบท	ตำแหน่งนายกฯ ในเวลานั้นต้องมาจากคนที่ไม่ได้จากการเลือกตั้ง ซึ่งได้แก่ พล.อ. สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เก้าอี้กับนายกคนที่ 19 (หลัก)	ปริบท	ตำแหน่งนายกฯ คนที่ 19 ได้แก่ คนที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

ภาพที่ 145

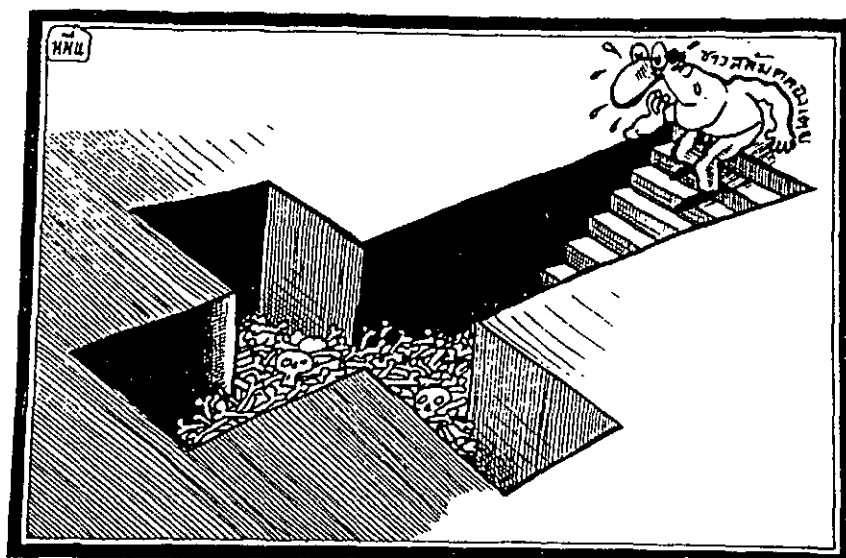
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนหลายคน (หลัก)	เปรียบเทียบ	นักการเมืองที่เข้าอยู่พรรคการเมืองของทหาร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1.B	ชนบ	เงิน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. รถถังกับพรรคทหาร (หลัก)	เปรียบเทียบ	มีพรรคการเมืองที่เป็นของทหารเกิดขึ้น ได้แก่ พรรคสามัคคีธรรม

ภาพที่ 146

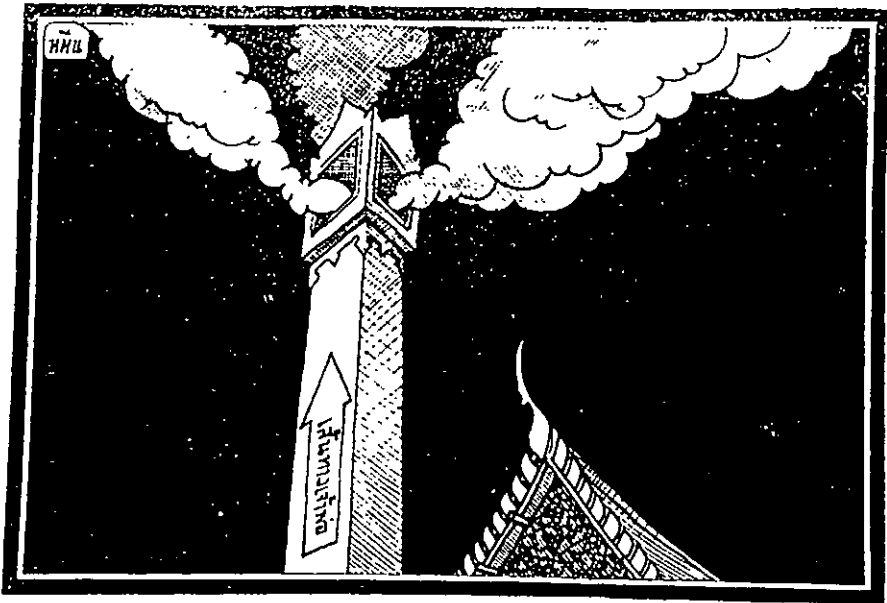
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่ใส่เครื่องแบบ (หลัก) 2. คน 2 คน (หลัก) 3. ดาวกับเดือน (หลัก)	ปริบท สมการ ปริบท	ทหารที่ เป็นผู้ปกครองใน เวลานั้นคือ รสช. ประชาชน รสช. ได้ให้ความหวังกับ ประชาชน

ภาพที่ 147

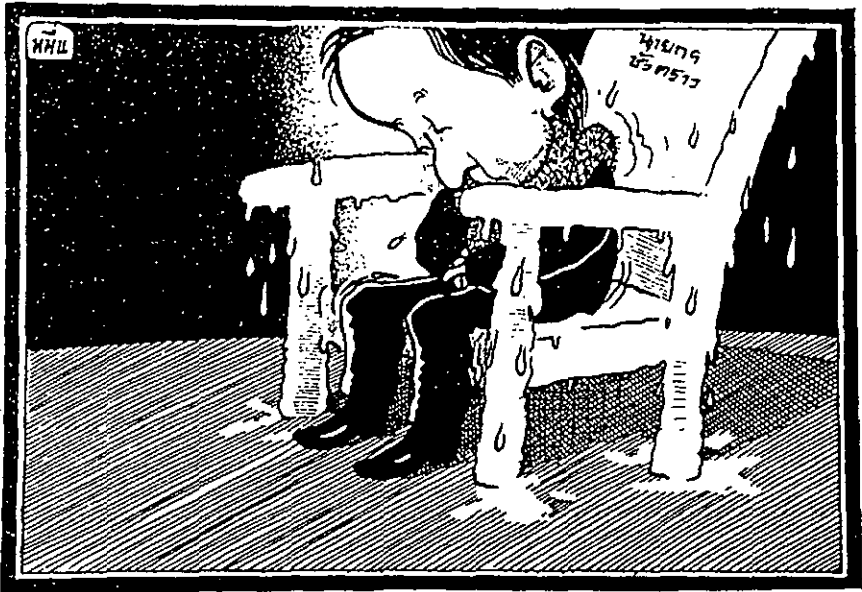
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. ไม้กางเขน (หลัก)	ปริบท	การเสียชีวิตของชาวสลัม คลองเตยที่มาจากคลังที่ เก็บสารเคมีเกิดระเบิด และมีสารมีพิษตกค้างอยู่ คนตาย
2. โครงกระดูก (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนกับชาวสลัมคลองเตย (หลัก)	สมการ	
	ปริบท	ที่เก็บสารเคมีระเบิดและ เกิดตกค้างอยู่ซึ่งเป็น อันตรายต่อชาวสลัม คลองเตย

ภาพที่ 148

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เมรุกับเส้นทางเจ้าพ่อ (หลัก)	ปริบท	แคล้ว ธนิกุล ซึ่งเป็นเจ้าพ่อคนหนึ่งได้เสียชีวิต

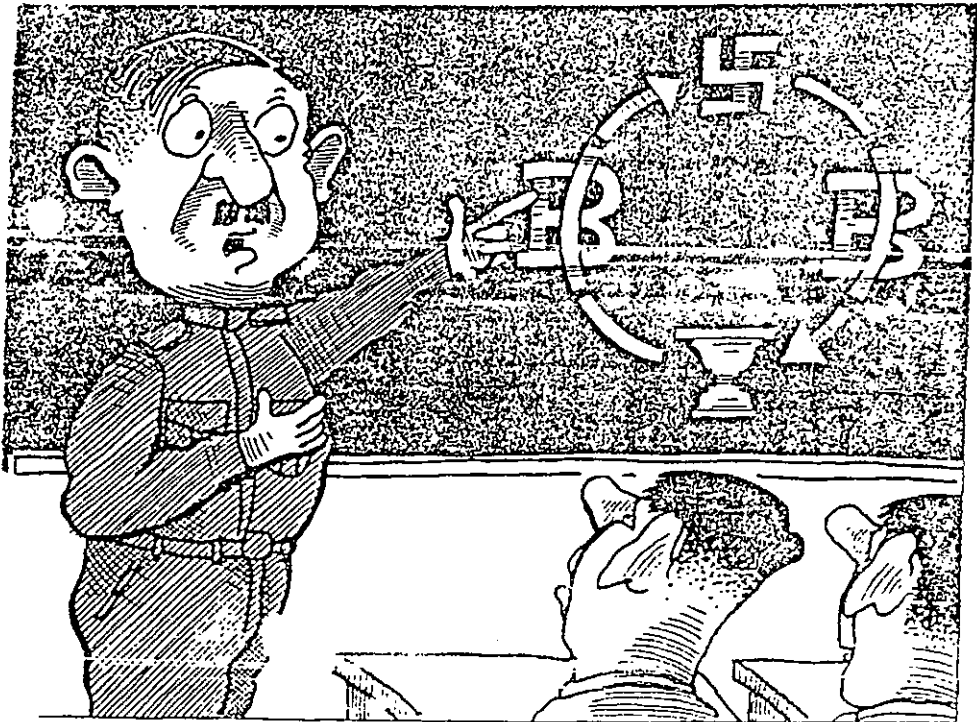
ภาพที่ 149

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่นั่งอยู่บนเก้าอี้ (หลัก)	สมการ	คุณอนันต์
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เก้าอี้กับนายกรักรักร (หลัก)	ปริบท	คุณอนันต์ได้มาเป็นนายกรักรักรในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คน (หลัก)	สมการ	คุณอนันท์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. รสช.	ปริบท	กลุ่มบุคคลที่ได้แต่งตั้ง คุณอนันท์มาเป็นนายฯ
2. จุดยืนของรัฐบาล	ปริบท	การที่คุณอนันท์ผู้ซึ่งเป็น นายฯในเวลานั้นจะอยู่ เพื่อใคร เพื่อ รสช. เพื่อประเทศหรือ ประชาชน
3. ประเทศ	ชนบ	ประเทศไทย
4. ประชาชน	ชนบ	ประชาชนคนไทย

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. พาน (หลัก)	สมการ	รัฐธรรมนูญ
2. ๗ (หลัก)	สมการ	เผด็จการ
3. ลูกศร (หลัก)	สมการ	วงจร ทิศทาง
4. คน (รอง)	สมการ	ครู-นักเรียน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. B	ชนบ	เงิน

ภาพที่ 152

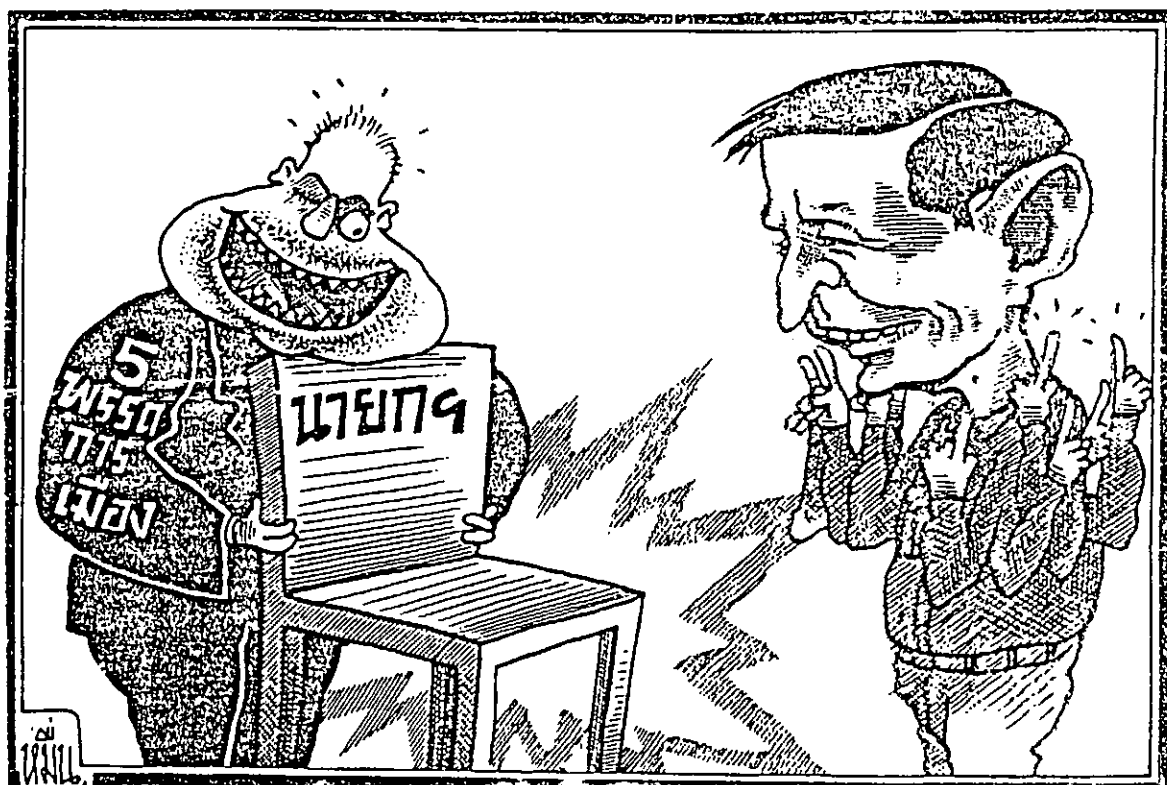
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. โคตรกระดูก (หลัก)	สมการ	ความตาย
2. งอบ (หลัก)	สมการ	ชาวนา
3. คนใส่สูท (รอง)	ปริบท	นักการเมือง
4. คนในชุดเครื่องบิน (รอง)	สมการ	ทหาร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. รสช.	ปริบท	กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจในเวลานั้น
2. รธน.	ชนบ	รัฐธรรมนูญ
3. ร่างรัฐธรรมนูญ	ปริบท	กิจกรรมของนักการเมืองหรือ รสช. ทำกันในช่วงเวลานั้น
4. จัดการเลือกตั้ง	ปริบท	กิจกรรมของนักการเมืองหรือ รสช. ทำกันในช่วงเวลานั้น
5. จัดตั้งรัฐบาล	ปริบท	กิจกรรมของนักการเมืองหรือ รสช. ทำกันในช่วงเวลานั้น
6. คอร์ปชั่น	ชนบ	การโกงกิน

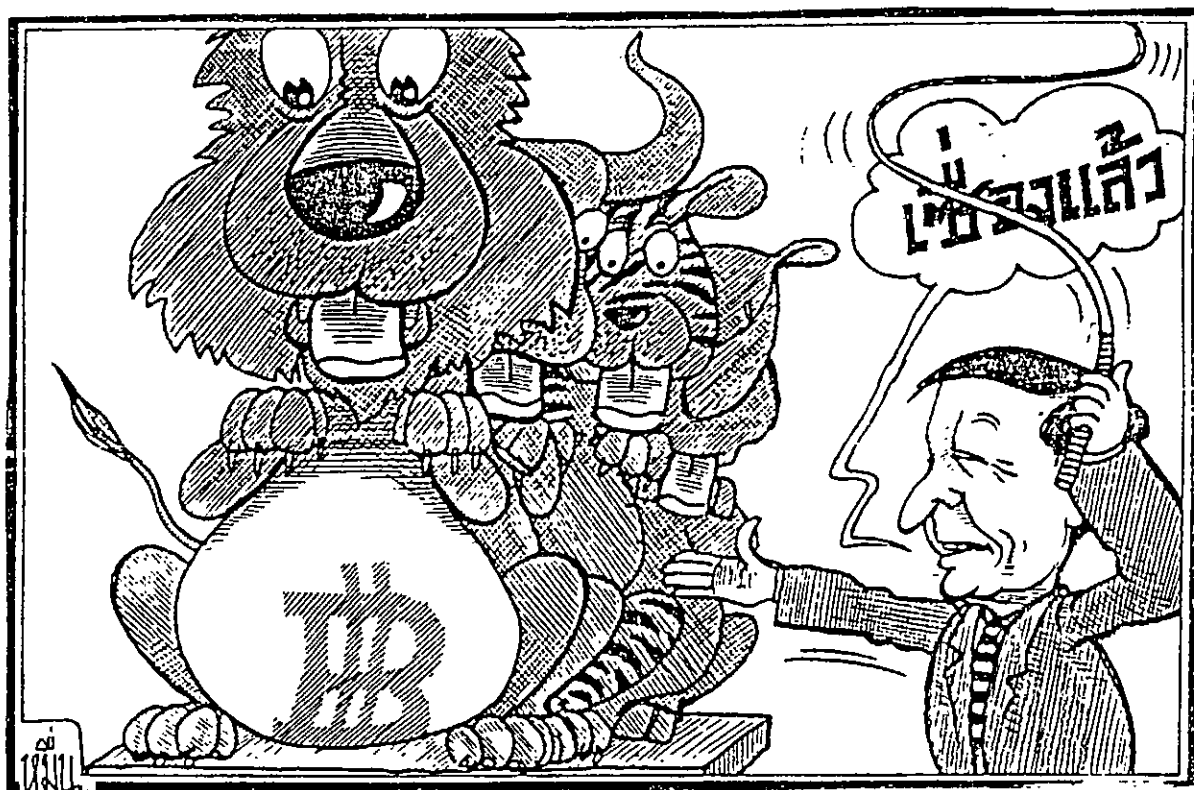
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือไม้กวาด (หลัก)	สมการ	พล.ตรี จำลอง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. พาสต์ฟุต V.S. มังสิริ	ปริบท	การแข่งกันทางการเมือง ระหว่างพรรคพลังธรรม กับประชากรไทยและ ประชาธิปไตย
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ชาไก่กับ ปชท. (หลัก)	ปริบท	พรรคประชากรไทยซึ่งเป็น พรรคคู่แข่งกับพลังธรรม
2. ไม้กับ ปชป. (หลัก)	ปริบท	พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็น พรรคคู่แข่งกับพลังธรรม เช่นกัน

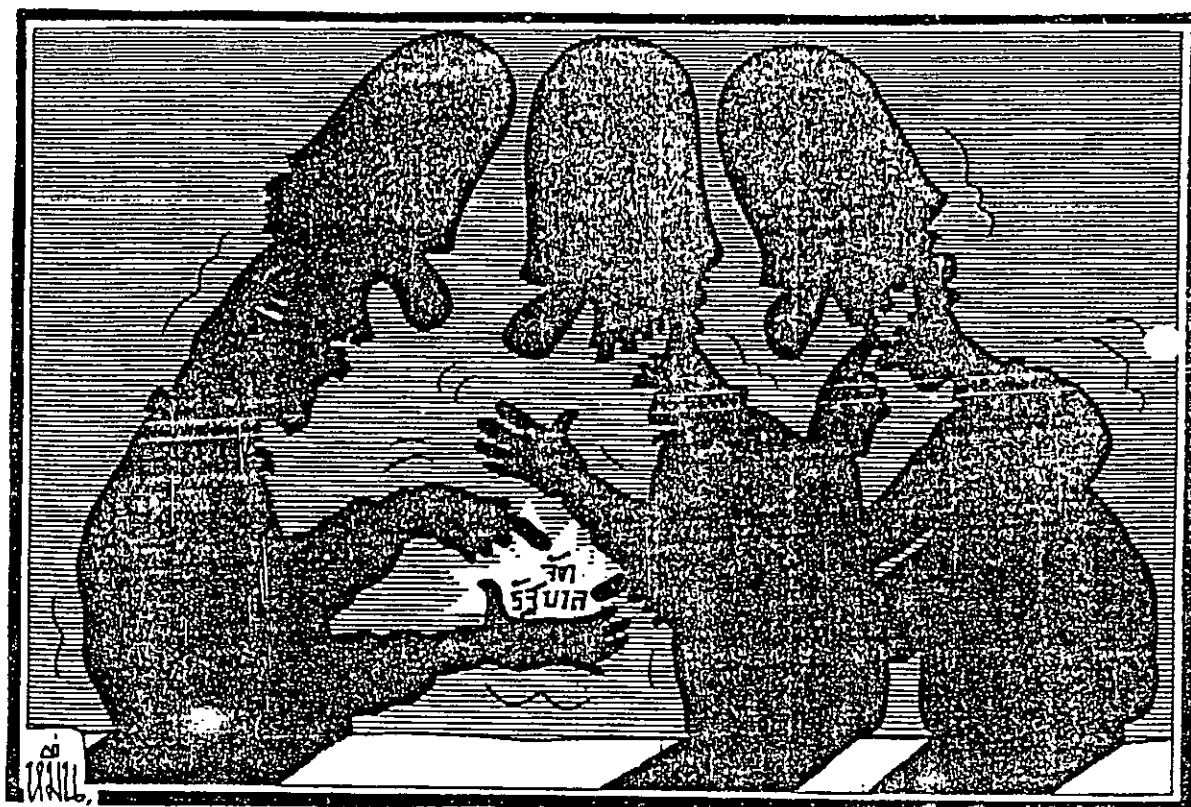
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนใส่เครื่องแบบ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
2. คนที่เป็นม้า (หลัก)	สมการ	คุณณรงค์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. คนหนึ่งต้องเสียสละเป็นม้าขาว อีกคนหนึ่งต้องเสียสละเป็นอัคริณ	ปริบท	เมื่อคุณณรงค์โดนชักกล่าวหาจากสหรัฐจึงไม่ได้เป็นนายกฯ และพล.อ. สุจินดาได้ขึ้นมารับตำแหน่ง

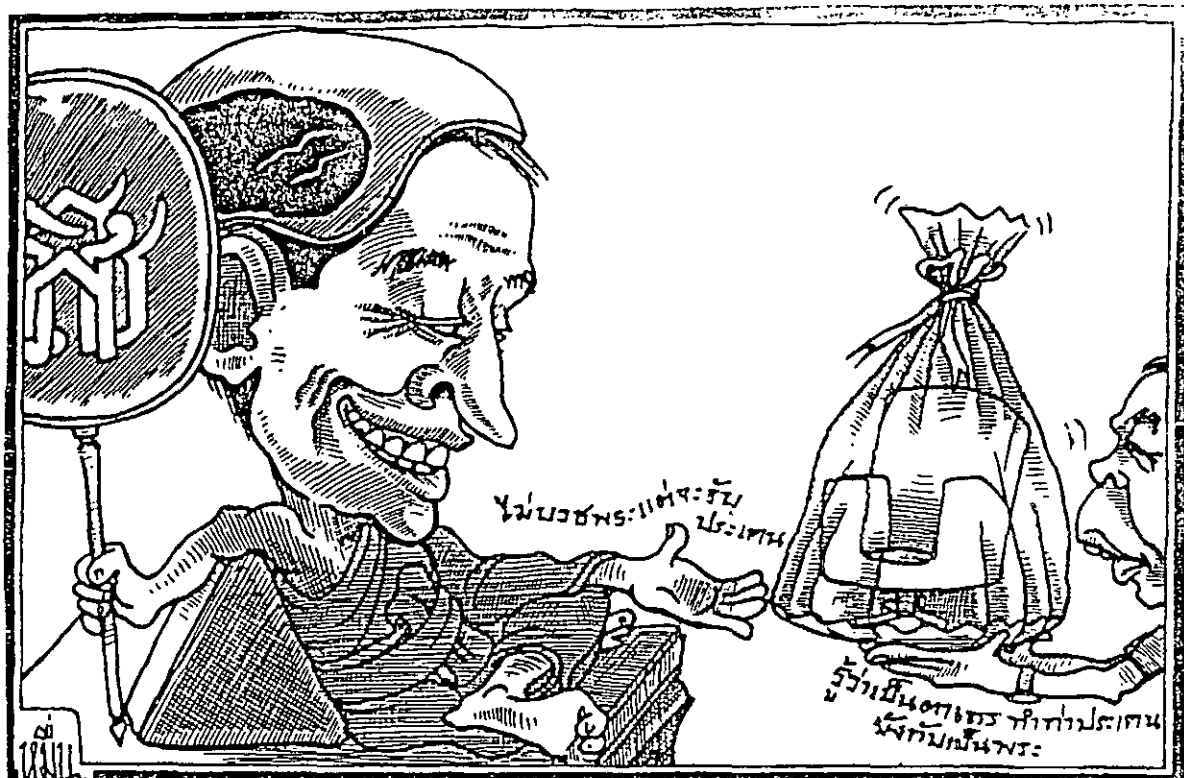
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนที่ยกมือ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนที่ขึ้นหลังเก้าอี้กับ 5 พรรคการเมือง (หลัก)	ปริบท	5 พรรคการเมืองที่เข้าร่วมรัฐบาลสุจินดา
2. เก้าอี้กับนายกฯ (หลัก)	ปริบท	ตำแหน่งนายกฯ สำหรับ พล.อ. สุจินดา

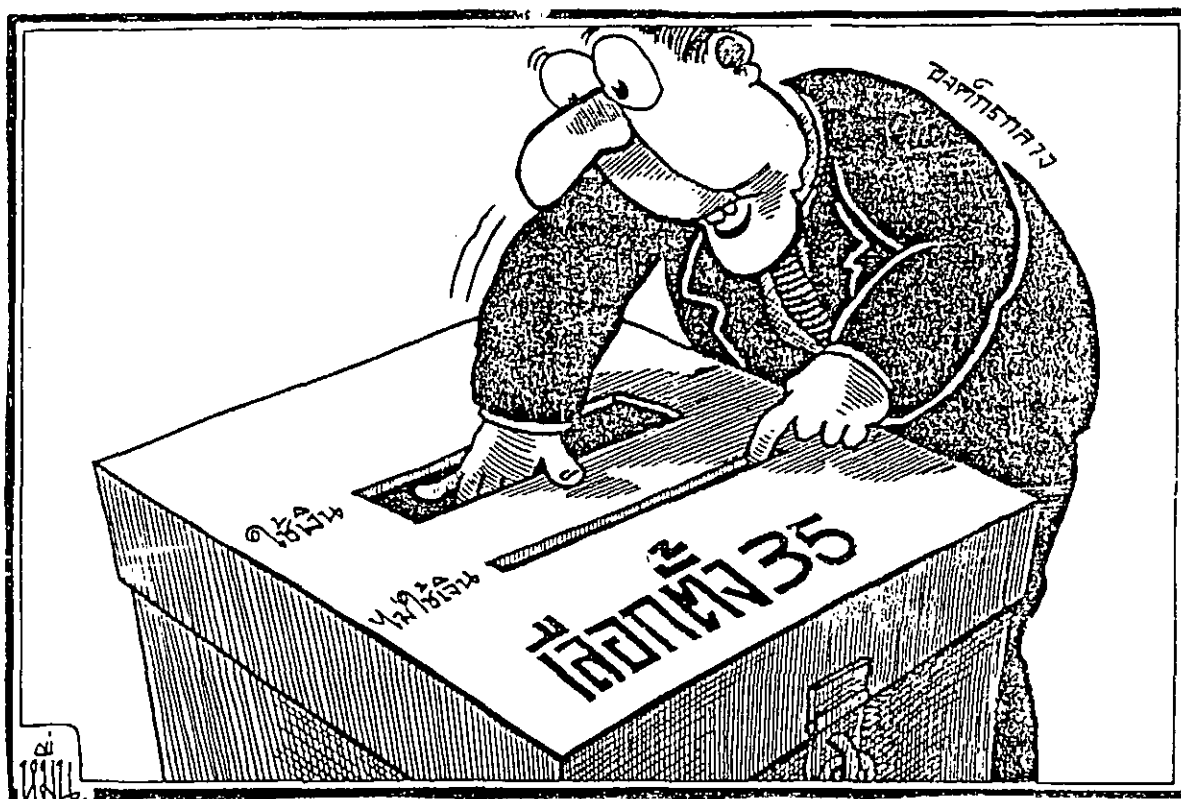
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือแส้ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เชื่องแล้ว	ปริบท	การที่บรรดา 5 พรรคการเมืองยอมเข้าร่วมรัฐบาลสุจินดา
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. สัตว์กับ B (หลัก)	ปริบท	5 พรรคการเมืองที่เข้าร่วมรัฐบาลและเป็นพรรคที่มีฐานะทางการเงิน

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนใส่หมวก (หลัก)	ปริบท	ทหารคือ รสช.
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. จัดรัฐบาล	ปริบท	รสช. กำลังจัดตั้งรัฐบาล

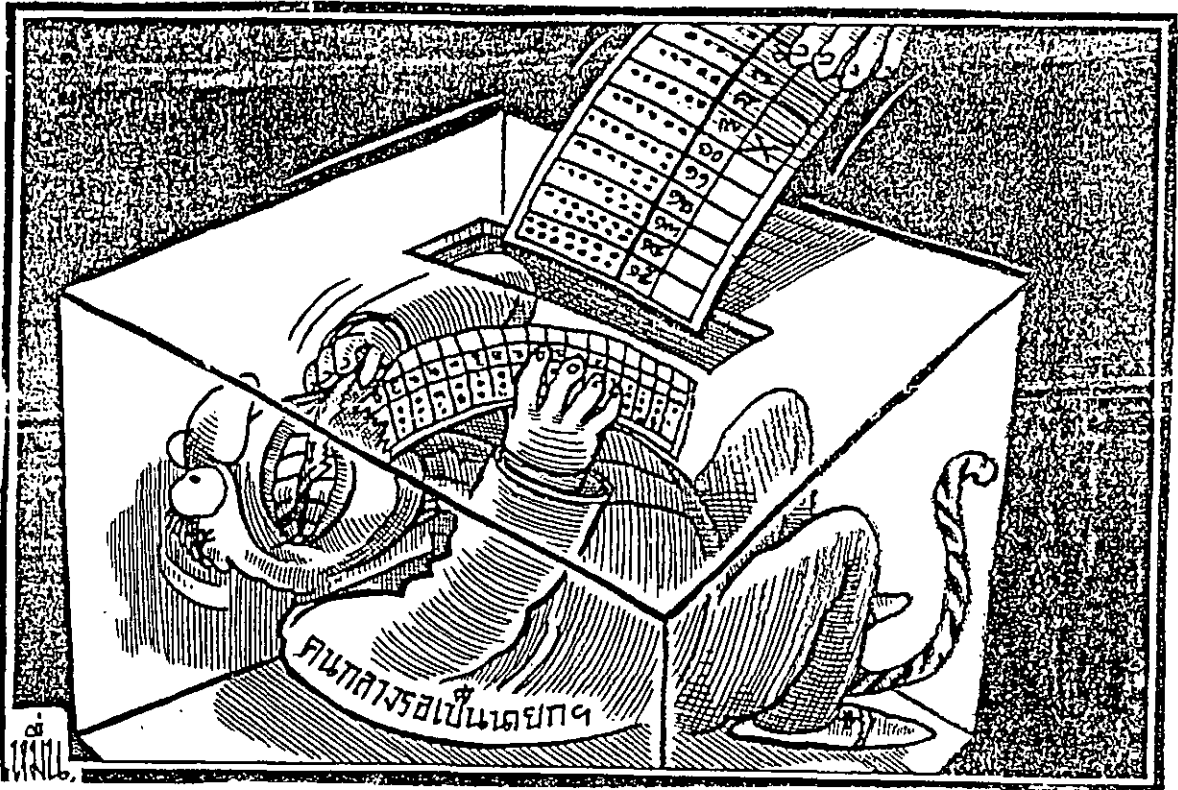

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. พระ (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุจินดา
2. แก้ว (หลัก)	ปริบท	ตำแหน่งนายกฯ
3. คนยกแก้ว (หลัก)	สมการ	พล.อ. สุนทร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. ไม่บวชพระแต่จะรับประเคน	ปริบท	พล.อ. สุจินดาไม่ได้ลง สมัครเลือกตั้งแต่จะเป็น นายกฯ
2. รู้ว่าเป็นตาเถร ทำท่าประเคน ยังกับเป็นพระ	ปริบท	พล.อ. สุนทรรู้ว่า พล.อ. สุจินดาเป็นคนที่ไม่ได้มา จากการเลือกตั้ง แต่ก็ ได้มอบตำแหน่งนายกฯ ให้
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. ตาลปัตรกับ รสช. (หลัก)	ปริบท	คนที่จะเป็นนายกฯ ใน เวลานั้นเป็นพวก รสช.

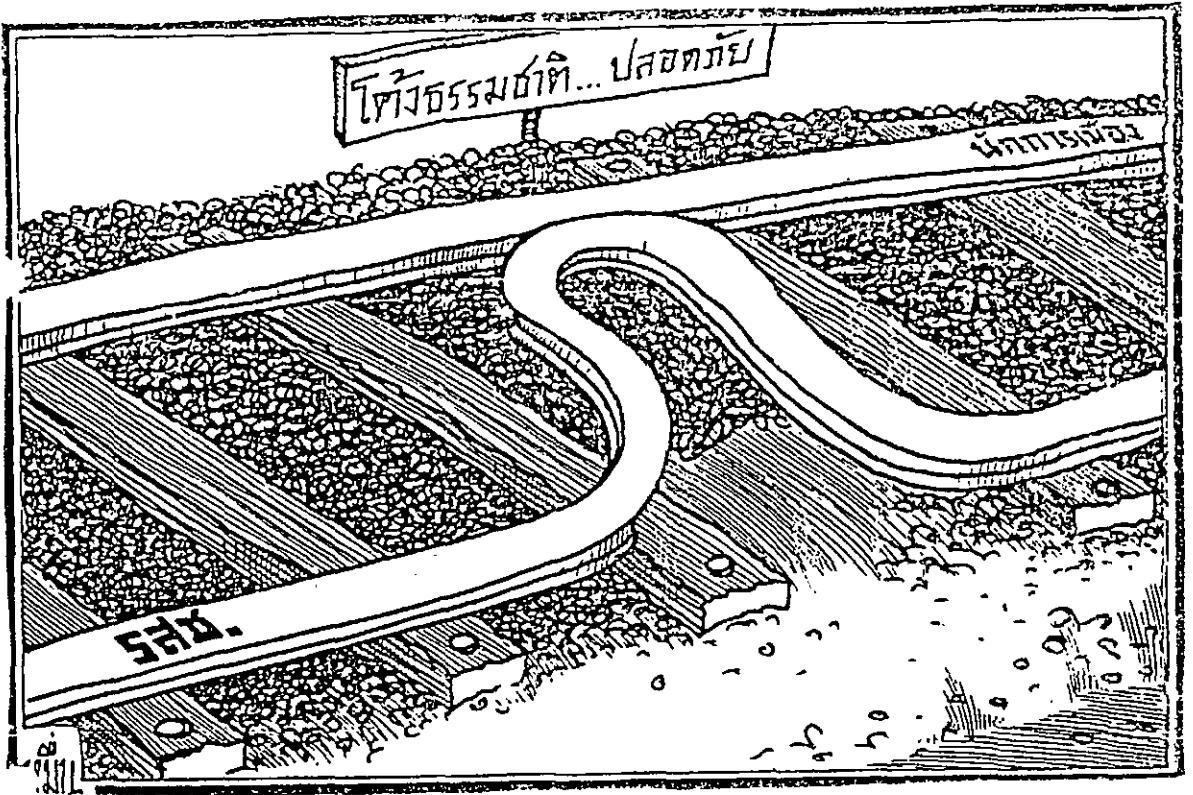
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนตัวใหญ่กับองค์กรกลาง (หลัก)	ปริบท	ในช่วงนั้นได้มีการจัดตั้งองค์กรกลางขึ้นมาเพื่อดูแลการเลือกตั้ง
2. หีบกับใช้เงิน ไม่ใช้เงิน และเลือกตั้ง 35 (หลัก)	ปริบท	การเลือกตั้งในครั้งนั้นได้มีการใช้เงินและไม่ใช้เงิน

ภาพที่ 160

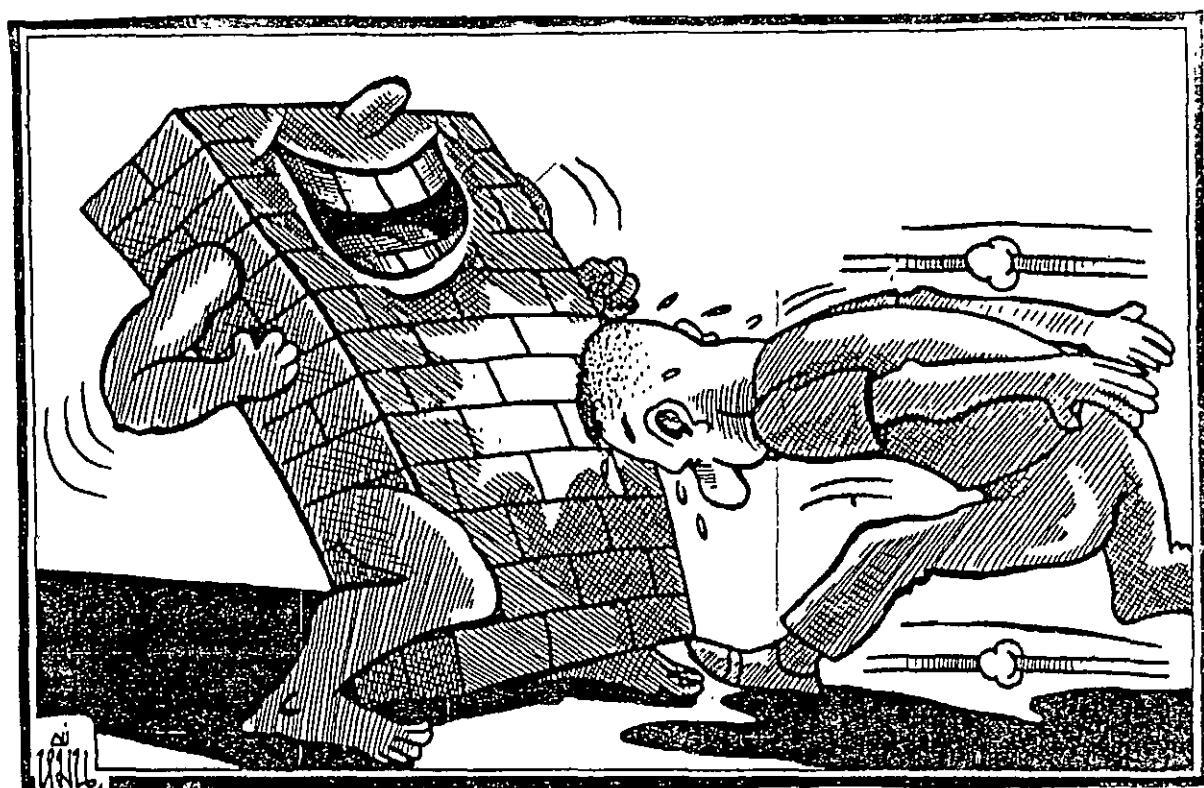

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. หีบ (หลัก)	สมการ	การเลือกตั้ง
2. ใบสีเหลี่ยม (หลัก)	สมการ	บัตรเลือกตั้ง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. คนกับคนกลางรอเป็นนายกฯ (หลัก)	ปริบท	มีการเลือกตั้งเพื่อหาคนที่จะเป็นนายก แต่มีคนที่จะเป็นนายกฯ อยู่แล้ว

ภาพที่ 161

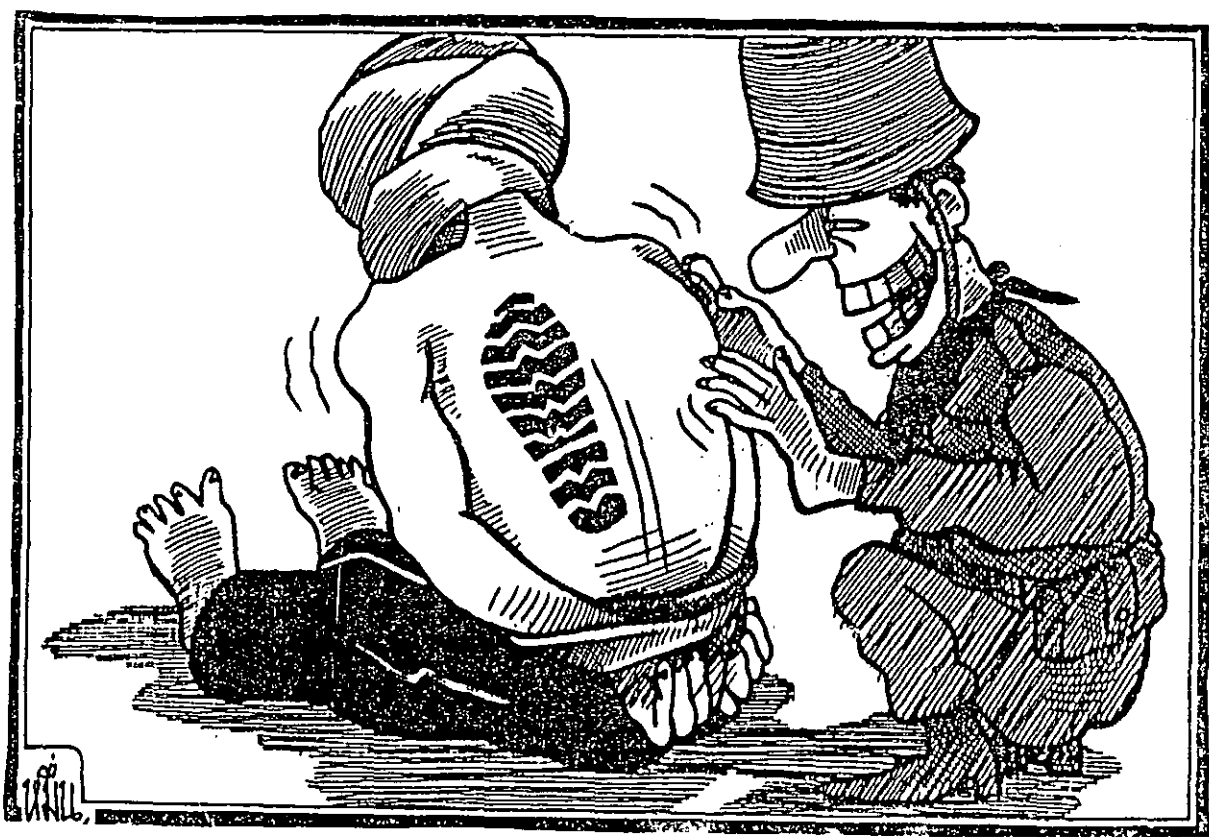

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. โถ้วัฒรรรณชาติ... ปลอดทกัย	ปริบท	การเข้าสู่การเมืองควรจะ มาจากการกระทำที่ถูกต้อง คือการเลือกตั้ง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. ทางตรงกับนัการเมือง (หลัก)	ปริบท	นัการเมืองที่มาจากการ เลือกตั้ง
2. ทางโค้งกับ รชช. (หลัก)	ปริบท	รชช. ที่เข้ามาสู่การเมือง แต่ไม่ได้มาจากการเลือก ตั้ง

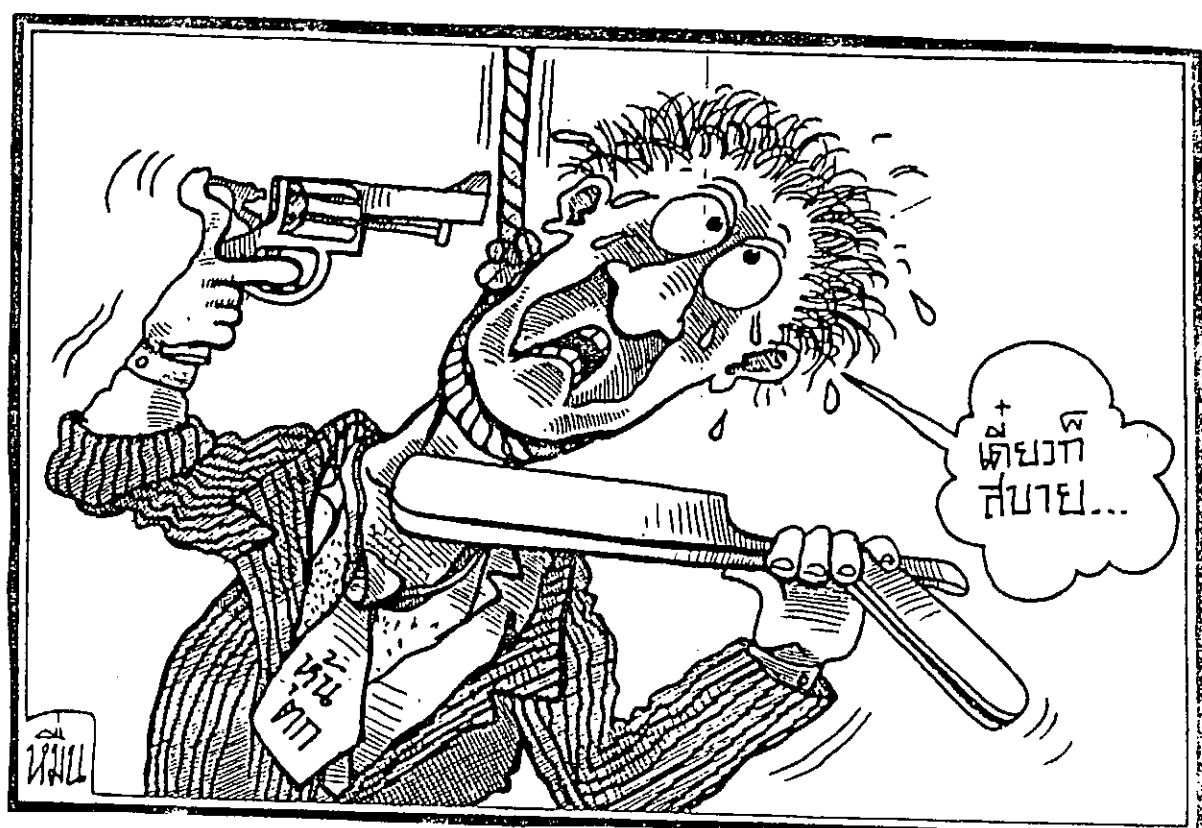

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คน (หลัก) 2. กำแพง (หลัก)	สัมการ บริบท	พล.ตรี จำลอง กลุ่มคนที่มีอำนาจในตอนนั้น คือ รสช.

ภาพที่ 163

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่เครื่องแบบ (หลัก) 2. คนที่มีรอยเท้า (หลัก)	สมการ ปริบท	ทหาร ประชาชนที่ถูกปราบปราม ในช่วงพฤษภาทมิฬ

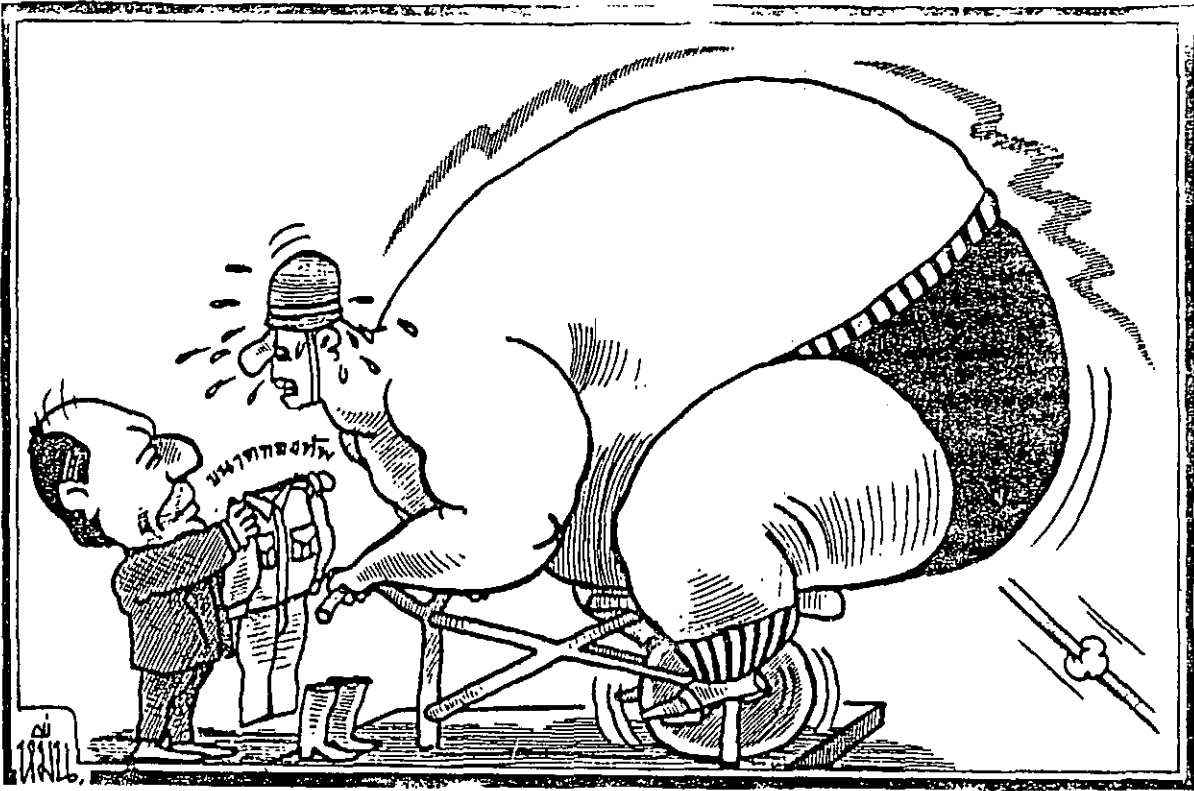

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. เดี่ยวก็สับตาย	ปริบท	เมื่อหันตัก นักเล่นหุ้นกลุ่ม ใจจนต้องฆ่าตัวตายและ เมื่อตายแล้วก็ฟื้นทุกที
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนผูกคอกับหันตัก (หลัก)	ปริบท	เมื่อเกิดเหตุการณ์ผันผวน ทางการเมืองทำให้หันตัก และนักเล่นหุ้นต้องหมดตัว

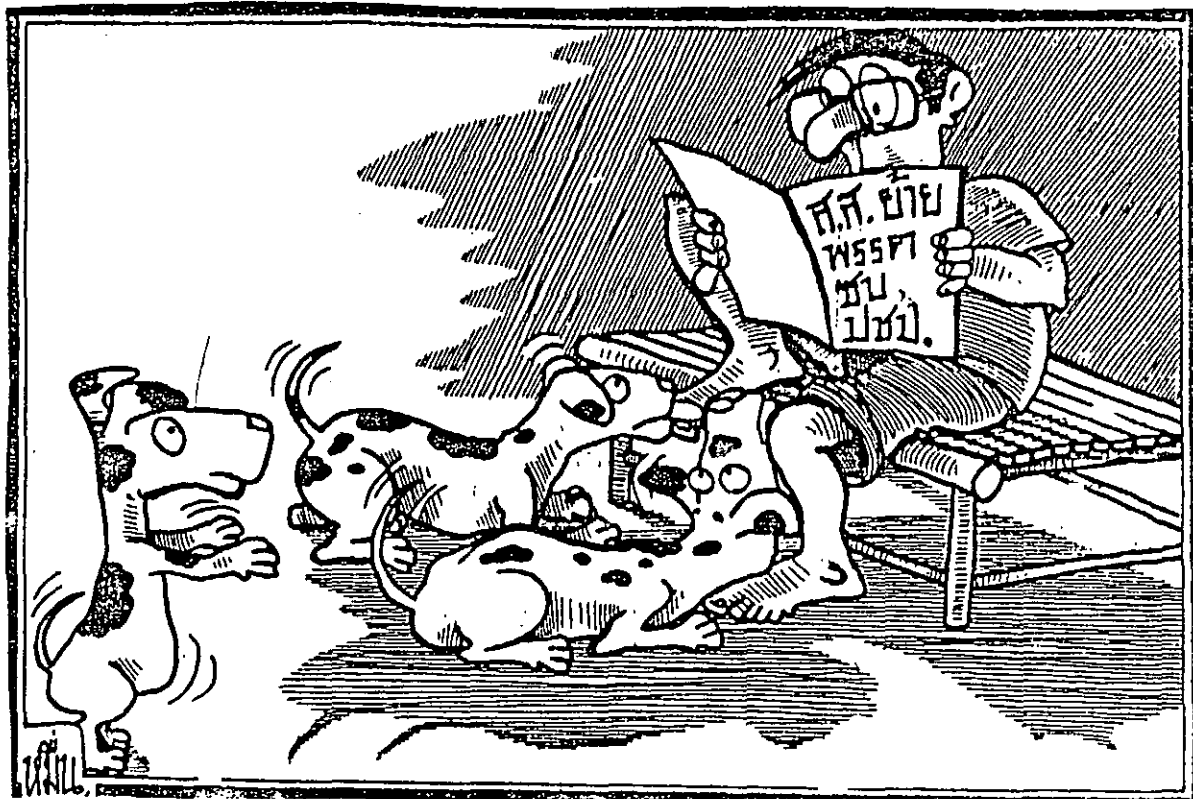

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนกับชาติที่ร่อนพัน (หลัก)	ปริบท	เมื่อเกิดเหตุการณ์พฤษภา ทมิฬทำให้ประเทศได้รับ ความเสียหาย

ภาพที่ 166

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนตัวใหญ่ (หลัก) 2. คนถือเครื่องแบบ (หลัก) <u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เครื่องแบบกับขนาดกองทัพ (หลัก	สมการ สมการ ปริบท	ทหาร คุณอำนวย เมื่อคุณอำนวยมาเป็นนายก ได้จัดการลดอำนาจของ ทหาร

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. สุนัข (หลัก)	เปรียบเทียบ	นักการเมืองหลายคนกำลังย้ายเข้าไปอยู่พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งกำลังเป็นที่ศรัทธาของประชาชน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนกับส.ส. ย้ายพรรคชป. ปชป. (หลัก)	เปรียบเทียบ	คุณชวน หลีกภัย พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งกำลังเป็นที่ศรัทธาของประชาชน

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่เครื่องแบบ (หลัก)	สมการ	ทหาร
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. รูปสี่เหลี่ยมกับ VDO. เหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ (หลัก)	ปริบท	เหตุการณ์พฤษภาทมิฬที่ เกิดขึ้นได้ถูกบันทึกภาพไว้ และกลายมาเป็นหลักฐาน มัดผู้กระทำผิด

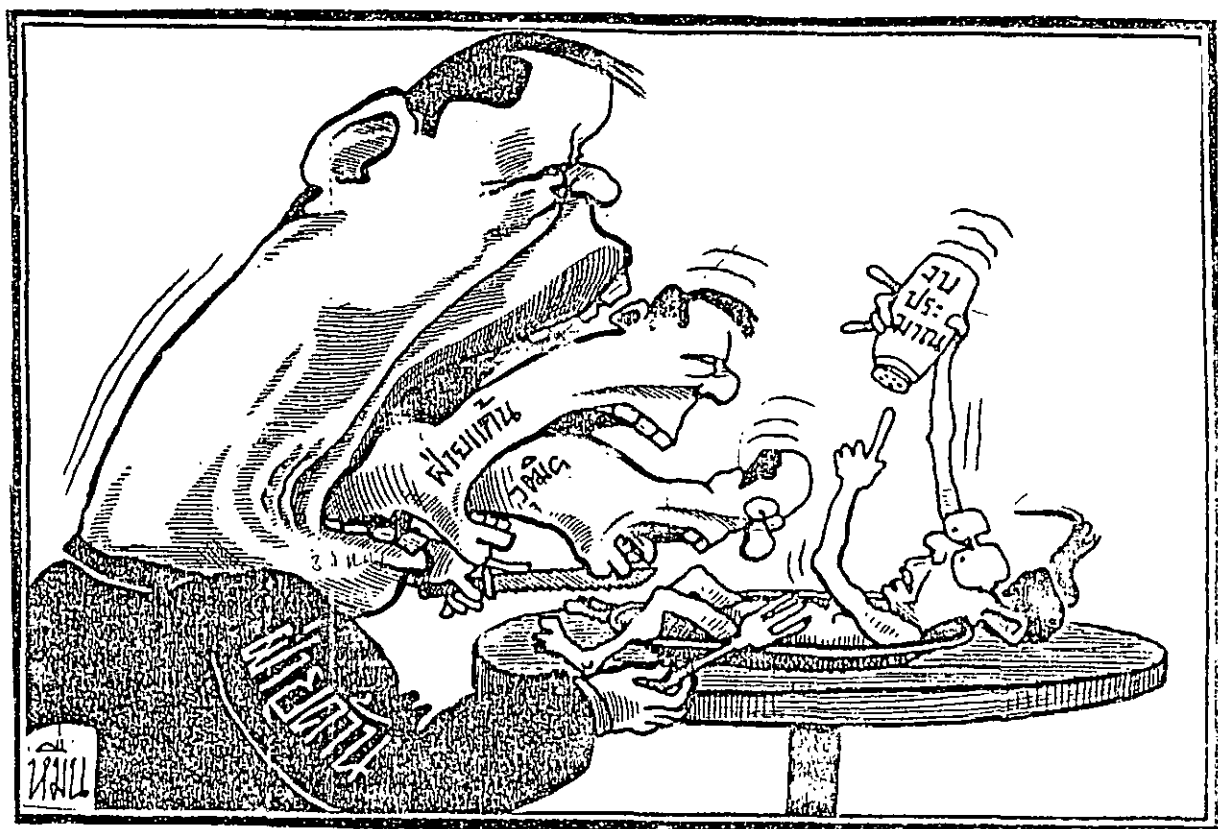
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนถือไม้ (หลัก)	สมการ	พล.ตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. มาดูเร็วพระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก	ปริบท	การที่พล.ตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์กลายเป็นคนที่พูดแต่เรื่องที่ไม่จริง

ภาพที่ 170

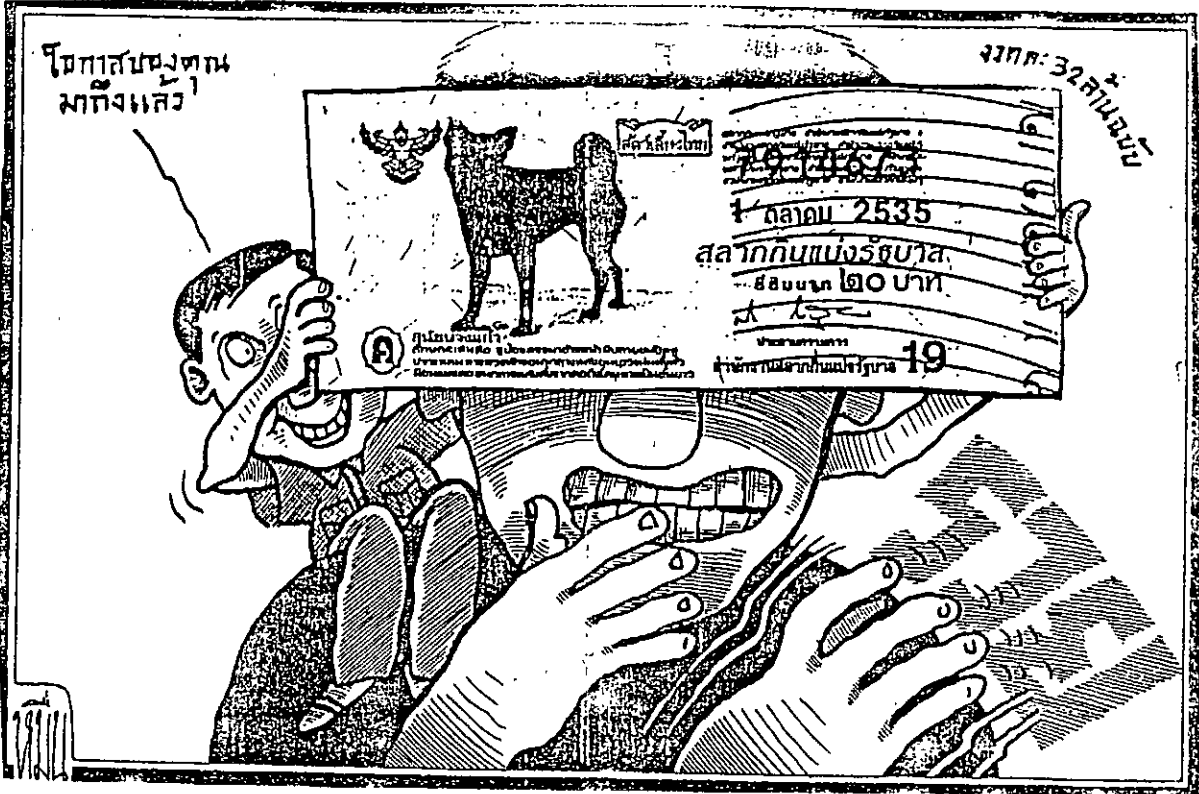
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนใส่แว่น (หลัก)	สมการ	คุณชวน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. คนกับเศรษฐกิจ ตลาดหลักทรัพย์ (หลัก)	ปริบท	ตลาดหลักทรัพย์กำลังเกิดปัญหา
2. คนกับอุตตม (หลัก)	ปริบท	ผู้ที่กำลังประสบน้ำท่วม

ภาพที่ 171

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. หัวคนกับฟายแค้น ฟายแค้น วุฒิ (หลัก)	ปริบท	กลุ่มคนต่าง ๆ ที่ต้องการเงินจากงบประมาณ
2. คนใส่แว่นถือขวดพริกไทยกับงบประมาณ (หลัก)	ปริบท	นายชวน นายภา กำลังจัดสรรงบประมาณ ซึ่งมีคนหลายฝ่ายต้องการอยู่

ภาพที่ 172

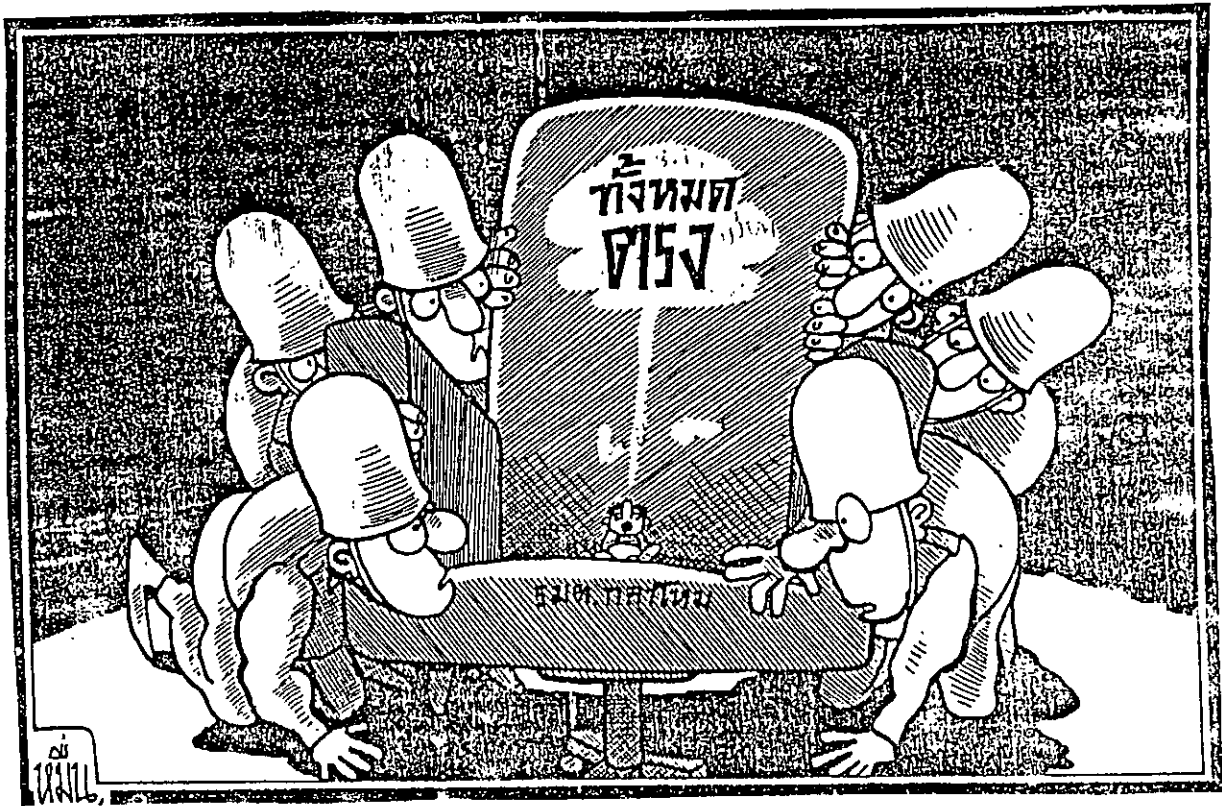

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนตัวใหญ่ (หลัก)	สมการ	ประชาชนคนไทย
2. คนตัวเล็ก (หลัก)	สมการ	เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่เป็นฝ่ายผลิตสลากกินแบ่ง
3. รูปสี่เหลี่ยม (หลัก)	สมการ	สลากกินแบ่ง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. โอกาสของคุณมาถึงแล้ว	ปริบท	มีการผลิตสลากกินแบ่งมามากขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาสให้กับประชาชน
2. งวดละ 32 ฉบับ	ปริบท	จำนวนของสลากกินแบ่งที่ผลิตออกมาในเวลานั้น
3. รวย	ปริบท	การมีฐานะดีขึ้นของประชาชนจากการถูกสลากกินแบ่ง

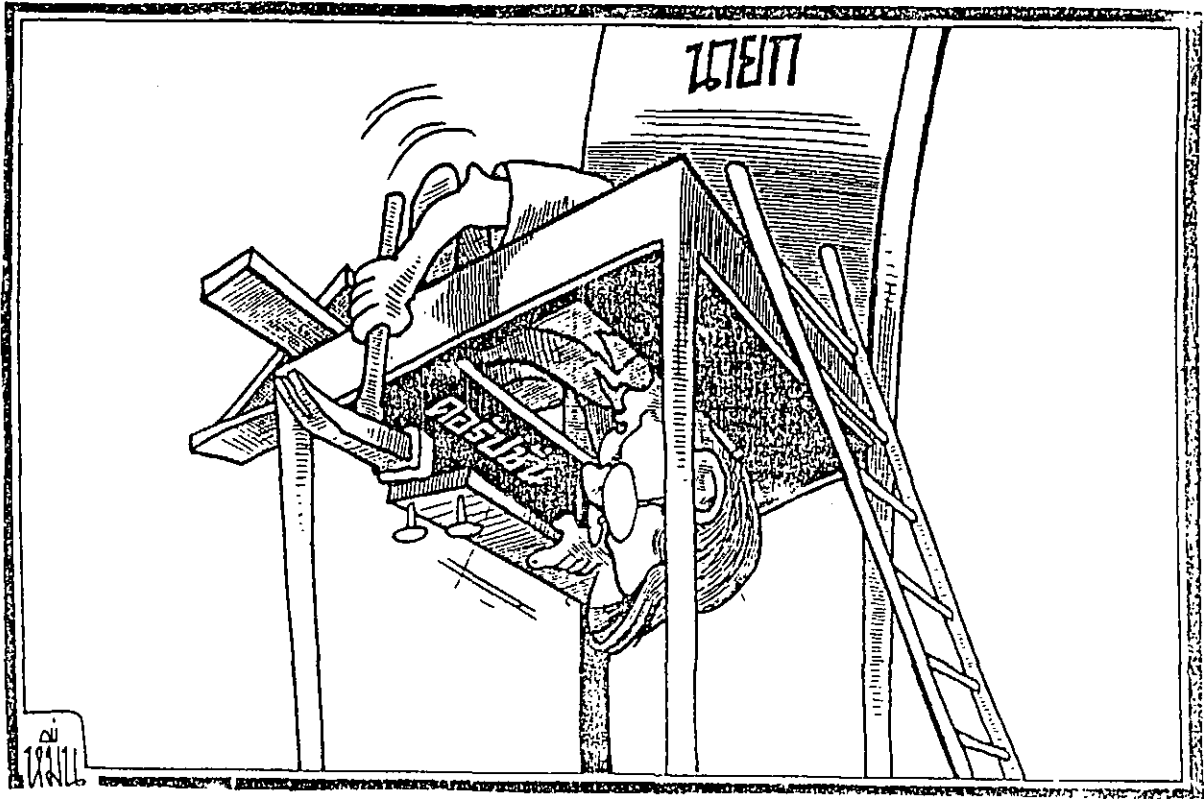
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. สุนัข (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่ต้องการเข้าร่วมรัฐบาล
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. ขอเกาะชายผ้าเหลืองขึ้นสวรรค์ โดยไม่มีข้อแม้	ปริบท	การที่นักการเมืองหลายคนต้องการจะเข้าร่วมรัฐบาล คนชวน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. คนใส่แว่นกับตั่ง ครม. (หลัก)	ปริบท	นาชชวนกำลังจัดตั่ง ครม.

ภาพที่ 174

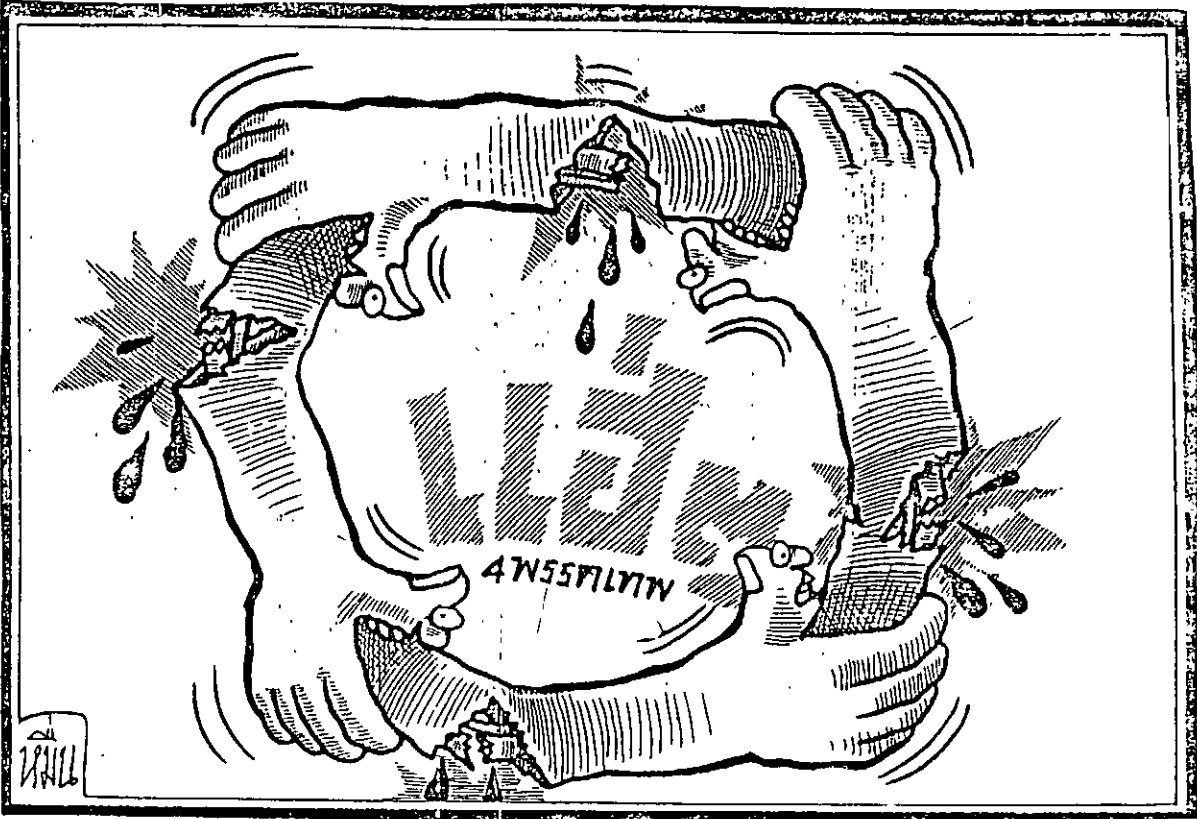
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คนใส่หมวก (หลัก)	สมการ	ทหาร
2. คนตัวเล็ก (หลัก)	ปริบท	รมต. กลาโหมคนใหม่คือ พล.อ. วิจิตร สุขมาก
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. ทั้งหมดตรง	ปริบท	รมต. กลาโหมคนใหม่บอก ผู้ใต้บังคับบัญชาทำความเคารพ
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. เก้าอี้กับรมต. กลาโหม (หลัก)	ปริบท	มีการแต่งตั้ง รมต. กลาโหมคนใหม่คือ พล.อ. วิจิตร สุขมาก

ภาพที่ 175

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. คนใส่แว่น (หลัก) 2. บันได (หลัก)	สมการ ปริบท	คุณชวน การขึ้นสู่ตำแหน่งนายกฯ ของคุณชวน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. เก้าอี้กับนายกฯ และคอร์ปชั่น (หลัก)	ปริบท	มีนายกฯคนใหม่คือคุณชวน และท่านได้กำลังแก้ปัญหา การโกงกิน

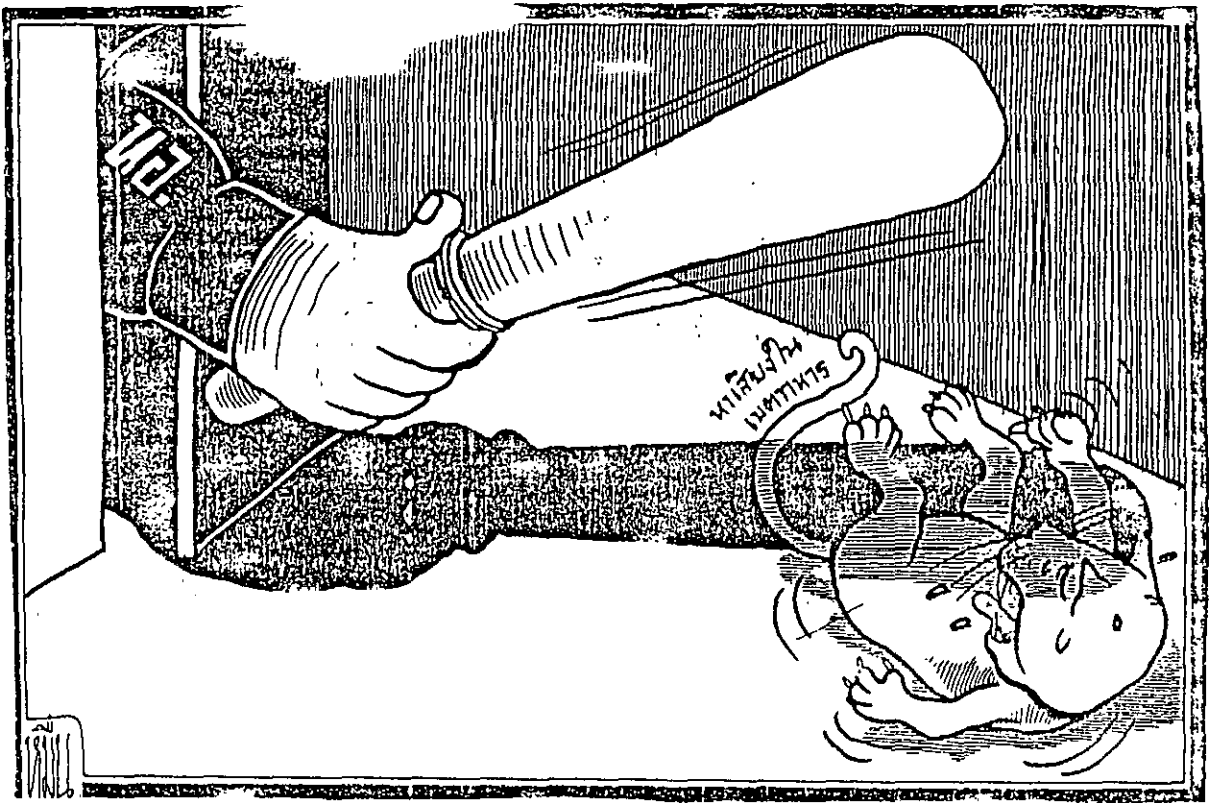
ภาพที่ 176

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. แขน (หลัก)	ปริบท	บรรดา 4 พรรคฝ่ายเทพ กำลังหาเสียงโดยโจมตี ซึ่งกันและกัน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. แอ่ ๆ	ปริบท	การโจมตีของซึ่งกันและกัน ของ 4 พรรคการเมือง
2. 4 พรรคเทพ	ปริบท	4 พรรคการเมืองฝ่ายเทพ ที่ประกอบด้วยพรรค ความหวังใหม่ ประชาธิ- ปัตย์ พลังธรรมและ เอกภาพ

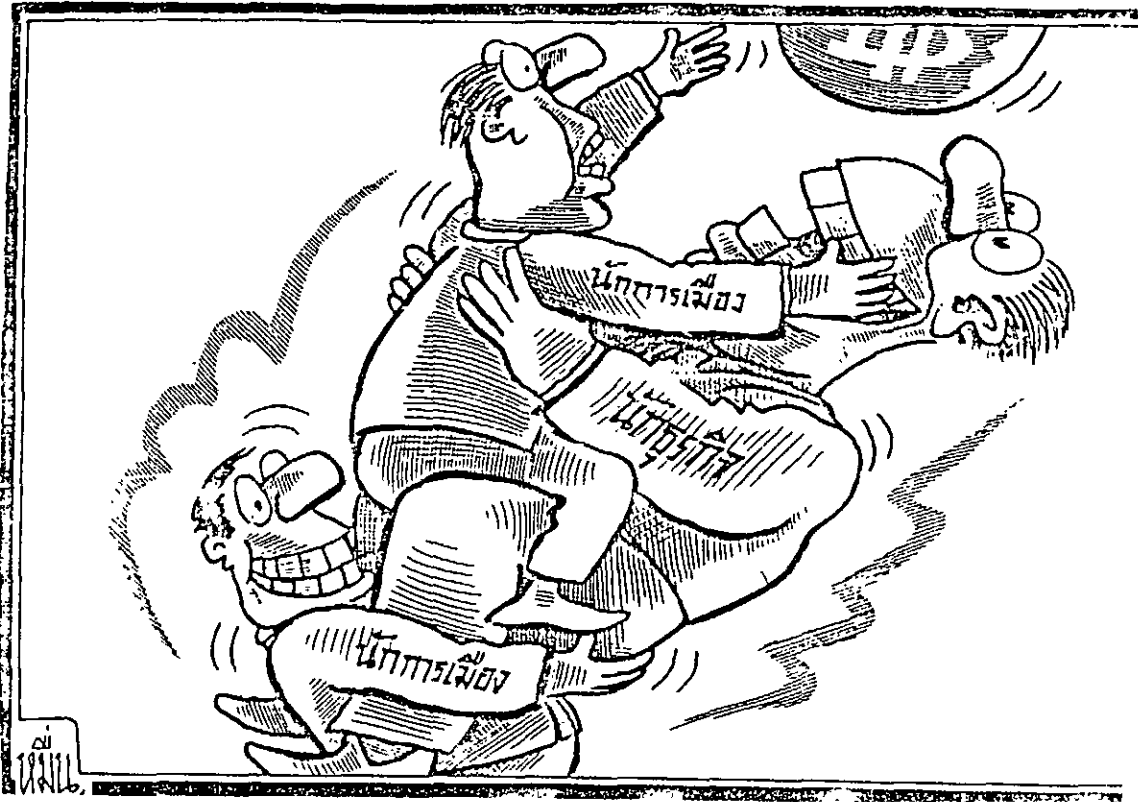

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>		
1. คน (หลัก)	เปรียบเทียบ	ประชาชนผู้ใช้สิทธิ
2. มือ (หลัก)	เปรียบเทียบ	พรรคการเมืองที่ใช้เงินในการหาเสียง
3. รูปใบสี่เหลี่ยม (หลัก)	สมการ	เงิน
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. เขาให้เรา ร้อยบาท เขาโกงชาติ ร้อยล้าน	เปรียบเทียบ	การที่นักการเมืองใช้เงินในการซื้อเสียงเพื่อหวังจะเข้าไปกอบโกยผลประโยชน์

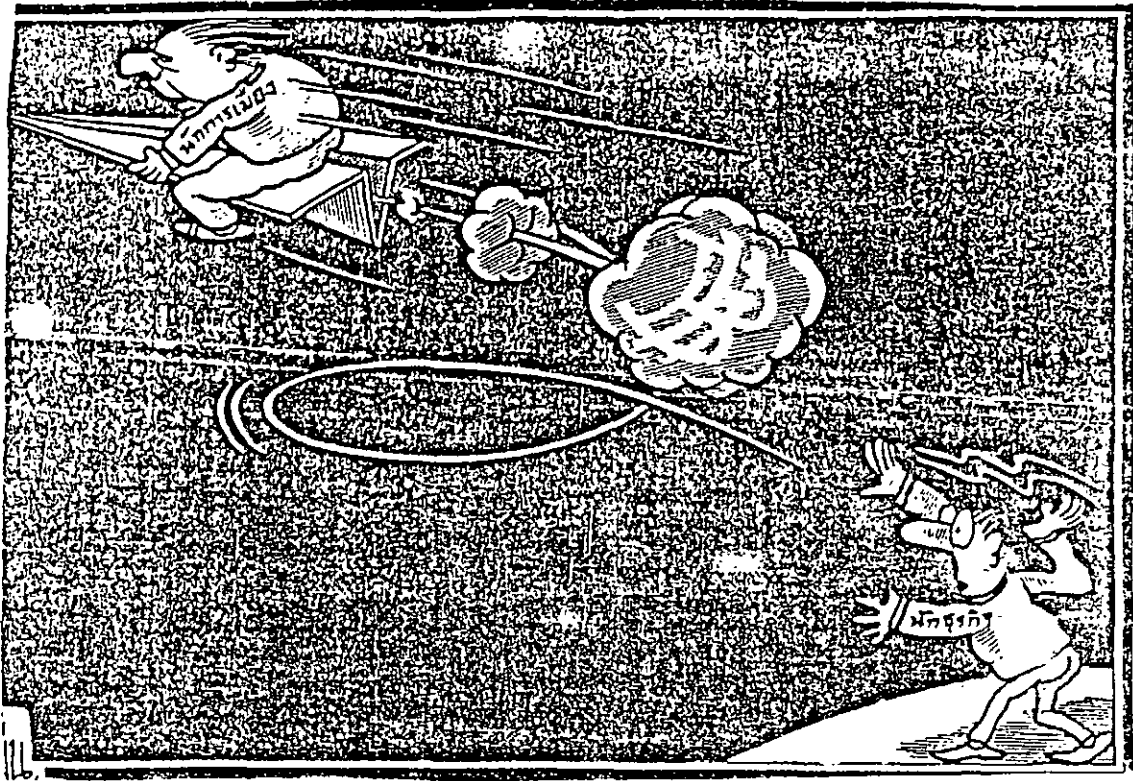
สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> 1. แมว (หลัก)	ปริบท	พรรคการเมืองที่เข้าไปหาเสียงในเขตทหาร
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> 1. หาเสียงในเขตทหาร	ปริบท	การที่พรรคการเมืองบางพรรคเข้าไปหาเสียงในเขตทหาร
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> 1. แขนกับ ทอ. (หลัก)	ปริบท	ทหาร

ภาพที่ 179

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1.B	ชนบ	เงิน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1.คนกับนักการเมือง (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองที่หวังผล ประโยชน์โดยเข้าไปหา นักธุรกิจ
2.คนกับนักธุรกิจ (หลัก)	ปริบท	นักธุรกิจที่ให้การสนับสนุน นักการเมือง

ภาพที่ 180

สัญลักษณ์	ประเภท	หมายถึง
<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>		
1. B	ชนบ	เงิน
<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u>		
1. คนที่ขึ้นกับนักธุรกิจ (หลัก)	ปริบท	นักธุรกิจที่ให้การสนับสนุน นักการเมืองในการหา เสียง
2. คนบนจรวดกับนักการเมือง (หลัก)	ปริบท	นักการเมืองผู้ใช้จ่ายเงินใน การหาเสียง

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การวิเคราะห์การสื่อความหมายและระดับความชัดเจนของสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูน
การเมืองกรอบเดียว

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจเรื่องการเมือง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับท่านมากที่สุดหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. อายุของท่านในปัจจุบัน _____ ปี _____ เดือน
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. วุฒิกการศึกษาของท่าน ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจเรื่องการเมือง

คำชี้แจง จับคู่ชื่อรัฐมนตรีกับชื่อกระทรวงโดยนำตัวอักษรจากข้อความข้างล่างใส่ในช่องว่างที่กำหนด

1. พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต. กระทรวง _____
2. พล.อ. วิจิตร สุขมาก	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต. กระทรวง _____
3. พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต. กระทรวง _____
4. นายแพทย์กระแชะ ชนะวงศ์	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต. กระทรวง _____
5. ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต. กระทรวง _____
6. นายธารินทร์ นิมมานเหมินต์	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต. กระทรวง _____
7. พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต. กระทรวง _____

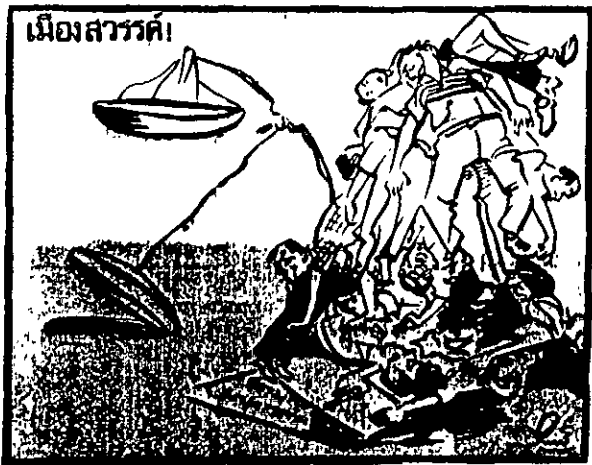
7. พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต.กระทรวง	_____
8. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต.กระทรวง	_____
9. นายพิศาล มูลศาสตร์สาคร	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต.กระทรวง	_____
10. นายไพฑูรย์ แก้วทอง	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต.กระทรวง	_____
11. นายไสว พัฒน์	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต.กระทรวง	_____
12. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต.กระทรวง	_____
13. นายวิจิตร์ สุรพงษ์ชัย	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต.กระทรวง	_____
14. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	รมต.กระทรวง	_____

- ก. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ข. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
- ค. กระทรวงต่างประเทศ
- ง. กระทรวงอุตสาหกรรม
- จ. กระทรวงสาธารณสุข
- ฉ. กระทรวงยุติธรรม
- ช. กระทรวงศึกษาธิการ
- ซ. กระทรวงพาณิชย์
- ฅ. กระทรวงมหาดไทย
- ญ. กระทรวงการคลัง
- ฎ. กระทรวงกลาโหม
- ฏ. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ฐ. ทบวงมหาวิทยาลัย
- ท. กระทรวงคมนาคม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจสัญลักษณ์ในภาพการ์ตูนการเมือง

คำชี้แจง กรุณาเติมความหมายของสัญลักษณ์ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ภาพการ์ตูนภาพที่ 1

ลำดับที่	รายการสัญลักษณ์	ความหมาย
1	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> ตาชั่ง (หลัก)	
1	<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> เมืองสวรรค์	
1	<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> คนที่นอนทับกันกับสามัญ ฆาตกรรม (รอง)	

ภาพการ์ตูนการเมืองภาพที่ 2

เทพอยากขึ้นสวรรค์

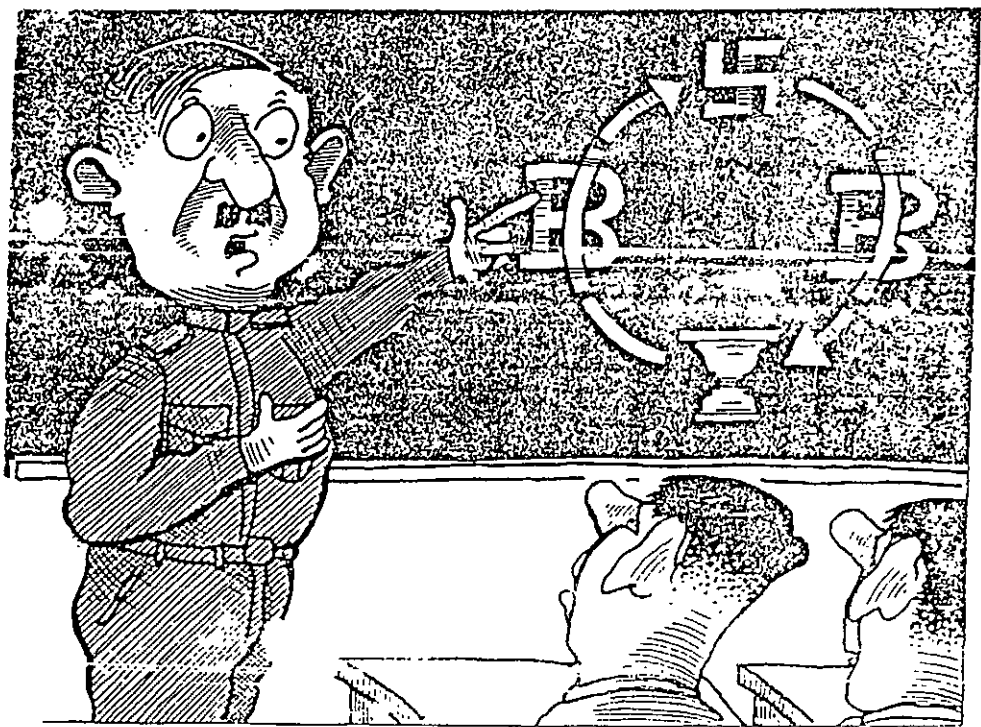
ลำดับที่	รายการสัญลักษณ์	ความหมาย
1	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> เทวดา (หลัก)	
2	คนหลายคน (รอง)	
1	<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> เทพอยากขึ้นสวรรค์	
1	<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> ดาวกับนาฬิกา (หลัก)	

ภาพการ์ตูนภาพที่ 3

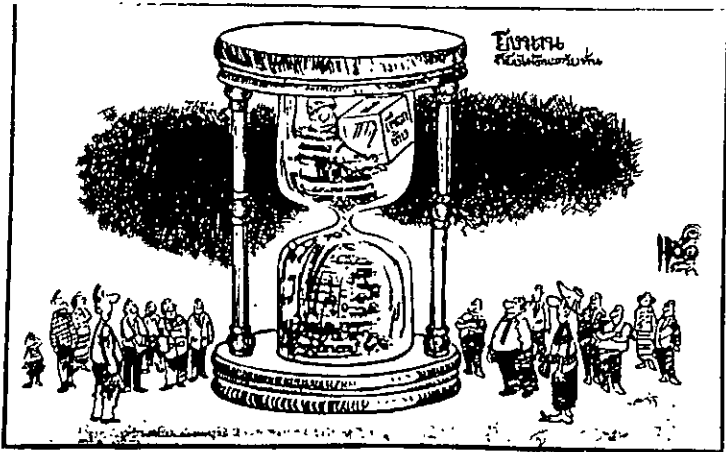
ลำดับที่	รายการสัญลักษณ์	ความหมาย
	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>	
1	งอบ (หลัก)	
2	โครงกระดูก (หลัก)	
3	คนใส่เครื่องแบบ (รอง)	
4	คนใส่สูท (รอง)	
	<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>	
1	ரசช	
2	รชน	
3	จัดตั้งรัฐบาล	
4	ร่างรัฐธรรมนูญ	
5	จัดการเลือกตั้ง	
6	คอรัปชั่น	

ภาพการ์ตูนภาพที่ 4

ลำดับที่	รายการสัญลักษณ์	ความหมาย
	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u>	
1	卐 (หลัก)	
2	พาน (หลัก)	
3	ลูกศร (หลัก)	
4	คน (รอง)	
	<u>สัญลักษณ์ภาษา</u>	
1	B	

ภาพการ์ตูนภาพที่ 5

ลำดับที่	รายการสัญลักษณ์	ความหมาย
1	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> นาฬิกา (หลัก)	
2	คนที่อยู่ในนาฬิกา (รอง)	
1	<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> ยิ่งนานไปก็ยิ่งไม่คืบหน้า ครับท่าน	
2	<u>สัญลักษณ์ภาพที่ไปกับภาษา</u> คนในนาฬิกา กับ รสช. (หลัก)	
2	กล่องกับการเลือกตั้ง (หลัก)	

ภาพการ์ตูนภาพที่ 6

ลำดับที่	รายการสัญลักษณ์	ความหมาย
1	<u>สัญลักษณ์ภาพ</u> ตัวการ์ตูน (หลัก)	
2	ตาช้าง (หลัก)	
3	หมวก (หลัก)	
4	คนที่ยื่นหัวเราะ (รอง)	
1	<u>สัญลักษณ์ภาษา</u> รัฐมนตรีรับข้างท่าน	

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ สุรารักษ์ วิชาเวท

ภูมิลำเนา 11 ซ.ลาดพร้าว 125 ถ.ลาดพร้าว แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

การศึกษา พ.ศ.2531 ศศ.บ.วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ.2537 กศ.ม.วิชาเอกภาษาศาสตรศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

ที่ทำงาน อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

99/101 ถ.พัฒนาการ กรุงเทพฯ ฯ